

Точка на дневен ред: 4
Предлагач: **Надзорен одбор**

Материјал за Годишно собрание на акционери на НЛБ Банка АД Скопје

Извештај на Друштвото за ревизија КПМГ РЕВИЗИЈА ДОО Скопје за извршена ревизија на финансиските извештаи на НЛБ Банка АД Скопје, изготвени во согласност со локалната регулатива за 2023 година

Надзорниот одбор му предлага на Собранието на акционери да го усвои следниот:

Извештај на Друштвото за ревизија КПМГ РЕВИЗИЈА ДОО Скопје за извршена ревизија на финансиските извештаи на НЛБ Банка АД Скопје, изготвени во согласност со локалната регулатива за 2023 година

Во прилог:

- Извештај на Друштвото за ревизија КПМГ РЕВИЗИЈА ДОО Скопје за извршена ревизија на финансиските извештаи на НЛБ Банка АД Скопје, изготвени во согласност со локалната регулатива за 2023 година;
- Одлука за усвојување на Извештајот на Друштвото за ревизија КПМГ РЕВИЗИЈА ДОО Скопје за извршена ревизија на финансиските извештаи на НЛБ Банка АД Скопје, изготвени во согласност со локалната регулатива со Мислење на Надзорниот одбор по Извештајот.

Скопје, мај 2024 година

НЛБ Банка АД Скопје

**Извештај на независниот ревизор и
Финансиски извештаи
во согласност со регулативата на НБРСМ**

за годината завршена на 31 декември 2023 година

Содржина

	Страница
Извештај на независниот ревизор	
Ревидирани финансиски извештаи	
Биланс на успех	1
Извештај за сеопфатна добивка	2
Биланс на состојба	3 - 4
Извештај за промените во капиталот и резервите	5 - 6
Извештај за паричниот тек	7 - 8
Белешки кон финансиските извештаи	9 - 151

Извештај на
независниот
ревизор

КПМГ РЕВИЗИЈА ДОО Скопје
Ул. „Филип Втори Македонски“ бр.3
Скопје 1000, Република Северна Македонија
+389 (2) 3135 220
mk-office@kpmg.com
kpmg.com/mk

Извештај на независниот ревизор до акционерите на НЛБ Банка АД Скопје

Извештај за ревизијата на финансиските извештаи

Извршивме ревизија на придружните финансиски извештаи на НЛБ Банка АД Скопје (“Банката”), како што се прикажани на страните од 1 до 151, кои се состојат од билансот на состојба на 31 декември 2023 година и билансот на успех, извештајот за сеопфатна добивка, извештајот за промените во капиталот и резервите и извештајот за паричниот тек за годината тогаш завршена и белешките, кои се состојат од преглед на значајните сметководствени политики и други објаснувачки информации.

Одговорност на раководството за финансиските извештаи

Раководството на Банката е одговорно за изготвување и реална презентација на овие финансиски извештаи во согласност со регулативата на Народна Банка на Република Северна Македонија, како и за таква интерна контрола за која раководството смета дека е неопходна за да се овозможи изготвување на финансиските извештаи кои се ослободени од материјално значајни грешки, било да се резултат на измама или ненамерно направени грешки.

Одговорност на ревизорот

Наша одговорност е да искажеме мнение за овие финансиски извештаи врз основа на нашата ревизија. Ние ја извршивме нашата ревизија во согласност со Стандардите за ревизија прифатени и објавени во Република Северна Македонија во Службен весник бр. 79 од 11 јуни 2010 година. Овие стандарди изискуваат да се придржуваме на релевантните етички стандарди и да ја планираме и да ја извршиме ревизијата со цел да се здобиеме со разумна увереност дека финансиските извештаи не содржат материјално значајни грешки.

Ревизијата вклучува спроведување на процедури за добивање на ревизорски докази за износите и образложенијата во финансиските извештаи. Избраните процедури зависат од нашите проценки, вклучувајќи ги и оценките на ризиците за значајни грешки во финансиските извештаи како резултат на измама или ненамерно направени грешки. Во проценувањето на овие ризици, ги разгледаваме соодветните интерни контроли воспоставени во Банката за изготвување и реално прикажување на финансиските извештаи со цел да дизајнираме ревизорски процедури соодветни на околностите, но не и за да изразиме мнение за ефикасноста на интерните контроли воспоставени во Банката. Ревизијата исто така вклучува осврт на користените сметководствени политики и значајните проценки направени од раководството, како и оценка на адекватноста на прикажувањето на информациите во финансиските извештаи.

Ние сме убедени дека ревизорските докази кои ги добивме се достаточни и соодветни за да обезбедат основа за нашето мнение.

Мнение

Според наше мнение, финансиските извештаи реално и објективно ја прикажуваат финансиската состојба на Банката на 31 декември 2023 година, како и нејзината финансиска успешност и нејзиниот паричен тек за годината тогаш завршена, во согласност со регулативата на Народна Банка на Република Северна Македонија.

Останати прашања

Финансиските извештаи на Банката за годината завршена на 31 декември 2022 година беа ревидирани од друг ревизор којшто искажа немодификувано мислење за тие финансиски извештаи на 5 април 2023 година.

Извештај за други правни и регулаторни барања

Годишен извештај за работата на Банката изготвен согласно барањата на член 384(7) од Законот за трговски друштва

Согласно изискувањата на член 34(д) од Законот за ревизија, ние известуваме дека историските финансиски информации обелоденети во годишниот извештај на Банката, изготвен од раководството согласно барањата на член 384(7) од Законот за трговски друштва, се конзистентни во сите материјални аспекти, со годишната сметка на Банката и со финансиските информации обелоденети во ревидираните финансиски извештаи на Банката, на и за годината која завршува на 31 декември 2023 година. Раководството е одговорно за изготвување на годишната сметка на Банката која што беше одобрена од Управниот одбор на Банката на 7 март 2024 година и за изготвување на годишниот извештај на активностите на Банката, којшто беше одобрен од Управниот одбор на Банката на 21 март 2024 година.

Скопје, 5 април 2024 година

ОВЛАСТЕН РЕВИЗОР
Срѓан Ранѓеловиќ

КПМГ Ревизија ДОО
Управител
Срѓан Ранѓеловиќ

доверливо

Материјал за 127-та седница
на Надзорниот одбор на НЛБ Банка АД Скопје

Точка број: 2024 – 127 ВС Т3.4

Дата на седницата: 28.03.2024

Предлагач: Управен одбор

Извештај за резултатите од ревизијата спроведена од страна на Друштвото за ревизија КПМГ Ревизија ДОО Скопје, за извршената ревизија на финансиските извештаи на НЛБ Банка АД Скопје за годината која завршува на 31.12.2023 со Мислење за извештајот на друштвото за ревизија

Друштвото за ревизија КПМГ Ревизија ДОО Скопје во текот на првите два месеци од 2024 година изврши ревизија на финансиските извештаи на НЛБ Банка АД Скопје изготвени во согласност со регулативата на НБРСМ за годината завршена на 31 декември 2023, коишто вклучуваат: Биланс на успех, Извештај за сеопфатна добивка, Биланс на состојба, Извештај за промените во капиталот и резервите, Извештај за паричниот тек, Преглед на значајните сметководствени политики и други објаснувачки белешки.

Ревизијата на финансиските извештаи е планирана и спроведена во согласност со Меѓународните стандарди за ревизија прифатени и објавени во Службен весник на Република Северна Македонија бр.79 од 11 јуни 2010 година и Кодексот на етика кои ревизорите се обврзани да го почитуваат.

При вршење на ревизија, ревизорите согласно проценетиот ризик од материјално погрешно прикажување на финансиските извештаи, вклучија соодветни постапки за прибавување на ревизорски докази за износите и обелоденувањата во финансиските извештаи.

Друштвото за ревизија ја разгледа интерната контрола во сите сегменти на работењето и процесите на сметководствено евидентирање, признавање и вреднување на позициите од Билансот на состојба и Билансот на успех.

Заради успешно и ефикасно извршување на ревизијата на финансиските извештаи завршена на 31 декември 2023 година, Друштвото за ревизија КПМГ Ревизија ДОО Скопје пристапи кон предревизија во текот на четвртиот квартал од 2023 година, со состојба 30.09.2023 година.

Менаџментот е одговорен за подготвување и објективно презентирање на финансиските извештаи во согласност со регулативата на Народна Банка на Република Северна Македонија. Надзорниот одбор ги разгледа и одобри финансиските извештаи во согласност со регулативата на Народна Банка на Република Северна Македонија.

Надзорниот одбор го резгледа и прифати Нацрт мислењето на Друштвото за ревизија КПМГ Ревизија ДОО Скопје, според кое:

- „ Според нашето мислење, финансиските извештаи на Банката вистинито и објективно ја презентираат финансиската состојба на Банката на 31 декември 2023 како и финансиската успешност и паричните текови на Банката за годината што завршува тогаш во согласност со регулативата на Народна Банка на Република Северна Македонија.“

Блаж Бродњак
Претседател на
Надзорен одбор

Финансиски
извештаи

НЛБ БАНКА АД СКОПЈЕ

Финансиски извештаи во согласност со регулативата на НБРСМ за годината завршена на 31 декември 2023 година

(сите износи се искажани во илјади денари, доколку поинаку не е назначено)

**Биланс на успех
за периодот од 01.01.2023 до 31.12.2023**

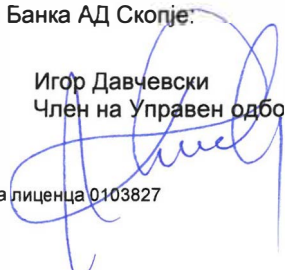
Белешка	во илјади денари	
	тековна година 2023	претходна година 2022
Приходи од камата	4.450.008	3.503.859
Расходи за камата	(479.653)	(286.881)
Нето-приходи/(расходи) од камата	3.970.355	3.216.978
Приходи од провизии и надомести	2.427.075	2.306.026
Расходи за провизии и надомести	(1.101.904)	(1.046.255)
Нето-приходи/(расходи) од провизии и надомести	1.325.171	1.259.771
Нето-приходи од тргување	(14.586)	(17.668)
Нето-приходи од други финансиски инструменти евидентирани по објективна вредност	(7.566)	62
Нето-приходи/(расходи) од курсни разлики	366.771	388.192
Останати приходи од дејноста	375.124	380.406
Удел во добивката на придружените друштва	-	-
Исправка на вредноста на финансиските средства и посебна резерва за вонбилансната изложеност, на нето-основа	2.891	(295.201)
Загуба поради оштетување на нефинансиските средства, на нето-основа	152.051	35.648
Трошоци за вработените	(1.185.537)	(981.309)
Амортизација	(258.473)	(259.947)
Останати расходи од дејноста	(1.153.306)	(1.044.470)
Удел во загубата на придружените друштва	(17.743)	(2.142)
Добивка/(загуба) пред оданочување	3.555.152	2.680.320
Данок на добивка	(338.292)	(246.410)
Добивка/(загуба) за финансиската година од непрекинато работење	3.216.860	2.433.910
Добивка/(Загуба) од група на средства и обврски кои се чуваат за продажба*	-	-
Добивка/(загуба) за финансиската година Добивка/(загуба) за финансиската година, којашто им припаѓа на*:	3.216.860	2.433.910
акционерите на банката	-	-
неконтролираното учество	-	-
Заработка по акција	41	
основна заработка по акција (во денари)	3.767	2.850
разводната заработка по акција (во денари)	3.767	2.850

* само за консолидираните финансиски извештаи Скопје, 21.03.2024 година
Потпишани во име на НЛБ Банка АД Скопје:

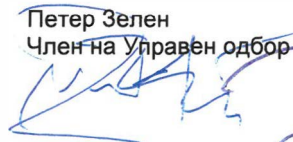
Анета Малинова
Овластен сметководител – број на лиценца 0103827

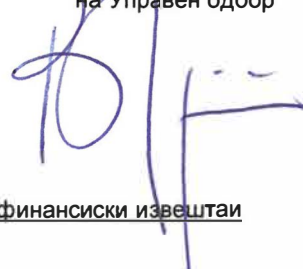
Игор Давчевски
Член на Управен одбор

Петер Зелен
Член на Управен одбор

Бранко Грегановиќ
Претседател
на Управен одбор

Белешките кон финансиските извештаи претставуваат интегрален дел на овие финансиски извештаи

**Извештај за сеопфатна добивка
за периодот од 01.01.2023 до 31.12.2023**

Белешка	во илјади денари	
	тековна година 2023	претходна година 2022
Добивка/(загуба) за финансиската година	3.216.860	2.433.910
Останати добивки/(загуби) во периодот (пред оданочување)		
Останати добивки/(загуби) во периодот коишто не се прикажуваат во Билансот на успех (пред оданочување)		
Ревалоризациска резерва за сопственички средства расположливи за продажба		
- нереализирани нето-промени во објективната вредност на сопственичките средства расположливи за продажба	16.650	1.297
- реализирани нето-добивки/(загуби) од сопственичките средства расположливи за продажба, рекласификувани во Останати резерви	-	-
Промени во кредитната способност на банката, за финансиски обврски кои се мерат по објективна вредност	-	-
Данок на добивка од останати добивки/(загуби) коишто не се прикажуваат во Билансот на успех	-	-
Вкупно останати добивки/(загуби) во периодот коишто не се прикажуваат во Билансот на успех	16.650	1.297
Останати добивки/(загуби) во периодот коишто се или може да се прекласификуваат во Билансот на успех (пред оданочување)		
Ревалоризациска резерва за должнички средства расположливи за продажба		
- нереализирани нето-промени во објективната вредност на должничките средства расположливи за продажба	201.133	(297.769)
- реализирани нето-добивки/(загуби) од должничките средства расположливи за продажба, рекласификувани во Билансот на успех	-	-
- дополнителна исправка на вредноста на должничките средства расположливи за продажба	-	-
- ослободување на исправката на вредноста на должничките средства расположливи за продажба	-	(120)
Ревалоризациска резерва за преземените средства врз основа на ненаплатени побарувања		
- ревалоризациска резерва признаена во текот на годината	-	45.458
- намалување на ревалоризациската резерва, рекласификувано во Билансот на успех	(165.843)	(57.328)
Резерва за инструменти за заштита од ризикот од паричните текови		
- нереализирани нето-промени во објективната вредност на инструментите за заштита од ризикот од паричните текови	-	-
- реализирани нето-добивки/(загуби) од инструментите за заштита од ризикот од паричните текови, рекласификувани во Билансот на успех	-	-
Резерва за инструменти за заштита од ризикот од нето-вложување во странско работење	-	-
Резерва од курсни разлики од вложување во странско работење	-	-
Удел во останатите добивки/(загуби) од придружените друштва коишто не се прикажуваат во Билансот на успех	-	-
Останати добивки/(загуби) кои не се прикажуваат во Билансот на успех	(1.171)	6.140
Данок на добивка од останати добивки/(загуби) коишто се или може да се прекласификуваат во Билансот на успех	-	-
Вкупно останати добивки/(загуби) во периодот коишто се или може да се прекласификуваат во Билансот на успех	34.119	(303.619)
Вкупно останати добивки/(загуби) во периодот	50.769	(302.322)
Сеопфатна добивка/(загуба) за финансиската година	3.267.629	2.131.588
Сеопфатна добивка/(загуба) за финансиската година, којашто им припаѓа на*:		
акционерите на банката	-	-
неконтролираното учество	-	-

* само за консолидираните финансиски извештаи

Скопје, 21.03.2024 година

Потпишани во име на НЛБ Банка АД Скопје:

Игор Давчевски
Член на Управен одбор

Петер Зелен
Член на Управен одбор

Бранко Грегановиќ
Претседател
на Управен одбор

Анета Малинова Овластен сметководител – број на лиценца 0103827

Белешките кон финансиските извештаи претставуваат интегрален дел на овие финансиски извештаи

НЛБ БАНКА АД СКОПЈЕ

Финансиски извештаи во согласност со регулативата на НБРСМ за годината завршена на 31 декември 2023 година

(сите износи се искажани во илјади денари, доколку поинаку не е назначено)

**Биланс на состојба **
на ден 31.12.2023**

Белешка	во илјади денари		
	тековна година 31.12.2023	претходна година 31.12.2022	претходна година*** 01.01.2022
Актива			
Парични средства и парични еквиваленти	18	22.442.922	20.857.276
Средства за тргување	19	-	-
Финансиски средства по објективна вредност преку Билансот на успех определени како такви при почетното признавање	20	-	-
Дериватни средства чувани за управување со ризик	21	1.931	-
Кредити на и побарувања од банки	22.1	753	866
Кредити на и побарувања од други комитенти	22.2	74.073.417	71.047.337
Вложувања во хартии од вредност	23	15.849.219	16.397.576
Вложувања во придружени друштва (сметководствено се евидентираат според „методот на главнина“)	24	45.621	15.997
Побарувања за данок на добивка (тековен)	30.1	-	-
Останати побарувања	25	1.846.395	2.006.293
Заложени средства	26	-	-
Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања	27	31.655	130.416
Нематеријални средства	28	226.498	294.420
Недвижности и опрема	29	1.888.250	1.947.559
Одложени даночни средства	30.2	-	-
Нетековни средства кои се чуваат за продажба и група за отуѓување	31	-	-
Вкупна актива		116.406.661	112.698.023
Обврски			
Обврски за тргување	32	-	-
Финансиски обврски по објективна вредност преку Билансот на успех определени како такви при почетното признавање	33	28.977	12.386
Дериватни обврски чувани за управување со ризик	21	2.875	2.048
Депозити на банки	34.1	361.945	322.706
Депозити на други комитенти	34.2	92.521.157	90.175.733
Издадени должнички хартии од вредност	35	-	-
Обврски по кредити	36	2.757.407	2.095.535
Субординирани обврски	37	2.088.605	2.763.800
Посебна резерва и резервирања	38	230.529	258.283
Обврски за данок на добивка (тековен)	30.1	99.670	28.493
Одложени даночни обврски	30.2	-	-
Останати обврски	39	1.553.072	1.468.022
Обврски директно поврзани со група на средства за отуѓување	31	-	-
Вкупно обврски		99.644.237	97.127.006

Белешките кон финансиските извештаи претставуваат интегрален дел на овие финансиски извештаи

НЛБ БАНКА АД СКОПЈЕ

Финансиски извештаи во согласност со регулативата на НБРСМ за годината завршена на 31 декември 2023 година

(сите износи се искажани во илјади денари, доколку поинаку не е назначено)

Биланс на состојба ** на ден 31.12.2023 (продолжува)

Белешка	во илјади денари		
	тековна година 31.12.2023	претходна година 31.12.2022	претходна година*** 01.01.2022
Капитал и резерви			
Запишан капитал	40 854.061	854.061	
Премии од акции	2.274.484	2.274.484	
Сопствени акции	-	-	
Други сопственички инструменти	-	-	
Ревалоризациски резерви	8.394	(42.375)	
Останати резерви	8.556.397	7.636.322	
Задржана добивка/(Акумулирани загуби)	5.069.088	4.848.525	
Вкупно капитал и резерви кои припаѓаат на акционерите на банката	16.762.424	15.571.017	
Неконтролирано учество*	-	-	
Вкупно капитал и резерви	16.762.424	15.571.017	
Вкупно обврски и капитал и резерви	116.406.661	112.698.023	
Потенцијални обврски	42 18.828.710	17.490.151	
Потенцијални средства	42 -	-	

* само за консолидираните финансиски извештаи

** овој извештај е познат и како „Извештај за финансиската состојба“

*** оваа колона се пополнува само доколку банката: ретроактивно применува сметководствена политика, прави ретроактивна корекција на грешка или прави ретроактивна рекласификација на ставки од финансиските извештаи.

Скопје, 21.03.2024 година

Потпишани во име на НЛБ Банка АД Скопје:

Игор Давчевски
Член на Управен одбор

Петер Зелен
Член на Управен одбор

Бранко Грегановиќ
Претседател на Управен одбор

Анета Малинова
Овластен сметководител – број на лиценца 0103827

Анета Малинова

Белешките кон финансиските извештаи претставуваат интегрален дел на овие финансиски извештаи

НЛБ БАНКА АД СКОПЈЕ

Финансиски извештаи во согласност со регулативата на НБРСМ за годината завршена на 31 декември 2023 година

(сите износи се искажани во илјади денари, доколку поинаку не е назначено)

Извештај за промените во капиталот и резервите за периодот од 01.01.2023 до 31.12.2023

	Капитал				Ревалоризациски резерви					Останати резерви			Задржана добивка		Акумулирани загуби	Вкупно капитал и резерви, кој припаѓа на акционерите на банката	Неконтролирано учество	Вкупно капитал и резерви
	Залишан капитал	Премии од акции	(Сопствени акции)	Други сопственички инструменти	Ревалоризациска резерва за средства расположливи за продажба	Ревалоризациска резерва за средства преземени за ненаплатени лобжувања	Резерва за заштита од ризикот	Резерва од курсни разлики од вложување во странско работење	Останати ревалоризациски резерви	Законска резерва	Капитална компонента на хибридни финансиски инструменти	Останати резерви	Расположлива за распределба на акционерите	Ограничена за распределба на акционерите				
На 1 јануари 2022 година (претходна година)	854.061	2.274.484	-	-	41.217	223.549	-	-	(4.819)	6.969.898	-	-	1.570.524	2.140.812	-	14.069.726	-	14.069.726
Корекции на почетната состојба	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
На 1 јануари 2022 година (претходна година), коригирано	854.061	2.274.484	-	-	41.217	223.549	-	-	(4.819)	6.969.898	-	-	1.570.524	2.140.812	-	14.069.726	-	14.069.726
Сеопфатна добивка(загуба) за финансиската година	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1.702.997	730.913	-	2.433.910	-	2.433.910
Добивка(за губа) за финансиската година	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Останати добивки(загуби) во периодот	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Промена во објективната вредност на средствата расположливи за продажба	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Должнички инструменти	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- нерезализирани промени во објективната вредност (нето)	-	-	-	-	(297.769)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(297.769)	-	(297.769)
- реализирани промени во објективната вредност (нето), префрлени во Билансот на успех	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- дополнителна исправка на вредноста на должничките средства расположливи за продажба	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- ослободување на исправка на вредноста на должничките средства расположливи за продажба	-	-	-	-	(120)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(120)	-	(120)
сопственички инструменти	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- нерезализирани промени во објективната вредност (нето)	-	-	-	-	1.297	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1.297	-	1.297
- реализирани промени во објективната вредност (нето), префрлени во Останати резерви	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Промена во објективната вредност на инструментите за заштита од ризикот од паричниот тек	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Промена во објективната вредност на инструментите за заштита од ризикот од нетовложување во странско работење	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Курсни разлики од вложување во странско работење	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Одложени даноци (средства) /обврски признаени во капиталот и резервите	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Промена во кредитната способност на банката, за финансиски обврски кои се мерат по објективна вредност	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Останати добивки(загуби) коишто не се прикажуваат во Билансот на успех (наведете детално)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ревалоризациска резерва за преземени средства врз основа на ненаплатени лобжувања	-	-	-	-	-	(11.670)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(11.670)	-	(11.670)
Ревалоризациска резерва за актуарска пресметка	-	-	-	-	-	-	-	6.140	-	-	-	-	-	-	-	6.140	-	6.140
Вкупно нерезализирани добивки(загуби) признаени во капиталот и резервите	-	-	-	-	(296.592)	(11.670)	-	6.140	-	-	-	-	-	-	-	(302.322)	-	(302.322)
Вкупно сеопфатна добивка(загуба) за финансиската година	-	-	-	-	(296.592)	(11.670)	-	6.140	-	-	-	-	1.702.997	730.913	-	2.131.588	-	2.131.588
Трансакции со акционерите, признаени во капиталот и резервите:	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Издадени акции во текот на периодот	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Издосување за законска резерва	-	-	-	-	-	-	-	-	666.424	-	-	-	-	(666.424)	-	-	-	-
Издосување за останати резерви	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Дивиденди	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(630.297)	-	-	-	(630.297)	-	(630.297)
Откуп на сопствени акции	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Продадени сопствени акции	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Други промени во капиталот и резервите (наведете детално)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Задржана добивка од поранешни години ограничена за распределба на акционерите	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(180.000)	180.000	-	-	-	-	-
Инвестициско вложување во денари	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Трансакции со акционерите, признаени во капиталот и резервите	-	-	-	-	-	-	-	666.424	-	-	-	(810.297)	(486.424)	-	-	(830.297)	-	(830.297)
На 31 декември 2022 (претходна година) / 1 јануари 2023 (тековна година)	854.061	2.274.484	-	-	(255.375)	211.679	-	1.321	7.636.322	-	-	2.463.224	2.385.301	-	15.571.017	-	15.571.017	

Белешките кон финансиските извештаи претставуваат интегрален дел на овие финансиски извештаи

НЛБ БАНКА АД СКОПЈЕ

Финансиски извештаи во согласност со регулативата на НБРСМ за годината завршена на 31 декември 2023 година (сите износи се исказани во илјади денари, доколку поинаку не е назначено)

Извештај за промените во капиталот и резервите
за периодот од 01.01.2022 до 31.12.2023 (продолжува)

во илјади денари	Капитал			Ревалоризациски резерви					Останати резерви			Задржана добивка		Вкупно капитал и резерви, кој припаѓа на акционерите на банката	Некон-тролирано учество*	Вкупно капитал и резерви	
	Запишан капитал	Премии од акции	(Сопствени акции)	Други сопствени инструменти	Ревалоризациска резерва за средства расположливи за продажба	Ревалоризациска резерва за средства преземени за ненаплатени побарувања	Резерва за заштита од ризикот	Резерва од курсни разлики од вложување во странско работење	Останати ревалоризациски резерви	Законска резерва	Капитална компонента на хибридни финансиски инструменти	Останати резерви	Расположлива за распределба на акционерите				Ограничена за распределба на акционерите
На 31 декември 2022 (претходна година)/ 1 Јануари 2023 (тековна година)	854.061	2.274.484	-	-	(255.375)	211.679	-	-	1.321	7.636.322	-	-	2.463.224	2.385.301	-	-	15.571.017
Корекции на почетната состојба	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
На 1 Јануари 2023 година (тековна година), коригирано	854.061	2.274.484	-	-	(255.375)	211.679	-	-	1.321	7.636.322	-	-	2.463.224	2.385.301	-	-	15.571.017
Сеофатна добивка/(загуба) за финансиската година	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2.251.305	965.555	-	-	3.216.880
Добивка/(загуба) за финансиската година	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3.216.880
Останати добивки/(загуби) во периодот	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Промени во објективната вредност на средствата расположливи за продажба	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
должнички инструменти	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- нереализирани промени во објективната вредност (нето)	-	-	-	-	201.133	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	201.133
- реализирани промени во објективната вредност (нето), префрлени во Билансот на успех	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- дополнителна исправка на вредноста на должничките средства расположливи за продажба	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- ослободување на исправка на вредноста на должничките средства расположливи за продажба	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
сопственички инструменти	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- нереализирани промени во објективната вредност (нето)	-	-	-	-	16.650	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	16.650
- реализирани промени во објективната вредност (нето), префрлени во Останати резерви	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Промени во објективната вредност на инструментите за заштита од ризикот од паричните текови	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Промени во објективната вредност на инструментите за заштита од ризикот од нето-вложување во странско работење	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Курсни разлики од вложување во странско работење	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Одложени даноци (средства)/обарски признаени во капиталот и резервите	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Промени во кредитната способност на банката, за финансиски обврски кои се мерат по објективна вредност	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Останати добивка/(загуби) коишто не се прикажуваат во Билансот на успех (наведете детално)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ревалоризациска резерва за преземените средства врз основа на ненаплатени побарувања	-	-	-	-	-	(165.843)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(165.843)
Ревалоризациска резерва за актуарска пресметка	-	-	-	-	-	-	-	(1.171)	-	-	-	-	-	-	-	-	(1.171)
Вкупно нереализирани добивки/(загуби) признаени во капиталот и резервите	-	-	-	-	217.783	(165.843)	-	(1.171)	-	-	-	-	-	-	-	-	50.769
Вкупно сеофатна добивка/(загуба) за финансиската година	-	-	-	-	217.783	(165.843)	-	(1.171)	-	-	-	-	2.251.305	965.555	-	-	3.267.629
Трансакции со акционерите, признаени во капиталот и резервите:	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Издадени акции во текот на периодот	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Издвојување за законска резерва	-	-	-	-	-	-	-	-	920.075	-	-	-	(189.160)	(730.915)	-	-	-
Издвојување за останати резерви	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Дивиденди	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(2.076.222)	-	-	-	(2.076.222)
Откуп на сопствени акции	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Продадени сопствени акции	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Други промени во капиталот и резервите (наведете детално)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Задржана добивка од претходни години отворена за распределба на акционерите - Инвестициско вложување во денари	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(180.000)	180.000	-	-	-
Трансакции со акционерите, признаени во капиталот и резервите	-	-	-	-	-	-	-	-	920.075	-	-	-	(2.445.382)	(550.915)	-	-	(2.076.220)
На 31 декември 2023 (тековна година)	854.061	2.274.484	-	-	(37.592)	5.836	-	-	150	6.556.397	-	-	2.209.147	2.790.941	-	-	16.762.424

* само за консолидираните финансиски извештаи

Скопје, 21.03.2024 година Потпишани во име на НЛБ Банка АД Скопје:

Анета Малинова Овластен сметководител – број на лиценца 0103827

Анета Малинова

Мигор Давчевски
Член на Управен одбор

Петер Зелен
Член на Управен одбор

Бранко Грегановиќ
Претседател на Управен одбор

Белешките кон финансиските извештаи претставуваат интегрален дел на овие финансиски извештаи

НЛБ БАНКА АД СКОПЈЕ

Финансиски извештаи во согласност со регулативата на НБРСМ за годината завршена на 31 декември 2023 година

(сите износи се искажани во илјади денари, доколку поинаку не е назначено)

**Извештај за паричниот тек
за периодот од 01.01.2023 до 31.12.2023**

Белешка	во илјади денари	
	тековна година 2023	претходна година 2022
Паричен тек од основната дејност		
Добивка/(Загуба) пред оданочувањето	3.555.152	2.680.320
Коригирана за:		
Неконтролирано учество, вклучено во консолидираниот Биланс на успех*	-	-
Амортизацијата на:		
нематеријални средства	107.319	104.757
недвижности и опрема	151.156	155.190
Капиталната добивка од:		
продажба на нематеријални средства	-	-
продажба на недвижности и опрема	(135)	(794)
продажба на преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања	(60.035)	(43.855)
Капиталната загуба од:		
продажба на нематеријални средства	-	-
продажба на недвижности и опрема	-	72
продажба на преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања	266	-
Приходи од камата	(4.450.008)	(3.503.859)
Расходи за камата	479.653	286.881
Нето-приходи од тргување	14.586	17.668
Исправка на вредноста на финансиските средства и посебна резерва за вонбилансната изложеност, на нето-основа		
дополнителна исправка на вредноста и посебна резерва ослободена исправка на вредноста и посебна резерва	659.434	825.429
Загуба поради оштетување на нефинансиските средства, на нето-основа	(657.286)	(530.333)
дополнителни загуби поради оштетување ослободени загуби поради оштетување	13.792	21.680
Резервирања	(165.843)	(57.328)
дополнителни резервирања ослободени резервирања	14.674	3.574
Приходи од дивиденди	(25.045)	(18.274)
акции во добивката/(загубата) на придружените друштва	(2.765)	(1.594)
Останати корекции	17.743	2.142
Наплатени камати	28.984	(19.644)
Платени камати	4.467.922	3.630.978
	(402.372)	(310.312)
Добивка од дејноста пред промените во деловната актива (Зголемување)/намалување на деловната актива:	3.747.192	3.242.698
Средства за тргување	(14.586)	(17.668)
Дериватни средства чувани за управување со ризик	283	804
Кредити на и побарувања од банки	118	(193)
Кредити на и побарувања од други комитенти	(3.051.137)	(5.840.723)
Заложени средства	-	-
Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања	154.025	50.504
Задолжителна резерва во странска валута	(1.173.156)	(1.292.932)
Задолжителен депозит кај НБРМ според посебни прописи	-	-
Останати побарувања	1.108.717	(459.758)
Одложени даночни средства	-	-
Нетековни средства кои се чуваат за продажба и група за отуѓување	-	-
Зголемување/(намалување) на деловните обврски:		
Обврски за тргување	-	-
Дериватни обврски чувани за управување со ризик	(2.048)	-
Депозити на банки	39.220	(35.038)
Депозити на други комитенти	2.275.582	3.971.336
Останати обврски	82.619	373.913
Обврски директно поврзани со група на средства за отуѓување	-	-
Нето паричен тек од основната дејност пред оданочувањето	3.166.829	(7.057)
(Платен)/поврат на данок на добивка	(267.115)	(296.647)
Нето паричен тек од основната дејност	2.899.714	(303.704)

Белешките кон финансиските извештаи претставуваат интегрален дел на овие финансиски извештаи

НЛБ БАНКА АД СКОПЈЕ

Финансиски извештаи во согласност со регулативата на НБРСМ за годината завршена на 31 декември 2023 година

(сите износи се искажани во илјади денари, доколку поинаку не е назначено)

Извештај за паричниот тек
за периодот од 01.01.2023 до 31.12.2023 (продолжува)

Белешка	во илјади денари	
	тековна година 2023	претходна година 2022
Паричен тек од инвестициската дејност (Вложувања во хартии од вредност)	(11.078.924)	(1.854.294)
Приливи од продажбата на вложувањата во хартии од вредност	10.736.293	3.490.323
(Одливи за вложувањата во подружници и придружени друштва)	(47.363)	(18.139)
Приливи од продажбата на вложувањата во подружници и придружени друштва	-	-
(Набавка на нематеријални средства)	(39.396)	(76.976)
Приливи од продажбата на нематеријалните средства	-	-
(Набавка на недвижности и опрема)	(92.911)	(61.376)
Приливи од продажбата на недвижностите и опремата	1.057	868
(Одливи за нетековните средства кои се чуваат за продажба)	-	-
Приливи од нетековните средства кои се чуваат за продажба	-	-
(Останати одливи од инвестициската дејност)	-	-
Останати приливи од инвестициската дејност	2.022	1.594
Нето паричен тек од инвестициската дејност	(519.222)	1.482.000
Паричен тек од финансирањето (Отплата на издадените должнички хартии од вредност)	-	-
Приливи од издадените должнички хартии од вредност	-	-
(Отплата на обврските по кредити)	(529.834)	(10.566.919)
Зголемување на обврските по кредити	1.187.511	11.142.576
(Отплата на издадените субординирани обврски)	(676.446)	-
Приливи од издадените субординирани обврски	-	-
Приливи од издадените акции/сопственички инструменти во текот на периодот	-	-
(Откуп на сопствени акции)	-	-
Продадени сопствени акции	-	-
(Платени дивиденди)	(2.069.973)	(1.957.631)
(Останати одливи од финансирањето)	-	-
Останати приливи од финансирањето	-	-
Нето паричен тек од финансирањето	(2.088.742)	(1.381.974)
Ефект од исправката на вредноста на паричните средства и паричните еквиваленти	(5.039)	105
Ефект од курсните разлики на паричните средства и паричните еквиваленти	-	-
Нето-зголемување/(намалување) на паричните средства и паричните еквиваленти	286.710	(203.573)
Парични средства и парични еквиваленти на 1 јануари	15.751.969	15.955.542
Парични средства и парични еквиваленти на 31 декември	16.038.679	15.751.969

* само за консолидираните финансиски извештаи

Скопје, 21.03.2024 година

Потпишани во име на НЛБ Банка АД Скопје:

Игор Давчевски
Член на Управен
одбор

Петер Зелен
Член на Управен
одбор

Бранко Грегановиќ
Претседател
на Управен одбор

Анета Малинова Овластен сметководител – број на лиценца 0103827

Белешките кон финансиските извештаи претставуваат интегрален дел на овие финансиски извештаи

Белешки кон финансиските извештаи

Број на
белешка

Белешка

Вовед

- 1 Класификација на финансиските средства и финансиските обврски**
- 2 Управување со ризици**
 - 2.1 Кредитен ризик
 - 2.2 Ризик на ликвидност
 - 2.3 Пазарен ризик
 - 2.3.1 Анализа на усогласеноста на каматните стапки
 - 2.3.2 Валутен ризик
- 3 Адекватност на капиталот**
- 4 Известување според сегментите**
- 5 Објективна вредност на финансиските средства и обврски**

Биланс на успех

- 6 Нето-приходи/(расходи) од камата
- 7 Нето-приходи/(расходи) од провизии и надомести
- 8 Нето-приходи од тргување
- 9 Нето-приходи од други финансиски инструменти евидентирани по објективната вредност
- 10 Нето-приходи/(расходи) од курсни разлики
- 11 Останати приходи од дејноста
- 12 Исправка на вредноста на финансиските средства и посебна резерва за вонбилансната изложеност, на нето-основа
- 13 Загуба поради оштетување на нефинансиските средства, на нето-основа
- 14 Трошоци за вработените
- 15 Амортизација
- 16 Останати расходи од дејноста
- 17 Данок од добивка

Биланс на состојба

Актива

- 18 Парични средства и парични еквиваленти
- 19 Средства за тргување
- 20 Финансиски средства по објективна вредност преку Билансот на успех, определени како такви при почетното признавање
- 21 Дериватни средства чувани за управување со ризик
- 22.1 Кредити на и побарувања од банки
- 22.2 Кредити на и побарувања од други комитенти
- 23 Вложувања во хартии од вредност
- 24 Вложувања во придружени друштва
- 25 Останати побарувања
- 26 Заложени средства
- 27 Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања
- 28 Нематеријални средства
- 29 Недвижности и опрема
- 30 Одложени даночни средства

31 Нетековни средства кои се чуваат за продажба и група за отуѓување

Обврски, капитал и резерви

- 32 Обврски за тргување
- 33 Финансиски обврски по објективна вредност преку Билансот на успех, определени како такви при почетното признавање
- 21 Дериватни обврски чувани за управување со ризик
- 34.1 Депозити на банки
- 34.2 Депозити на други комитенти
- 35 Издадени должнички хартии од вредност
- 36 Обврски по кредити
- 37 Субординирани обврски
- 38 Посебна резерва и резервирања
- 30 Одложени даночни обврски
- 39 Останати обврски
- 31 Обврски директно поврзани со група на средства за отуѓување
- 40 Запишан капитал

Други обелоденувања

- 41 Заработка по акција
- 42 Потенцијални обврски и потенцијални средства
- 43 Работи во име и за сметка на трети лица
- 44 Трансакции со поврзаните страни
- 45 Наеми
- 46 Плаќања врз основа на акции

НЛБ БАНКА АД СКОПЈЕ

Финансиски извештаи во согласност со регулативата на НБРСМ за годината завршена на 31 декември 2023 година

(сите износи се искажани во илјади денари, доколку поинаку не е назначено)

ВОВЕД

а) Општи информации

НЛБ Банка АД Скопје (во понатамошниот текст: Банката) е акционерско друштво регистрирано и со седиште во Република Северна Македонија. Стратешки акционер е Нова Љубљанска Банка д.д. Љубљана (во понатамошниот текст: НЛБ д.д. Љубљана), со учество од 86,97 % (2022: 86,97 %) во вкупниот капитал на Банката. Банката е член на НЛБ Групаацијата и претставува подружница на НЛБ д.д. Љубљана. Акциите на Банката котираат на официјалниот пазар на Македонска берза за хартии од вредност АД Скопје на потсегментот Задолжителна котација – обични акции, регистрирани под ИСИН: „МКТНВА101019“.

На 31.12.2023 година најголем акционер во НЛБ д.д. Љубљана со значајно влијание е Република Словенија, која поседува 25 % плус една акција (2022: 25 % плус една акција).

Адресата на регистрираното седиште на НЛБ Банка АД Скопје е следната:

Скопје, Општина Центар,
Ул. Водњанска бр.1, Скопје-Центар
1000 Скопје, Република Северна Македонија

Банката има овластување да ги извршува сите банкарски активности согласно со Законот за банки.

Во согласност со законските прописи и со решенијата издадени од гувернерот на Народна банка на Република Северна Македонија (во понатамошниот текст: НБРСМ), Банката има овластување да ги врши следниве активности:

1. Прибирање на депозити и други повратни извори на средства;
2. Кредитирање во земјата, вклучувајќи и факторинг и финансирање на комерцијални трансакции;
3. Кредитирање во странство, вклучувајќи и факторинг и финансирање на комерцијални трансакции;
4. Издавање и администрирање на платежни средства (парични картички, чекови, патнички чекови, меници);
5. Издавање електронски пари;
6. Финансиски лизинг;
7. Менувачки работи;
8. Платен промет во земјата и странство, вклучувајќи купопродажба на девизи;
9. Брз трансфер на пари;
10. Издавање платежни гаранции, авали и други форми на обезбедување;
- ч. Изнајмување на сефови, остава и депо;
12. Тргување со инструменти на пазарот на пари;
13. Тргување со девизни средства, што вклучува и тргување со благородни метали;
14. Тргување со хартии од вредност;
15. Тргување со финансиски деривати;
16. Давање услуги на чување на имот на инвестициски и пензиски фондови;
17. Купопродажба, гарантирање или пласман на емисија на хартии од вредност:
17-а) чување на хартии од вредност за клиенти;
17-б) советување на правни лица во врска со структурата на капиталот, деловната стратегија или други поврзани прашања или давање услуги поврзани со спојување и припојување на правни лица;
18. Продажба на полиси за осигурување;
19. Посредување во склучување договори за кредити и заеми;
20. Обработка и анализа на информации за кредитна способност на правни лица;

НЛБ БАНКА АД СКОПЈЕ

Финансиски извештаи во согласност со регулативата на НБРСМ за годината завршена на 31 декември 2023 година

(сите износи се искажани во илјади денари, доколку поинаку не е назначено)

ВОВЕД (продолжува)

а) Општи информации (продолжува)

21. Економско-финансиски консалтинг;
22. Дејствување како покровител при котација;
23. Извршување на трансакции, активности за сметка на трети лица потребни за преземање на акционерски друштва;
24. Застапување во осигурувањето;
25. Продажба и/или откуп на удели од инвестициски фондови и
26. Други финансиски активности утврдени со закон што може да ги врши Банката.

Банката има вложување во придружено друштво НЛБ ЛИЗ & ГО ДОО Скопје. Банката учествува во основната главнина на Друштвото со паричен влог што одговара на 49 % удел во Друштвото. НЛБ ЛИЗ & ГО ДОО Скопје е регистрирано и е со седиште во Република Северна Македонија и претставува вложување во поврзан субјект. Сметководствениот третман и прикажувањето на вложувањето во придруженото друштво во финансиските извештаи на Банката е според методот на главнина.

Овие финансиски извештаи се одобрени од Надзорниот одбор на Банката на ден 28.03.2024 година.

б) Основа за изготвување на финансиските извештаи

Финансиските извештаи на Банката се изготвени во согласност со Методологијата за евидентирање и вреднување на сметководствените ставки и за подготовка на финансиските извештаи (Службен весник бр. 83/17), Одлука за видовите и содржината на финансиските извештаи на банките и белешките кон тие извештаи (Службен весник бр. 83/17 и 149/18), Законот за банки (Службен весник бр. 67/07, 90/09, 67/10, 26/13, 15/15, 153/15, 190/16, 7/19, 101/19 и 122/21), други акти донесени од НБРСМ и Законот за трговските друштва (Службен весник бр. 28/04, 84/05, 71/06, 25/07, 87/08, 17/09, 23/09, 42/10, 48/10, 8/11, 21/11, 24/11, 166/12, 70/13, 119/13, 120/13, 187/13, 38/14, 41/14, 138/14, 88/15, 192/15, 6/16, 30/16, 61/16, 64/18, 120/18, 239/18, 290/20, 215/21 и 99/22).

Финансиските извештаи се изготвени врз основа на принципот на континуитет и според историската вредност, освен за средствата расположливи за продажба, дериватните средства и обврски и трансакции на плаќање врз основа на акции подмирени со парични средства коишто се мерат по објективна вредност.

Функционална валута на Банката претставува валутата на примарното економско опкружување во кое работи Банката и е македонскиот денар.

Известувачката валута во која се прикажани финансиските извештаи е македонскиот денар.

Деловните трансакции во странска валута се евидентираат почетно во нивната функционална валута со примена на соодветниот девизен курс на денот на трансакциите. На секој датум на Билансот на состојба:

- Монетарните средства и обврски назначени во странски валути се курсираат користејќи го официјалниот среден девизен курс на НБРСМ на датумот на Билансот на состојба и се признаваат во Билансот на успех во периодот во кој се појавиле;

НЛБ БАНКА АД СКОПЈЕ

Финансиски извештаи во согласност со регулативата на НБРСМ за годината завршена на 31 декември 2023 година

(сите износи се искажани во илјади денари, доколку поинаку не е назначено)

ВОВЕД (продолжува)

б) Основа за изготвување на финансиските извештаи (продолжува)

- Немонетарните ставки кои се евидентирани по историска вредност, назначени во странска валута, се курсираат користејќи го средниот девизен курс на НБРСМ на денот на трансакцијата;
- Немонетарните ставки кои се евидентирани по објективна вредност, назначени во странска валута, се курсираат користејќи ги девизните курсеви на датумот кога е определена објективната вредност.

Странските валути со кои работи Банката главно се еврото (ЕУР), доларот на САД (УСД) и швајцарски франк (ЦХФ). Девизните курсеви кои се користат за искажување на 31.12.2023 и 31.12.2022 година се следниве:

	2023	2022
	МКД	МКД
1 ЕУР	61,49	61,49
1 УСД	55,65	57,65
1 ЦХФ	66,41	62,45

Стандарди и законска регулатива кои се објавени, а се' уште не се во примена На датумот кога овие посебни финансиски извештаи беа авторизирани за издавање од страна на Управниот одбор на Банката, не постојат објавени стандарди се' уште не се во примена освен Одлуката за методологијата за управување со кредитниот ризик на НБРСМ („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 57/23) која е во примена од 01.01.2024 година.

в) **Значајни сметководствени политики**

Сметководствените политики прикажани во продолжение се применувани конзистентно за сите периоди прикажани во овие финансиски извештаи, освен доколку не е поинаку наведено. Основните сметководствени политики применети при составување на финансиските извештаи се наведени во понатамошниот текст.

1. **Класификација на финансиските средства и финансиските обврски**

1.1 **Финансиски средства**

Финансиско средство е средството коешто е:

- парично средство;
- сопственички инструмент издаден од друго правно лице;
- договорно право да се примат пари или друго финансиско средство од друго лице;
- договорно право да се разменат финансиски инструменти со друго лице според услови коишто се потенцијално поволни за Банката; или
- договор кој може да биде подмирен или ќе се подмири со сопственички инструменти на Банката и е:
 - дериват за кој Банката е или може да биде обврзана да добие променлив број од своите сопственички инструменти, или
 - дериват кој може да биде или ќе биде подмирен на друг начин, а не со размена на одреден износ на пари или на друго финансиско средство за фиксен број од нејзините сопственички инструменти.

1. Класификација на финансиските средства и финансиските обврски (продолжува)

1.1 Финансиски средства (продолжува)

1.1.1 Класификација (продолжува)

1.1.1 Класификација

Финансиските средства се класифицирани во една од следните категории:

- финансиски средства кои се мерат по амортизирана набавна вредност;
- финансиски средства кои се мерат по објективна вредност преку останата сеопфатна добивка; и
- финансиски средства кои се мерат по објективна вредност преку билансот на успех.

Банката ги класифицира финансиските средства при нивното почетно признавање.

Класификацијата на финансиските средства се врши врз основа на:

- деловниот модел на Банката за управување со финансиските средства, и
- карактеристиките на договорните парични текови на финансиското средство.

Во категоријата **финансиски средства кои се мерат по амортизирана набавна вредност**, Банката ги класифицира финансиските средства кои ги исполнуваат следните критериуми:

- Банката ги управува финансиските средства со цел наплата на договорните парични текови, и
- согласно со договорните услови на средството, исполнет е условот на „единствено отплати на главница и камата“ (во понатамошниот текст: СППИ).

Во оваа категорија финансиски средства, Банката ги класифицира и паричните средства, побарувањата од купувачи, побарувања за наем, побарувања за провизии и надомести и сите други финансиски средства коишто претставуваат изложеност на кредитен ризик согласно со Одлуката за управување со кредитниот ризик, а за кои условот на СППИ е неприменлив. За овие средства не е потребно исполнување на условот на СППИ.

Во категоријата **финансиски средства кои се мерат по објективна вредност преку останата сеопфатна добивка**, Банката ги класифицира финансиските средства кои ги исполнуваат следните критериуми:

- Банката го управува финансиското средство со цел наплата на договорните парични текови и/или за продажба, и
- согласно со договорните услови на средството, исполнет е условот на „единствено отплати на главница и камата“ – СППИ.

Во категоријата **финансиски средства кои се мерат по објективна вредност преку билансот на успех**, Банката ги класифицира финансиските средства кои ги управува со цел тргување и остварување на добивка од промените во објективната вредност на средството.

Ова е и резидуална категорија, односно Банката во оваа категорија ги класификува и сите оние финансиски средства кои не ги исполнуваат критериумите на останатите две категории.

1.1.2 Деловен модел

Оцената на деловниот модел на Банката се врши на ниво на деловен процес, а не по одделен инструмент. Банката има повеќе деловни процеси за управување со финансиски инструменти. Банката користи и управува одделен вид финансиски инструмент на различни начини, така што еден вид финансиски инструмент може да се појави во различни деловни процеси за управување со финансиските инструменти. Оцената на деловниот модел ја врши клучното раководство на Банката, при што ги зема предвид сите релевантни и расположливи податоци за начинот на управување со финансиските инструменти, особено: како се следат успешноста/остварувањата на деловниот модел и како се известува клучното раководство на

1. Класификација на финансиските средства и финансиските обврски (продолжува)

1.1 Финансиски средства (продолжува)

1.1.2 Деловен модел (продолжува)

Банката; кои се ризиците што влијаат на остварувањето на тој деловен модел и како се управува со тие ризици; врз што се темелат наградите на раководството на Банката и сл.

Така:

- целта на деловниот модел за категоријата финансиски средства кои се мерат по амортизирана набавна вредност е Банката да ги чува финансиските средства заради наплата на договорните парични текови. Притоа, доколку одредени финансиски инструменти од оваа категорија се продадат пред нивниот договорен рок на достасување (предвременни продажби), тоа не е директен показател за промена на деловниот модел на Банката, особено доколку ваквите продажби не се во голем обем, не се со зголемена зачестеност и доколку и во иднина се очекува дека ваквите или слични финансиски инструменти ќе се управуваат во рамки на ваков деловен модел. Во случај на предвременни продажби на овие средства Банката треба да направи анализа дали настанала промена на деловниот модел на Банката за овие финансиски средства, при што треба да се земат предвид податоците за фреквенцијата, периодите и обемот на продажбите, причините за продажбите и очекувањата на Банката за продажби на средства од оваа категорија и во иднина;
- целта на деловниот модел за категоријата финансиски средства кои се мерат по објективна вредност преку останата сеопфатна добивка е дека финансиските средства Банката ги држи заради управување со ликвидноста, одржување на одреден каматен принос, заради усогласување на рочноста (траењето) на финансиските средства со рочноста (траењето) на финансиските обврски коишто се извор на тие финансиски средства и слично;
- целта на деловниот модел за категоријата финансиски средства кои се мерат по објективна вредност преку билансот на успех е дека Банката ги управува финансиските средства преку активно и фреквентно тргување со цел остварување на добивка од промените во објективната вредност на средствата. Банката ги управува овие средства со цел реализација на нивната пазарна/објективна вредност и одлуките при управувањето ги носи врз основа на нивната пазарна/објективна вредност.

Банката ги утврди следните деловни модели:

- деловен модел за финансиски средства со цел наплата на договорните парични текови при одобрување на кредитна изложеност кон банки и други клиенти;
- деловен модел за финансиски средства со цел наплата на договорните парични текови и деловен модел за финансиски средства со цел наплата на договорните парични текови и/или за продажба, за финансиски средства хартии од вредност во кои припаѓаат: благајнички записи, државни записи и државни обврзници;
- деловен модел за сопственички финансиски средства, кои се мерат по објективна вредност при што промените во објективната вредност се евидентираат во ревалоризациски резерви во рамки на Останата сеопфатна добивка;
- деловен модел за сопственички финансиски средства, кои се мерат по објективна вредност при што промените во објективната вредност се евидентираат во ревалоризациски резерви во рамки на Останата сеопфатна добивка, за сопственички инструменти за кои нема активен пазар и чиешто поседување е утврдено со закон/и или е поврзано со можноста за користење на услугите коишто ги вршат овие институции;
- деловен модел за финансиски обврски со цел плаќање на договорените парични текови за финансиските обврски во кои влегуваат: депозити на банки и други клиенти, издадени должнички хартии од вредност, обврски по кредити и субординирани обврски;
- деловен модел за финансиски обврски чувани со цел тргување во кои влегуваат финансиски обврски чувани за тргување, деривати за тргување и дериватни обврски чувани за управување со ризик во кои влегуваат деривати за заштита од ризик, вградени деривати и други деривати чувани за управување со ризик; и

1. Класификација на финансиските средства и финансиските обврски (продолжува)**1.1 Финансиски средства (продолжува)**

- деловен модел за финансиски обврски кои се мерат по објективна вредност преку Билансот на успех во кој влегуваат обврски кон вработени врз основа на исплата на варијабилен дел од плата на идентификувани вработени во форма на доделени инструменти чија вредност е врзана со цената на акцијата на НЛБ д.д.

1.1.3 СППИ-тест - единствено отплати на главница и камата

Должничките финансиски средства коишто согласно со деловниот модел на Банката треба да се класификуваат во категориите финансиски средства кои се мерат по амортизирана набавна вредност или финансиски средства кои се мерат по објективна вредност преку останата сеопфатна добивка, треба да исполнат уште еден услов - согласно со договорните услови на средството, Банката очекува парични текови на одредени датуми „единствено врз основа на отплата на главница и камата“ - СППИ. Во рамки на договорните парични текови, елементот „главница“ го опфаќа износот при првичното одобрување, намален за сите отплати; а елементот „камата“ претставува надомест за временската вредност на парите, кредитниот ризик, ликвидносниот ризик, административните или услужните трошоци и профитната маргина.

За да е исполнет условот на СППИ, договорните парични текови не треба да вклучуваат каква било изложеност на ризици или променливост кои не претставуваат вообичаен кредитен аранжман (на пример, изложеност на ризик од промена на цените на акции или добра/стоки). Оценката дали е исполнет СППИ-условот се прави во валутата во која средството е деноминирано. Условот на СППИ единствено може да се разгледува само за должничките финансиски средства. Оние должнички финансиски средства за кои е оценето дека не го исполнуваат условот на СППИ, Банката ќе ги класифицира како финансиски средства кои се мерат по објективна вредност преку Билансот на успех и ќе ја мери нивната објективна вредност.

Анализата дали е исполнет условот на СППИ се прави при почетното признавање на секое должничко финансиско средство.

Анализата дали е исполнет условот на СППИ се прави врз основа на договорните услови на инструментот и се земаат предвид сите парични текови утврдени во договорот. За оние должнички финансиски средства кои произлегуваат од одреден производ за кој Банката има типизиран договор (или договорни услови) што се применува за сите одделни побарувања по тој производ, анализата дали е исполнет условот на СППИ Банката ја прави на ниво на производ, а не по поединечно финансиско средство.

При анализата дали е исполнет условот на СППИ, Банката го зема предвид и следното:

- за финансиските средства кои имаат различна каматна стапка од онаа којашто вообичаено се применува на исти или слични финансиски инструменти, Банката прави споредба помеѓу недисконтираните парични текови на анализираното финансиско средство и недисконтираните парични текови на финансиско средство со ист кредитен квалитет и со исти договорни услови, освен каматната стапка (т.н. „benchmark“ инструмент). Доколку разликата помеѓу паричните текови на двата инструменти е значајна, анализираниот инструмент не го исполнува условот на СППИ и се класифицира и мери по објективна вредност преку Билансот на успех;
- за финансиските средства за кои регулаторот пропишува максимална вредност на каматната стапка која не смее да се надмине, се смета дека го исполнуваат условот на СППИ;
- за финансиските средства за кои согласно со договорните услови е предвидена минимална/максимална вредност под/над која каматната стапка не може да падне/надмине, се смета дека го исполнуваат условот на СППИ;
- за финансиските инструменти чијашто каматна стапка периодично се усогласува за стапката на инфлација, се смета дека го исполнуваат СППИ-условот;
- за финансиските средства за кои со договорните услови е предвидена промена на каматната стапка доколку настане промена на кредитната способност на клиентот (уредено во договорот дека се следи преку кој било показател за кредитната способност на клиентот, како на пр.: неплаќање на договорните обврски во одреден рок, влошување/подобрување на интерната или регулаторната категорија на ризик,

1. Класификација на финансиските средства и финансиските обврски (продолжува)

1.1 Финансиски средства (продолжува)

1.1.3 СППИ тест - единствено отплати на главница и камата (продолжува)

- надминување на одредена вредност на одреден/и финансиски показател/и за работењето на клиентот и сл.), се смета дека го исполнуваат условот на СППИ;
- за финансиските инструменти одобрени во денари со валутна клаузула, се смета дека го исполнуваат СППИ-условот (доколку и останатите карактеристики на инструментот упатуваат на исполнување на СППИ-условот);
 - доколку финансискиот инструмент содржи одредена карактеристика поради која СППИ-условот не е исполнет, но притоа таа карактеристика има незначително влијание на договорните парични текови на средството (анг. „de minimis feature“), Банката смета дека СППИ-условот е исполнет;
 - доколку финансискиот инструмент содржи одредена карактеристика која би ги изменила договорните парични текови на средството само доколку настане одреден исклучително редок настан со мала веројатност да се случи, Банката смета дека е исполнет условот на СППИ;
 - доколку договорните услови на финансискиот инструмент предвидуваат можност за предвремена отплата и доколку износот кој би се наплатил во случај на предвремена отплата го претставува износот на ненаплатената главница и достасаната ненаплатена камата, како и разумен надомест за предвременото раскинување на договорот (до 5 % од предвреме отплатениот износ), Банката смета дека СППИ-условот е исполнет;
 - доколку договорните услови на финансискиот инструмент предвидуваат можност за продолжување на рокот на достасување и доколку паричните текови и во продолжениот период на достасување го исполнуваат условот на СППИ (може да вклучуваат и разумен надомест за продолжувањето на периодот на достасување), Банката смета дека СППИ-условот е исполнет.

Во случај на измена на договорните парични текови на постоечко финансиско средство, Банката на датумот на изменувањето повторно оценува/проверува дали е исполнет условот на СППИ со новите изменети договорни услови и соодветно го класифицира финансиското средство.

1.1.4 Прекласификација

Прекласификација на должничките финансиски средства од една во друга категорија е можна само доколку дојде до промена на деловниот модел на Банката за управување со тие средства. Прекласификациите се прават во ретки случаи кога промената на деловниот модел има значајно влијание на деловните операции на Банката, кога промената е поради промена на надворешни или внатрешни фактори кои имаат значајно влијание на активностите на Банката и сл. Одлуката за промена на деловниот модел ја носи раководството на Банката. Доколку настане промена на деловниот модел, Банката мора да ги прекласификува сите финансиски средства од една во друга категорија. Во вакви случаи, прекласификуваните средства продолжуваат да се мерат соодветно со принципите на новата категорија од тој датум перспективно, односно не се прави корекција на сите дотогаш признаени добивки или загуби.

Прекласификација на сопственичките финансиски средства од една во друга категорија не е дозволена.

1.1.5 Принципи на мерење на вредноста

Банката користи два принципи за мерење на вредноста на средствата и обврските:

- принцип на мерење по амортизирана набавна вредност, и
- принцип на мерење по објективна вредност.

1. Класификација на финансиските средства и финансиските обврски (продолжува)

1.1 Финансиски средства (продолжува)

1.1.5 Принципи на мерење на вредноста (продолжува)

1.1.5.1 Принцип на мерење по амортизирана набавна вредност

Амортизирана набавна вредност на финансиско средство или финансиска обврска е износ по кој се мери средството или обврската земајќи ги предвид:

- износот при почетното признавање;
- намален за отплатите на главница;
- намален или зголемен за износот на акумулирана амортизација со употреба на методот на ефективна каматна стапка, за секоја разлика помеѓу износот при почетното признавање и износот при достасувањето; и
- намален за исправката на вредноста поради оштетување или ненаплатливост.

Ефективна каматна стапка

Ефективната каматна стапка е еднаква на стапката која ги дисконтира очекуваните идни парични приливи и одливи од инструментот до датумот на крајна достасаност на инструментот или за пократок временски период, доколку е тоа соодветно. Мерењето со употреба на методот на ефективна каматна стапка овозможува амортизирање на набавната вредност на финансискиот инструмент и на приходот/расходот од камата во периодот на очекувано достасување на инструментот.

При пресметка на ефективна каматна стапка, се земаат предвид:

- сите очекувани идни парични текови;
- сите платени и/или наплатени провизии и надомести кои претставуваат составен дел од ефективната камата на финансиското средство или обврска (надомести за оценка на финансиската состојба на клиентот, за посредување при договарање на условите на финансискиот инструмент, надомести за поднесување барање и обработка на барањето за одобрување на кредити, надомести за повлекување на средствата по финансискиот инструмент, редовен месечен надомест за управување со кредитот до крајното достасување на кредитот којшто се задолжува и се наплатува во истиот момент со задолжувањето и наплатата на редовната договорна камата и слично);
- трансакциските трошоци кои се директно поврзани со трансакцијата (надомести и провизии платени на продажни агенти, советници, брокери, дилери, надомести на регулаторни тела, платени даноци и царини и слично); и
- премиите и/или дисконтите одобрени на финансискиот инструмент.

При пресметка на ефективна каматна стапка не треба да се земат предвид:

- исправките на вредност (загубите поради оштетување).

Провизиите и надоместите кои претставуваат составен дел од ефективната каматна стапка, трансакциските трошоци, кои се директно поврзани со трансакцијата и премиите и/или дисконтите, се директно поврзани со одобрувањето на финансискиот инструмент и поради тоа, претставуваат корекција на каматната стапка на финансиското средство, односно обврска и соодветно се разграничуваат и се признаваат во Билансот на успех како приходи од камата, односно расходи од камата, во периодот на достасување на финансискиот инструмент.

Банката прави суштинска анализа на провизиите и надоместите поврзани со кредитните производи и определува дали тие претставуваат составен дел на ефективната камата на кредитот или претставуваат надомест на услуга извршена од/на Банката. Притоа, доколку надоместот е директно поврзан со одобрувањето на кредитот или пак претставува надомест којшто се наплатува/плаќа на редовна основа, во истиот момент со задолжувањето и наплатата/плаќањето на редовната договорна камата, до крајното достасување на кредитот, тој претставува составен дел од ефективната камата. Доколку, надоместот претставува

1. Класификација на финансиските средства и финансиските обврски (продолжува)

1.1 Финансиски средства (продолжува)

1.1.5 Принципи на мерење на вредноста (продолжува)

компензација за друга услуга, освен одобрувањето на кредитот, извршена од/на Банката, тој претставува приход/расход од провизии и надомести. Следствено, провизиите и надоместите ќе се евидентираат како акумулирана амортизација на кредитот и како приход/расход од камата, или пак, како побарување/обврска и приход/расход од провизии и надомести.

Модификација на финансиски средства

Банката во одредени услови може да врши промена на договорните услови на финансиските средства.

Финансиските средства за кои договорните услови, кои имаат директно влијание на паричните текови, се променети во текот на нивниот животен век се нарекуваат „модифицирани финансиски средства“.

Промените на договорните услови на средствата на Банката може да настанат на барање на должниците поради влошена финансиска состојба или поради добивање поповолни услови, како и поради промена на каматните стапки на пазарот, награди за лојалност на клиентите и слично.

При менување на договорните услови на средствата, Банката прави анализа и утврдува дали клиентот има финансиски потешкотии во работењето односно дали има сигнали за влошување на финансиската состојба. Доколку клиентот има влошена финансиска состојба или има сигнали за влошување, промената на условите претставува реструктурирање на средствата. Ако промената на условите е од комерцијален интерес за Банката, тогаш претставува рефинансирање на средства, што доведува до депривнавање на старото финансиско средство и признавање на ново финансиско средство.

При промена на договорните услови на средствата при реструктурирање, Банката прави проценка дали промената на договорните услови е значајна или не и на датумот на промената проверува дали е исполнет условот на СППИ, со новите изменети договорни услови.

Доколку новодоговорените услови се значајно различни од оригиналните услови, тогаш промената ќе резултира во депривнавање на старото финансиско средство и ново модификувано финансиско средство.

Доколку новодоговорените услови не се значајно различни од оригиналните услови и средството не се квалификува за депривнавање, тогаш промените се рефлектираат на постоечкото финансиско средство со книжење на модификациона добивка/загуба која произлегува од променетите услови.

Банката ја признава разликата помеѓу новата сметководствена вредност на изменетото средство и сметководствената вредност на средството пред да настане измена на договорните парични текови, како добивка или загуба од измената во Билансот на успех во рамки на сметките за приходи за камата, како и на сметките за акумулирана амортизација во рамки на соодветната група сметки за финансиско побарување во Билансот на состојба.

Сметководствената вредност на изменетото средство е еднаква на сегашната вредност на идните очекувани изменети парични текови, дисконтирани со примена на првичната/оригиналната ефективна каматна стапка.

Од клучно значење за Банката е да се утврди кога договорените парични текови се промениле до степен до кој се исполнети/не се исполнети критериумите за депривнавање. Оттука, Банката ќе ја утврди значајноста на промените на договорените парични текови преку квалитативен и квантитативен тест.

Квалитативниот тест на значајност вклучува промени во условите кои сами по себе се доволен показател за депривнавање на старото финансиско средство и признавање на ново

1. Класификација на финансиските средства и финансиските обврски (продолжува)

1.1 Финансиски средства (продолжува)

1.1.5 Принципи на мерење на вредноста (продолжува)

финансиско средство без дополнително правење квантитативен тест (како на пример: рефинансирање, консолидација на повеќе побарувања во едно побарување, промена на должник, промена на валута, претворање на дел од кредитната изложеност во капитално вложување на клиентот, не е поминат СППИ-тест и сл.).

Квантитативниот тест на значајност е изразен во процентуална вредност од најмалку 10 %, која се утврдува кога дисконтираната сегашна вредност на паричните текови под новите услови со користење на оригиналната ефективна каматна стапка, е најмалку 10 % различна од сметководствената вредност на преостанатиот паричен тек на оригиналното финансиско средство.

Во случаите на промена единствено на преостанатиот договорен рок на наплата на побарувањата, промена единствено на прилагодливата каматна стапка, предвремена отплата блиску до договорниот рок на отплата или незначителни/ситни износи на претплата, Банката не признава добивка или загуба од измената во Билансот на успех бидејќи тие промени се незначителни.

1.1.5.2 Принцип на мерење по објективна вредност

Мерењето по објективна вредност претпоставува дека средството или обврската се разменуваат помеѓу пазарни учесници, во вообичаена трансакција, според тековните пазарни услови на датумот на мерење.

Објективната вредност се утврдува на различни начини, во зависност од тоа дали средството или обврската се тргува на активен пазар или не се тргува.

Активен пазар: Објавена цена

Активен пазар е пазарот на кој се вршат трансакции со средството или обврската со доволна фреквенција и обем, за да обезбедат ценовна информација за средството или обврската. Соодветната котирана пазарна цена за средството или обврската е онаа што е во рамките на распонот помеѓу куповната и продажната цена, а којашто најдобро ја претставува објективната вредност во соодветните услови. Вообичаено се употребува тековната: куповна цена за средството коешто се чува или за обврската којашто треба да се издаде, односно продажна/понудена цена за средството коешто ќе биде стекнато или за обврската којашто се чува, просечната пазарна цена или друга цена согласно со вообичаената, прифатена пазарна практика.

Непостоење на активен пазар: Техники за вреднување

Доколку не постои активен пазар за финансиското средство или обврска, за да ја одреди објективната вредност на средството или обврската, Банката применува техники на вреднување за коишто има најмногу расположливи податоци, давајќи им предност на податоците коишто можат да се потврдат на пазарот.

Вообичаени техники на вреднување во Банката се: *пазарен пристап* (се користат котираните цени или други релевантни информации од пазарни трансакции со исти или слични средства или обврски) и *приходен пристап* (дисконтирана вредност на тековните пазарни очекувања за идните износи (парични приливи или приходи и расходи) од средството или обврската).

При примената на техниките за вреднување, Банката:

- користи информации за постигнатите цени на скорешни (од последните 6 месеци), нормални, комерцијални трансакции за истиот финансиски инструмент помеѓу запознаени, доброволни странки (ако се достапни);
- ако нема информација за постигнатите цени од скорешните трансакции за истиот финансиски инструмент, тогаш за утврдување на објективната вредност треба да се

1. Класификација на финансиските средства и финансиските обврски (продолжува)

1.1 Финансиски средства (продолжува)

1.1.5 Принципи на мерење на вредноста (продолжува)

примени тековната пазарна цена на друг инструмент, кој е во суштина ист (во смисла на тоа дека е со иста валута и со ист или сличен рок на достасување);

- ако не може да се добие информација за објективната вредност на финансискиот инструмент од пазарите, тогаш за одредување на објективната вредност на финансискиот инструмент се употребуваат податоци коишто не можат да се потврдат на пазарите.

Техниките за вреднување треба да ги опфатат сите фактори кои учесниците на пазарот ги земаат предвид при определување на цената и треба да се доследни на усвоените економски методологии за определување на цената на финансиските инструменти.

Банката може да ја смени или да направи промени на техниката за вреднување на финансискиот инструмент, ако таквата промена е поради развој на нови пазари, достапност на нови информации, промена на пазарните услови или подобрување на техниката за вреднување и ако дава посоодветна објективна вредност на финансискиот инструмент. Корекциите поради промена на техниката за вреднување претставуваат промена на сметководствените оценки, во согласност со МСС 8.

Анализата на дисконтираните парични текови е техника за определување на објективната вредност на многу средства и обврски. Еден од најважните фактори при примената на оваа техника е определувањето соодветна дисконтна стапка.

Дисконтната стапка треба да ги опфати неизвесностите и ризиците од проценката на паричните текови што се поврзани со одредено средство или обврска, како и променливоста на тие ризици и неизвесности.

Соодветната дисконтна стапка може да се определи на следниот начин:

- стапка врз основа на тековниот пазарен принос на инструментот или на инструмент со слични карактеристики;
- повикување на стапка ослободена од ризик, коригирана за соодветниот ризик на средството. При определувањето на дисконтната стапка и двата фактори треба да се земат предвид поодделно. Каматната стапка што е ослободена од ризик, нормално, се темели врз државни обврзници со споредливи карактеристики (валута и достасување) на средствата или обврските за кои дисконтната стапка ќе се применува. Премијата за ризикот на средството е еднаква на износот којшто пазарните учесници би го побарале како надомест за неизвесноста на идните парични текови од средството.

Непостоење на активен пазар: Сопственички инструменти

Банката ја мери/утврдува објективната вредност на сопственичките инструменти кои немаат тргувана цена на активен пазар и дериватите што се поврзани со нив и коишто мора да се намират со испорака на вакви некотирани сопственички инструменти. Банката ја утврдува објективната вредност со примена на метод кој најдобро ја одразува објективната вредност на сопственичкиот инструмент. За вложувања на Банката во сопственички инструменти на одредени специфични институции, за коишто нема активен пазар и чиешто поседување е утврдено со закон и/или е поврзано со можноста за користење на услугите коишто ги вршат овие институции, се смета дека нивната набавна вредност ја одразува нивната објективна вредност. Банката ги класифицира овие вложувања како финансиски средства кои се мерат по објективна вредност преку останата сеопфатна добивка.

1.1.6 Депризнавање

Банката депризнава финансиско средство или дел од финансиско средство, само кога ја губи контролата над договорните права кои го сочинуваат финансиското средство.

Ваквата контрола се губи:

1. Класификација на финансиските средства и финансиските обврски (продолжува)

1.1 Финансиски средства (продолжува)

1.1.6 Депризнавање (продолжува)

- доколку ги оствари (употреби) правата на користите определени со договорот;
- доколку правата истечат; и
- доколку се продадат.

Банката го депризнава финансиското средство, во целост или делумно, доколку не се очекува наплата на договорните побарувања во целост или делумно.

Во моментот на депризнавање на средства што се расположиви за продажба (кога е продадено или достасано итн.), кумулативните добивки или загуби кои претходно биле признаени во главнината се депризнаваат од капиталот и нето-добивките или загубите се признаваат во Билансот на успех како останати приходи од дејноста/останати расходи од дејноста, освен при депризнавање на сопственички хартии од вредност, кога состојбата на ревалоризациски резерви Банката се прекнижи на соодветната сметка за задржана добивка/акумулирани загуби.

За оние финансиски инструменти кои се чуваат до доспевање, добивката или загубата од депризнавање се признава во нето-добивката или загубата на Банката.

1.2 Оштетување/Исправка на вредноста на финансиски средства и посебна резерва за вонбилансна изложеност

1.2.1 Оштетување/Исправка на вредноста за очекувани кредитни загуби на финансиски средства и посебна резерва за вонбилансна изложеност

Банката на месечна основа проценува и признава исправка на вредноста/оштетување за очекуваните кредитни загуби на финансиските средства кои се мерат по амортизирана набавна вредност и на должничките финансиски средства кои се мерат по објективна вредност преку останата сеопфатна добивка, како и за вонбилансна кредитна изложеност и за побарувања врз основа на договори за наем, побарувања од купувачи и останати побарувања коишто се дел од изложеноста на кредитен ризик.

При утврдување на очекуваните загуби, изложеноста на кредитен ризик се класифицира во една од следните три групи на кредитен ризик:

- Група 1, ги опфаќа сите финансиски средства при почетното признавање (освен оние кои се купени со експлицитни очекувани кредитни загуби), финансиски средства со низок кредитен ризик и финансиски средства кои немаат значително влошување на кредитната способност по почетното признавање.
Исправката на вредноста на финансиските средства од Групата 1 ја претставува загубата за целиот животен век на средството, што би настанала како резултат на штетни настани кои би можеле да се појават во следните 12 месеци или пократок период, доколку животниот век на средството е пократок од 12 месеци (неочекуваните парични загуби во периодот од следните 12 месеци), односно е еднаква на очекуваните кредитни загуби во текот на целиот животен век на средството, пондерирани со веројатноста дека одреден штетен настан ќе се случи во текот на следните 12 месеци;
- Група 2, ги опфаќа финансиските средства кај кои настанало значително влошување на кредитната способност по почетното признавање, но сè уште нема објективни докази за оштетување (трансферирани од Група 1). Исправката на вредност ги вклучува очекуваните кредитни загуби кои може да настанат како резултат на сите штетни настани во текот на целиот преостанат животен век на средството;
- Група 3, ги опфаќа финансиските средства за кои има објективни докази за оштетување како и финансиски средства кои се купени или издадени со експлицитни очекувани кредитни загуби. Исправката на вредноста на средствата е еднаква на вкупниот износ на очекувани кредитни загуби што може да настанат како резултат на сите штетни настани во текот на целиот преостанат животен век на средството.

- 1. Класификација на финансиските средства и финансиските обврски (продолжува)**
- 1.2 Оштетување/Исправка на вредноста на финансиски средства и посебна резерва за вонбилансна изложеност (продолжува)**
- 1.2.1 Оштетување/Исправка на вредноста за очекувани кредитни загуби на финансиски средства и посебна резерва за вонбилансна изложеност (продолжува)**

Износот на кредитна загуба е еднаков на разликата помеѓу:

- договорните парични текови на средството; и
- очекуваните парични текови на средството, дисконтирани со примена на оригиналната ефективна каматна стапка (сегашна вредност на очекуваните парични текови).

Утврдувањето на износот на очекувани загуби се темели на следните основни принципи:

- мерење и признавање на очекуваните кредитни загуби за целиот животен век на финансиското средство и/или за вонбилансната кредитна изложеност;
- треба да ги рефлектира/претставува очекувањата за кредитната способност (кредитниот квалитет), влошувања и подобрувања, во текот на целиот животен век на средството;
- да реагира на информациите за промените на кредитниот квалитет на финансиското средство и/или за вонбилансната кредитна изложеност, така што во случај на информација за очекувано позначајно влошување на кредитниот квалитет, да настане трансфер од Групата 1 во Групата 2 или Групата 3.

Почетно, сите финансиски средства, освен оние средства кои ги исполнуваат условите за класификација во Групата 2 или во Групата 3, треба да се класификуваат во Групата 1. Во Групата 1 се класификуваат сите финансиски средства кои на датумот на известување имаат низок кредитен ризик, како и оние финансиски средства кои немаат значително зголемување на кредитниот ризик од почетното признавање. Доколку Банката забележи значително влошување на кредитната способност на средството по почетното признавање, Банката треба да ја прекласифицира изложеноста од Групата 1 во Групата 2, додека трансферот во Групата 3 настанува кога веќе има објективни докази дека настанало оштетување.

Финансиски средства со низок кредитен ризик се оние кои ги исполнуваат следните критериуми:

- имаат низок ризик од неисполнување;
- оценето е дека должникот, краткорочно, има капацитет за исполнување на обврските;
- очекувањата/согледувањата на Банката се дека долгорочно, негативните промени во економските и деловните услови би можеле, но не задолжително, да ја намалат способноста на должникот да ги исполнува своите обврски.

Во Групата 2 се класификуваат оние финансиски средства кои имаат значително влошување на кредитниот ризик по првичното признавање, но сè уште нема објективни докази за настанување на загуба/оштетување.

Во Групата 3 се класификуваат оние финансиски средства за кои има еден или повеќе објективни докази дека настанало оштетување. Објективни докази дека настанало оштетување се:

- значајни финансиски потешкотии на кредитокорисникот или издавачот на должнички финансиски инструмент;
- непочитување на договорот, како на пр. значително доцнење во плаќањата или неплаќање;
- доверителите му имаат одобрено на кредитокорисникот одредени олеснувања, поради неговата влошена финансиска состојба;
- постои можност дека над кредитокорисникот ќе започне постапка за стечај или друг вид финансиска реорганизација;
- непостоење (исчезнување) на активен пазар за финансиското средство, поради финансиски потешкотии на издавачот; и

(сите износи се искажани во илјади денари, доколку поинаку не е назначено)

- 1. Класификација на финансиските средства и финансиските обврски (продолжува)**
- 1.2 Оштетување/Исправка на вредноста на финансиски средства и посебна резерва за вонбилансна изложеност (продолжува)**
- 1.2.1 Оштетување/Исправка на вредноста за очекувани кредитни загуби на финансиски средства и посебна резерва за вонбилансна изложеност (продолжува)**

- купување или издавање на финансиско средство, по значителен дисконт поради настанати кредитни загуби.

Оцената дали настанало значително влошување на кредитниот квалитет (значителен пораст на кредитниот ризик) по почетното признавање треба да се темели на оценка на ризикот од неисполнување, односно треба да се спореди ризикот од неисполнување на датумот на оценка (тековниот датум) и оценетиот ризик од неисполнување на средството на овој датум при првичното признавање. Оваа оценка треба да се темели врз промената/влошувањето на ризикот од неисполнување за целиот животен век на средството, а не на промената/зголемувањето на износот на очекуваните кредитни загуби. Доколку на датумот на преоценување средството има низок кредитен ризик, Банката може да смета дека не настанало значително влошување на кредитната способност на средството.

При оценката дали постои значителен пораст на кредитниот ризик, Банката ги зема предвид сите разумни и поткрепувачки информации што ѝ се расположливи како: промени на надворешните услови (на пр. пазарните услови), промени во интерните услови во Банката и промени кај должникот. Информациите се темелат врз минато искуство, сегашните состојби и на предвидувањата за идните услови. Пример на тип на информации кои Банката ги следи со цел оценка дали настанал значителен пораст на кредитниот ризик се: тековни или очекувани промени во надворешниот кредитен рејтинг на финансискиот инструмент, анализи за кредитната способност на должникот, пораст на кредитниот ризик и сл. Доколку настане задоцнување во плаќањето на договорните обврски во период подолг од 31 ден, се смета дека настанал значителен пораст на кредитниот ризик на средството, и следствено, Банката го прекласификува средството од Групата 1 во Групата 2.

Се смета дека ризик од неисполнување настанува најдоцна во случај на доцнење подолг од 90 дена и тие финансиски средства Банката ги класификува во Групата 3.

Процената на износот на очекувани кредитни загуби се прави на износот на максималната договорна преостаната кредитна изложеност на средството (не повисок износ), за текот на преостанатиот договорен животен век на финансиското средство. По исклучок, само за кредитните производи кои вообичаено на кој било пресечен датум се состојат од искористен и неискористен дел (преземена обврска за кредитирање, на пр.: кредитни картички, одобрени пречекорувања и сл.), процената на очекуваните кредитни загуби се прави за проценетиот животен век на кредитниот производ на Банката.

При утврдување на сегашната вредност на очекуваните идни парични текови, за потребите на дисконтирањето се употребува ефективна каматна стапка изразена на годишна основа.

За дисконтирање на очекуваните идни парични текови од побарувања со променлива каматна стапка, Банката ја применува ефективната каматна стапка, согласно со договорот, што е важечка на денот на утврдувањето на сегашната вредност на очекуваните парични текови. Во овие случаи, ефективната каматна стапка се пресметува за целиот период на важност на договорот (не само на преостанатиот период до достасување), со примена на каматната стапка што е важечка на денот на утврдувањето на сегашната вредност на очекуваните парични текови.

Доколку поради финансиски потешкотии на клиентот, Банката одобри измена на условите на кредитирање, во поглед на висината на каматата и периодите на отплата на обврските на клиентот, за дисконтирање на очекуваните идни парични текови се употребува ефективната каматна стапка, што била важечка пред измените на условите на кредитирање.

Во моментот на трансфер од Групата 1 во Групата 2 или 3, во Билансот на успех се признава целиот износ на очекувани кредитни загуби за целиот преостанат животен век на средството.

- 1. Класификација на финансиските средства и финансиските обврски (продолжува)**
- 1.2 Оштетување/Исправка на вредноста на финансиски средства и посебна резерва за вонбилансна изложеност (продолжува)**
- 1.2.1 Оштетување/Исправка на вредноста за очекувани кредитни загуби на финансиски средства и посебна резерва за вонбилансна изложеност (продолжува)**

Враќање од Групата 2 или 3 во Групата 1 е можно само за оние средства кои почетно биле класифицирани во Групата 1, но само доколку повеќе не постојат условите за нивна класификација во Групата 2 или 3, односно доколку значително се подобри нивната кредитна способност (кредитен квалитет) и на датумот на преоцена имаат низок кредитен ризик.

При оцена на кредитниот ризик/кредитниот квалитет на одредено средство не се зема предвид вредноста на обезбедувањето дадено за тоа финансиско средство. Вредноста на обезбедувањето, намалена за трошоците поврзани со преземањето и продажбата на обезбедувањето, се зема предвид само при пресметката на потребниот износ на исправка на вредноста/посебна резерва.

За вложувањата во сопственички инструменти исправка на вредноста не се пресметува.

Банката ги утврдува очекуваните кредитни загуби на поединечна основа.

При оцена на поединечна основа треба да се земе предвид и ризикот што го носи средството од аспект на групата на слични финансиски средства, односно оние со слични кредитни карактеристики кои ја покажуваат кредитната способност на должникот за отплата на достасаните износи, како на пример: типот на инструментот, кредитните рејтинзи, видот на обезбедувањето, датумот на настанување на средството, преостанатиот период на достасување, дејноста, географската локација на должникот и слично. Очекуваните кредитни загуби коишто произлегуваат од група слични финансиски средства се проценуваат врз основа на минато искуство на Банката за загуби за средства со кредитни карактеристики што се слични на оние во групата, сегашните услови и проценките за идните настани и состојби во економијата.

Доколку исправката на вредноста е утврдена на поединечна основа, сметководствената вредност на средството треба да биде намалена до неговиот проценет очекуван надоместлив износ, преку користење сметка за исправка на вредноста во рамки на соодветното средство. Износот на загубата е вклучен во Билансот на успех во позицијата Исправка на вредноста на финансиските средства и посебна резерва за вонбилансната изложеност, на нето-основа.

Доколку на последователен датум на процена Банката утврди понизок износ на исправка на вредноста, разликата до претходно признаениот износ на исправка на вредноста (загуба поради оштетување) се ослободува/анулира преку коригирање на сметката за исправката на вредноста во рамки на соодветното средство.

Ослободувањето на исправката на вредноста не треба да доведе до сметководствена вредност на финансиското средство која го надминува износот, кој инаку би ја претставувал амортизираната набавна вредност на средството, доколку не било признаено оштетување. Износот на ослободувањето е вклучен во Билансот на успех во позицијата Исправка на вредноста на финансиските средства и посебна резерва за вонбилансната изложеност, на нето-основа.

Оштетување/Исправка кај должнички финансиски средства расположливи за продажба

За должничките финансиски средства расположливи за продажба за износот на утврдената исправка на вредноста, кумулативната загуба (разликата помеѓу почетната набавна вредност и тековната објективна вредност на средството), којашто била признаена директно во ревалоризациските резерви, треба да се отстрани од ревалоризациските резерви и да се признае во Билансот на успех во позицијата Исправка на вредноста на финансиските средства и посебна резерва за вонбилансната изложеност, на нето-основа, и покрај тоа што финансиското средство не се депризнава.

- 1. Класификација на финансиските средства и финансиските обврски (продолжува)**
- 1.2 Оштетување/Исправка на вредноста на финансиски средства и посебна резерва за вонбилансна изложеност (продолжува)**
- 1.2.1 Оштетување/Исправка на вредноста за очекувани кредитни загуби на финансиски средства и посебна резерва за вонбилансна изложеност (продолжува)**

Доколку, во последователниот период, објективната вредност на должничкиот инструмент класифициран како расположлив за продажба, се зголеми и зголемувањето може објективно да се поврзе со некој настан што се случил откако исправката на вредноста (загубата поради оштетување) била признаена во Билансот на успех, исправката на вредноста се ослободува/анулира. Притоа, износот на ослободување ќе биде вклучен во Билансот на успех во позицијата Исправка на вредноста на финансиските средства и посебна резерва за вонбилансната изложеност, на нето-основа. Останатиот износ, до новата објективна вредност (ако има), претставува зголемување на објективната вредност на средството и се признава во ревалоризациските резерви.

Во финансиските извештаи на Банката, состојбата на сметките за исправка на вредноста во рамки на сметките за вложувања во должнички хартии од вредност расположливи за продажба Банката ги прикажува во рамки на позицијата Ревалоризациска резерва за средства расположливи за продажба, а не како дел од активата.

1.2.2 Продолжување на рокот на достасување

Продолжувањето на рокот на достасување значи продолжување на рокот на измирување, при што продолжувањето не е последица на влошената финансиска состојба на клиентот, туку на промени во финансиските услуги што ги нуди Банката и/или промени во работењето на клиентот и/или Банката.

При секое продолжување на рокот на достасување, Банката е должна да изврши анализа на причините поради кои се врши продолжувањето.

1.2.3 Реструктурирање на побарување

Под реструктурирање на кредитна изложеност се подразбира менување на договорните услови на кредитната изложеност или одобрување на нова кредитна изложеност за затворање на постоечка кредитна изложеност на клиент којшто има влошена финансиска состојба или има сигнали за влошување на неговата финансиска состојба, поради што не може или не би можел да ги почитува договорните услови.

Реструктурирање на кредитната изложеност вклучува најмалку:

- продолжување на рокот на достасување;
- промена на висината и на динамиката на отплата на кредитната изложеност, вклучително и одобрување нов или продолжување на постоечкиот грејс-период;
- намалување на каматната стапка;
- консолидација на повеќе побарувања во една кредитна изложеност со менување на договорните услови, вклучително и капитализација на каматата;
- претворање на дел од кредитната изложеност во капитално вложување кај клиентот;
- отпис на кредитната изложеност врз основа на главница и/или достасана камата или провизија;
- намалување на кредитната изложеност преку обезбедувањето;
- одобрување нова кредитна изложеност на денот или во рок од 31 ден до денот на достасување на постоечката кредитна изложеност, со која се врши затворање на побарувањата врз основа на постоечката кредитна изложеност, во целост или делумно, чишто договорни услови клиентот не може да ги исполнува или не би можел да ги исполнува доколку не биле извршени промените на договорните услови.

- 1. Класификација на финансиските средства и финансиските обврски (продолжува)**
- 1.2 Оштетување/Исправка на вредноста на финансиски средства и посебна резерва за вонбилансна изложеност (продолжува)**
- 1.2.3 Реструктурирање на побарување (продолжува)**

Реструктурираната кредитна изложеност има третман на нефункционална реструктурирана кредитна изложеност доколку се исполнети најмалку следниве услови:

- на датумот на реструктурирање, кредитната изложеност имала третман на нефункционална кредитна изложеност или би станала нефункционална кредитна изложеност доколку не било извршено реструктурирањето;
- износот на отписот на кредитната изложеност при реструктурирањето е поголем од износот на извршената исправка на вредноста/посебна резерва.

Кредитната изложеност може да се исклучи од категоријата реструктурирани кредитни изложености доколку се исполнети следниве услови:

- поминати се најмалку две години од датумот на реструктурирањето, или од датумот кога биле исполнети условите за исклучување на кредитната изложеност од категоријата реструктурирана нефункционална кредитна изложеност, односно е поминат пробниот период, и
- по завршувањето на пробниот период, сите кредитни изложености на клиентот се класифицирани во категоријата на ризик „А“.

Под пробен период се подразбира период од две години од датумот на реструктурирањето или од датумот кога биле исполнети условите за исклучување на кредитната изложеност од категоријата реструктурирана нефункционална кредитна изложеност.

Реструктурираната нефункционална кредитна изложеност може да се исклучи од категоријата реструктурирани нефункционални кредитни изложености доколку се исполнети следниве услови:

- помината е најмалку една година од денот кога кредитната изложеност добила третман на реструктурирана нефункционална кредитна изложеност;
- врз основа на кредитната изложеност, клиентот нема обврски коишто се достасани подолго од 31 ден;
- во периодот по реструктурирањето преку редовно намиравање на обврските платен е износ којшто е еднаков на оној кој бил достасан и/или отпишан при реструктурирањето, и
- анализата на кредитната способност на клиентот покажува дека се настанати промени во кредитната способност на клиентот коишто упатуваат на тоа дека клиентот ќе може да ги почитува договорните услови.

Доколку за време на пробниот период се изврши ново реструктурирање на кредитната изложеност или доколку клиентот доцни повеќе од 60 дена врз основа на реструктурираната кредитна изложеност, таа кредитна изложеност добива третман на реструктурирана нефункционална кредитна изложеност.

Нето-ефектот од реструктурирањето на кредитната изложеност не смее да доведе до зголемување на финансискиот резултат на Банката, освен во случај на намалување на кредитната изложеност како резултат на наплата. Во период од шест месеци по извршеното реструктурирање, Банката не смее да евидентира приход врз основа на ослободување исправка на вредноста/посебна резерва, којшто не е резултат на наплата на кредитната изложеност.

По исклучок, Банката може да одреди подобра категорија на ризик и/или да пресмета понизок износ на исправка на вредноста/посебната резерва, само доколку за кредитната изложеност настаната како резултат на реструктурирањето е обезбеден првокласен инструмент за обезбедување.

- 1. Класификација на финансиските средства и финансиските обврски (продолжува)**
- 1.2 Оштетување/Исправка на вредноста на финансиски средства и посебна резерва за вонбилансна изложеност (продолжува)**

1.2.4 Отпис на побарувања

Отпис на кредитната изложеност се врши најмалку во следниве случаи:

- Банката нема право на идни парични текови, односно се истечени правата за наплата на кредитната изложеност, независно од основата поради која се изгубени или се истечени правата, а што особено вклучуваат: правосилна судска одлука за неоснованост на побарувањето на Банката, правосилна судска одлука за немање право на побарувањето, правосилно судско решение за заклучена стечајна постапка, правосилно судско решение за одобрен план за реорганизација на должник во стечај;
- Банката нема разумни очекувања за наплата на кредитната изложеност, во целост или делумно;
- Банката донела одлука за отпуштање на долгот согласно со закон, со која се откажува од понатамошна наплата на побарувањето;
- станува збор за поединечно незначајна кредитна изложеност;
- поминати се дванаесет месеци од датумот кога Банката била должна да врши исправка на вредноста, односно да издвојува посебна резерва од 100 %.

Банката може да врши делумен или целосен отпис на побарувањата при што отпишаното побарување се пренесува на посебна вонбилансна сметка (со исклучок на поединечно незначајна кредитна изложеност како и во случаите кога банката нема право на одредено побарување односно погрешно побарува одреден износ) и за него Банката води посебна евиденција во период од најмалку десет години.

1.3 Парични средства и парични еквиваленти

Паричните средства на Банката ги сочинуваат:

- паричните средства во благајната (денарска и девизна);
- средствата на сметката на Банката кај НБРСМ;
- неограничени депозити во НБРСМ, вклучувајќи ја и задолжителната резерва; и
- депозити по видување (вклучувајќи ги и трансакциските сметки).

Паричните еквиваленти на Банката ги сочинуваат:

- орочени депозити со договорен рок на достасаност до три месеци или помалку од датумот на стекнување;
- ограничени депозити со рок на достасаност до три месеци или помалку од датумот на стекнување;
- благајнички и државни записи со кои може да се тргува на секундарен пазар со рок на достасаност до три месеци или помалку од датумот на стекнување; и
- останати високоликвидни финансиски средства со рок на достасаност до три месеци или помалку од датумот на стекнување.

За целите на изготвување на Извештајот за паричен тек, од паричните средства и парични еквиваленти се исклучува задолжителната резерва во девизи и ограничените депозити. Банката ги признава паричните средства во оној момент кога ѝ се ставени на располагање за неограничена употреба, врз основа на доставените изводи за состојбата и прометот на тие средства.

Банката ги признава благајничките записи и слични хартии од вредност како средства на датумот на тргување.

1. Класификација на финансиските средства и финансиските обврски (продолжува)
1.3. Парични средства и парични еквиваленти (продолжува)

Паричните средства и парични еквиваленти се мерат по амортизирана набавна вредност, која вообичаено е еднаква со нивната номинална вредност, освен благајничките записи кои се мерат по објективна вредност преку останата сеопфатна добивка.

1.4 Кредити и побарувања

Кредитите и побарувањата ги вклучуваат сите побарувања што произлегуваат од трансакциите со клиенти и банки, како оние што потекнуваат од Банката, така и оние што се купени на секундарен пазар. Кредитите и побарувањата се недериватни финансиски средства кои го исполнуваат условот на СППИ.

Кредитите на финансиски друштва дадени по договор за повторно купување/договор за реоткуп („обратно репо“) се прикажуваат одделно како одобрени кредити за кои, како обезбедување, се заложени хартии од вредност. Заложените хартии од вредност се евидентираат на вонбилансни сметки.

Кредитите на и побарувањата од други комитенти вклучуваат кредити на и побарувања од различни комитенти, нето-вложувања во финансиски лизинг и останати побарувања.

Кредити на и побарувања од банки вклучуваат кредити на банки, орочени депозити во банки со оригинален рок на достасување подолг од 3 месеци, репо-договори и останати побарувања. Кредитите на банки се дефинирани како трансакции за кои важи склучениот договор за кредит.

Банката ги признава кредитите и побарувањата како средства во Билансот на состојба на датумот кога станува странка на договорните одредби на инструментот, односно кога се испорачува средството.

Кредитите и побарувањата почетно се евидентираат по набавната (објективната) вредност. Трансакциските трошоци коишто се директно поврзани со стекнување или издавање, се вклучуваат во почетното мерење на побарувањата по основ на кредити.

По почетното признавање, побарувањата по основ на кредити се мерат според амортизирана набавна вредност користејќи го методот на ефективна каматна стапка.

1.5 Финансиски средства евидентирани по објективна вредност преку Билансот на успех

Финансиските средства по објективна вредност преку Билансот на успех почетно се признаваат по објективна вредност. Трансакциските трошоци на овие средства не се вклучуваат во износот по кој првично се мери инструментот. Тие се евидентираат веднаш во Билансот на успех во позицијата Нето-приходи/расходи од провизии и надомести.

По почетното признавање, финансиските средства по објективна вредност преку Билансот на успех се мерат по објективна вредност (објективната вредност ја претставува куповната цена за средствата и продажната цена за обврските) без намалување за трансакциските трошоци кои можат да настанат при продажба или отуѓување.

Добивките или загубите од промените во објективната вредност се вклучуваат во Билансот на успех во периодот во кој настануваат и тоа: за средствата за тргување – во позицијата Нето-приходи од тргување; за финансиските средства по објективна вредност преку Билансот на успех определени како такви при почетното признавање – во позицијата Нето-приходи од други финансиски инструменти евидентирани по објективна вредност.

Дериватите се признаваат на датумот на тргување.

Дериватите се деприваат од Билансот на состојба во случај на реализација, истекување или други причини за депривавање.

1. Класификација на финансиските средства и финансиските обврски (продолжува)
1.5 Финансиски средства евидентирани по објективна вредност преку Билансот на успех (продолжува)

1.5.1 Финансиски средства за тргување

Финансиските средства класифицирани за тргување се оние средства кои Банката ги стекнува или настанале главно со намера да се продадат или откупат во краток период и за кои постои доказ на близок веројатен модел на краткорочна добивка.

Во оваа категорија, Банката ги класифицира и оние финансиски средства кои не го исполнуваат условот на СППИ поради што не може да се класифицираат ниту во категоријата финансиски средства кои се мерат по амортизирана набавна вредност, ниту во категоријата финансиски средства по објективна вредност преку останата сеопфатна добивка.

Финансиско средство се класифицира за тргување доколку е:

- стекнато или настанато за целите на купопродажба во блиска иднина;
- дел од портфолио од идентификувани финансиски инструменти со кои збирно/групно се управува и за коишто постои доказ за скорешен, фактички/реален модел на тргување и остварување на краткорочни профити, или
- дериват кој не се чува за целите на управувањето со ризици или за заштита од ризик.

Финансиските средства и дериватите чувани за тргување во Билансот на состојба се прикажуваат како Средства за тргување.

1.5.2 Финансиски средства по објективна вредност преку Билансот на успех определени како такви при почетното признавање

При почетното признавање, секое финансиско средство може да биде определено како финансиско средство по објективна вредност преку Билансот на успех, освен некотираните сопственички инструменти и оние финансиски инструменти кои немаат котирана пазарна цена и чијашто објективна вредност не може реално да се измери.

Во оваа категорија може да се класифицираат вложувања во хартии од вредност и кредити и побарувања, доколку ги исполнуваат следниве услови:

- се елиминираат или значително се намалуваат сметководствените неусогласености што би произлегле при мерењето и признавањето на средствата или поврзаните приходи и расходи на различни основи, или
- група финансиски средства се управуваат и нивното остварување се мери според објективната вредност, во согласност со документираните стратегии за вложувања или управување со ризиците, како и бидејќи следењето и известувањето до раководниот кадар на Банката за таа група се врши по објективна вредност.

Финансиските средства по објективна вредност преку Билансот на успех определени како такви при почетното признавање се прикажуваат во основната структура на Билансот на состојба во истоимената позиција.

1.5.3 Дериватни средства чувани за управување со ризик

Банката презема активности за заштита од ризик со цел намалување на изложеноста кон различни финансиски ризици, преку финансиски инструменти кои се класифицираат како деривати за заштита од ризик.

Банката поседува инструменти чија цена директно или индиректно зависи од промената на девизните курсеви.

1.6 Должнички финансиски средства расположливи за продажба

Должнички финансиски средства расположливи за продажба се оние средства кои Банката ги држи со цел наплата на договорните парични текови и / или за продажба и кои согласно со договорните услови на средството го исполнуваат условот на СППИ (Банката очекува

1. Класификација на финансиските средства и финансиските обврски (продолжува)
1.6 Должнички финансиски средства расположливи за продажба (продолжува)

парични текови на одредени датуми „единствено врз основа на отплата на главница и камата“).

Банката ги признава финансиските средства расположливи за продажба во Билансот на состојба на датумот на тргување.

Банката почетно ги признава финансиските средства расположливи за продажба по нивната набавна вредност, којашто е еднаква на објективната вредност зголемена за трансакциските трошоци кои се директно поврзани со набавката на средството. Вообичаено цената на трансакцијата се третира како објективна вредност на финансиското средство.

По почетното признавање, Банката ги мери финансиските средства по нивната објективна вредност без намалување за трансакциските трошоци кои можат да настанат при продажба или отуѓување.

Добивките или загубите коишто се јавуваат од промената во објективната вредност на должничките средства расположливи за продажба се еднакви на разликата помеѓу амортизираната набавна вредност и тековната објективна вредност на средството и директно се признаваат во капиталот и резервите, во позицијата Ревалоризациони резерви. Банката има евиденција и на амортизираната набавна вредност за должничките хартии од вредност класифицирани како расположливи за продажба (врз основа на која во одделни пресметковни периоди го разграничува и го евидентира приходот врз основа на камата) и на објективната вредност. При продажба на овие средства соодветно се раскнижува и акумулираната амортизација која се однесува на средството.

Во моментот на депривирање на должничките финансиски средства расположливи за продажба, кумулативните добивки или загуби, претходно признаени во капиталот, се депривираат од капиталот и се признаваат во Билансот на успех. Приходите од каматата која е пресметана со примена на методот на ефективна каматна стапка и добивките и загубите од девизните промени кај средствата класифицирани како расположливи за продажба, како и загубите поради оштетување/исправка на средствата, се признати во Билансот на успех за тековната година.

За утврдување на објективната вредност на финансиските средства кои котираат на активен пазар се користи тековната куповна цена.

Состојбата на сметките за исправка на вредноста за вложувања во должнички хартии од вредност расположливи за продажба, доколку има, Банката ги прикажува во капиталот и резервите во рамки на позицијата Ревалоризациска резерва за средства расположливи за продажба, а не како дел од активата.

Банката ги депривира должничките финансиски средства расположливи за продажба кога се истечени правата од договорот за добивање на паричните текови од финансиските средства или кога Банката ги има пренесено правата на паричните текови од средството со трансакција во која сите ризици и награди од сопственоста на финансиското средство се пренесени на друг.

1.7 Вложувања во придружени друштва

Банката има вложувања во придружено друштво. Вложувањето со кое се поседува над 20 % и повеќе од вкупниот број акции или удели или права на глас на друштвото во кое е вложено (постои значително влијание, но не и контрола над друштвото во коешто е вложено), претставува вложување во придружено друштво.

Вложувањето во придружено друштво се признава како средство во Билансот на состојба на датумот на тргување. Почетното мерење на вложувањето во придруженото друштво се врши според набавната вредност (трошоците на вложувањето). Трансакциските трошоци се вклучуваат во почетното мерење на вложувањата.

1. Класификација на финансиските средства и финансиските обврски (продолжува)
1.7. Вложувања во придружени друштва (продолжува)

Банката последователно го мери вложувањето во придружено друштво според методот на главнина со кој сметководствената вредност се зголемува или намалува за да се признае учеството на Банката согласно со остварените нето-добивки/загуби на ентитетот во кој е вложено. Сите распределби (дивиденди) примени од друштвото во кое е вложено, ја намалуваат сметководствената вредност на вложувањето.

1.8 Вложувања во сопственички инструменти расположливи за продажба

Банката има вложувања во сопственички хартии од вредност кои овозможуваат помалку од 20 % од капиталот на друштвото каде е вложено. Кај овие вложувања не постои значајно влијание, не може да се контролира или значајно да се влијае врз одлуките донесени од раководството на друштвото каде е вложено.

Банката ги признава сопственичките хартии од вредност како средства расположливи за продажба во Билансот на состојба на датумот на тргување.

Сопственичките финансиски средства се класифицираат и мерат по објективна вредност (немаат договорни парични текови врз основа на главница и камата, односно не подлежат на условот на СППИ). Одлуката за класификацијата и мерењето на овие средства по објективна вредност во Банката се носи за поединечен инструмент, само при почетното признавање на инструментот. Прекласификација на инструментот не е дозволена.

Сопственичките инструменти со кои не тргува, Банката има одбрано да ги класифицира како финансиски средства кои се мерат по објективна вредност преку останата сеопфатна добивка. Промените во објективната вредност (реализирани и нереализирани/пресметани) ги евидентира во Ревалоризациски резерви. При депризнавање на сопственичките инструменти, износите признаени во Ревалоризациските резерви се прекласификуваат во друга категорија на капитал односно во Задржана добивка/Акумулирани загуби, но никогаш не може да се признаат во Билансот на успех.

За вложувањата во сопственички инструменти на одредени специфични институции, чиешто поседување е утврдено со закон и/или е поврзано со можноста за користење на услугите коишто ги вршат овие институции, доколку нема активен пазар се смета дека нивната набавна вредност ја одразува нивната објективна вредност.

За вложувањата во сопственички инструменти исправка на вредност не се пресметува.

Добивките и загубите од девизните промени кај сопственичките инструменти класифицирани како расположливи за продажба се признаваат во Останата сеопфатна добивка. Дивидендите кои произлегуваат од сопственичките вложувања класифицирани како расположливи за продажба се признаваат во Билансот на успех, кога ќе се утврди правото на субјектот да се прими плаќањето.

1.9 Финансиски средства кои се чуваат до достасување

Во категоријата финансиски средства кои се чуваат до достасување се вклучени должничките финансиски средства коишто Банката ги управува со цел наплата на договорните парични текови и кои согласно со договорните услови на средството го исполнуваат условот на СППИ.

Банката ги признава како финансиски средства во Билансот на состојба на датумот на тргување.

Почетното признавање на финансиските средства кои се чуваат до достасување се врши според нивната набавна вредност, којашто е објективната вредност на дадениот надоместок за нив во која се вклучени и трошоците на трансакцијата што се директно поврзани со набавката на средството.

НЛБ БАНКА АД СКОПЈЕ

Финансиски извештаи во согласност со регулативата на НБРСМ за годината завршена на 31 декември 2023 година

(сите износи се искажани во илјади денари, доколку поинаку не е назначено)

1. Класификација на финансиските средства и финансиските обврски (продолжува)

1.9. Финансиски средства кои се чуваат до достасување (продолжува)

Вложувањата кои се чуваат до достасување, последователно се мерат според амортизираната набавна вредност со користење на методот на ефективна каматна стапка.

Добивките и загубите коишто произлегуваат кога средството е депризнаено или оштетено и преку процесот на амортизација, се признаваат во Билансот на успех.

1.10 Нематеријални средства

Почетно нематеријалните средства кои се стекнати од Банката, се искажани според набавната вредност, а последователно се мерат по набавна вредност намалена за акумулирана амортизација и за акумулирани загуби поради оштетување, доколку има.

Последователните издатоци се капитализираат само кога е веројатно дека идните економски користи поврзани со средството ќе бидат прилив во Банката и истите тие можат веродостојно да се измерат. Сите други издатоци се признаваат во Билансот на успех во моментот на настанување.

Амортизацијата се признава во Билансот на успех со отпишување на набавната вредност на средствата во текот на нивниот корисен век на употреба. Нематеријалните средства се амортизираат од датумот кога се расположливи за употреба со примена на праволиниски метод.

Корисниот век на употреба е следниот:

	2023	2022
софтвер	4-10 години	4-10 години
патенти и лиценци	3-10 години	3-10 години
останато	5 години	5 години

Корисниот век на употреба и методот на амортизација се проверува еднаш годишно, на крајот на финансиската година.

1.11 Недвижности и опрема

Недвижностите се состојат од земјиште и градежни објекти. Сите недвижности и опрема се искажуваат според набавна вредност намалена за амортизација и за акумулирани загуби поради оштетување, доколку има.

Набавната вредност ги вклучува трошоците што се директно поврзани со стекнувањето на средството.

Последователните издатоци се вклучени во набавната вредност на средствата или се искажани како посебно средство, само кога е веројатно дека идните економски користи поврзани со средството ќе бидат прилив во Банката и истите тие можат веродостојно да се измерат. Сите други поправки и одржувања на недвижностите и опремата се признаваат во Билансот на успех во периодот кога тие настанале.

Амортизацијата на недвижностите и опремата се пресметува со примена на методот на праволиниска основа за да се распредели нивната набавна вредност до остатокот на вредноста во текот на нивниот корисен век на употреба. Недвижностите и опремата се амортизираат од датумот кога се расположливи за употреба.

Земјиштето и уметничките дела не се амортизираат.

Корисниот век на употреба на средствата е следниот:

*(сите износи се искажани во илјади денари, доколку поинаку не е назначено)***1. Класификација на финансиските средства и финансиските обврски (продолжува)
1.11 Недвижности и опрема (продолжува)**

	2023	2022
згради	40 години	40 години
мебел и опрема	4-10 години	4-10 години

На секој датум на Билансот на состојба, Банката ја разгледува преостанатата вредност на средствата и корисниот век на употреба на средствата и се прилагодуваат, ако е потребно.

Средствата кои се предмет на амортизација се ревидираат за оштетување кога настаните и промените покажуваат дека сметководствената вредност не може да се надомести. Ако сметководствената вредност на средството е поголема од пресметаниот надоместлив износ, тогаш сметководствената вредност на средството се сведува до надоместливиот износ. Надоместливиот износ претставува повисокиот износ од објективната вредност намалена за трошоците за продажба на средството и неговата употребна вредност.

Добивките и загубите од отуѓување се утврдуваат како разлика помеѓу нето-приливите од отуѓувањето и сметководствената вредност.

Во случај на пренамена на преземено средство врз основа на ненаплатени побарувања во основно средство коешто ѝ служи на Банката во работењето, вредноста по која ќе се евидентира основното средство е пониската од последната важечка проценка извршена од овластен проценител за преземеното средство коешто се пренаменува во основно средство и почетната сметководствена вредност на средството на датумот на преземање.

1.12 Наеми

Оперативен наем е наем којшто не е финансиски наем, односно кога не се пренесуваат сите ризици и награди својствени за сопственоста.

Вкупните плаќања од оперативните наеми на Банката како наемател во периодот на времетраење на наемот се искажани во Билансот на успех како расходи за наеми според праволиниска основа во периодот на наемот. Вкупните примања од оперативните наеми на Банката како наемодавател во периодот на времетраење на наемот се искажани во Билансот на успех како приходи од наеми според праволиниска основа во периодот на наемот.

Доколку кај Банката како наемател/наемодавател постојат однапред платени/примени средства за идни периоди, тогаш тие се искажуваат како активни/пасивни временски разграничувања и се евидентираат како трошоци/приходи во периодот за кој се однесуваат.

Кога оперативниот наем е прекинат пред да истече периодот на наем, секоја исплата која треба да му се исплати на наемодавачот како казна, се препознава како трошок во периодот во кој раскинувањето настанало.

1.13 Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања

Во категоријата преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања влегуваат земјиште, деловен и станбен простор, опрема и други вредности кои се добиени во замена за наплата на ненаплатени побарувања.

Преземените средства се признаваат во моментот на стекнување правна основа за запишување на сопственоста, односно кога се исполнети следниве критериуми: кредитот или друго побарување (билансно и вонбилансно) законски се смета дека е подмирено во моментот на преземањето на средството ставено како обезбедување за тој кредит или за друго побарување, со што критериумите за депривнавање на кредитот/побарувањето се исполнети; сите права и ризици кои произлегуваат од преземеното средство се пренесени на

1. Класификација на финансиските средства и финансиските обврски (продолжува)
1.13 Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања (продолжува)

Банката; преземеното средство ќе создаде идни економски користи кои ќе претставуваат прилив за Банката и може веродостојно да се измери неговата набавна вредност.

Преземените средства врз основа на ненаплатени побарувања првично се признаваат по почетна сметководствена вредност, односно по пониската вредност од: набавната вредност (сметководствената вредност) на кредитот или побарувањето пред исправката на вредност на денот на преземањето на средството, односно вредноста наведена во актот донесен од надлежен орган од кој произлегува правната основа за стекнување на сопственост и проценетата (објективната) вредност намалена за очекуваните трошоци за продажба (нотарски трошоци, даноци и сл.) кои ќе паднат на товар на Банката.

На датумот на преземање, Банката е должна да обезбеди процена на пазарната вредност на преземеното средство којашто е важечка на датумот на преземање на средството и во Билансот на состојба да прикаже оштетување од најмалку 20 % од почетната сметководствена вредност на преземеното средство. Доколку износот на затворената исправка на вредноста/посебна резерва е поголем од оштетувањето кое е искнижено на датумот на преземањето, Банката ја признава оваа разлика како ревалоризациона резерва, која претставува дел од капиталот на Банката.

Доколку соодветното побарување намирено со преземање на хартии од вредност и удели било претходно оштетено, исправката на вредност (загубата поради оштетување) треба да се ослободи низ Билансот на успех.

Делот од побарувањето којшто не е наплатен со преземање на средство, Банката може да го отпише.

Преземените средства врз основа на ненаплатени побарувања (со исклучок на преземените хартии од вредност и удели) последователно се мерат по пониската вредност од сметководствената вредност и проценетата вредност намалена за трошоците за продажба. Најмалку еднаш во период од дванаесет месеци, Банката е должна да обезбеди проценка на вредноста на преземените средства врз основа на ненаплатени побарувања и во Билансот на успех да прикаже загуба за оштетување на средствата еднаква најмалку на поголемиот износ од:

- 1) негативната разлика помеѓу проценетата вредност и нето-вредноста на преземеното средство, и
- 2) 20 % од нето-вредноста на преземеното средство.

Во периодот помеѓу две процени на пазарната вредност на преземеното средство, Банката ќе признае во Билансот на успех дополнителен износ на загуба за оштетување еднаков на негативната разлика помеѓу нето-вредноста и износот на објавената намалена продажна цена на преземеното средство.

Преземените хартии од вредност и удели последователно се мерат според пониската вредност од сметководствената вредност и објективната вредност, намалена за трошоците за продажба.

Најмалку еднаш во период од дванаесет месеци, Банката е должна да ја преоцени вредноста на преземените хартии од вредност и удели и доколку оваа вредност е помала од сметководствената вредност намалена за загубите за оштетување признаени во минатите периоди, Банката е должна да прикаже загуба за оштетување/исправка на вредноста во висина на разликата помеѓу двете вредности.

Банката при вреднувањето постапува согласно со „Одлуката за сметководствениот и регулаторниот третман на средствата преземени врз основа на ненаплатени побарувања“ и за оние средства кои нема да ги продаде во предвидените рокови согласно со оваа одлука (во рок од 5 години), нето-вредноста на средствата ја сведува на нула.

**1. Класификација на финансиските средства и финансиските обврски (продолжува)
1.13 Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања (продолжува)**

Преземените средства врз основа на ненаплатени побарувања и износот на оштетување се депризнаваат при продажба, кога трајно ќе се повлечат од употреба или во случај на пренамена во основни средства. Реализираниот вишок над сметководствената вредност при продажбата се признава како приход во Билансот на успех во позицијата Останати приходи од дејноста, а реализираната помала вредност од сметководствената вредност при продажба се признава како расход во Билансот на успех во позицијата Останати расходи од дејноста.

При продажба Банката ќе ја депризнае и ревалоризациската резерва за преземеното средство, преку ослободување на Исправка на вредност на останатите нефинансиски средства во Билансот на успех. Банката може да ја депризнае ревалоризациската резерва и во случај кога средството не е продадено, преку исклучување на ревалоризациската резерва од капиталот на Банката само за износот кој е еднаков на добивката по оданочување, по Одлука на Собранието на Банката за прераспоредување во резервите или во задржаната нераспределена добивка под услов да се исполнети условите за вклучување во редовниот основен капитал согласно со методологијата за утврдување на адекватноста на капиталот.

1.14 Нетековни средства кои се чуваат за продажба и група за отуѓување

Банката ги класифицира во оваа категорија сите нетековни средства кои се чувани за да бидат отуѓени (со продажба или поинаку), односно кога нивната сметководствена вредност се надоместува преку продажба, а не преку континуирана употреба за сопствени или административни цели.

Средствата се признаваат како средства чувани за продажба и група за отуѓување и средства класифицирани како такви кои се чуваат за распределба на сопствениците во моментот кога ќе станат расположливи за моментална продажба, односно се очекува продажбата да се оствари во период од една година од датумот на класификацијата и кога нивната продажба мора да биде високо веројатна.

Нетековното средство класифицирано како чувано за продажба, односно класифицирано како такво кое се чува за распределба на сопствениците, првобитно се мери според пониската вредност од неговата сметководствена вредност и објективната вредност намалена за очекуваните трошоци за продажба, кои ќе паднат на товар на Банката.

Банката признава загуба поради оштетување во Билансот на успех за секое почетно или последователно намалување на вредноста на средството до објективната вредност намалена за трошоците за продажба.

1.15 Останати средства

Оваа група средства ја сочинуваат: залихи на материјали и ситен инвентар, побарувања од купувачи, однапред платени трошоци, побарувања од вработените, побарувања за дадени аванси, средства за други намени, нето-побарувања по работи во име и за сметка на други, побарувања по основ на провизии и надомести, побарувања од картично работење без лимит и други побарувања кои не се прикажани во некоја друга позиција од активата на Билансот на состојба.

Краткорочните побарувања без наведена каматна стапка вообичаено се мерат според првобитниот фактурен износ, освен доколку ефектот на вклучување на каматата би бил значаен.

Средствата кои се стекнати без купување, треба да се признаат според нивната објективна вредност, освен доколку трансакцијата е без комерцијална основа или објективната вредност на средството (добиено или дадено) не може веродостојно да се измери. Во тој случај, средствата се признаваат според нивната набавна вредност.

1. Класификација на финансиските средства и финансиските обврски (продолжува)
1.15 Останати средства (продолжува)

Последователно, средството се мери според пониската вредност од неговата сметководствена вредност и нето-вредноста на реализацијата. Нето-вредноста на реализацијата е еднаква на проценетата продажна цена намалена за проценетите трошоци за завршување, поправки и проценетите трошоци неопходни да се оствари продажбата.

Под ситен инвентар се подразбираат средства/опрема/прибор/инвентар со вредност која е пониска од 500 евра во денарска противвредност и/или кои имаат пократок корисен век на употреба од една година и не се поврзани со определена ставка на недвижности и опрема. Ситен инвентар се смета инвентар што се користи во оперативните активности на Банката кои се поврзани со вршење на дејноста, како и за цели на промотивни активности на Банката.

Залихите на материјали и ситниот инвентар се вреднуваат по набавна вредност. Ситниот инвентар се отпишува целосно и еднократно при ставање во употреба, доколку не е наведено поинаку со одлука.

Однапред платените трошоци за идни периоди се искажуваат како активни временски разграничувања, а се пресметуваат како трошоци на периодот за кој се однесуваат врз основа на соодветен сметководствен документ. Такви трошоци се: платени премии за осигурување, платени закупнини, претплати за списанија и службени гласила и слично.

Приходите кои се однесуваат на тековниот пресметковен период што достасуваат за наплата во иден период, се искажуваат како активни временски разграничувања. Такви приходи се недостасани пресметани приходи, освен недостасани приходи од камата.

1.16 Резервирања

Резервирање се признава во Билансот на состојба кога Банката како резултат на минат настан има сегашна законска или изведена обврска која може веродостојно да се измери и е веројатно дека ќе има одлив од Банката за подмирување на обврската. Резервирањата се утврдуваат со дисконтирање на очекуваните идни парични текови користејќи дисконтна стапка која ги одразува тековните пазарни проценки на временската вредност на парите и по потреба ризиците специфични за обврската.

Банката признава резервирања за судски постапки кога постои ризик од загуба поради настанување на трошоци во врска со исполнувањето на обврските коишто Банката по основ на (за неа) негативна судска одлука мора да ги исполни.

Резервирањата за судски постапки се користат за покривање на трошоците за судските постапки за коишто биле издвоени.

Резервирањата за судски постапки (правен ризик) се укинуваат по правосилно завршена судска постапка која се водела против Банката.

Доколку Банката има неповолен договор, треба да прикажат резервирања за неповолен договор во износ на сегашната вредност на обврската по договорот. Неповолен договор е оној во кој неизбежните трошоци за исполнување на обврските од договорот ги надминуваат економските користи, коишто се очекуваат од него.

1.17 Резервирања за пензии и други користи за вработените

1.17.1 Планови за дефинирани придонеси

Банката плаќа придонеси во пензиските фондови во согласност со барањата на законската регулатива. Придонесите кои се утврдуваат врз основа на платите на вработените се уплатуваат во пензиските фондови, коишто се одговорни за исплата на пензиите. Банката нема дополнителна обврска за плаќање по основ на овие планови. Обврските за уплата на

1. Класификација на финансиските средства и финансиските обврски (продолжува)

1.17 Резервирања за пензии и други користи за вработените (продолжува)

1.17.1 Планови за дефинирани придонеси (продолжува)

придонеси во плановите за дефинирани придонеси се признаваат како расход во Билансот на успех кога се пресметуваат.

1.17.2 Краткорочни користи за вработените

Краткорочните користи за вработените се мерат на недисконтирана основа и се признаваат кога соодветната услуга ќе се добие.

Банката признава обврска во висина на износот којшто се очекува да биде исплатен како бонус или како удел во добивката и доколку Банката има сегашна правна или изведена обврска да врши такви исплати како резултат на услуги дадени во минатиот период и доколку обврската може да се процени веродостојно.

1.17.3 Други долгорочни користи за вработените

Нето-обврската на Банката во однос на долгорочните користи, освен спрема пензиските планови е износот на идни користи што вработените ги заработиле како возврат за нивната услуга во тековниот и минатиот период при што тие користи се дисконтираат за да се утврди нивната нето-сегашна вредност со што дисконтираниот износ се прикажува како расход од камата.

Други долгорочни користи за вработени вклучуваат трошоци за периодот за јубилејни награди и отпремнини при одење во пензија. Актуарските добивки или загуби кои настануваат како резултат на промена на актуарските претпоставки (демографски, финансиски и искусствени) за отпремнини, се признаваат како ревалоризациски резерви во Останата сеопфатна добивка, додека пак јубилејните награди се признаваат како добивка или загуба во Билансот на успех, во периодот во кој настанале.

1.18 Тековни даночни средства/обврски

Данокот на добивка се состои од тековен и одложен данок. Данокот од добивка се признава во билансот на успех, освен кога се однесува за ставки коишто се однесени директно во капиталот и соодветниот данок од добивка се признава во капиталот. Тековниот данок од добивка е очекувана даночна обврска од добивката пред оданочување за годината, применувајќи ја важечката даночна стапка од 10% на денот на билансот на состојба и корекции на даночната обврска која се однесува на претходни години. Одложениот данок се признава со користење на методата на билансот на состојба, и произлегува од времените разлики помеѓу сметководствената вредност на средствата и обврските за потребите на финансиското известување и вредноста на истите за даночни цели. Одложениот данок се мери со примена на даночните стапки кои се очекува да се применат кога ќе се реализираат времените разлики врз основа на законите кои се усвоени или значајно усвоени на денот на известувањето.

Одложено даночно средство се признава за неискористени даночни загуби, неискористен даночен кредит и одбитни временни разлики до износот за кој е веројатно дека ќе има оданочив приход во иднина наспроти кој средството би се искористило. Одложено даночно средство се проценува на крајот на секој период на известување и се намалува до степенот до кој веќе не е веројатно дека овие даночни приходи ќе се реализираат. Секое вакво намалување треба да се анулира до степенот до кој станува веројатно дека ќе биде расположлива доволна оданочива добивка. Непризнаено одложено даночно средство се проценува на крајот на секој период на известување и се признава до степенот до кој е веројатно дека идните даночни приходи на товар на кои може да се искористи тоа средство, ќе бидат доволни.

1. Класификација на финансиските средства и финансиските обврски (продолжува)

1.19 Финансиски обврски

Финансиски обврски се обврски кои се:

- договорна обврска за предавање на парични средства или друго финансиско средство, или за размена на финансиски инструменти со друга страна, или
- договор којшто може или ќе биде подмирен со сопственичките инструменти на Банката и е недериват за кој Банката е или може да биде, обврзана да достави променлив број сопственички инструменти или е дериват којшто ќе биде, или може да биде, подмирен на друг начин, освен со размена на фиксен износ на парични средства или друго финансиско средство за одреден број сопственички инструменти на Банката.

При почетното признавање, Банката треба да ги класифицира финансиските обврски во една од следните категории:

- финансиски обврски кои се мерат по објективна вредност преку Билансот на успех, или
- финансиски обврски кои се мерат по амортизирана набавна вредност.

1.19.1 Финансиски обврски кои се мерат по објективна вредност преку Билансот на успех

Финансиски обврски кои се мерат по објективна вредност преку Билансот на успех се трансакции на плаќање врз основа на акции подмирени со парични средства. Финансиските обврски по објективна вредност преку Билансот на успех почетно се признаваат според објективната вредност. Трансакциските трошоци не се вклучени во износот според кој почетно се мери инструментот. Тие се признаваат веднаш во Билансот на успех во позицијата Приходи/Расходи од провизии и надомести. Сè додека обврската не се подмири, објективната вредност се мери на секој датум на известување и на датумот на подмирување, со сите промени во објективната вредност признаени во Билансот на успех за периодот.

1.19.2 Финансиски обврски кои се мерат по амортизирана набавна вредност - Депозити, обврски по кредити, субординирани обврски и издадени хартии од вредност

Банката ги мери по амортизирана набавна вредност депозитите, обврските по кредити, субординираните обврски и издадените хартии од вредност кои претставуваат главен извор за финансирање на активностите на Банката.

Банката ги класифицира капиталните инструменти како финансиски обврски или како инструменти на капиталот во согласност со суштината на договорните услови на инструментот.

Банката почетно ги признава депозитите, обврските по кредити, субординираните обврски и издадените хартии од вредност на датумот кога настанале.

Депозитите, обврските по кредити, субординираните обврски и издадените хартии од вредност почетно се мерат според нивната набавна вредност која е еднаква со нивната објективна вредност зголемена за трансакциските трошоци, а последователно се мерат по амортизирана набавна вредност користејќи го методот на ефективна каматна стапка.

Амортизираната набавна вредност на финансиска обврска е износот според кој финансиската обврска е мерена при почетното признавање, намалена за отплатите на главница, намалена или зголемена за акумулираната амортизација на секоја разлика помеѓу почетниот износ и износот во моментот на достасување.

Банката ја депривира финансиската обврска (или дел од финансиската обврска) само доколку обврската згасне, односно кога обврската определена во договорот е подмирена, откажана или истечена.

1. Класификација на финансиските средства и финансиските обврски (продолжува)**1.20 Останати обврски**

Во групата останати обврски спаѓаат: денарски и девизни обврски за провизии, обврски за бруто плати и други обврски кон вработените, обврски за дивиденди, обврски кон добавувачи, обврски по дадени инструменти за плаќање, обврски по работи во име и за сметка на други, примени аванси, пресметани недостасани обврски, одложени приходи и други обврски кои не се прикажани во некоја друга позиција од пасивата на Билансот на состојба. Останатите обврски се евидентираат по номинална вредност врз основа на соодветен сметководствен документ (фактура, договор, пресметка) согласно со прописите и одлуките на Банката.

Приливите на средства кои не се признаваат како приходи во тековниот период, се одложуваат за иден период, и се евидентираат како пасивни временски разграничувања. Кога приходите ќе се заработат, тогаш пасивните временски разграничувања се затвораат, а се евидентираат приходи. Трошоците за кои со сигурност може да се утврди дека се однесуваат за тековниот пресметковен период, а претставуваат обврска во иден период, се евидентираат како пасивни временски разграничувања.

1.21 Комисиони активности

Банката обезбедува услуги за управување со средства на своите клиенти. Средствата кои се чуваат за комисиони активности не се известуваат во финансиските извештаи на Банката, бидејќи тие не претставуваат средства на Банката. Приходите и расходите по провизии и надоместоци поврзани со комисиони активности обично се признаваат во Билансот на успех кога услугата е обезбедена.

1.22 Вонбилансна евиденција

Банката води вонбилансна евиденција за извршени трансакции кои во моментот не ги исполнуваат критериумите за признавање како средство или обврска, а кои можат да создадат идни приливи и одливи на средства и кои претставуваат извор на информации за работењето, за утврдувањето на ризикот од работењето и евентуалните идни обврски. Оваа евиденција ги опфаќа следниве ставки: издадени непокриени платежни и чинидбени гаранции, отворени непокриени акредитиви, авали, акцепти, преземени неотповикливи обврски за кредити, неискористен дел на одобрени рамковни кредити, неискористени лимити на кредитни картички, неискористени пречекорувања по тековни сметки, и други облици на гаранција врз чија основа можат да настанат обврски за плаќање и побарувања од страна на Банката, како и друга книговодствена евиденција која за неа не претставува посебен ризик (евиденција на отпишани побарувања, покриени акредитиви, покриени гаранции и сл.). Банката води вонбилансна евиденција и на потенцијалните средства и обврски за деривати чувани за управување со ризик, односно договори зависни од промена на курсот. Вонбилансната евиденција се евидентира на денот на случување на настанот.

1.22.1 Договори за финансиски гаранции

Договорите за финансиски гаранции се договори кои од издавачот бараат да изврши посебни плаќања со цел да му ја надомести на корисникот на гаранцијата загубата на која е изложен од причина што должникот не ја подмирил платежната обврска навреме. Ваквите финансиски гаранции се даваат на банки, финансиски институции и други институции, а во корист на комитенти со цел да се обезбеди кредит, дозволено пречекорување, гарантирање на увоз и други банкарски инструменти.

Финансиските гаранции почетно се признаваат според објективната вредност на датумот кога гаранцијата е издадена, што всушност се потврдува преку примените провизии. По почетното признавање, обврските на Банката се мерат според почетната вредност намалена за амортизација која се пресметува за да во Билансот на успех се признае приходот од провизијата која се добива праволиниски за периодот на важност на гаранцијата.

1. Класификација на финансиските средства и финансиските обврски (продолжува)

1.23 Капитал

Капиталот на Банката го сочинуваат:

- основната главнина која е еднаква на номиналната вредност на сите акции (запишан и уплатен капитал);
- зголемување на капиталот по основ на остварена разлика помеѓу номиналната вредност на акциите и цената по која се продадени (премии на акции);
- зголемување на капиталот по основ на распоредена ревалоризациона резерва, (прокнижен распоред од ревалоризациона резерва од поранешни години); и
- задржана добивка / акумулирани загуби од претходни години.

Акционерскиот капитал на Банката се состои од обични акции. Обичните акции имаат номинална вредност од 1.000 денари по акција. Сите издадени акции се платени во целост.

1.24 Резерви

Резервите на Банката се состојат од законска и статутарна резерва, ревалоризациска резерва и останати резерви.

Законската и статутарна резерва на Банката се искажува по номинална вредност со издвојување од нето-добивката и тоа посебно за законските резерви, посебно за статутарните резерви и за останати резерви.

Резервниот фонд на Банката се формира при распределба на нето-добивката во висина на утврдениот процент (5 %) согласно со Статутот на Банката и Законот за трговски друштва.

Банката има обврска да издвојува во резервниот фонд дел од добивката сè додека фондот не достигне износ од една десетина од основната главнина. Сè додека не го достигне тој износ, резервниот фонд може да се користи исклучиво за покривање на загуби.

Во ревалоризациската резерва се евидентираат добивките и загубите од промените во објективната вредност на средствата расположливи за продажба, која резултира во зголемување или намалување на главнината (освен добивките и загубите од курсните разлики за должничките хартии од вредност, кои се признаваат во Билансот на успех).

Кога намалувањето на вредноста на финансиското средство расположливо за продажба се признава директно во ревалоризациската резерва и кога постои објективен доказ дека средството е оштетено, кумулативната загуба треба да се отстрани од капиталот и да се признае во Билансот на успех.

При депривнавање на должничките финансиски средства расположливи за продажба (продажба, наплата и други начини на отуѓување на средства), кумулативните добивки/загуби од промените во објективната вредност се депривнаваат од ревалоризациските резерви и се прикажуваат во Билансот на успех.

При депривнавање на сопственички финансиски средства расположливи за продажба, кумулативните добивки/загуби од промените во објективната вредност се депривнаваат од ревалоризациските резерви и се прикажуваат во Задржана добивка/(Акумулирани загуби).

Ревалоризациска резерва се евидентира и во случај на преземање на средства врз основа на ненаплатени побарувања, односно при затворање на износот на исправката на вредност/посебна резерва којшто Банката ги искнижила од Билансот на состојба како резултат на затворањето на ненаплатеното побарување, при што разликата од затворената исправка на вредност/посебна резерва и најмалку 20 % од почетната сметководствена вредност на средствата се евидентира како ревалоризациска резерва.

Депривнавањето на ревалоризациската резерва се врши при продажба на преземеното средство, кога трајно ќе се повлече од употреба, при пренамена на преземеното средство во основни средства или исклучување на ревалоризациската резерва од капиталот на Банката

1. Класификација на финансиските средства и финансиските обврски (продолжува)

1.24 Резерви (продолжува)

само за делот кој е еднаков на износот на добивката по оданочување по Одлука на Собранието на Банката за распоредување во задолжителната општа резерва или во задржаната нераспоредена добивка под услов да се исполнети условите за вклучување во редовниот основен капитал согласно со методологијата за утврдување на адекватноста на капиталот.

Банката признава ревалоризациски резерви и при мерење на сегашната вредност на обврските за дефинирани користи во согласност со МСС 19.

Во ревалоризациски резерви се прикажуваат промените во актуарските претпоставки за отпремнини како разлика од претходната актуарска пресметка и новата актуарска пресметка која го вклучува ефектот на настаните кои навистина се случиле во периодот. Вакви искусвени промени кои се евидентираат во ревалоризациски резерви се: промени во финансиските претпоставки (дисконтна стапка, очекувана стапка на поврат, нивоа на идни плати и користи), промена во демографски показатели, промена во искусвени претпоставки и друго.

1.25 Задржана добивка / Акумулирани загуби

Добивката или загубата во тековната година се утврдува согласно со законските прописи. Остварената нето-добивка од тековната година се пренесува и распоредува наредната година согласно со одлуката на Собранието на акционерите на Банката.

Дел од задржаната добивка на Банката претставува реинвестирана добивка која подразбира добивка остварена со Годишната сметка од претходната година, која по пат на распределба е издвоена за инвестиции и во наредната година е вложена во материјални и нематеријални средства. Добивката која се издвојува за инвестиции во материјални и нематеријални средства со Одлука на Собранието на акционери е ограничена за распределба во форма на дивиденди на акционерите на Банката.

Исто така, при депривирање на сопственичките хартии од вредност износите прикажани како ревалоризациски резерви се пренесуваат во Задржана добивка/(Акумулирани загуби).

1.26 Заработка по акција

Банката ја прикажува заработката по акција во основната структура на Билансот на успех, ако обичните акции се предмет на јавно тргување на пазарот или ако е во процес на издавање на обични акции на јавните пазари.

Банката прикажува основна и разводнета заработка по акција. Основната заработка по акција претставува дел од добивката или загубата што им припаѓа на акционерите – сопственици на обични акции за ефектите на сите обични акции во оптек во текот на периодот.

Основната заработка по акција се пресметува кога нето-добивката или загубата која им припаѓа на имателите на обични акции се дели со пондерираниот просечен број обични акции во оптек во текот на периодот. Пондерираниот просечен број акции во оптек во текот на периодот се добива кога бројот на акции во оптек на почетокот на периодот се коригира за бројот на акции кои се издадени или откупени во тек на периодот, помножени со временскиот пондер (бројот на денови во текот на кој конкретните акции се во оптек – во однос на вкупниот број денови во годината).

Разводнетата заработка по акција во Банката е идентична со основната заработка по акција поради непостоење на издадени потенцијални обични акции за чиј ефект се врши корекција на нето-добивката која им припаѓа на имателите на обични акции.

1.27 Приходи и расходи од камата

Приходите и расходите по основ на камата за сите каматоносни финансиски инструменти, освен за оние што се класифицирани за тргување, се признати како „Приходи од камата“ и

1. Класификација на финансиските средства и финансиските обврски (продолжува)
1.27 Приходи и расходи од камата (продолжува)

„Расходи од камата“ во Билансот на успех, користејќи го методот на ефективна каматна стапка. Методот на ефективна каматна стапка е метод на мерење на финансиските средства и обврски според амортизирана набавна вредност и алокација на приходите и расходите од камата во периодот на очекуваното достасување на финансиските инструменти.

Во „Приходи/расходи од камата“ се вклучени и расходите од камата утврдени со актуарска пресметка поради промена на сегашната вредност на користите за вработени заради приближување до датумот за исплата, исправката на вредноста и ослободувањето на исправката на вредноста на сомнителните и спорни побарувања по основ на камати, како и нивната наплата.

1.28 Приходи од провизии и надомести

Приходите од провизии и надомести главно се состојат од финансиски услуги што ги извршува Банката вклучувајќи издавање на гаранции, отворање на акредитиви, платен промет во земјата и странство, провизии од трансакции со трговци, порамнување со картички, провизии од комисиони и доверителски активности, брокерски провизии кои претставуваат провизии од тргување со хартии од вредност, провизии за управување со средства, провизии по кредитирање, провизии од посредување при осигурување, провизии од транспорт на готовина, како и провизии по други услуги. Провизиите и надоместите генерално се признаваат на пресметковна основа, кога услугата ќе се изврши.

1.29 Приходи од дивиденди

Приходите од дивиденди се признаваат во Билансот на успех кога ќе биде утврдено правото на Банката да ја прими уплатата и кога приливот на економски користи е веројатен.

1.30 Нето-приходи од тргување

Нето-приходи од тргување претставуваат реализирани и нереализирани промени во објективната вредност при последователно мерење, добивка или загуба при отуѓување, дивиденди, приходи и расходи од камати на средствата и обврските за тргување, како и промените во објективната вредност на дериватите за тргување.

Нето-приходите од тргување се мерат според промената на објективната вредност на финансиските средства и обврски за тргување која претставува разлика помеѓу сметководствената вредност и објективната вредност, на датумот на Билансот на состојба.

1.31 Нето-приходи од други финансиски инструменти евидентирани по објективна вредност

Нето-приходи од други финансиски инструменти евидентирани по објективна вредност, претставуваат реализирани и нереализирани промени во објективната вредност при последователно мерење, реализирана добивка или загуба при отуѓување и дивиденди на:

- дериватни средства чувани за управување со ризик;
- дериватни обврски чувани за управување со ризик;
- финансиски средства определени по објективна вредност преку Билансот на успех при почетното признавање; и
- финансиски обврски определени по објективна вредност преку Билансот на успех при почетното признавање.

Промената на објективната вредност претставува разлика помеѓу сметководствената вредност (набавната вредност на средството или обврската стекнати во периодот на известување или нивната последна објективна вредност) и објективната вредност на датумот на Билансот на состојба, или продажната цена на датумот на продажба.

1. Класификација на финансиските средства и финансиските обврски (продолжува)

1.31 Нето-приходи од други финансиски инструменти евидентирани по објективна вредност (продолжува)

Приходите/расходите од камати на финансиските средства/обврски определени по објективна вредност преку Билансот на успех при почетното признавање и дериватите чувани за управување со ризик, се признаваат во Приходи/расходи од камати.

1.32 Нето-приходи и расходи од курсни разлики

Нето-приходите и расходите од курсни разлики вклучуваат реализирани и нереализирани курсни разлики кои произлегуваат од:

- порамнување на трансакции во странска валута на монетарни и немонетарни ставки во текот на целата финансиска година, и
- курсирање на монетарни ставки деноминирани во странска валута на датумот на Билансот на состојба.

1.33 Останати приходи од дејноста

Во оваа група приходи спаѓаат:

- нето-приход од вложувања во подружници и придружени друштва;
- добивка од продажба на должнички финансиски средства расположливи за продажба;
- приход од дивиденди од сопственички финансиски средства расположливи за продажба;
- добивка од отуѓување на недвижности и опрема и на нематеријални средства која претставува разлика помеѓу приливите од продажбата и нивната нето-сметководствена вредност на денот на отуѓувањето;
- добивка од продажба на преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања;
- приходи од наплатени претходно отпишани кредити и побарувања;
- приходи од наеми од оперативен лизинг;
- нето-ослободувања на резервирањата по поединечен вид на резервирање (за потенцијалните обврски на судски спорови и други резервирања); и
- други приходи.

Приходот се признава и се мери согласно со соодветниот стандард за одредено средство, според чија основа е остварен.

1.34 Загуби поради оштетување/Исправка на вредноста на финансиските средства и посебна резерва за вонбилансна изложеност

Банката на редовна основа ја проценува и ја признава исправката на вредноста и посебната резерва за очекуваните кредитни загуби на финансиските средства кои се мерат по амортизирана набавна вредност и на финансиските средства кои се мерат по објективна вредност преку останата сеопфатна добивка, како и на вонбилансната изложеност на кредитен ризик.

Загубата поради оштетување претставува разлика помеѓу сметководствената вредност на средството и сегашната вредност на проценетите идни парични текови дисконтирани со првобитната ефективна каматна стапка на финансиските средства:

- кредити на и побарувања од банки и од други комитенти;
- финансиски средства кои се чуваат до достасување;
- финансиски средства расположливи за продажба; и
- вонбилансни изложености.

Кога причините за исправката на вредноста (загубата поради оштетување) ќе исчезнат, треба да се анулира претходно признаената исправка на вредност/посебна резерва преку Билансот на успех во позиција „Исправка на вредноста (загуби поради оштетување) на финансиските средства и посебна резерва за вонбилансна кредитна изложеност, на нето-основа“.

1. Класификација на финансиските средства и финансиските обврски (продолжува)

1.34 Загуби поради оштетување/Исправка на вредноста на финансиските средства и посебна резерва за вонбилансна изложеност (продолжува)

Последователни ослободувања на исправката на вредност се признава само за финансиски средства што се евидентирани по амортизирана набавна вредност и за должничките инструменти расположливи за продажба.

Банката ја мери и признава на поединечна основа исправката на вредност (загуби поради оштетување) и посебната резерва.

1.35 Загуби поради оштетување на нефинансиски средства

Загуба поради оштетување на нефинансиски средства претставува разлика помеѓу сметководствената вредност и надоместливиот износ на:

- недвижности и опрема;
- нематеријални средства;
- преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања;
- нетековни средства кои се чуваат за продажба и група на отуѓување; и
- останати нефинансиски средства.

Банката проценува, на секој датум на Билансот на состојба, дали постои некој објективен доказ дека нефинансиското средство или група нефинансиски средства се оштетени.

Загуба поради оштетување се признава во моментот кога постои доказ дека сметководствената вредност е поголема од проценетиот надоместлив износ на нефинансиските средства и се признава во Билансот на успех како загуба поради оштетување на нефинансиските средства.

Кога причините за загубата поради оштетување ќе исчезнат, треба да се анулира претходно признаената загуба преку Билансот на успех на позиција Загуби поради оштетување на нефинансиските средства, на нето-основа, но најмногу до износот на претходно признаените загуби поради оштетување.

Последователни ослободувања на загубата поради оштетување не се признаваат за преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања. Ослободување на загуба поради оштетување се признава само при продажба на преземени средства или нивна пренамена во основни средства во функција на работењето на Банката како ослободување на исправка на вредноста на останати нефинансиски средства.

1.36 Трошоци за вработени

Трошоците за вработени се состојат од:

- краткорочни користи за вработените (плати, задолжителни придонеси за социјално и здравствено осигурување, персонален данок, краткорочни платени отсуства, бонуси и др.);
- долгорочни користи за вработените (јубилејни награди, користи при пензионирање и др.); и
- користи по престанокот на вработувањето (придонеси кон планови за дефинирани придонеси - уплати на придонеси во посебен фонд).

Краткорочните користи се признаваат во моментот на настанување кога соодветната услуга ќе се добие. Краткорочните користи се мерат по недисконтиран износ кој се очекува да биде платен врз основа на работен однос и се признаваат во Билансот на успех како расход.

Долгорочните користи се мерат според сегашната вредност на обврската за дефинираните користи на датумот на Билансот на состојба, намалена за објективната вредност на средствата на планот на датумот на Билансот на состојба од кои обврските треба да се подмират директно. Секоја актуарска добивка или загуба се признава во Билансот на успех во периодот во кој настанала со исклучок на ефектите од разликите помеѓу претходните

1. Класификација на финансиските средства и финансиските обврски (продолжува)
1.36 Трошоци за вработени (продолжува)

актуарски претпоставки и она што реално настанало и ефектите од промена во демографските и финансиските претпоставки, дисконтниот фактор и сл. во делот на отпремнините, кои се прикажуваат во останатата сеопфатна добивка.

1.37 Трансакции на плаќање врз основа на акции

Трансакции на плаќање врз основа на акции подмирени со парични средства.

Доколку се исполнети одредени услови, членовите на Управниот одбор и вработените кои вршат посебна работа (т.е. оние кои можат значително да влијаат на ризичниот профил на Банката во делокругот на нивните задачи и активности) добиваат дел од нивното варијабилно наградување во форма на финансиски инструменти, чија вредност е поврзана со вредноста на акцијата на НЛБ д.д. По истекот на предвидениот законски рок на ниво на НЛБ Групацјата, корисниците добиваат парични средства, во зависност од вредноста на акциите на НЛБ д.д. Првите договори за доделување и исплата на дел од варијабилниот дел од плата за финансиската година 2019 и 2021 во форма на финансиски инструменти беа склучени во вториот квартал од 2022 година. Договорите за доделување и исплата на дел од варијабилниот дел од плата за финансиската година 2022 во форма на финансиски инструменти беа склучени во 2023 година.

Во Билансот на состојба, обврската се признава во позицијата Финансиски обврски по објективна вредност преку Билансот на успех. Првично обврската се мери по објективна вредност, како и на секој датум на известување и на датум на порамнување, при што промените во објективната вредност се признаваат во Билансот на успех во позицијата Нето-приходи од други финансиски инструменти евидентирани по објективна вредност.

Трансакции на плаќање врз основа на акции порамнети со капитал

Банката нема никакви трансакции за плаќање врз основа на акции порамнети со капитал.

1.38 Амортизација на нематеријални средства

Амортизацијата на нематеријалните средства се распределува врз систематска основа за време на најдобрата проценка на корисниот век на употреба на средството. Банката проценува дали корисниот век на употреба на нематеријалното средство е конечен или бесконечен и доколку е конечен, должината на употреба го претставува неговиот корисен век на употреба.

Пресметката на амортизација започнува кога средството станува расположливо за употреба и престанува кога средството е класифицирано како чувано за продажба или се депризнава. Амортизацијата продолжува да се пресметува за нематеријалните средства кои се ставени надвор од употреба. Банката ги амортизира сите нематеријални средства поодделно, групирајќи ги во амортизациски групи оние средства кои имаат ист корисен век на употреба и ист метод на амортизација.

Стапките на амортизација се одредени така што вредноста на нематеријалните средства се распоредува во трошоци во проценетиот период на нивната корисност.

Амортизацијата се пресметува според праволиниски метод и трошокот за амортизацијата за секој период се признава како расход во Билансот на успех во позицијата Амортизација.

Периодот за пресметка на амортизација (остатокот на вредноста и корисниот век на употреба на средството) и методот за амортизација се проверува на крајот од секоја финансиска година и доколку се утврди промена таа треба да се евидентира како промена на сметководствена проценка, перспективно во тековниот и во идните периоди.

1. Класификација на финансиските средства и финансиските обврски (продолжува)

1.39 Амортизација на материјални средства

Амортизацијата на материјалните средства се распределува врз систематска основа за време на најдобрата проценка на корисниот век на употреба. Пресметката на амортизација започнува кога средството станува расположиво за употреба и престанува кога средството е класифицирано како чувано за продажба или се депризнава. Амортизацијата продолжува да се пресметува за материјалните средства кои се ставени надвор од употреба. Банката ги амортизира сите материјални средства поодделно, групирајќи ги во амортизациски групи оние средства кои имаат ист корисен век на употреба и ист метод на амортизација.

Земјиштето има неограничен век на употреба и не се амортизира. Уметничките дела не се амортизираат.

Стапките на амортизација се одредени така што вредноста на материјалните средства се распоредува како трошок во проценетиот период на нивната корисност.

Амортизацијата се пресметува според праволиниски метод и трошокот за амортизацијата за секој период се признава како расход во Билансот на успех во позицијата Амортизација.

Периодот за пресметка на амортизација (остатокот на вредноста и корисниот век на употреба) и методот на амортизација се проверува на крајот од секоја финансиска година и доколку се утврди промена таа треба да се евидентира како промена на сметководствена проценка, перспективно во тековниот и во идните периоди.

1.40 Останати расходи од дејноста

Во групата на останати расходи од дејноста спаѓаат: административни трошоци, трошоци за осигурување на депозити, осигурување на имот и вработени, материјали и услуги, трошоци за кирии, загуба од продажба на должнички финансиски средства расположливи за продажба, загуба од отуѓувањето на недвижности и опрема, загуба од отуѓување на нематеријални средства, загуби од продажба на преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања, расходи за резервирања на нето-основа и останати трошоци кои не можат да се категоризираат во специфична позиција.

Останатите расходи од дејноста се признаваат и се мерат согласно со соодветниот стандард за одредено средство/обврска, врз чија основа е реализиран расходот.

Останати расходи од дејноста се признаваат и евидентираат врз основа на стварно настанати трошоци искажани по веродостојни сметководствени документи (фактури, договори, пресметки). Исто така на оваа позиција се прикажуваат и предвидени трошоци врз основа на пресметки и предвидувања за трошоци кои се настанати во извештајниот период, а за кои не се пристигнати релевантни документи за евиденција.

1.41 Нетирање на финансиски средства и обврски

Финансиските средства и обврски се нетираат и нето-износот се прикажува во Билансот на состојба само кога Банката има законско право да ги нетира признаените износи и има намера да се порамни трансакцијата на нето-основа или да се реализира средството и истовремено да се подмири обврската.

1.42 Настани по датумот на Билансот на состојба

Оние настани по датумот на Билансот на состојба кои даваат дополнителни информации за финансиската состојба на Банката на датумот на билансирањето (корективни настани) се рефлектирани во финансиските извештаи. Оние последователни настани кои немаат карактер на корективни настани се објавуваат во соодветна белешка доколку се материјално значајни.

1. Класификација на финансиските средства и финансиските обврски (продолжува)

г) Употреба на оценки и проценки

1.43 Опис на варијабилноста/несигурноста на сметководствените оценки

Финансиските извештаи и финансискиот резултат на Банката зависат од сметководствените политики, претпоставки, оценки и расудување на раководството што се применуваат при изготвувањето на финансиските извештаи. Банката прави проценки и претпоставки кои влијаат на известувањата за износите во активата и пасивата и во текот на следната финансиска година. Проценките и расудувањата постојано се оценуваат на континуирана основа и се базираат на претходно искуство и други фактори, вклучувајќи очекувани настани кои се сметаат за веројатни во дадените услови.

1.44 Опис на значајните проценки при примената на сметководствените политики

1.44.1 Загуби поради оштетување на кредити и побарувања

Банката го разгледува портфолиото на кредити и побарувања за да го процени оштетувањето на месечна основа.

При одредувањето дали една загуба поради оштетување треба да се искаже во Билансот на успех, Банката ја утврдува преку интерен систем и развиен скоринг-модел кој опфаќа квантитативни и квалитативни критериуми за кредитниот ризик на клиентот.

1.44.2 Исправка на вредноста на преземени средства

Процесот на пресметка на исправката на вредност (загубата поради оштетување) бара да се направат важни и комплексни претпоставки во однос на планираниот продажен период на преземените средства, нивните проценети нето-продажни вредности и соодветната стапка на попуст, со цел да се намали сметководствената вредност до ниво на нето-сегашната вредност на очекуваниот паричен тек од продажбата на преземените средства.

Раководството на Банката очекува дека преземените средства ќе бидат продадени во разумна временска рамка, без загуби. Во спротивно, ќе бидат направени прилагодувања доколку пазарната активност посочи дека таквите прилагодувања се соодветни.

1.44.3 Актуарска пресметка

Сегашната вредност на долгорочните користи за пензиски планови зависи од повеќе фактори кои се определуваат на основа на актуарска пресметка со користење на претпоставки.

Главни актуарски претпоставки вклучени во пресметката на користите за вработени се следните:

- дисконтен фактор од 7,25 % (2022: 7,6 %);
- број на вработени подобни за искористување на правото на бенефиции;
- стапка на пораст на просечна нето-плата во РСМ и износ на јубилејни награди врз основа на предвидениот индекс на инфлација од ММФ и др.

Банката користи услуги од независен квалификуван актуар при вреднувањето на сегашната вредност на долгорочните користи за пензиски планови.

д) Промена на сметководствените политики, сметководствените оценки и корекција на грешки

Грешки се пропусти и грешки од претходен период како резултат на злоупотреба или пропуст во користењето на информациите како што се математички грешки, превиди или погрешни толкувања на факти и измами и се коригираат ретроактивно во финансиските извештаи.

**1. Класификација на финансиските средства и финансиските обврски (продолжува)
д) Промена на сметководствените политики, сметководствените оценки и корекција на грешки (продолжува)**

Промена на сметководствени оценки е корекција на сметководствената вредност на средството или обврската како резултат на проценка на тековниот статус на средството или обврската или на очекуваните идни користи и обврски од средството или обврската. Ова е резултат на нови информации или нови ситуации и согласно со тоа не е корекција на грешка. Ефектите од промена на сметководствената оценка треба перспективно да се признаваат во Билансот на успех. Секоја промена на корисниот век на употреба, остатокот на вредноста или на методот на амортизација на ставка на недвижности и опрема или на нематеријални средства се смета за промена на сметководствената оценка.

Промена на сметководствените политики се промени кои се барани согласно со Методологијата на НБРСМ или ако промената доведе до веродостојно и пореално прикажување на настани или трансакции во финансиските извештаи.

г) Усогласеност со законска регулатива

Банката во 2023 година, своето работење го темелеше на почитување на применливата регулатива, со редовна контрола на усогласеноста со прописите и континуирано усогласување на работењето на Банката со новите законски и подзаконски акти.

Центарот за усогласување со прописите и интегритет врши идентификација и следење на ризиците од неусогласеноста на работењето на Банката со прописите, го известува Управниот и Надзорниот одбор, за ризиците од областа на усогласеност на работењето на Банката со прописите како и за преземени мерки за нивно надминување, врши оценка на усогласеноста на новите производи и системи во Банката, врши обука за сите вработени и го оценува потенцијалното влијание од промените во прописите врз работењето на Банката. Центарот за усогласување со прописите и интегритет врши анализа на предложената регулатива и известува доколку предложените измени се релевантни за Банката, со цел навремено известување на организациските единици на Банката за информирање и усогласување на Банката со предложените измени во правната регулатива.

Во таа насока, во 2023 година, Центарот изготвуваше анализи на новите или измени на постоечките законски прописи кои се од значење за работењето на Банката со особен акцент на активностите за имплементација на одлуките донесени од НБРСМ. Соодветно на изготвените анализи од измените, беа давани насоки и препораки за усогласување на Банката во поделни сегменти и истото беше соодветно контролирано и координирано.

Во претходната година, Центарот за усогласување со прописите и интегритет изготвуваше интерни акти, што беа усвоени од Управниот Одбор и/или од Надзорниот Одбор, во насока на унапредување на интерните процедури и процеси во Банката и усогласување со применливата регулатива.

Преку работата на Центарот и неговите активности, Банката придонесува кон подобрување на комуникацијата помеѓу организациските единици и зголемувањето на свесноста на вработените во Банката за почитување на работната етика, интегритетот и следење и имплементирање на новините во правната регулатива во секојдневното професионално делување.

Центарот за усогласување со прописите и интегритет има воспоставено интерни контроли преку оценување на адекватноста на носителите на клучни функции во Банката, како и преку управување со судир на интереси и корупција.

Банката има воспоставено внатрешни контролни системи и механизми за идентификување, следење и управување со ризиците, одржува адекватно ниво на ликвидност, има воспоставено систем на корпоративно управување, што овозможува навремено идентификување, следење и контрола на ризиците на кои е изложена.

На 31.12.2023 година, Банката е во согласност со лимитите на изложеност, солвентноста и адекватноста на капиталот и сопствените средства, вложувањата на Банката, ликвидноста на Банката и отворената девизна позиција определени со законските и подзаконските акти пропишани од НБРСМ, односно Банката е усогласена од материјален аспект, со регулативата, пропишана од страна на НБРСМ.

1. Класификација на финансиските средства и финансиските обврски (продолжува)

е) Обелоденување за управување со ризици

Квантитативните информации за секој ризик одделно се дадени во белешките 2.1, 2.2, 2.3.1, 2.3.2, 2.3.3 и 3. Квалитативните информации за поодделни видови ризици следуваат во продолжение (Точка 2).

2. Обелоденувања за управување со ризиците

Активностите на Банката се изложени на разни финансиски ризици и тие активности вклучуваат анализа, проценка, прифаќање и управување со одреден степен на ризик или комбинација на ризици. Преземањето на ризикот е основа на финансискиот бизнис и оперативните ризици се неизбежна последица на работењето. Затоа, целта на Банката е да постигне одреден баланс помеѓу ризикот и повратот на средствата и да ги минимизира потенцијалните негативни ефекти од финансиското работење на Банката.

Политиките за управување со ризици на Банката се проектирани за да ги идентификуваат и анализираат ризиците, да определат одредени лимити и контроли, да вршат мониторинг на ризиците и да ги почитуваат лимитите преку веродостојни и современи информациски системи. Банката редовно ја ревидира политиката и системите на управување со ризици, во согласност со промените на пазарот, производите и појавата на најдобри решенија.

Управувањето со ризици се спроведува од страна на Секторот за ризици, евалуација и контрола во Банката, применувајќи ги политиките кои се одобрени од страна на Надзорниот Одбор. Надзорниот одбор обезбедува, во пишана форма, принципи за севкупните управувања со ризиците и политики кои ги покриваат специфичните области како што се кредитниот ризик, валутниот ризик, ризикот од каматни стапки и ризикот на ликвидност. Понатаму, Секторот за внатрешна ревизија е одговорен за независно надгледување на управувањето со ризици и начинот на контрола.

Најважните видови ризик на кои Банката е изложена се кредитен ризик, ризик на ликвидност, пазарен ризик и други оперативни ризици. Пазарниот ризик ги опфаќа валутниот ризик, ризикот од каматни стапки и други пазарни ризици.

2.1 Кредитен ризик

Банката е изложена на кредитен ризик кога клиентот ќе предизвика финансиска загуба од неисполнување на својата обврска кон Банката. Кредитниот ризик е најзначајниот ризик во работењето на Банката, и затоа раководството внимателно ја разгледува изложеноста на кредитниот ризик. Изложеноста на кредитниот ризик примарно настанува кај кредитните активности, односно кредитите и побарувањата, и инвестиционите активности во должничките инструменти и други хартии од вредност во активата на Банката. Кредитен ризик постои и кај вонбилансните финансиски инструменти. Управувањето и контролата на кредитниот ризик е централизирано во Службата за управување со ризици во рамките на Секторот за ризици, евалуација и контрола кој е одговорен пред Управниот одбор.

2.1.1 Мерење на кредитен ризик

Банката утврдува исправка на вредност и посебна резерва на поединечна основа за сите кредитни изложености.

2.1.1.1 Кредити и побарувања

Мерењето на кредитниот ризик поврзан со кредити и побарувања дадени на клиенти и банки, се спроведува преку:

- класификација на кредитната изложеност врз основа на:
 - кредитната способност на клиентот / финансискиот проект и
 - уредноста во намирување на обврските;
- утврдување на исправка на вредност и посебна резерва.

2. Обелоденувања за управување со ризиците (продолжува)

2.1 Кредитен ризик (продолжува)

2.1.1 Мерење на кредитен ризик (продолжува)

Системот за класификација е развиен интерно и ја комбинира финансиската анализа со оценките на кредитниот референт и потврдување каде што е возможно со споредување на дополнителни екстерни податоци. Клиентите на Банката се класификуваат во пет ризични категории. Методологијата за класификација на кредитната изложеност редовно се ревидира и надградува, доколку е потребно тоа.

Систем за класификација на Банката

Категории на Банката

А
Б
В
Г
Д

Измените во условите за класификација на кредитната изложеност во соодветна категорија на ризик, согласно со Одлуката за методологијата за управување со кредитен ризик се однесуваат пред сè на: 1) дозволени исклучоци за доцнење најмногу два пати во последните шест месеци, 2) критериуми за класификација на реструктурираните побарувања согласно со фазата во која се наоѓаат како и 3) дефинирање на нови услови за целосно резервирање на побарувањата (побарувањата кои имаат признат колатерал, а доцнат над 3 години треба да бидат целосно резервирани, како и побарувањата кои доцнат над 2 години, а немаат признат колатерал).

Критериумот за класификација на финансиските средства или преземените обврски во ризичните категории А, Б, В, Г и Д е како што следува:

Во категорија на ризик „А“ се класифицира:

- побарувања од Европската централна банка, како и од централните влади и централните банки на земјите чишто побарувања согласно со методологијата за утврдување на адекватноста на капиталот имаат пондер на ризичност од 0 %;
- делот од кредитната изложеност којшто е обезбеден со првокласни инструменти за обезбедување, доколку инструментот се активира во рок од 60 дена од рокот на достасувањето на таа изложеност;
- финансиската состојба и паричните текови на клиентот овозможуваат негово непречено работење и можност за намирување на тековните и идните обврски кон Банката;
- кредитната изложеност чишто обврски се извршуваат со задоцнување до 31 ден, или со исклучок до 60 дена, доколку доцнењето е најмногу двапати во интервалот од 32 до 60 дена во претходниот период од шест месеци;
- кредитната изложеност којашто се наоѓа во последната година од пробниот период.

Во категорија на ризик „Б“ се класифицира:

- кредитната изложеност кон клиент/проект за кој поради финансиски слабости се очекуваат потешкотии во намирувањето на неговите обврски;

2. Обелоденувања за управување со ризиците (продолжува)

2.1 Кредитен ризик (продолжува)

2.1.1 Мерење на кредитен ризик (продолжува)

- кредитната изложеност чишто обврски се извршуваат со задоцнување до 60 дена, или со исклучок до 90 дена, доколку доцнењето е најмногу двапати во интервалот од 61 до 90 дена во претходниот период од шест месеци;
- кредитната изложеност којашто има третман на реструктурирана кредитна изложеност;
- кредитната изложеност којашто најмалку една година нема третман на реструктурирана нефункционална кредитна изложеност.

Во категорија на ризик „В“ се класифицира:

- кредитната изложеност кон клиент/проект чишто парични приливи се несоодветни за редовно намирување на обврските;
- кредитната изложеност кон клиент/проект со несоодветна рочна структура на изворите на финансирање и неговите приливи;
- кредитната изложеност кон клиент/проект чијашто задолженост е висока во споредба со капиталот и/или, клиент кој има значителен долг кон доверителите;
- кредитната изложеност кон клиент/проект за кој Банката не располага со потребните и ажурирани информации за оцена на кредитната способност на клиентот, односно квалитетот на проектот;
- кредитната изложеност којашто има третман на реструктурирана кредитна изложеност и исполнет е најмалку уште еден критериум од оваа категорија на ризик;
- кредитната изложеност чишто обврски се извршуваат со задоцнување до 120 дена, или со исклучок до 180 дена, доколку доцнењето е најмногу двапати во интервалот од 121 до 180 дена во претходниот период од шест месеци;
- кредитната изложеност кон клиентот нефинансиско лице кое има побарувања врз основа на финансиски кредит од лице со кредитен рејтинг еднаков или понизок од ЦЦЦ+ (согласно со рејтингот на „Стандард и Пурс“ или „Фич“) или Цаа1 (согласно со рејтингот на „Мудис“);
- кредитната изложеност кон клиент нефинансиско лице кое има побарувања врз основа на финансиски кредит од лице со кредитен рејтинг повисок од рејтингот од алинејата 7 од оваа категорија, но со седиште во земја чијшто кредитен рејтинг е еднаков или понизок од ЦЦЦ+ (согласно со рејтингот на „Стандард и Пурс“ или „Фич“) или Цаа1 (согласно со рејтингот на „Мудис“);
- кредитната изложеност кон клиент нефинансиско лице кое има побарувања врз основа на финансиски кредит од лице за кое не е утврден кредитен рејтинг, но е со седиште во земја чијшто кредитен рејтинг е еднаков или понизок од Б- (согласно со рејтингот на „Стандард и Пурс“ или „Фич“) или Б3 (согласно со рејтингот на „Мудис“) или е со седиште во земја за која не е утврден кредитен рејтинг.

Банката може да не ја класифицира кредитната изложеност кон клиентот од алинеите 6 и 7 во категоријата на ризик „В“, доколку:

- изложеноста е врз основа на царинска гаранција или гаранција за учество на тендер;
- финансискиот кредит е помал од 31.000.000 денари (доколку финансискиот кредит е даден во странска валута, се зема предвид денарската противвредност на дадениот кредит); или
- финансискиот кредит е еднаков или поголем на/од 31.000.000 денари, а изложеноста на Банката е поголема од износот на финансискиот кредит и Банката извршила исправка на вредноста, односно издвоила посебна резерва, најмалку во износот над 20 % од износот на финансискиот кредит, при што кредитната изложеност или клиентот ги исполнува условите за класификација во друга категорија на ризик.

Во категорија на ризик „Г“ се класифицира:

- кредитната изложеност кон клиент којшто е неликвиден;

2. Обелоденувања за управување со ризиците (продолжува)

2.1 Кредитен ризик (продолжува)

2.1.1 Мерење на кредитен ризик (продолжува)

- реструктурирана нефункционална кредитна изложеност за која клиентот доцни повеќе од 60 дена или за која е одобрено ново реструктурирање;
- кредитната изложеност чишто обврски се извршуваат со задоцнување до 240 дена, или со исклучок до 300 дена, доколку доцнењето е најмногу двапати во интервалот од 241 до 300 дена во претходниот период од шест месеци;
- кредитната изложеност кон клиент (вклучувајќи ги и владите и централните банки) со кредитен рејтинг еднаков или понизок од ЦЦЦ+ (согласно со рејтингот на „Стандард и Пурс“ или „Фич“) или Цаа1 (согласно со рејтингот на „Мудис“);
- кредитната изложеност кон клиент со кредитен рејтинг повисок од рејтингот од алинејата 4 од оваа категорија, но е со седиште во земја чишто кредитен рејтинг е еднаков или понизок од ЦЦЦ+ (согласно со рејтингот на „Стандард и Пурс“ или „Фич“) или Цаа1 (согласно со рејтингот на „Мудис“);
- кредитната изложеност кон клиент кој нема кредитен рејтинг, но е со седиште во земја чишто кредитен рејтинг е еднаков или понизок од Б- (согласно со рејтингот на „Стандард и Пурс“ или „Фич“) или Б3 (согласно со рејтингот на „Мудис“) или е со седиште во земја за која не е утврден кредитен рејтинг.

Банката може да не ја класифицира изложеноста од алинеите 4, 5 и 6 од категоријата на ризик „Г“, доколку станува збор за вонбилансно побарување врз основа на царинска гаранција или гаранција за учество на тендер или доколку станува збор за изложеност кон друга банка, врз основа на тековни сметки во странска валута во странство.

Во категорија на ризик „Д“ се класифицира:

- кредитната изложеност чишто обврски се извршуваат со задоцнување над 241 ден, односно над 600 дена за кредитната изложеност за која има признат колатерал;
- кредитната изложеност кон клиент над кој е воведена стечајна постапка, освен во случај кога за клиентот е усвоен план за реорганизација согласно со закон;
- кредитната изложеност кон клиент кој го оспорува постоењето на кредитната изложеност (во судска или вонсудска постапка).

2.1.1.2 Должнички и останати хартии од вредност

За должничките и останатите хартии од вредност, во делот за управување со изложеноста кон кредитен ризик се употребуваат класификации во зависност од издавачот: НБРСМ, Република Северна Македонија, Кралство Белгија, Кралство Холандија, САД и Сојузна Република Германија. Вложувањата во таквите хартии од вредност претставуваат начин да се зголеми кредитниот квалитет и во исто време да се одржуваат достапни извори на средства за пресретнување на барањата за финансирање.

Вложувања се дозволени само во ликвидни хартии кои имаат висок кредитен рејтинг. Со високиот кредитен рејтинг, раководството на Банката не очекува договорната страна да не ги исполнува своите обврски. Максималната изложеност кон кредитниот ризик е претставена со сметководствената вредност на секое финансиско средство во Билансот на состојба.

2.1.2 Политика на контрола на лимити и политика на ублажување на ризикот

Банката управува, ги ограничува и контролира концентрациите на кредитни ризици, каде и да се забележани, особено кај поединечните клиенти и групи, како и кај индустриските и географските ризици.

Банката ги структурира нивоата на кредитен ризик што таа ги презема со поставување на ограничувања на износот на прифатен ризик во однос на еден кредитобарател, или група

2. Обелоденувања за управување со ризиците (продолжува)

2.1 Кредитен ризик (продолжува)

2.1.2 Политика на контрола на лимити и политика на ублажување на ризикот (продолжува)

кредитобаратели и во однос на географска и индустриска сегментација. Таквите ризици се следат постојано и подлежат на ревизии на годишно или почесто ниво, кога тоа се смета за потребно. Нивоата на ограничувања на кредитен ризик по производ и индустриски сектор се одобруваат од Надзорниот одбор.

Изложеноста на кредитниот ризик, исто така, се управува преку редовни анализи на способноста на кредитобарателите и потенцијалните кредитобаратели, да ги исполнат обврските за плаќање на камата и главница и со менување на овие лимити при одобрување на кредити каде е соодветно тоа.

Неколку други специфични мерки за контрола и ублажување на кредитниот ризик се прикажани подолу.

2.1.2.1 Обезбедување

Банката применува голем број политики и искуства за намалување на кредитниот ризик. Највообичаениот начин е земање гаранција за одобрените средства, што е и често применувано. Банката имплементира насоки за прифатливоста на специфичните класи на обезбедување или ограничување на кредитниот ризик.

Главни типови на обезбедување за кредити и побарувања се:

- парични депозити;
- хипотека на станбен имот;
- хипотека на деловни простории;
- банкарски и корпоративни гаранции;
- финансиски инструменти (должнички и сопственички хартии од вредност); и
- друго прифатливо обезбедување кое Банката го дефинирала во интерните акти.

Кредитите одобрени на претпријатија и население вообичаено се обезбедени, а пречекорувањата на сметки и кредитни картички издадени на население се обезбедени со меници во полн износ. Со цел да се минимизира загубата од кредити, Банката ќе побара дополнително обезбедување од клиентите веднаш штом ќе се забележат индикатори за загуби поради оштетување за релевантните поединечни кредити и побарувања.

За целите на финансиските извештаи (белешка 22.2Б), кредитите и побарувањата од други комитенти кои се обезбедени со меници, се прикажуваат како необезбедени. Генерално, Банката не бара обезбедување по основ на кредити и пласмани во банки.

Должничките хартии од вредност, благајничките записи и други записи во кои Банката вложува обично не се обезбедени.

2.1.2.2 Кредитни обврски

Примарната цел на овие инструменти е да осигурат дека средствата се расположливи по барање на клиентите. Гаранциите и акредитивите го имаат истиот кредитен ризик како кредитите и се осигурени со исто обезбедување како кредитите.

2.1.3 Политики на оштетување и резерви

Интерните системи на рангирање кои се опишани во белешка 2.1.1 го прикажуваат квалитетот на кредитната изложеност од одобрувањето, па сè до нејзината целосна отплата. Исправката на вредност и посебната резерва се признаваат во финансиските извештаи и ја претставуваат загубата која Банката ја очекува врз основа на објективни докази на оштетување.

2. Обелоденувања за управување со ризиците (продолжува)**2.1 Кредитен ризик (продолжува)****2.1.3 Политики на оштетување и резерви (продолжува)**

Интерните рангирања му помагаат на раководството да одреди дали објективните докази за оштетувања постојат, а кои се засновани на следните критериуми поставени од Банката:

- неисполнување на договорно плаќање на главнина или камата;
- потешкотии во паричниот тек на кредитокорисникот (пр. коефициент на акционерски капитал, процент на нето-приход од продажби);
- прекршување на договорот и условите на кредитот;
- започнување на постапка за стечај;
- намалување на конкурентната положба на кредитокорисникот; и
- намалување на вредноста на обезбедувањето.

Проценката обично го вклучува применото обезбедување (вклучувајќи ја повторната потврда за нејзината способност да стапи на сила) и однапред примените средства за таа поединечна сметка.

Резервациите за загуби поради оштетување на кредитите и на останатите активни билансни и вонбилансни позиции се врши во согласност со регулативата пропишана од НБРСМ.

Процентите кои се применуваат поделно за секоја ризична категорија во 2023 и 2022 година се движат во следниве рамки:

<u>Ризична категорија</u>	Интервал за резервации
А	од 0,01 % до 5 %
Б	над 5 % до 20 %
В	над 20 % до 45 %
Г	над 45 % до 70 %
Д	над 70 % до 100 %

2.1.4 Максимална изложеност на кредитен ризик

Максималната изложеност на кредитен ризик пред давање обезбедување или други кредитни подобрувања (белешка 2.1 А) претставува сценарио за најлошиот можен случај за изложеност на кредитен ризик на Банката на 31.12.2023 и 31.12.2022 година, без да се земе предвид кое било примено обезбедување или други кредитни подобрувања кои се додадени. За средствата во Билансот на состојба, изложеноста се базира на нето-сметководствена вредност како што е искажано во Билансот на состојба.

За целите на финансиските извештаи (белешка 2.1), Банката ги поврза групите на кредитен ризик (Група 1, 2, 3) од Методологијата за евидентирање и вреднување на сметководствените ставки и за подготовка на финансиските извештаи и категориите на ризик од Одлуката за методологија за управување со кредитниот ризик, и извести на следниот начин:

- во рамки на Група 1, изложеностите на кредитен ризик класифицирани во категорија на ризик „А“;
- во рамки на Група 2, изложеностите на кредитен ризик класифицирани во категориите на ризик „Б“ и „В“, коишто немаат статус на нефункционална кредитна изложеност;
- во рамки на Група 3, изложеностите на кредитен ризик коишто имаат статус на нефункционална кредитна изложеност.

2. Обелоденувања за управување со ризиците (продолжува)

2.1 Кредитен ризик (продолжува)

2.1.5 Објективна вредност на средствата земени за заштита на кредитниот ризик

Објективната вредност на обезбедувањето која е прикажана во белешка 2.1.Б е утврдена од овластени проценители и претставува вредност која е реална за законските сопственици на средствата.

2.1.6 Должнички инструменти, благајнички записи и други записи

Анализата на должнички инструменти, државни записи и обврзници издадени од држави според вид на вложување е прикажана во белешките 18 и 23. Издавачи на хартиите од вредност се Република Северна Македонија, НБРСМ, Кралство Белгија, Кралство Холандија, САД и Сојузна Република Германија. Според „Стандард и Пурс“ (Standard & Poor's Ratings Services), Република Северна Македонија е рангирана со ББ- за долгорочен и Б за краткорочен рејтинг со стабилен изглед. Според „Фич“ (Fitch Rating Agency) е рангирана во ББ+ за долгорочен рејтинг за домашна и странска валута со стабилен изглед и Б за краткорочен рејтинг за домашна и странска валута со стабилен изглед.

2.2 Ризик на ликвидност

Ризикот од ликвидност е ризикот кога Банката не е во можност да ги исполни своите обврски на плаќање соодветно кога тие ќе достасаат и да ги замени средствата кога ќе бидат повлечени. Последица од ова може да биде неисполнување на обврската да се исплатат депонентите и да се исполнат обврските по основ на кредитите.

2.2.1 Рочност на финансиски средства и обврски

Белешката 2.2 ги претставува тековите на паричните приливи и одливи на финансиските средства и обврски на Банката според преостанатата договорна достасаност на датумот на Билансот на состојба. Износите кои се прикажани во белешката се договорните недисконтирани парични текови.

Средствата со кои можат да се исполнат сите обврски се паричните средства, средствата во НБРСМ, хартии од вредност, средства обезбедени по пат на наплата на пласмани и кредити кон банки и кредити и побарувања кон комитенти.

Во текот на 2021 година, стапи на сила Одлуката за методологијата за управување со ликвидносниот ризик (Службен весник на РСМ бр. 146/20) со примена од 01.01.2021 година, а со која се пропишува методологијата за управување со ликвидносниот ризик со која се определуваат опфатот и елементите на управувањето со ликвидносниот ризик.

Согласно со законската и интерната регулатива, Банката, на месечна основа ги изготвува следните извештаи за управување со ликвидносниот ризик:

- извештаи за рочната структура на активата и пасивата на збирно ниво и според секоја значајна валута;
- извештај за следење на концентрацијата на изворите на средства според најголемите депоненти;
- извештај за следење на концентрацијата на изворите на средства според инструменти, односно производи;
- извештај за цената на изворите на средства и нивната рочност;
- извештај за можноста за обновување на изворите на средства;
- извештај за утврдување расположливи неоптоварени средства;
- извештаи за стапката на покриеност со ликвидност на збирно ниво и според секоја значајна валута; и
- извештај за интерните ликвидносни показатели.

Горенаведените извештаи се доставуваат до НБРСМ во рок од 15 дена за месецот за кој се известува.

2. Обелоденувања за управување со ризиците (продолжува)

2.2 Ризик на ликвидност (продолжува)

2.2.1 Рочност на финансиски средства и обврски (продолжува)

Покрај извештаите од оваа одлука, Банката е должна најмалку еднаш годишно да ја извести НБРСМ за:

- износот и основот на дополнителниот паричен одлив од оваа одлука;
- секое намалување на кредитната способност на Банката коешто е значајно од аспект на секој склучен договор од оваа одлука;
- производите и услугите од точката 49 став 3 од одлуката за кои утврдила дека веројатноста и износот на паричниот одлив се значајни за работењето на Банката.

Банката во текот на 2023 година редовно ја утврдуваше Стапката на покриеност со ликвидност (СПВ), која се движеше во рамките на законски утврдениот лимит, односно над него.

На месечна основа, Банката применува конзервативен стрес-тест на ликвидносен ризик во повеќе нивоа на сценарија и интензитети, со основна претпоставка за одлив на повисок процент на депозитите на комитентите, обврските по кредити и плаќања по основ на вонбилансни инструменти и лимити. Резултатите од спроведените стрес-тест сценарија укажуваат на поседување на високоликвидна позиција на Банката и способност за регулирање на достасаните обврски во секој момент.

Заклучно со 31.12.2023 година Банката реализира ликвидносен вишок при комбинирано стресно сценарио, за период подолг од 3 месеци.

Дополнително, Банката поседува високо ниво на стабилност на депозитите на комитентите по видување (во Извештајот 2.2 прикажани во рочен блок до 1 месец).

Банката, исто така, може да се справи со неочекуваните нето-одливи на парични средства, со продавање на хартии од вредност и изнаоѓање на дополнителни финансиски извори.

2.3 Пазарен ризик

Пазарниот ризик претставува ризик од промена на пазарните цени, како што се промена на каматните стапки, цена на капиталот, промена на девизните курсеви и кредитната маргина (со исклучок на промените во односите помеѓу должникот и доверителот) кој ќе влијае врз приходите на Банката или врз вредноста на финансиските инструменти. Целта на управувањето со пазарниот ризик е да се контролира кредитната изложеност во прифатливи рамки, заради оптимизирање на повратот од ризик.

Македонската економија, како мала и отворена, е исклучително зависна од случувањата во европската економија, како наш најзначаен трговски партнер. Со воениот конфликт меѓу Русија и Украина, развојот на настаните, санкциите и продолженото времетраење на кризата се намали економскиот раст во ЕУ со што се зголеми неизвесноста за состојбата и во домашната економија. И покрај тоа што нашата економија нема директна изложеност кон руската и украинската економија, геополитичките тензии делуваа во насока на значително повисока инфлација, при веќе присутни притисоци врз цените како резултат на нарушените пазари на енергентите и на основните производи. Сето ова негативно влијаеше на финансиската кондиција на компаниите, перформансите од нивното работење, како и на расположливиот доход на домаќинствата. Сепак, Банката засега нема значајни директни изложености кон поврзани страни или пак клучни клиенти или добавувачи од земјите вклучени во конфликтот.

2. Обелоденувања за управување со ризиците (продолжува)

2.3 Пазарен ризик (продолжува)

2.3.1 Анализа на чувствителноста на промените на пазарниот ризик на средствата и обврските

Во тековното работење, средствата и обврските на Банката се изложени на промена на вредноста како резултат на пазарните движења на следните ризични фактори: девизен курс, каматни стапки, цени на хартии од вредност, влошување на кредитното портфолио на Банката. Согласно со историските и искусствените податоци, Банката подготвува екстремни стрес-тест сценарија кои укажуваат на ефектите од промената на средствата и обврските врз адекватноста на капиталот, сопствените средства, средствата и обврските и добивката/загубата на Банката. Претпоставките и резултатите од тековните ефекти од стрес-сценаријата се прикажани во белешка 2.3.1 А.

Согласно со Одлуката за методологија за утврдување на адекватноста на капиталот, Банката го исполнува законски пропишаниот лимит за портфолиото за тргување, при што нема обврска за издвојување на капитал за управување со пазарен ризик и следствено не го пополнува извештајот 2.3.1 Б.

2.3.2 Каматен ризик

Банката е изложена на ризик од промена на каматните стапки поради тоа што каматно-чувствителните средства (вклучувајќи ги и инвестициите) и каматно-чувствителните обврски доспеваат или нивната каматна стапка се менува во различен период или во различни износи. Во случај на средства и обврски со променливи каматни стапки, Банката е изложена и на основен ризик, кој претставува разлика во карактеристиките на повторно определување на каматната стапка на различните индекси на променлива стапка, како што се каматна стапка на благајнички записи од Народна банка, Национална референтна каматна стапка (НРКС), ЕУРИБОР и различни видови камати.

Активностите за управување со ризик се насочени кон оптимизирање на нето-каматниот приход, земајќи ги предвид пазарните каматни стапки кои се во согласност со деловните стратегии на Банката.

Активностите за управување со ризикот од средствата и обврските се спроведуваат во контекст на чувствителноста на Банката на промените на каматните стапки. Генерално, Банката е чувствителна на средства поради поголемиот износ на каматно-чувствителните средства во однос на каматно-чувствителните обврски. Изложеноста на каматниот ризик главно произлегува од позициите во банкарската книга; особено во услови на ниски каматни стапки во текот на првата половина од 2023 каде што Банката забележа зголемен обем на кредити со фиксна и променлива каматна стапка (притоа намалувајќи ги кредитите со прилагодливи каматни стапки, поради спроведувањето на препораката на НБРСМ за исклучување на прилагодливите каматни стапки во новите договори за кредити и депозити) на страната на активата и трансформација на депозитите од орочени во депозити по видување, на страната на пасивата. Во втората половина од 2023, во услови на зголемена инфлација, се забележува раст на променливите каматни стапки, како кај EURIBOR-от, кои бележат позитивен предзнак, така и кај домашните референтни стапки, благајнички записи и НРКС, во кои услови Банката се определи за вложување во краткорочни хартии од вредност на странските пазари кон крајот на годината, кои бележат поголеми каматни приходи од долгорочните, прилагодувајќи се кон новонастанатите економски услови. Стабилноста на економијата, околината и растечката инфлација особено влијаат на активностите за управување со ризикот од промена на каматните стапки.

Белешките 2.3.2 А и 2.3.2 Б ја прикажуваат изложеноста на Банката на ризици од каматни стапки категоризирани според преостанатиот период на следна промена на каматната стапка.

2. Обелоденувања за управување со ризиците (продолжува)**2.3 Пазарен ризик (продолжува)****2.3.3 Валутен ризик**

Банката е изложена на валутен ризик преку трансакциите во странска валута. Нето-изложеноста на Банката се одржува на задоволително ниво преку купување и продажба на девизи заради надоместување на краткорочни отстапувања. Изложеноста на Банката на валутен ризик е прикажана во белешката 2.3.3.

На годишна основа, Банката спроведува стрес-тестирање на изложеноста на валутен ризик со примена на претпоставката за ефектот од депрецијација и апрецијација на девизиот курс за 20 % и комбинирани сценарија. Резултатите од стрес-тестирањето на годишно ниво се прикажани во белешката 2.3.1 А и тие укажуваат дека и со примена на дадените претпоставки стапката на адекватност на капиталот е на очекуваното ниво.

2.3.4 Оперативен ризик

Оперативен ризик е ризик од загуба поради несоодветни или слаби интерни процеси, несоодветни лица и несоодветни или слаби системи во Банката, надворешни настани и правниот ризик.

Банката има воспоставено Политика за управување со оперативен ризик која е усвоена од Надзорниот одбор на Банката. Истата политика редовно се ревидира од Надзорниот одбор, а согласно со Одлуката за управување со ризици донесена од НБРСМ. Политиката најмалку еднаш годишно е предмет на оценување на нејзината соодветност од страна на Надзорниот одбор.

Во рамките на Политиката, Банката ги дефинира оперативните ризици како ризици коишто настануваат заради недостатоци или грешки при делувањето на внатрешните процеси, системи и луѓе или заради надворешни настани. Определбата го вклучува и правниот ризик, а не го вклучува стратемскиот ризик и ризикот од губење на доброто име (репутацискиот ризик). Меѓутоа поради значењето што го има репутацискиот ризик, тој се зема предвид при управувањето со оперативните ризици.

Целта во управувањето со оперативните ризици е да се ограничи обемот на потенцијалните загуби и веројатноста за нивна реализација на ниво кое е прифатливо за Банката гледано од финансиски аспект, како и од аспект на угледот на Банката. Банката ги прифаќа оние оперативни ризици кои доколку се реализираат нема да имаат значаен ефект врз финансискиот резултат, односно нема да го загорзат понатамошното работење на Банката. За постигнување на таа цел, Политиката и актите што произлегуваат од неа воспоставуваат конзистентен пристап во управувањето со оперативните ризици. Банката пресметува капитално барање за покривање на оперативните ризици користејќи го стандардизираниот пристап според локалната регулатива.

2.4. ESG

Еколошките, социјалните и ризиците од управувањето (ESG) не претставуваат нова категорија на ризик, туку повеќе отежнувачки фактор за видовите ризици, не само за кредитниот и оперативниот ризик. Групацјата ги интегрира и управува со нив во воспоставената рамка за управување со ризик. Управувањето со ESG-ризиците ги следи упатствата на Европската централна банка (ЕЦБ) и Европската банкарска асоцијација (ЕБА) со тенденција за сеопфатно интегрирање во сите релевантни процеси. Сè уште недостига достапност на податоци за ESG во регионот каде што работи НЛБ Групацјата. Сепак, Групацјата се стреми да добие релевантни податоци за клиентите како предуслов за адекватно одлучување и соодветно проактивно управување со ESG-ризиците. Банката е ангажирана за придонесување на одржливи финансии со инкорпорирање на еколошките, социјалните и ризиците од управување (ESG) во своите деловни стратегии, рамката за управувањето со ризик и аранжмани за внатрешно управување.

НЛБ БАНКА АД СКОПЈЕ

Финансиски извештаи во согласност со регулативата на НБРСМ за годината завршена на 31 декември 2023 година

(сите износи се искажани во илјади денари, доколку поинаку не е назначено)

2. Обелоденувања за управување со ризиците (продолжува)

2.4 ESG (продолжува)

Со усвојувањето на програмата за одржливост на НЛБ Групацијата, Банката имплементираше елементи на одржливост во својот деловен модел. Така, одржливите финансии ги интегрираат критериумите за ESG во деловните и инвестициските одлуки на Банката за трајна корист на клиентите на Банката и општеството. Комитетот за одржливост на НЛБ Групацијата ја надгледува интеграцијата на факторите на ESG во деловниот модел на НЛБ Групацијата. Управувањето со ESG-ризиците се однесува на целокупниот процес на одобрување на кредити на НЛБ Групацијата и поврзаното управување со кредитното портфолио. Ги следи упатствата на Европската централна банка (ECB) и Европската банкарска асоцијација (EBA) со тенденција на нивна сеопфатна интеграција во сите релевантни процеси. Достапноста на податоците за ESG во регионот каде што работи НЛБ Групацијата сè уште недостасува, но сепак, Банката се стреми да добие релевантни податоци за клиентите како предуслов за соодветно одлучување. Дополнително, Банката внимателно ги разгледува потенцијалните ризици за угледот и одговорноста кои би можеле да произлезат од одржливото финансирање на нејзините клиенти.

Управувањето со ризиците се однесува на целокупниот процес на одобрување пласмани во Банката и поврзаното управување со кредитното портфолио. Одржливото финансирање се спроведува преку применета документарна рамка дефинирана во:

- Политика за кредитирање на нефинансиските друштва во НЛБ Банка АД Скопје, каде во посебната глава Еколошка и социјална рамка се дефинирани три категории (забранети, ограничени, нормални активности);
- Рамковна политика за еколошки и социјални аспекти во НЛБ Банка АД Скопје се применува на одредени трансакции со најголем потенцијал за значително еколошко и социјално влијание (листа на исклучување, проверка на усогласеноста со локалната законска регулатива, листа за категорија А проекти);
- Рамковна методологија за класификација според еколошките и социјалните аспекти во НЛБ Банка АД Скопје која обезбедува водич за типичното ниво на инхерентен еколошки и социјален ризик според шифрите од Националната класификација на дејностите (НКД).

Покрај решавањето на ESG-ризиците во сите релевантни фази од процесот на одобрување кредити, релевантните критериуми за ESG се земени предвид и во процесот на евалуација на колатералот. На ниво на портфолио, Групацијата не се соочува со некоја голема концентрација кон специфичните индустриски сектори изложени на климатски ризик согласно со Номенклатурата на економски активности (НКД), при што улогата на транзицискиот ризик е преовладувачка.

3. Адекватност на капиталот

Целите на Банката кога управува со капиталот, кој е поширок концепт од прикажаниот „Акционерски капитал“ во самиот Биланс на состојба, се:

- да се придржува до капиталните барања поставени од регулаторот;
- да ја заштити способноста на Банката за одржување на континуитетот во работењето за да може да продолжи да дава поврат на акционерите и заинтересираните страни; и
- да одржи силна капитална основа за да го поддржи развојот на својот бизнис.

Адекватноста на капиталот и сопствените средства се следат на месечна основа од раководството на Банката, применувајќи техники кои се базирани на насоките добиени од НБРСМ за целите на супервизија. Извештаите за адекватноста на капиталот се доставуваат до НБРСМ на квартална основа или почесто на барање од НБРСМ.

НБРСМ пропишува секоја банка или банкарска група да: (а) држи минимално ниво на пропишан капитал од 310.000.000 денари, (б) да ги исполнува пропишаните капитални

3. Адекватност на капиталот (продолжува)

бафери и в) показателот за вкупен пропишан капитал во однос на ризично пондерираната актива да е на или над нивото на усогласениот минимум од 8 %.

Согласно со законската регулатива, Банката ги почитува следниве стапки:

- редовниот основен капитал не смее да биде понизок од 4,5 % од активата пондерирана според ризиците;
- основниот капитал не смее да биде понизок од 6 % од активата пондерирана според ризиците;
- стапката на адекватност на капиталот не смее да биде пониска од 8 % од активата пондерирана според ризиците; и
- заштитни слоеви на капиталот и тоа: заштитен слој за зачувување на капиталот (2,5 %), противцикличен заштитен слој на капиталот (до 2,5 %), заштитен слој на капиталот за системски значајни банки (од 1 % до 3,5 %) и системски заштитен слој на капиталот (од 1 % до 3 %).

Врз основа на супервизорска оценка на профилот на ризик на Банката, НБРСМ утврди капитален додаток од 3,25 процентни поени (претходно 3,25 процентни поени) над минималното законски утврдено ниво на адекватност на капиталот, така што Банката во 2024 година е должна да ја одржува стапката на адекватност на капиталот на ниво повисоко од 11,25 %, не вклучувајќи ги заштитните слоеви на капиталот.

Почнувајќи од јануари 2023, Банката требаше да го исполнува капиталниот додаток над минималното законски утврдено ниво на стапката на адекватност на капиталот со редовниот основен капитал (претходно, капиталниот додаток Банката можеше да го исполни со кој било квалитет на капитал, односно која било компонента на сопствените средства).

Дополнително, Банката беше должна да ги одржува заштитните слоеви на капитал и тоа:

- заштитен слој за зачувување на капиталот, со стапка од 2,5 % од активата пондерирана според ризиците;
- заштитен слој за системски значајна банка, со стапка од 2,0 % (претходно 2,0%) од активата пондерирана според ризиците;
- системски заштитен слој во моментот не е применлив за Банката; и
- противцикличен заштитен слој на капиталот од 0,5 % (почнувајќи од 1.8.2023).

Банката требаше да постигне и одржува стапка на адекватност од 16,25 % почнувајќи од 1.8.2023.

Сопствените средства на Банката се состојат од:

- основен капитал кој се состои од Редовен основен капитал (капитални инструменти, премија од продажба на капиталните инструменти, задолжителна општа резерва, задржана нераспоредена добивка којашто не е оптоварена со какви било идни обврски, тековна добивка или добивка на крајот на годината и збир на сеопфатна добивка или загуба согласно со насоките од НБРСМ) и Додатен основен капитал (капитални инструменти и премија од продажба на капиталните инструменти, коригирани за одбитни ставки/корекции согласно со насоките од НБРСМ), и
- дополнителен капитал кој се состои од капитални инструменти и субординирани кредити и премија од продажба на капиталните инструменти, коригирани за одбитни ставки/корекции согласно со насоките од НБРСМ.

Активата пондерирана според кредитен ризик претставува збир на пондерираната вредност на сите билансни и вонбилансни побарувања. Билансните и вонбилансните побарувања се распоредени во соодветни категории на изложеност и на нив им се доделува соодветен пондер на ризичност во зависност од степенот на кредитен квалитет на должникот или побарувањето, а притоа земајќи го предвид влијанието на инструментите за кредитна заштита.

Активата пондерирана според валутниот ризик претставува збир од апсолутниот износ на нето-позицијата во злато и агрегатната девизна позиција на Банката. Агрегатната девизна позиција на Банката ги вклучува девизните активни и пасивни позиции. Нето спот-позициите и нето форвард-позициите, коишто се класифицирани во категориите на ризик „В“, „Г“ и „Д“ се прикажуваат на нето-основа, односно се намалуваат за соодветниот износ на исправката на вредноста/посебната резерва.

НЛБ БАНКА АД СКОПЈЕ

Финансиски извештаи во согласност со регулативата на НБРСМ за годината завршена на 31 декември 2023 година

(сите износи се искажани во илјади денари, доколку поинаку не е назначено)

3. Адекватност на капиталот (продолжува)

За утврдување на капиталот потребен за покривање на оперативниот ризик, Банката го користи стандардизираниот пристап кој подразбира распоредување на резултатите од остварените финансиски активности според утврдени принципи во осум деловни линии.

За двете презентирани години, Банката ги исполни сите пропишани капитални барања, капиталниот додаток и пропишаните заштитни слоеви капитал кои ги покрива со редовниот основен капитал на Банката и тоа за 2023: 17,79 % (2022: 18,15 %).

		2023	2022
Столб 1 (P1)	Редовен основен капитал	4.50%	4.50%
	Основен капитал	6.00%	6.00%
	Вкупен капитал	8.00%	8.00%
Столб 2 (P2R)	Вкупно капитал	3.25%	3.25%
Вкупно SREP потребен капитал (TSCR)	Редовен основен капитал	7.75%	0.00%
	Основен капитал	9.25%	0.00%
	Вкупен капитал	11.25%	11.25%
Заштитни слоеви на капиталот			
Заштитен слој за зачувување на капиталот	Редовен основен капитал	2.50%	2.50%
Заштитен слој на капиталот за системски значајни банки	Редовен основен капитал	2.00%	2.00%
Противцикличен заштитен слој на капиталот	Редовен основен капитал	0.50%	0.00%
Системски заштитен слој	Редовен основен капитал	0.00%	0.00%
Вкупни капитални барања (OCR)=MDA праг	Редовен основен капитал	12.75%	9.00%
	Основен капитал	14.25%	10.50%
	Вкупен капитал	16.25%	15.75%
	Вкупен капитал + ризичен апетит	16.75%	16.25%

4. Известување според сегменти

За цели на известувањето, Банката ги обелоденува податоците според оперативни сегменти еднакви на деловните линии кои се утврдени со „Одлуката за методологијата за утврдување на адекватноста на капиталот“ и примената на стандардизираниот пристап.

4.1 Оперативни сегменти

Банката одделно ги обелоденува информациите за секој значаен оперативен сегмент. Еден сегмент се смета за значаен доколку е исполнет кој било од квантитативните прагови:

- приходот на сегментот учествува со 10 % или повеќе во вкупните приходи на Банката;
- апсолутниот износ на добивката или загубата на сегментот претставува 10 % или повеќе од повисокиот апсолутен износ помеѓу вкупната добивка на сите оперативни сегменти кои прикажале добивка или вкупната загуба на сите оперативни сегменти кои прикажале загуба; и
- средствата на сегментот учествуваат со 10 % или повеќе во вкупните средства на Банката.

Оперативните сегменти според кои Банката известува се:

- банкарство на мало (физички лица и мали друштва);
- комерцијално банкарство (средни и големи трговци согласно со Законот за трговски друштва);
- платен промет и порамнување;
- сите останати незначајни сегменти (услуги поврзани со финансирање трговци коишто согласно со Законот за трговски друштва се сметаат за средни и големи трговци, тргување и продажба, услуги како агент, управување со средства, брокерски услуги на мало (физички лица и мали друштва));
- нераспоредени финансиски активности.

4. Известување според сегменти (продолжува)

4.1 Оперативните сегменти (продолжува)

За целите на известувањето според сегменти, Банката:

- ги дели ставките од Билансот на успех по одделни оперативни сегменти и ги идентификува приходите/расходите по одделни оперативни сегменти;
- ги идентификува средствата и обврските по одделни оперативни сегменти.

Квантитативните информации за известување по оперативни сегменти се прикажани во белешка 4А.

4.2 Концентрација на вкупни приходи и расходи по значајни комитенти

Банката ги прикажува значајните клиенти и лицата поврзани со нив според сегментите и тоа вкупниот износ на приход и расход за периодот по која било основа. Значаен клиент е физичко или правно лице, како и лица поврзани со него, доколку Банката остварува 10 % или повеќе од своите вкупни деловни приходи или деловни расходи. На 31.12.2023 и 31.12.2022 година не утврдила значајни клиенти.

4.3 Географски подрачја според кои Банката известува се:

- Република Северна Македонија;
- Земји членки на Европската Унија;
- други европски земји, надвор од Европската Унија;
- земји надвор од Европа, членки на Организацијата за економска соработка и развој (ОЕЦД);
- други земји кои Банката ги идентификува како поединечно значајни географски сегменти;
- сите останати незначајни географски сегменти;
- неалоцирано.

5. Објективна вредност на финансиските средства и обврски

5.1 Објективна вредност на финансиски средства и обврски кои не се мерат според објективна вредност

5.1.1 Парични средства и парични еквиваленти

Сметководствената вредност на парични средства и парични еквиваленти е еднаква на нивната објективна вредност со оглед дека вклучуваат готовина и ностро-сметки кои претставуваат нерестриktivни побарувања, како и побарувања по депозити во НБРСМ кои достасуваат во краток рок.

5.1.2 Пласмани и дадени кредити на други банки и вложувања во хартии од вредност

Пласманите во и кредити на други банки ги вклучуваат меѓубанкарските пласмани. Објективната вредност на пласманите во и кредити на други банки е базирана на дисконтираниот паричен тек, користејќи ги каматните стапки кои преовладуваат на пазарот на пари. Објективната вредност на депозитите орочени преку ноќ е иста со нивната сметководствена вредност поради краткиот рок на достасување.

5. Објективна вредност на финансиските средства (продолжува)

5.1.2 Нивоа на објективна вредност на финансиските средства и обврски, мерени по објективна вредност (продолжува)

Проценетата објективна вредност на вложувањата во хартии од вредност со фиксна камата е базирана на дисконтираниот паричен тек, користејќи ја преовладувачката каматна стапка на пазарот на пари за долгови со сличен кредитен ризик и преостаната достасаност.

5.1.3 Кредити и побарувања на комитенти

Кредитите и побарувањата на комитентите се прикажани по амортизирана вредност намалени за исправката на вредноста. Проценетата објективна вредност на кредитите и побарувањата претставува дисконтирана сума на идните приливи на парични средства кои се очекуваат да бидат примени. Со цел да се утврди објективната вредност, очекуваните приливи се дисконтираат користејќи ги каматните стапки кои преовладуваат на пазарот на датумот на изготвување на Билансот на состојба.

5.1.4 Останати побарувања

Со оглед на краткиот рок на достасување, сметководствената вредност на останатите побарувања е еднаква на нивната објективна вредност.

5.1.5 Депозити на останати банки и комитенти, други депозити, кредити и субординирани обврски

Проценетата објективна вредност на депозити по видување, вклучувајќи ги и некаматоносните депозити, претставува износ кој треба да се исплати по видување. Проценетата објективна вредност на депозити кои носат фиксна камата и кредити и субординирани обврски кои не котираат на активен пазар се утврдува врз основа на дисконтираните текови на парични средства, користејќи пазарни каматни стапки за новите долгови со слична преостаната достасаност.

5.1.6 Останати обврски

Со оглед на краткиот рок на достасување, сметководствената вредност на останатите обврски е еднаква на нивната објективна вредност.

Белешката 5.А ги прикажува сумарно сметководствената и објективната вредност на финансиските средства и обврски од Билансот на состојба.

5.2 Нивоа на објективна вредност на финансиските средства и обврски, мерени по објективна вредност

Банката ги класификува финансиските средства и обврски согласно со хиерархијата за техники на вреднување и информациите дали потребните инпути за вреднување се јавно достапни или не. Врз основа на тоа постојат три нивоа на хиерархија на објективна вредност и тоа:

- Ниво 1 - објективната вредност е утврдена со директна примена/повикување на котирана пазарна цена на финансиските инструменти на активен пазар. Во Ниво 1 влегуваат еврообврзници издадени од Република Северна Македонија – Министерство за финансии;
- Ниво 2 - објективната вредност е утврдена со примена на техники за вреднување коишто содржат влезни информации (инпути) од активни пазари (влезните информации може директно или индиректно да се потврдат и да се следат на активните пазари, како на пр.: котираните цени на активен пазар за слични финансиски инструменти или сите значајни влезни информации во моделот за одредување на објективната вредност може да се потврдат и да се следат на активниот пазар). Во Ниво 2 влегуваат дериватни средства и обврски чувани за управување со ризик (Fx forward и Fx swap), сопственички хартии од вредност издадени од VISA Inc USA, Македонска берза АД Скопје и Централен депозитар за хартии од вредност АД Скопје и и финансиски обврски – трансакции врз основа на акции подмирени со парични средства;

5. Објективна вредност на финансиските средства (продолжува)

5.2 Нивоа на објективна вредност на финансиските средства и обврски, мерени по објективна вредност (продолжува)

- Ниво 3 – објективната вредност е утврдена со примена на техники за вреднување коишто содржат влезни информации (инпути) коишто не можат директно или индиректно да се потврдат и да се следат на активни пазари, односно врз основа на техники за вреднување во кои најголемо учество имаат информациите за ризиците на финансиските инструменти. Во Ниво 3 влегуваат сопственичките хартии од вредност издадени од SWIFT SCRL Belgium и Клириншки интербанкарски системи АД Скопје (КИБС).

Во белешката 5.Б.1 се прикажани квантитативните информации за класификација на финансиските средства и обврски според нивоа на објективна вредност.

ж) Настани по датумот на Билансот на состојба

По 31.12.2023 година - датумот на известувањето, до денот на одобрувањето на овие финансиски извештаи, нема настани кои би предизвикале корекција на финансиските извештаи, ниту пак дополнителни настани освен погоре обелоденетите, а кои се материјално значајни за објавување во овие финансиски извештаи.

з) Белешки кон финансиските извештаи

Дополнителни обелоденувања поврзани со белешките кон финансиските извештаи

Белешка 17. Данок на добивка

Согласно со даночната регулатива, даноците и даночните обврски застаруваат по истек на период од 5 години, со исклучок на даночна измама чиј рок е 10 години. Како резултат на тоа, обврските за даноци на Банката за периодот од 2019 до 2023 година не може да се сметаат за конечни. Какви било дополнителни даноци и пенали, доколку такви постојат, кои може да произлезат во случај на даночна контрола, не можат во оваа фаза да бидат утврдени со разумна точност.

Стапката на данокот на добивка во 2023 и 2022 година изнесува 10 %.

Согласно Даночниот биланс за оданочување со данок за солидарност, Банката нема обврски за плаќање на данокот за солидарност.

Белешка 18. Парични средства и парични еквиваленти

Благајничките записи се хартии од вредност кои согласно со Методологијата за евидентирање и вреднување на сметководствените ставки и за подготовка на финансиските извештаи се вклучени во белешката Парични средства и парични еквиваленти.

Благајничките записи што ги поседува Банката на 31.12.2023 се должнички хартии од вредност издадени од НБРСМ со рок на достасување од 42 дена и фиксна каматна стапка.

Номинирани се во денари. Примарен пазар за благајничките записи се аукциите на благајнички записи што ги организира НБРСМ. На секундарен пазар, тие може да се тргуваат на пазар преку шалтер. На аукциите за благајнички записи може да учествуваат само банки и штедилници. Ефективната каматна стапка на овие хартии од вредност се движела од 4,75 % до 6,30 % (2022: 1,25 % до 4,75 %) на годишно ниво.

Вкупниот расход на Банката за негативна каматна стапка за тековни сметки, орочени депозити до 3 месеци и задолжителна резерва изнесува 1.585 илјади денари (2022: 28.106 илјади денари).

Белешката Вложувања во хартии од вредност се состои од вложувања во финансиски средства кои се мерат по објективна вредност преку останата сеопфатна добивка и финансиски средства по амортизирана набавна вредност.

з) Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)**Обврзници**

Континуираните државни обврзници се класифицирани како чувани до доспевање во износ од 8.083.433 илјади денари (2022: 10.106.580 илјади денари).

Континуираните државни обврзници што ги поседува Банката на 31.12.2023 се со рок на достасување од 2, 3, 5, 7, 10 и 15 години и се номинирани во денари и денари со валутна клаузула во евра. Вкупниот износ на континуираните државни обврзници вклучува камата од 113.036 илјади денари (2022: 91.572 илјади денари). Ефективната каматна стапка е од 0,80 % до 5,25 % на годишно ниво. Во текот на 2024 година ќе достасаат континуирани државни обврзници во номинален износ од 3.241.670 илјади денари.

Еврообврзници класифицирани како чувани до доспевање се во износ од 657.240 илјади денари (2022: 669.712 илјади денари). Еврообврзниците што ги поседува Банката на 31.12.2023 се со рок на достасување од 6 години и се деноминирани во евра. Вкупниот износ на еврообврзниците вклучува камата од 13.090 илјади денари (2022: 13.126 илјади денари). Ефективната каматна стапка е од 2,03 % до 2,05 % на годишно ниво.

Еврообврзница издадена од Р.Словенија е класифицирана како чувана до доспевање во износ од 413.367 илјади денари (2022: 0 илјади денари) и е деноминирани во УСД. Вкупниот износ на еврообврзниците вклучува камата од 7.947 илјади денари (2022: 0 илјади денари). Ефективната каматна стапка е 5,25 % на годишно ниво.

Еврообврзниците класифицирани по објективна вредност преку останата сеопфатна добивка се во износ од 2.647.677 илјади денари (2022: 3.720.447 илјади денари). Еврообврзниците што ги поседува Банката на 31.12.2023 се со рок на достасување од 6 и 7 години и се деноминирани во евра. Вкупниот износ на еврообврзниците вклучува камата од 62.231 илјади денари (2022: 90.949 илјади денари). Ефективната каматна стапка е од 1,18 % до 3,13 % на годишно ниво.

Државни записи

Државните записи се класифицирани како чувани до доспевање и се вклучени во белешката 23 - Вложувања во хартии од вредност.

Државните записи се издадени од САД, Кралство Холандија, Кралство Белгија и Сојузна Република Германија. Тие се во износ од 3.904.521 илјади денари (2022: 1.774.682 илјади денари). Целиот износ ќе достаса во 2024 година. Ефективната каматна стапка е од 3,53 % до 5,36 % на годишно ниво.

Сопственички инструменти

Сопственичките инструменти се издадени од финансиски друштва во износ од 142.982 илјади денари (2022: 126.332 илјади денари).

Во 2023 година, Банката ги вреднува сопственичките хартии од вредност според објективна вредност. Вкупното евидентирано зголемување на објективната вредност е во износ од 16.650 илјади денари (2022: 1.297 илјади денари).

Хартиите од вредност се вреднуваат по последна куповна цена на секој ден на тргување на Македонската берза за хартии од вредност, а за странските хартии од вредност цените се обезбедуваат од Bloomberg.

з) Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)

Белешка 24. Вложувања во придружени друштва

НЛБ ЛИЗ & ГО ДОО е компанија основана од НЛБ Банка АД Скопје, која поседува 49 % од вкупниот основачки капитал на компанијата, NLB Lease&Go, leasing d.o.o. Ljubljana. Деловната активност на новата компанија опфаќа широк спектар на решенија за лизинг, вклучувајќи осигурување и други поврзани услуги за користење на возила и опрема што ќе се издаваат под лизинг.

Понудата на НЛБ ЛИЗ & ГО ДОО е наменета за физички и правни лица и опфаќа лизинг на нови и половни автомобили, камиони, автобуси, пловни објекти, земјоделски и градежни машини, како и други видови опрема и машини. Во 2023 година, Банката го зголеми влогот во лизинг компанијата за 47.363 илјади денари и вкупно изнесува 65.502 илјади денари.

Белешка 25. Останати побарувања

На 31.12.2023 година, Банката прикажа побарување по основ на порамнување по хартии од вредност во износ од 1.114.300 илјади денари за континуирана државна обврзница со датум на доспевање 31.12.2023 година. Побарувањето е наплатено на 02.01.2024 година.

Белешка 27. Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања

Банката ги води преземените средства врз основа на ненаплатени побарувања согласно со регулативата на НБРСМ, при што при преземањето, средствата се водат по почетна сметководствена вредност, што е помал износ од проценетата вредност важечка на датумот на преземање и набавната вредност на преземените средства.

Сметководствената вредност на преземените средства на 31.12.2023 година изнесува 31.655 илјади денари (2022: 130.416 илјади денари), а објективната вредност на 31.12.2023 година изнесува 76.562 илјади денари (2022: 247.602 илјади денари).

За средствата преземени по 11.04.2013 година, на датумот на преземање на средствата, Банката во Билансот на состојба прикажува оштетување над 20 % од почетната сметководствена вредност. Доколку износот на затворената исправка на вредноста/посебна резерва е поголем од оштетувањето од 20 % од почетната сметководствена вредност, Банката ја признава оваа разлика како ревалоризациска резерва на датумот на преземање на средството.

Во тековната 2023 година Банката не евидентираше ревалоризациска резерва (2022: 45.457 илјади денари), додека пак евидентирано е ослободување на ревалоризациски резерви од продажба на преземени средства во износ од 165.843 илјади денари (2022: 57.328 илјади денари).

Банката нема ограничувања при продажба на средствата преземени врз основа на ненаплатени побарувања.

Белешка 34.1. Депозити на банки

Во белешката Депозити на банки на позицијата Обврски врз основа на камата за депозити се вклучени побарувања врз основа на камати за тековни сметки на банки, поради негативна каматна стапка за нив во износ од 0 илјади денари (2022: 19 илјади денари). Овие побарувања за камата влегуваат во кредитното портфолио на Банката. Вкупниот приход на Банката од негативната камата од тековни сметки на банки изнесува 73 илјади денари (2022: 268 илјади денари).

з) Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)**Белешка 36. Обврски по кредити****Домашни извори на средства**

Во 2023 година, Банката склучи Рамковен договор за учество во програмата за кредитирање на мали и средни претпријатија (МСП), средно пазарно капитализирани претпријатија (MID-CAP компании) и зелена транзиција од кредитната линија на ЕИБ 7 во износ од 100.000.000 евра со Развојна Банка на Северна Македонија (РБСМ):

Во 2023 година, повлечени се средства од Развојната банка на Северна Македонија (РБСМ) – една транша од кредитната линија на ЕИБ 4 во вкупен износ од 700 илјади евра (воедно е направена е и една реалокација во износ од 300 илјади евра), и три транши од кредитната линија ЕИБ 7 во вкупен износ од 15.000 илјади евра, наменети за финансирање на обртни средства и инвестициони проекти. Кредитните линии од ЕИБ преку РБСМ, како и кредитната линија МСП ПИА ТОС преку РБСМ се обезбедени со меници во форма на нотарски акт и со обврска за востановување на залог на побарувања. Банката има востановено залог во форма на нотарски акт во корист на РБСМ на побарувањата по договорите за поткредит склучени со крајните корисници одобрени од кредитните линии на ЕИБ администрирани преку РБСМ и кредитната линија МСП ПИА ТОС. Со состојба на 31.12.2023 година, износот на обврски по кредити за коишто Банката има обврска да воспостави залог на побарувања во корист на РБСМ по основ на кредитните линии изнесува 34.865 илјади евра.

Кредитите доделени од Министерството за финансии се обезбедени со меници од Банката. Со одлука на Владата на Република Северна Македонија, Земјоделскиот Кредитен дисконтен Фонд (ЗКДФ) премина во рамки на Македонска Банка за поддршка на развојот при што постоечките политики и процедури на ЗКДФ, критериуми за рефинансирање преку ЗКДФ и тела на одлучување се задржани.

Странски извори на средства

Во 2023 година, повлечени се средства од Европска Банка за Обнова и Развој (ЕБОР) во вкупен износ од 2.947 илјади ЕУР од кредитната линија на Европската банка за обнова и развој (ЕБОР) SME Competitiveness Support Programme, наменети за понатамошно финансирање на инвестиции на правни лица во индустриски објекти, опрема, софтвер, унапредување на менаџмент-системите на претпријатието или општа надградба која е креирана за унапредување на една или повеќе директиви на ЕУ во областа на заштитата на животната средина, безбедноста на вработените и квалитетот и безбедноста на производите, како и инвестиции во технологии со високи перформанси. За кредитните линии од ЕБОР Банката нема дадено обезбедување.

На ден 31.12.2023 година, Банката е усогласена со финансиските ковенанти предвидени во договорите.

Белешка 37. Субординирани обврски

На 12.06.2015 година, Банката склучи Договор за субординиран заем со НЛБ д.д. Љубљана на износ од 11.000 илјади евра. Субординираниот заем од НЛБ д.д. Љубљана беше одобрен со каматна стапка од 6-месечен EURIBOR + 7,5 % годишно и рок на отплата од 10 години (до 2025 година). Со анекс на договор од 26.12.2016 година каматната стапка е утврдена на 6-месечен EURIBOR + 6,25 % годишно со Zero Floor клаузула.

На 20.12.2018 година, Банката склучи Договор за субординиран заем со НЛБ д.д. Љубљана на износ од 9.000 илјади евра, со каматна стапка од 6-месечен EURIBOR + 5,25 % годишно со Zero Floor клаузула и рок на отплата од 10 години (до 2028 година).

На 13.06.2019 година, Банката склучи Договор за субординиран заем со НЛБ д.д. Љубљана на износ од 10.000 илјади евра со цел замена на субординираниот кредит од International Finance Corporation со каматна стапка од 6-месечен EURIBOR + 4,10 % годишно со Zero Floor клаузула и рок на отплата од 10 години (до 2029 година).

з) Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)

Белешка 37. Субординирани обврски (продолжува)

На 22.12.2021 година, Банката склучи Договор за субординиран заем со НЛБ д.д. Љубљана на износ од 15.000 илјади евра, со каматна стапка од 6-месечен EURIBOR + 4,49 % годишно со Zero Floor клаузула и рок на отплата од 10 години (до 2031 година).

На 20.12.2023 година, Банката изврши предвременно враќање на субординиран заем од НЛБ д.д. Љубљана на износ од 11.000 илјади евра, со каматна стапка од 6-месечен EURIBOR + 6,25 % годишно со Zero Floor клаузула и рок на отплата од 10 години (до 2025 година).

Белешка 38. Посебна резерва и резервирања

Судски спорови и резервирања за потенцијалните обврски врз основа на судски спорови

Судските спорови се честа појава во банкарскиот сектор, што се должи на природата на бизнисот. Банката е тужена во неколку судски спорови од своето редовно работење со вредност на постапките во износ од 499.403 илјади денари (2022: 426.914 илјади денари). Според мислењето на раководството на Банката, правниот оддел на Банката и надворешниот адвокат на Банката, се очекува позитивен исход на судските процеси и крајниот исход нема материјално да влијае врз резултатите на Банката.

Во 2023 година, износот на резервирањата за потенцијални обврски врз основа на судски спорови е намален во однос на 2022 година во вкупен износ од 26.098 илјади денари од кои ослободување на резервирањата во износ од 23.707 илјади денари за еден судски предмет кој заврши во корист на Банката и искористени резервирања за еден судски предмет во износ од 2.391 илјади денари.

Заклучно со 31.12.2023 година, состојбата на резервирањата за судски спорови на Банката, за вкупно три судски предмети е во износ од 29.642 илјади денари (2022: 55.740 илјади денари).

Белешка 40. Запишан капитал

Имателите на обични акции имаат право на дивиденда кога ќе биде објавена и имаат право на глас на Собранието на акционери на Банката за еквивалент од 1 обична акција. Сите акции се со право на сразмерно учество во поделбата на остатокот од стечајната, односно ликвидационата маса.

Со состојба на 31.12.2023 и 31.12.2022 година, Банката не поседува сопствени акции. Во согласност со акционерската книга на Банката, на 31.12.2023 година, кај 796 обични акции односно 0,0932 % од вкупниот акционерски капитал на Банката (2022: 796 обични акции односно 0,0932 %) има ограничување на правото на глас на правата засновани на закон и/или одлука на надлежен орган.

Белешка 42.1 Потенцијални обврски

Потенцијалните обврски на Банката се состојат од потенцијални обврски за кредити и неискористени кредитни лимити, потенцијални обврски за гаранции и потенцијални обврски за акредитиви, неискористени лимити на кредитни картички и неискористени пречекорувања по тековни сметки.

НЛБ БАНКА АД СКОПЈЕ

Финансиски извештаи во согласност со регулативата на НБРСМ за годината завршена на 31 декември 2023 година

(сите износи се искажани во илјади денари, доколку поинаку не е назначено)

з) Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)

Потенцијални обврски за кредитирање

Потенцијални обврски за кредитирање	Правни лица		Штедилници и други финансиски друштва		Физички лица	
	2023	2022	2023	2022	2023	2022
краткорочни	4.807.057	2.538.197	67.171	12.340	1.802	2.072
долгорочни	962.315	1.783.376	700	2.367	542.205	617.314
Вкупно потенцијални обврски за кредитирање	5.769.372	4.321.573	67.871	14.707	544.007	619.386

Поделбата на потенцијалните обврски за кредитирање на правни лица според отповикливоста е:

- отповикливи 5.108.160 илјади денари (2022: 3.540.579 илјади денари)
- неотповикливи 661.212 илјади денари (2022: 780.995 илјада денари).

Каматните стапки на потенцијалните обврски за кредити на правни лица се движат од 0,8 % до 9,9 % (2022: 0,8 % до 9,9 %). Овие кредити се обезбедени со депозит, 7.642 илјади денари (2022: 56.477 илјади денари), а останатите 5.761.730 илјади денари (2022: 4.265.096 илјади денари) се обезбедени со хипотека, залог, меници, гаранции и сл.

Вкупните потенцијални обврски за кредити на штедилници и други финансиски друштва се отповикливи во износ од 67.395 илјади денари и неотповикливи во износ од 476 илјади денари (2022: отповикливи 14.007 и неотповикливи 700 илјади денари). Каматните стапки на потенцијалните обврски за кредити на штедилници и други финансиски друштва се движат од 4,5 % до 7,9 % (2022: 5 % до 7,9 %). Кредитите се обезбедени со недвижности, меници и меници како нотарски акт.

Вкупните потенцијални обврски за кредитирање на физички лица се отповикливи. Каматните стапки на потенцијалните обврски за кредити на физички лица се движат од 0 % до 14 % (2022: 0 % до 10 %). Од вкупните потенцијални обврски по кредити на физички лица со обезбедување рамка и хипотека или залог се 501.821 илјади денари (2022: 523.669 илјади денари), додека пак преостанатите се обезбедени со меница, административна забрана, депозит и залог.

Потенцијални обврски за издадени гаранции

Потенцијални обврски за издадени гаранции	2023	2022
краткорочни	821.691	1.065.810
долгорочни	7.003.019	7.395.551
Вкупно потенцијални обврски за издадени гаранции	7.824.710	8.461.361

Сите потенцијални обврски по гаранции се неотповикливи. Од нив, 226.685 илјади денари (2022: 232.607 илјади денари) се обезбедени со депозит.

НЛБ БАНКА АД СКОПЈЕ

Финансиски извештаи во согласност со регулативата на НБРСМ за годината завршена на 31 декември 2023 година

(сите износи се искажани во илјади денари, доколку поинаку не е назначено)

з) Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)

Потенцијални обврски за акредитиви

Потенцијални обврски за акредитиви	2023	2022
краткорочни	1.091.826	386.689
долгорочни	398.537	407.827
Вкупно потенцијални обврски за акредитиви	1.490.363	794.516

Вкупните потенцијални обврски за акредитиви се неотповикливи. Потенцијалните обврски по акредитиви кои се обезбедени со депозит изнесуваат 31.276 илјади денари (2022: 5.754 илјади денари).

Потенцијалните обврски за лимити на трансакциска сметка се неотповикливи, во висина од 1.461.159 илјади денари (2022: 1.519.216 илјади денари) и се со каматна стапка од 14 % (2022: 10 %). Од вкупните потенцијални обврски за лимити на трансакциска сметка со обезбедување рамка и хипотека се 71 илјади денари (2022: 130 илјада денари), додека пак преостанатите потенцијални обврски се обезбедени со меница, административна забрана и депозит.

Потенцијалните обврски за лимити на кредитни картички (за правни и физички лица) изнесуваат 1.807.575 илјади денари (2022: 1.910.217 илјади денари) и се отповикливи. Каматните стапки на потенцијалните обврски за лимити на кредитни картички се движат од 5% до 16 % (2022: 6 % до 12 %). Потенцијални обврски за лимити на кредитни картички (за правни и физички лица) кои се со обезбедување административна забрана и/или меница се 1.178.114 илјади денари (2022: 1.510.670 илјада денари), додека преостанатите се обезбедени со хипотека, депозит или рамка.

Белешка 44. Трансакции со поврзаните страни

Поврзаните страни ги вклучуваат НЛБ д.д. Љубљана како „Матично друштво“, НЛБ ЛИЗ & ГО ДОО Скопје како „Придружени друштва“, Надзорниот одбор, лицата со посебни права и одговорности во Банката и нивните поврзани субјекти и членови на семејството како „Раководен кадар на Банката“ и членките на НЛБ Групацијата како „Останати поврзани страни“. Банкарските трансакции се склучуваат со поврзани страни во нормалниот тек на работењето и се засноваат на условите на пазарот. Тие вклучуваат кредити, депозити и други трансакции.

Приходите и расходите за матичното друштво главно се состојат од трошоци за камати за субординиран заем, приходи и расходи за провизии за платен промет, добивки и загуби од курсни разлики и трошоци за ИТ-услуги, комуникациски и консултантски услуги, нето-приходи од дериватни средства чувани за тргување и др.

Приходите и расходите за раководниот кадар главно се состојат од приходи од камати од кредити, трошоци по камати за депозити, приходи од провизии од платен промет, трошоци за службени патувања, добивки и загуби од курсни разлики и друго. Приходите и расходите за останатите поврзани страни главно се состојат од приходи од камати од кредити, трошоци по камати за депозити, приходи и трошоци за провизии за платен промет, добивки и загуби од курсни разлики и трошоци за консултантски услуги.

НЛБ БАНКА АД СКОПЈЕ

Финансиски извештаи во согласност со регулативата на НБРСМ за годината завршена на 31 декември 2023 година

(сите износи се искажани во илјади денари, доколку поинаку не е назначено)

s) Настани по датумот на Билансот на состојба

Нема настани кои треба да бидат обелоденети помеѓу датумот на билансот на состојба и датумот кога финансиските извештаи се одобрени за издавање.

1 Класификација на финансиските средства и финансиските обврски

А Класификација на финансиските средства и финансиските обврски

	по објективна вредност преку биланс на успех		по објективна вредност преку останата сеопфатна добивка		по амортизирана набавна вредност	Вкупно
	за тргување	по објективна вредност при почетното признавање	должнички инструменти	сопственички инструменти		
<i>во илјади денари</i>						
2023 (тековна година)						
Финансиски средства						
Парични средства и парични еквиваленти	0	0	1.603.267	0	20.839.655	22.442.922
Средства за тргување	0	0	0	0	0	0
Финансиски средства по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	0	0	0	0	0	0
Дериватни средства чувани за управување со ризик	0	1.931	0	0	0	1.931
Кредити на и побарувања од банки	0	0	0	0	753	753
Кредити на и побарувања од други комитенти	0	0	0	0	74.073.417	74.073.417
Вложувања во хартии од вредност	0	0	2.647.677	142.982	13.058.560	15.849.219
Останати побарувања	0	0	0	0	1.846.395	1.846.395
Вкупно финансиски средства	0	1.931	4.250.944	142.982	109.818.780	114.214.637
Финансиски обврски						
Обврски за тргување	0	0			0	0
Финансиски обврски по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	0	28.977			0	28.977
Дериватни обврски чувани за управување со ризик	0	2.875			0	2.875
Депозити на банки	0	0			361.945	361.945
Депозити на други комитенти	0	0			92.521.157	92.521.157
Издадени должнички хартии од вредност	0	0			0	0
Обврски по кредити	0	0			2.757.407	2.757.407
Субординирани обврски и хибридни инструменти	0	0			2.088.605	2.088.605
Останати обврски	0	0			1.553.072	1.553.072
Вкупно финансиски обврски	0	31.852	0	0	99.282.186	99.314.038

	по објективна вредност преку биланс на успех		по објективна вредност преку останата сеопфатна добивка		по амортизирана набавна вредност	Вкупно
	за тргување	по објективна вредност при почетното признавање	должнички инструменти	сопственички инструменти		
<i>во илјади денари</i>						
2022 (претходна година)						
Финансиски средства						
Парични средства и парични еквиваленти	0	0	1.187.640	0	19.669.636	20.857.276
Средства за тргување	0	0	0	0	0	0
Финансиски средства по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	0	0	0	0	0	0
Дериватни средства чувани за управување со ризик	0	283	0	0	0	283
Кредити на и побарувања од банки	0	0	0	0	866	866
Кредити на и побарувања од други комитенти	0	0	0	0	71.047.337	71.047.337
Вложувања во хартии од вредност	0	0	3.720.447	126.332	12.550.797	16.397.576
Останати побарувања	0	0	0	0	2.006.293	2.006.293
Вкупно финансиски средства	0	283	4.908.087	126.332	105.274.929	110.309.631
Финансиски обврски						
Обврски за тргување	0	0			0	0
Финансиски обврски по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	0	12.386			0	12.386
Дериватни обврски чувани за управување со ризик	0	2.048			0	2.048
Депозити на банки	0	0			322.706	322.706
Депозити на други комитенти	0	0			90.175.733	90.175.733
Издадени должнички хартии од вредност	0	0			0	0
Обврски по кредити	0	0			2.095.535	2.095.535
Субординирани обврски и хибридни инструменти	0	0			2.763.800	2.763.800
Останати обврски	0	0			1.468.022	1.468.022
Вкупно финансиски обврски	0	14.434	0	0	96.825.796	96.840.230

2.1 Кредитен ризик

A Анализа на вкупната изложеност на кредитен ризик

	Кредити на и поборувања од банци		Кредити на и поборувања од други институции		Вложувања во финансиски средства – работилници за вложувања		Вложувања во финансиски средства кои се трговат на розница		Почетно средства и реченик еквиваленти		Публичности за покривање и гаранции		Останати публичности		Вложувања на недвижности		Вкупно		
	тековна година 2022	претходна година 2021	тековна година 2022	претходна година 2021	тековна година 2022	претходна година 2021	тековна година 2022	претходна година 2021	тековна година 2022	претходна година 2021	тековна година 2022	претходна година 2021	тековна година 2022	претходна година 2021	тековна година 2022	претходна година 2021	тековна година 2022	претходна година 2021	
Изложеност на кредитен ризик, класификувана во Група 1																			
Изложеност на кредитен ризик, класификувана во Група 1																			
Сметководствена вредност, пред исплата на кредитна/посебна резерва	548	682	59,941,321	54,077,011	2,647,677	3,720,447	13,056,560	12,550,974	16,630,307	14,307,647	54,503	55,916	1,580,795	380,902	11,801,677	12,608,911	105,814,987	97,702,400	
Сметководствена вредност, намалена за исправата на кредитна и посебна резерва	(151)	(201)	(9,921,960)	(858,465)	0	0	0	(177)	(9,503)	(14,811)	(1,181)	(1,762)	(13,867)	(11,188)	(66,903)	(85,326)	(11,015,018)	(966,024)	
Изложеност на кредитен ризик, класификувана во Група 2																			
Изложеност на кредитен ризик, класификувана во Група 2																			
Сметководствена вредност, пред исплата на кредитна/посебна резерва	0	3	15,860,811	18,534,502	0	0	0	0	270	270	20,843	35,129	2,550	3,524	1,067,027	968,467	16,951,532	19,541,895	
Сметководствена вредност, намалена за исправата на кредитна и посебна резерва	0	(1)	(1,981,933)	(2,209,703)	0	0	0	0	(14)	(14)	(3,870)	(4,864)	(266)	(303)	(80,644)	(96,170)	(1,946,213)	(2,272,613)	
Изложеност на кредитен ризик, класификувана во Група 3																			
Изложеност на кредитен ризик, класификувана во Група 3																			
Сметководствена вредност, пред исплата на кредитна/посебна резерва	314	314	2,845,171	3,190,062	0	0	0	0	0	0	24,216	19,449	19,394	21,276	29,820	50,906	2,917,534	3,282,007	
Сметководствена вредност, намалена за исправата на кредитна и посебна резерва	(91)	(91)	(1,864,753)	(2,009,321)	0	0	0	0	0	0	(21,090)	(17,061)	(9,861)	(12,888)	(8,520)	(34,378)	(1,926,338)	(2,151,707)	
Вкупна сметководствена вредност на поборувања со кредитен ризик пред исправата на кредитна и посебна резерва	863	1,000	78,647,303	76,201,576	2,647,677	3,720,447	13,056,560	12,550,974	16,631,178	14,307,918	99,562	110,493	1,611,338	405,702	12,967,533	13,228,284	125,684,013	120,528,303	
Вкупна сметководствена вредност на поборувања со кредитен ризик, намалена за исправата на кредитна и посебна резерва	(110)	(115)	(4,669,869)	(5,188,564)	0	0	0	(177)	(8,517)	(14,625)	(28,912)	(22,369)	(21,814)	(24,450)	(136,347)	(150,825)	(4,866,568)	(5,401,725)	
	753	884	73,977,434	71,013,012	2,647,677	3,720,447	13,056,560	12,550,797	16,622,661	14,293,293	70,650	87,525	1,589,524	381,252	12,831,186	13,077,459	120,817,446	115,126,578	

2.1 Кредитен ризик

Б. Вредност на обезбедувањето (објективна вредност) земено за заштита на кредитниот ризик

во илјади денари	Кредити на и побарувања од банки		Кредити на и побарувања од други комитенти		Вложувања во финансиски средства расположливи за продажба		Вложувања во финансиски средства кои се чуваат до достасување		Парични средства и парични еквиваленти		Останати побарувања		Вонбилансни изложености		Вкупно	
	тековна година 2023	претходна година 2022	тековна година 2023	претходна година 2022	тековна година 2023	претходна година 2022	тековна година 2023	претходна година 2022	тековна година 2023	претходна година 2022	тековна година 2023	претходна година 2022	тековна година 2023	претходна година 2022	тековна година 2023	претходна година 2022
	Вредност на обезбедувањето на кредитната изложеност															
Првокласни инструменти за обезбедување																
парични депозити (во депо илти ограничени на сметки во банката)	0	0	1.611.157	1.523.751	0	0	0	0	0	0	0	31.016	41.835	26.415	41.244	1.668.588
државни хартии од вредност	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
државни безусловни гаранции	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
банкарски гаранции	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Гаранции од друштва за осигурување и полиси за осигурување	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Корпоративни гаранции (освен банкарски и од друштва за осигурување)	0	0	0	105.487	0	0	0	0	0	0	5	35.948	15.369	630.305	15.374	771.740
Гаранции од физички лица	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Залог на недвижен имот																
имот за сопствена употреба (станови, куќи)	0	0	38.955.295	34.731.360	0	0	0	0	0	0	53.981	59.559	406.125	542.325	39.415.401	35.333.244
имот за вршење дејност	0	0	24.897.636	30.277.115	0	0	0	0	0	0	133.627	135.847	3.307.915	4.104.445	28.338.378	34.517.207
Залог на подвижен имот	0	0	5.141.923	4.907.586	0	0	0	0	0	0	22.173	10.348	666.967	899.799	5.831.063	5.817.733
Останати видови на обезбедување	0	0	12.384.933	19.029.096	0	0	0	0	0	0	41.130	187.417	940.573	792.662	13.366.636	20.009.175
Вкупна вредност на обезбедувањето на кредитната изложеност	0	0	82.991.144	90.574.395	0	0	0	0	0	0	281.932	470.754	5.363.364	7.010.780	88.636.440	98.055.929

2.1 Кредитен ризик

В Концентрација на кредитниот ризик по сектори и дејности

во илјади денари	Кредити на и побарувања од банки		Кредити на и побарувања од други комитенти		Вложувања во финансиски средства расположливи за продажба		Вложувања во финансиски средства кои се чуваат до доспевање		Парични средства и парични еквиваленти		Побарувања за провизии и надомести		Останати побарувања		Воцбилиниски изложоности		Вкупно	
	тековна година 2023	претходна година 2022	тековна година 2023	претходна година 2022	тековна година 2023	претходна година 2022	тековна година 2023	претходна година 2022	тековна година 2023	претходна година 2022	тековна година 2023	претходна година 2022	тековна година 2023	претходна година 2022	тековна година 2023	претходна година 2022	тековна година 2023	претходна година 2022
	Неразвиенти	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Земјоделство, шумарство и рибарство	0	0	567.458	639.495	0	0	0	0	0	0	349	770	1	11	7.245	6.165	575.053	646.431
Рударство и вадење на камен	0	0	59.095	84.157	0	0	0	0	0	0	40	89	0	0	28.792	6.849	87.927	91.096
Прехрамбена индустрија	0	0	2.145.348	2.374.286	0	0	0	0	0	0	464	1.121	14	3	643.336	387.610	2.789.162	2.763.019
Текстилна индустрија и производство на облека и обуви	0	0	99.092	136.425	0	0	0	0	0	0	195	412	5	0	34.325	36.370	133.617	173.207
Хемиска индустрија, производство на граѓански материјали, производство и преработка на горива, фармацевтска индустрија	0	0	1.902.612	1.108.240	0	0	0	0	0	0	182	429	0	0	56.344	219.080	1.959.139	1.327.749
Производство на метали, машини, алати и опрема	0	0	2.548.914	2.698.111	0	0	0	0	0	0	552	1.144	20	0	503.291	718.306	3.052.777	3.417.561
Останата преработувачка индустрија	0	0	487.528	1.125.624	0	0	0	0	0	0	461	941	5	3	43.944	575.840	531.938	1.702.407
Снабдување со електрична енергија, гас, парова и климатизација	0	0	1.177.186	730.255	0	0	0	0	0	0	198	326	164	156	115.819	110.943	1.293.366	841.681
Снабдување со вода, отстранување на отпадни води, управување со отпад и дејности за санација на околината	0	0	106.337	108.076	0	0	0	0	0	0	293	204	42	292	795	1.930	107.468	110.503
Градежништво	0	0	2.734.689	2.778.059	0	0	0	0	0	0	1.238	2.628	166	376	1.277.248	1.351.982	4.013.341	4.133.046
Трговија на големо и трговија на мало: поправа на моторни возила и мотоцикли	0	0	6.321.595	7.390.375	0	0	0	0	0	0	4.973	11.048	1.561	1.903	4.558.596	4.112.458	10.886.715	12.025.794
Транспорт и складирање	0	0	1.306.876	1.141.863	0	0	0	0	0	0	1.262	3.141	15	26	1.618.837	1.478.345	2.926.993	2.623.995
Објекти за сместување и сервисни дејности со храна	0	0	281.057	307.199	0	0	0	0	0	0	1.109	2.306	144	135	18.096	17.495	300.406	327.134
Информации и комуникации	0	0	690.907	748.112	0	0	0	0	0	0	911	2.135	285	311	33.505	24.597	725.607	776.155
Финансиски дејности и дејности на осигурување	753	884	389.938	33.704	0	0	0	0	16.621.661	14.293.293	18.990	20.211	459.757	369.293	188.428	14.966	17.876.527	14.732.352
Дејности во врска со недвижен имот	0	0	1.490.176	1.979.970	0	0	0	0	0	0	460	747	866	867	5.906	2.129	1.497.409	1.983.713
Стручни, научни и технички дејности	0	0	400.101	418.467	0	0	0	0	0	0	1.767	3.576	1.081	220	216.384	186.551	619.332	608.814
Административни и помошни услужни дејности	0	0	312.566	374.546	0	0	0	0	0	0	632	1.247	534	(1)	76.638	78.792	392.371	454.597
Јавна управа и одбрана, задолжително социјално осигурување	0	0	1.033	802	2.647.677	3.720.447	13.058.560	12.550.797	0	0	24	45	1.114.603	140	6.843	5.445	16.828.740	16.277.675
Образование	0	0	32.900	40.970	0	0	0	0	0	0	165	303	517	0	591	717	34.075	41.990
Дејности на здравствена и социјална заштита	0	0	151.161	166.567	0	0	0	0	0	0	484	1.084	33	33	4.145	3.464	155.822	171.168
Уметност, забава и рекреација	0	0	77.736	119.588	0	0	0	0	0	0	364	926	18	16	297.492	461.719	375.609	582.248
Други услужни дејности	0	0	10.933	13.902	0	0	0	0	0	0	1.100	1.677	17	17	3.305	3.179	15.396	18.975
Дејности на домаќинствата како работодавачи, дејности на домаќинствата кои произведуваат разновидна стока и вршат различни услуги за сопствени потреби	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Дејности на екстериториторијални организации и тела	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4	5	0	0	0	0	4	5
Физички лица	0	0	50.679.256	45.978.494	0	0	0	0	0	0	36.433	30.807	7.675	7.462	3.109.290	3.272.528	53.832.654	49.289.290
Трговци поединци и физички лица кои не се сметаат за трговци	0	0	3.036	5.683	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	3.036	5.685
Вкупно	753	884	73.977.433	71.013.012	2.647.677	3.720.447	13.058.560	12.550.797	16.621.661	14.293.293	72.650	87.524	1.587.523	381.253	12.851.186	13.077.460	120.817.444	115.124.670

2.1 Кредитен ризик

Г Концентрација на кредитниот ризик по географска локација

Географска локација	Кредити на и побарувања од банци		Кредити на и побарувања од други институти		Вложувања во финансиски средства расположливи за продажба		Вложувања во финансиски средства кои се чуваат до достигавање		Парични средства и парични еквиваленти		Побарувања за провизи и надомести		Останати побарувања		Вонбилансни изложености		Вкупно		
	тековна година 2023	претходна година 2022	тековна година 2023	претходна година 2022	тековна година 2023	претходна година 2022	тековна година 2023	претходна година 2022	тековна година 2023	претходна година 2022	тековна година 2023	претходна година 2022	тековна година 2023	претходна година 2022	тековна година 2023	претходна година 2022	тековна година 2023	претходна година 2022	
	во илјади денари																		
Република Македонија	753	884	73.965.196	71.013.011	2.647.677	3.720.447	8.740.672	10.776.292	11.322.736	7.723.309	72.482	87.261	1.577.171	376.160	11.937.118	12.859.276	110.263.804	106.556.640	
Земји-членки на Европската унија	0	0	12.238	0	0	0	2.986.833	917.424	3.716.808	4.310.865	151	249	6.671	1.687	186.660	218.183	6.908.361	5.448.409	
Европа (останати)	0	0	1	1	0	0	0	0	1.325.921	1.801.189	14	9	3.658	2.925	728.408	0	2.958.002	1.804.124	
Земји-членки на ОЕЦД (без европските земји-членки на ОЕЦД)	0	0	0	0	0	0	1.331.055	857.080	256.196	457.930	1	3	15	481	0	0	1.587.267	1.315.494	
Останато (наведете ја поединечно изложеноста која претставува повеќе од 10% од вкупната кредитна изложеност)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	2	9	0	0	0	11	2	
Вкупно	753	884	73.977.435	71.013.012	2.647.677	3.720.447	13.058.560	12.550.796	16.621.661	14.293.293	72.651	87.524	1.587.524	381.253	12.851.186	13.077.459	120.817.445	115.124.669	

Д Анализа на кредитниот ризик на средствата кои се мерат по објективна вредност преку билансот на успех

Сметководствена вредност на финансиските средства кои се мерат по објективна вредност	Средства за тргување		Финансиски средства по објективна вредност преку билансот на успех оправдани како такви при почетното признавање										Вкупно	
	Дополнителни хартии од вредност за тргување		Сопственички хартии од вредност за тргување		Дополнителни хартии од вредност		Сопственички хартии од вредност		Кредити на и побарувања од банци		Кредити на и побарувања од други институти		тековна година 2023	претходна година 2022
	тековна година 2023	претходна година 2022	тековна година 2023	претходна година 2022	тековна година 2023	претходна година 2022	тековна година 2023	претходна година 2022	тековна година 2023	претходна година 2022	тековна година 2023	претходна година 2022	тековна година 2023	претходна година 2022
во илјади денари														
категорија на ризик:												0	0	
категорија на ризик:												0	0	
категорија на ризик:												0	0	
категорија на ризик:												0	0	
категорија на ризик:												0	0	
категорија на ризик:												0	0	
категорија на ризик:												0	0	
категорија на ризик:												0	0	
категорија на ризик:												0	0	
категорија на ризик:												0	0	
Вкупна сметководствена вредност	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	

2.2 Ризик на ликвидност

Анализа според достасаноста на финансиските средства и обврски (преостаната рочност)

		во илјади денари						
		до 1 месец	од 1 до 3 месеци	од 3 до 12 месеци	од 1 до 2 години	од 2 до 5 години	над 5 години	Вкупно
2023 (тековна година)								
Финансиски средства								
Парични средства и парични еквиваленти	14.860.035	678.919	0	6.913.485	0	0	22.452.439	
Средства за тргување	0	0	0	0	0	0	0	
Финансиски средства по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	0	0	0	0	0	0	0	
Дериватни средства чувани за управување со ризик	1.808	123	0	0	0	0	1.931	
Кредити на и побарувања од банки	23	39	416	46	338	0	862	
Кредити на и побарувања од други комитенти	1.745.544	3.668.961	18.812.580	10.092.941	19.117.111	25.031.424	78.468.561	
Вложувања во хартии од вредност	2.526.792	3.790.817	1.430.314	3.671.962	3.632.482	796.852	15.849.219	
Вложувања во придружени друштва	45.621	0	0	0	0	0	45.621	
Побарувања за данок на добивка (тековен)	0	0	0	0	0	0	0	
Останати побарувања	1.726.232	67.987	80.171	2.639	19.916	175	1.897.120	
Заложени средства	0	0	0	0	0	0	0	
Одложени даночни средства	0	0	0	0	0	0	0	
Вкупно финансиски средства	20.906.055	8.206.846	20.323.481	20.681.073	22.769.847	25.828.451	118.715.753	
Финансиски обврски								
Обврски за тргување	0	0	0	0	0	0	0	
Финансиски обврски по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	28.977	0	0	0	0	0	28.977	
Дериватни обврски чувани за управување со ризик	2.371	504	0	0	0	0	2.875	
Депозити на банки	361.945	0	0	0	0	0	361.945	
Депозити на други комитенти	75.594.385	1.315.767	6.138.340	3.854.777	5.617.891	0	92.521.160	
Издадени должнички хартии од вредност	0	0	0	0	0	0	0	
Обврски по кредити	76.699	64.514	459.255	559.706	949.457	651.914	2.761.545	
Субординирани обврски	0	0	2.249	0	553.455	1.537.375	2.093.079	
Обврски за данок на добивка (тековен)	0	99.670	0	0	0	0	99.670	
Одложени даночни обврски	0	0	0	0	0	0	0	
Останати обврски	1.256.135	60.386	183.314	2.500	9.950	40.787	1.553.072	
Вкупно финансиски обврски	77.320.512	1.540.841	6.783.158	4.416.983	7.130.753	2.230.076	99.422.323	
Вонбилансни ставки								
Вонбилансна актива	2.914.187	18.606	0	0	0	0	2.932.793	
Вонбилансна пасива	2.929.262	27.550	11.822	2.880	1.073	0	2.972.588	
Рочна неусогласеност	(56.429.532)	6.657.061	13.528.501	16.261.210	15.638.021	23.598.375	19.253.635	

		во илјади денари						
		до 1 месец	од 1 до 3 месеци	од 3 до 12 месеци	од 1 до 2 години	од 2 до 5 години	над 5 години	Вкупно
2022 (претходна година)								
Финансиски средства								
Парични средства и парични еквиваленти	15.385.466	0	0	5.486.435	0	0	20.871.901	
Средства за тргување	0	0	0	0	0	0	0	
Финансиски средства по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	0	0	0	0	0	0	0	
Дериватни средства чувани за управување со ризик	283	0	0	0	0	0	283	
Кредити на и побарувања од банки	20	28	388	33	511	0	980	
Кредити на и побарувања од други комитенти	1.533.636	2.722.372	19.824.183	11.146.505	17.528.250	23.252.913	76.007.859	
Вложувања во хартии од вредност	29.505	1.729.768	5.177.642	3.241.714	4.538.922	1.680.202	16.397.753	
Вложувања во придружени друштва	15.997	0	0	0	0	0	15.997	
Побарувања за данок на добивка (тековен)	0	0	0	0	0	0	0	
Останати побарувања	1.898.200	63.701	72.191	8.755	10.608	257	2.053.712	
Заложени средства	0	0	0	0	0	0	0	
Одложени даночни средства	0	0	0	0	0	0	0	
Вкупно финансиски средства	18.863.107	4.515.869	25.074.404	19.883.442	22.078.291	24.933.372	115.348.485	
Финансиски обврски								
Обврски за тргување	0	0	0	0	0	0	0	
Финансиски обврски по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	0	0	0	0	8.670	3.716	12.386	
Дериватни обврски чувани за управување со ризик	1.247	0	801	0	0	0	2.048	
Депозити на банки	322.705	0	0	0	0	0	322.705	
Депозити на други комитенти	74.914.312	1.949.043	7.160.332	3.398.935	2.753.111	0	90.175.733	
Издадени должнички хартии од вредност	0	0	0	0	0	0	0	
Обврски по кредити	78.538	63.357	330.921	440.560	655.556	532.796	2.101.728	
Субординирани обврски	0	0	2.285	0	676.425	2.090.768	2.769.478	
Обврски за данок на добивка (тековен)	0	28.493	0	0	0	0	28.493	
Одложени даночни обврски	0	0	0	0	0	0	0	
Останати обврски	1.239.429	14.949	178.713	1.409	6.667	26.857	1.468.024	
Вкупно финансиски обврски	76.556.231	2.055.842	7.673.052	3.840.904	4.100.429	2.654.137	96.880.595	
Вонбилансни ставки								
Вонбилансна актива	1.854.056	0	11.531	0	0	0	1.865.587	
Вонбилансна пасива	1.859.562	22.906	27.408	2.709	1.357	12.391	1.926.333	
Рочна неусогласеност	(57.698.630)	2.437.121	17.385.475	16.039.829	17.976.505	22.266.844	18.407.144	

2.3 Пазарен ризик

2.3.1 Анализа на чувствителноста на средствата и обврските на промени на пазарниот ризик

Б. Анализа на вредноста изложена на пазарен ризик за портфолиото за тргување

	тековна година 2023				претходна година 2022			
	состојба на 31 декември	просечна вредност	највисока вредност (максимум)	најниска вредност (минимум)	состојба на 31 декември	просечна вредност	највисока вредност (максимум)	најниска вредност (минимум)
во илјади денари								
Вредност изложена на ризик кај каматоносните инструменти	0	0	0	0	0	0	0	0
Вредност изложена на ризик кај инструментите во странска валута	0	0	0	0	0	0	0	0
Вредност изложена на ризик кај сопственичките инструменти	0	0	0	0	0	0	0	0
Варијанса (ефект на нетирање)	0	0	0	0	0	0	0	0
Вкупно	0	0	0	0	0	0	0	0

2.3 Пазарен ризик

2.3.1. Анализа на чувствителноста на средствата и обврските на промени на пазарниот ризик

А. Анализа на чувствителноста на промените на пазарниот ризик на средствата и обврските

	Добивка/ Загуба	Сопствени средства	Актива пондерирана според ризици	Стапка на адекватност на капиталот
	во илјади денари	во илјади денари	во илјади денари	во %
2023 (тековна година) Износ пред анализи на чувствителност/стрес-тестови (состојба на 31.12.2023)	3.216.860	16.553.816	87.630.398	18,89%
Ефекти од примена на сценарија:				
Ризик од промена на девизен курс				
- Денарот депрецира за 20% во однос на сите други валути	3.344.325	16.263.781	92.640.026	17,56%
- Денарот апрецира за 20% во однос на сите други валути	3.089.395	16.843.851	82.620.418	20,39%
Ризик од промена на каматните стапка*				
- Ефект од паралелен шок нагоре (паралелно зголемување на каматните стапки за 200 бп / 400 бп за МКД валута)	2.478.842	15.815.798	87.630.398	18,05%
Ризик од промена на пазарната цена кај вложувањата во сопственички хартии од вредност				
- Намалување од 50% на пазарната цена на сопственичките хартии од вредност	3.122.559	16.459.515	87.536.097	18,80%
Комбинирани сценарија:				
- Ефект од примена на депрецијација на денарот за 20% врз висината на кредитите во В,Г и Д	3.315.419	16.263.781	87.827.516	18,52%
- Пораст на износот на кредитите во В,Г и Д за по 10%	2.902.498	16.239.454	92.657.708	17,53%
- Пораст на износот на кредитите во В,Г и Д за по 30%	2.853.844	16.190.800	92.693.071	17,47%
- Пораст на износот на кредитите во В,Г и Д за по 50%	2.805.190	16.142.146	92.728.434	17,41%
- Комбинирано од:				
- Ефект од примена на депрецијација на денарот за 20% на кредитното портфолио				
- Пораст на износот на кредитите во В,Г и Д за по 30%				
- Ефект на израмнувачка каматна крива (flattener)	2.115.825	15.452.781	92.693.071	16,67%
2022 (претходна година) Износ пред анализи на чувствителност/стрес-тестови (состојба на 31.12.2022)	2.433.910	14.753.194	85.303.109	17,30%
Ефекти од примена на сценарија:				
Ризик од промена на девизен курс				
- Денарот депрецира за 20% во однос на сите други валути	2.532.363	14.366.221	90.785.790	15,82%
- Денарот апрецира за 20% во однос на сите други валути	2.335.458	15.140.167	79.820.429	18,97%
Ризик од промена на каматните стапка*				
- Ефект од паралелен шок нагоре (паралелно зголемување на каматните стапки за 200 бп / 400 бп за МКД валута)	2.037.521	14.356.805	85.303.110	16,83%
Ризик од промена на пазарната цена кај вложувањата во сопственички хартии од вредност				
- Намалување од 50% на пазарната цена на сопственичките хартии од вредност	2.362.746	14.682.030	85.231.945	17,23%
Комбинирани сценарија:				
- Ефект од примена на депрецијација на денарот за 20% врз висината на кредитите во В,Г и Д	2.548.308	14.366.221	85.531.904	16,80%
- Пораст на износот на кредитите во В,Г и Д за по 10%	2.017.155	14.336.439	90.801.165	15,79%
- Пораст на износот на кредитите во В,Г и Д за по 30%	1.957.592	14.276.876	90.831.915	15,72%
- Пораст на износот на кредитите во В,Г и Д за по 50%	1.898.028	14.217.312	90.862.665	15,65%
- Комбинирано од:				
- Ефект од примена на депрецијација на денарот за 20% на кредитното портфолио				
- Пораст на износот на кредитите во В,Г и Д за по 30%				
- Ефект на израмнувачка каматна крива (flattener)	1.561.202	13.880.486	90.831.915	15,28%

* Согласно промените во управувањето со ризикот од промена на каматните стапки, при спроведување на стрес тестирањето за 2019 година земено е

** Согласно промените во управувањето со ризикот од промена на каматните стапки, при спроведување на стрес тестирањето во предвид е земено

2.3 Пазарен ризик

2.3.2 Анализа на ризикот од промена на каматните стапки на финансиските средства и обврски (без средствата за тргување)

А. Анализа на чувствителноста на промени на каматните стапки

	Позиција	Валута	во илјади денари	
			тековна година 2023	претходна година 2022
			Износ	Износ
1.1	НЕТО ПОНДЕРИРАНА ПОЗИЦИЈА ЗА ВАЛУТА CHF (ФКС + ВКС + ПКС)	CHF	1.185	(43)
1.2	НЕТО ПОНДЕРИРАНА ПОЗИЦИЈА ЗА ВАЛУТА EUR (ФКС + ВКС + ПКС)	EUR	1.146	245.611
1.3	НЕТО ПОНДЕРИРАНА ПОЗИЦИЈА ЗА ВАЛУТА MKD (ФКС + ВКС + ПКС)	MKD	601.621	1.100.390
1.4	НЕТО ПОНДЕРИРАНА ПОЗИЦИЈА ЗА ВАЛУТА MKDkiCHF (ФКС + ВКС + ПКС)	MKDkiCHF	9	14
1.5	НЕТО ПОНДЕРИРАНА ПОЗИЦИЈА ЗА ВАЛУТА MKDkiEUR (ФКС + ВКС + ПКС)	MKDkiEUR	1.509.688	1.281.321
1.6	НЕТО ПОНДЕРИРАНА ПОЗИЦИЈА ЗА ВАЛУТА MKDkiUSD (ФКС + ВКС + ПКС)	MKDkiUSD	2.337	1.767
1.7	НЕТО ПОНДЕРИРАНА ПОЗИЦИЈА ЗА ВАЛУТА ostan (ФКС + ВКС + ПКС)	ostan	(637)	(1.203)
1.8	НЕТО ПОНДЕРИРАНА ПОЗИЦИЈА ЗА ВАЛУТА USD (ФКС + ВКС + ПКС)	USD	572	1.200
2	ВКУПНА ПОНДЕРИРАНА ВРЕДНОСТ - ПРОМЕНА НА ЕКОНОМСКАТА ВРЕДНОСТ НА ПОРТФОЛИОТО НА БАНКАРСКИ АКТИВНОСТИ (1.1+1.2+...)		2.115.921	2.629.057
3	СОПСТВЕНИ СРЕДСТВА		16.553.816	14.753.194
4	ВКУПНА ПОНДЕРИРАНА ВРЕДНОСТ/ СОПСТВЕНИ СРЕДСТВА (2/3*100)		12,78%	17,82%

2.3 Пазарен ризик

2.3.2 Анализа на ризикот на промена на каматните стапки на финансиските средства и обврски (без средствата за тргување)

Б. Анализа на усогласеноста на каматните стапки

2023 (тековна година)
Финансиски средства

во илјади денари

	до 1 месец	од 1 до 3 месеци	од 3 до 12 месеци	од 1 до 2 години	од 2 до 5 години	над 5 години	Вкупно
Парични средства и парични еквиваленти	8.070.975	676.436	0	0	0	0	8.747.411
Финансиски средства по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	0	0	0	0	0	0	0
Кредити на и побарувања од банки	221	0	0	0	0	0	221
Кредити на и побарувања од други комитенти	31.853.927	3.283.569	10.307.564	8.288.877	8.985.699	9.631.746	72.351.382
Вложувања во хартии од вредност	2.502.513	3.700.307	1.357.970	3.690.202	3.652.325	653.870	15.557.187
Останата неспомната каматочувствителна актива	0	0	0	0	0	0	0
Вкупно каматочувствителни финансиски средства	42.427.636	7.660.312	11.665.534	11.979.079	12.638.024	10.285.616	96.656.201
Финансиски обврски							
Финансиски обврски по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	0	0	0	0	0	0	0
Депозити на банки	0	0	0	0	0	0	0
Депозити на други комитенти	4.736.178	896.336	6.048.578	3.488.072	3.644.020	0	18.813.184
Издадени должнички хартии од вредност	0	0	0	0	0	0	0
Обврски по кредити	5.606	396.903	319.323	230.868	371.730	269.592	1.594.022
Субординирани обврски и хибридни инструменти	0	0	2.086.356	0	0	0	2.086.356
Останати неспомнати каматочувствителни обврски	0	0	0	0	0	0	0
Вкупно каматочувствителни финансиски обврски	4.741.784	1.293.239	8.454.257	3.718.940	4.015.750	269.592	22.493.562
Нето-билансна позиција	37.685.852	6.367.073	3.211.277	8.260.139	8.622.274	10.016.024	74.162.639
Вонбилансни каматочувствителни активни позиции							
Вонбилансни каматочувствителни пасивни позиции							
Нето-вонбилансна позиција	0	0	0	0	0	0	0
Вкупна нето-позиција	37.685.852	6.367.073	3.211.277	8.260.139	8.622.274	10.016.024	74.162.639

2022 (претходна година)

Финансиски средства

во илјади денари

	до 1 месец	од 1 до 3 месеци	од 3 до 12 месеци	од 1 до 2 години	од 2 до 5 години	над 5 години	Вкупно
Парични средства и парични еквиваленти	4.301.631	0	0	0	0	0	4.301.631
Финансиски средства по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	0	0	0	0	0	0	0
Кредити на и побарувања од банки	162	0	0	0	0	0	162
Кредити на и побарувања од други комитенти	22.375.024	2.750.409	11.718.757	10.566.467	14.144.177	7.647.171	69.202.005
Вложувања во хартии од вредност	0	1.676.478	5.078.916	3.241.670	4.679.692	1.553.870	16.230.626
Останата неспомната каматочувствителна актива	0	0	0	0	0	0	0
Вкупно каматочувствителни финансиски средства	26.676.817	4.426.887	16.797.673	13.808.137	18.823.869	9.201.041	89.734.424
Финансиски обврски							
Финансиски обврски по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	0	0	0	0	0	0	0
Депозити на банки	0	0	0	0	0	0	0
Депозити на други комитенти	4.101.626	690.510	4.214.418	2.877.643	987.381	0	12.871.578
Издадени должнички хартии од вредност	0	0	0	0	0	0	0
Обврски по кредити	13.242	510.677	94.136	12.461	11.326	0	641.842
Субординирани обврски и хибридни инструменти	0	0	2.761.515	0	0	0	2.761.515
Останати неспомнати каматочувствителни обврски	0	0	0	0	0	0	0
Вкупно каматочувствителни финансиски обврски	4.114.868	1.201.187	7.070.069	2.890.104	998.707	0	16.274.935
Нето-билансна позиција	22.561.949	3.225.700	9.727.604	10.918.033	17.825.162	9.201.041	73.459.489
Вонбилансни каматочувствителни активни позиции	1.854.056	0	11.531	0	0	0	1.865.587
Вонбилансни каматочувствителни пасивни позиции	1.856.490	0	12.240	0	0	0	1.868.730
Нето-вонбилансна позиција	(2.434)	0	(709)	0	0	0	(3.143)
Вкупна нето-позиција	22.559.515	3.225.700	9.726.895	10.918.033	17.825.162	9.201.041	73.456.346

2.3 Пазарен ризик

2.3.3 Валутен ризик

во илјади денари		МКД	ЕУР	УСД	Други валути	Вкупно
2023 (тековна година)						
Монетарни средства						
Парични средства и парични еквиваленти	8.660.765	8.595.476	2.315.173	2.871.508	22.442.922	
Средства за тргување	0	0	0	0	0	
Финансиски средства по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	0	0	0	0	0	
Дериватни средства чувани за управување со ризик	0	1.931	0	0	1.931	
Кредити на и побарувања од банки	533	220	0	0	753	
Кредити на и побарувања од други комитенти	47.521.359	26.487.591	58.589	5.878	74.073.417	
Вложувања во хартии од вредност	7.810.608	6.201.866	1.836.745	0	15.849.219	
Вложувања во придружени друштва	45.621	0	0	0	45.621	
Побарувања за данок на добивка (тековен)	0	0	0	0	0	
Останати побарувања	1.665.706	179.333	1.226	130	1.846.395	
Заложени средства	0	0	0	0	0	
Одложени даночни средства	0	0	0	0	0	
Вкупно монетарни средства	65.704.592	41.466.417	4.211.733	2.877.516	114.260.258	
Монетарни обврски						
Обврски за тргување	0	0	0	0	0	
Финансиски обврски по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	28.977	0	0	0	28.977	
Дериватни обврски чувани за управување со ризик	0	2.875	0	0	2.875	
Депозити на банки	47.758	177.327	64.191	72.669	361.945	
Депозити на други комитенти	50.926.077	35.263.473	4.099.553	2.232.054	92.521.157	
Издадени должнички хартии од вредност	0	0	0	0	0	
Обврски по кредити	0	2.757.407	0	0	2.757.407	
Субординирани обврски	0	2.088.605	0	0	2.088.605	
Обврски за данок на добивка (тековен)	99.670	0	0	0	99.670	
Одложени даночни обврски	0	0	0	0	0	
Останати обврски	998.943	444.769	68.983	40.377	1.553.072	
Вкупно монетарни обврски	52.101.425	40.734.456	4.232.727	2.345.100	99.413.708	
Нето-позиција	13.603.167	731.961	(20.994)	532.416	14.846.550	

во илјади денари		МКД	ЕУР	УСД	Други валути	Вкупно
2022 (претходна година)						
Монетарни средства						
Парични средства и парични еквиваленти	7.640.785	8.969.223	2.037.799	2.209.469	20.857.276	
Средства за тргување	0	0	0	0	0	
Финансиски средства по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	0	0	0	0	0	
Дериватни средства чувани за управување со ризик	0	283	0	0	283	
Кредити на и побарувања од банки	646	220	0	0	866	
Кредити на и побарувања од други комитенти	44.467.852	26.521.931	52.658	4.896	71.047.337	
Вложувања во хартии од вредност	9.826.521	5.637.621	933.434	0	16.397.576	
Вложувања во придружени друштва	15.997	0	0	0	15.997	
Побарувања за данок на добивка (тековен)	0	0	0	0	0	
Останати побарувања	1.893.723	110.496	1.959	115	2.006.293	
Заложени средства	0	0	0	0	0	
Одложени даночни средства	0	0	0	0	0	
Вкупно монетарни средства	63.845.524	41.239.774	3.025.850	2.214.480	110.325.628	
Монетарни обврски						
Обврски за тргување	0	0	0	0	0	
Финансиски обврски по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	12.386	0	0	0	12.386	
Дериватни обврски чувани за управување со ризик	0	2.048	0	0	2.048	
Депозити на банки	36.196	184.624	24.904	76.982	322.706	
Депозити на други комитенти	48.627.213	35.494.924	3.841.111	2.212.485	90.175.733	
Издадени должнички хартии од вредност	0	0	0	0	0	
Обврски по кредити	0	2.095.535	0	0	2.095.535	
Субординирани обврски	0	2.763.800	0	0	2.763.800	
Обврски за данок на добивка (тековен)	28.493	0	0	0	28.493	
Одложени даночни обврски	0	0	0	0	0	
Останати обврски	766.887	478.659	168.748	53.728	1.468.022	
Вкупно монетарни обврски	49.471.175	41.019.590	4.034.763	2.343.195	96.868.723	
Нето-позиција	14.374.349	220.184	(1.008.913)	(128.715)	13.456.905	

3 Адекватност на капиталот

ИЗВЕШТАЈ

за стапката на адекватноста на капиталот
состојба на 31.12.2023 година

во 000 денари

Ред. бр. 1	ОПИС 2	Износ 3
	I АКТИВА ПОНДЕРИРАНА СПОРЕД КРЕДИТНИОТ РИЗИК	
1	Актива пондерирана според кредитниот ризик со примена на стандардизиран пристап	78.319.776
2	Капитал потребен за покривање на кредитниот ризик	6.265.582
	II АКТИВА ПОНДЕРИРАНА СПОРЕД ВАЛУТНИОТ РИЗИК	
3	Агрегатна девизна позиција	719.840
4	Нето-позиција во злато	0
5	Капитал потребен за покривање на валутниот ризик	57.587
6	Актива пондерирана според валутниот ризик	719.840
	III АКТИВА ПОНДЕРИРАНА СПОРЕД ОПЕРАТИВНИОТ РИЗИК	
7		
	Капитал потребен за покривање на оперативниот ризик со примена на пристапот на базичен индикатор	0
8	Капитал потребен за покривање на оперативниот ризик со примена на стандардизираниот пристап	683.931
9	Актива пондерирана според оперативниот ризик	8.549.137
	IV АКТИВА ПОНДЕРИРАНА СПОРЕД ДРУГИТЕ РИЗИЦИ	
10	Капитал потребен за покривање на ризикот од промена на цените на стоките	0
11	Капитал потребен за покривање на пазарните ризици (11.1+11.2+11.3)	0
11.1	Капитал потребен за покривање на позицискиот ризик (11.1.1+11.1.2+11.1.3+11.1.4)	0
11.1.1	Капитал потребен за покривање на специфичниот ризик од вложувања во должнички инструменти	0
11.1.2	Капитал потребен за покривање на генералниот ризик од вложувања во должнички инструменти	0
11.1.3	Капитал потребен за покривање на специфичниот ризик од вложувања во сопственички инструменти	0
11.1.4	Капитал потребен за покривање на генералниот ризик од вложувања во сопственички инструменти	0
11.2	Капитал потребен за покривање на надминувањето на лимитите на изложеност	0
11.3	Капитал потребен за покривање на пазарните ризици од позиции во опции	0
12	Капитал потребен за покривање на ризикот од порамнување/испорака	0
13	Капитал потребен за покривање на ризикот од другата договорна страна	3.332
14	Капитал потребен за покривање на другите ризици (10+11+12+13)	3.332
15	Актива пондерирана според други ризици	41.646
	V АКТИВА ПОНДЕРИРАНА СПОРЕД РИЗИЦИ	87.630.398
14	Капитал потребен за покривање на ризиците	7.010.432
	VI СОПСТВЕНИ СРЕДСТВА	16.553.816
	VII АДЕКВАТНОСТ НА КАПИТАЛОТ (VI/V)	18,89%

3 Адекватност на капиталот

ИЗВЕШТАЈ

за стапката на адекватноста на капиталот
состојба на 31.12.2022 година

во 000 денари

Ред. бр. 1	ОПИС 2	Износ 3
I АКТИВА ПОНДЕРИРАНА СПОРЕД КРЕДИТНИОТ РИЗИК		
1	Актива пондерирана според кредитниот ризик со примена на стандардизиран пристап	77.002.033
2	Капитал потребен за покривање на кредитниот ризик	6.160.163
II АКТИВА ПОНДЕРИРАНА СПОРЕД ВАЛУТНИОТ РИЗИК		
3	Агрегатна девизна позиција	560.142
4	Нето-позиција во злато	0
5	Капитал потребен за покривање на валутниот ризик	44.811
6	Актива пондерирана според валутниот ризик	560.142
III АКТИВА ПОНДЕРИРАНА СПОРЕД ОПЕРАТИВНИОТ РИЗИК		
7	Капитал потребен за покривање на оперативниот ризик со примена на пристапот на базичен индикатор	0
8	Капитал потребен за покривање на оперативниот ризик со примена на стандардизираниот пристап	618.588
9	Актива пондерирана според оперативниот ризик	7.732.353
IV АКТИВА ПОНДЕРИРАНА СПОРЕД ДРУГИТЕ РИЗИЦИ		
10	Капитал потребен за покривање на ризикот од промена на цените на стоките	0
11	Капитал потребен за покривање на пазарните ризици (11.1+11.2+11.3)	0
11.1	Капитал потребен за покривање на позицискиот ризик (11.1.1+11.1.2+11.1.3+11.1.4)	0
11.1.1	Капитал потребен за покривање на специфичниот ризик од вложувања во должнички инструменти	0
11.1.2	Капитал потребен за покривање на генералниот ризик од вложувања во должнички инструменти	0
11.1.3	Капитал потребен за покривање на специфичниот ризик од вложувања во сопственички инструменти	0
11.1.4	Капитал потребен за покривање на генералниот ризик од вложувања во сопственички инструменти	0
11.2	Капитал потребен за покривање на надминувањето на лимитите на изложеност	0
11.3	Капитал потребен за покривање на пазарните ризици од позиции во опции	0
12	Капитал потребен за покривање на ризикот од порамнување/испорака	0
13	Капитал потребен за покривање на ризикот од другата договорна страна	687
14	Капитал потребен за покривање на другите ризици (10+11+12+13)	687
15	Актива пондерирана според други ризици	8.582
V АКТИВА ПОНДЕРИРАНА СПОРЕД РИЗИЦИ		85.303.110
14	Капитал потребен за покривање на ризиците	6.824.249
VI СОПСТВЕНИ СРЕДСТВА		15.484.107
VII АДЕКВАТНОСТ НА КАПИТАЛОТ (VI/IV)		18,15%

3 Адекватност на капиталот

ИЗВЕШТАЈ
за сопствените средства
состојба на 31.12.2023 година

во 000 денари

Ред. бр. 1	Опис 2	Износ 3
1.	Сопствени средства	16.553.816
2.	Основен капитал	14.466.318
3.	Редовен основен капитал (РОК)	14.466.318
3.1	Позиции во РОК	14.493.278
3.1.1.	Капитални инструменти од РОК	854.136
3.1.2.	Премии од капиталните инструменти од РОК	2.274.484
3.1.3.	Задолжителна општа резерва (општ резервен фонд)	8.705.956
3.1.4.	Задржана нераспоредена добивка	2.650.308
3.1.5.	(-) Акмулирана загуба од претходни години	0
3.1.6.	Тековна добивка или добивка на крајот на годината	0
3.1.7.	Кумулативна сеопфатна добивка или загуба	8.394
3.2.	(-) Одбитни ставки од РОК	-26.960
3.2.1.	(-) Загуба на крајот на годината или тековна загуба	0
3.2.2.	(-) Нематеријални средства	-26.960
3.2.3.	(-) Одложени даночни средства коишто зависат од идната профитабилност на банката	0
3.2.4.	(-) Вложувања во сопствени капитални инструменти од РОК	0
3.2.4.1.	(-) Директни вложувања во сопствени капитални инструменти од РОК	0
3.2.4.2.	(-) Индиректни вложувања во сопствени капитални инструменти од РОК	0
3.2.4.3.	(-) Синтетички вложувања во сопствени капитални инструменти од РОК	0
3.2.4.4.	(-) Вложувања во сопствени капитални инструменти од РОК за кои банката има договорна обврска да ги купи	0
3.2.5.	(-) Директни, индиректни и синтетички вложувања во капитални инструменти од РОК на лица од финансискиот сектор, при што тие лица имаат вложувања во банката	0
3.2.6.	(-) Директни, индиректни и синтетички вложувања во капитални инструменти од РОК на лица од финансискиот сектор во кои банката нема значајно вложување	0
3.2.7.	(-) Директни, индиректни и синтетички вложувања во капитални инструменти од РОК на лица од финансискиот сектор во кои банката има значајно вложување	0
3.2.8.	(-) Износ на одбитни ставки од ДОК којшто го надминува вкупниот износ на ДОК	0
3.2.9.	(-) Износ на надминувањето на лимитите за вложувања во нефинансиски институции	0
3.2.10.	(-) Трошоци за данок	0
3.2.11.	(-) Разлика меѓу висината на потребната и извршената исправка на вредноста/посебната резерва	0
3.3.	Регулаторни усогласувања на РОК	0
3.3.1.	(-) Зголемување на РОК коешто произлегува од позиции на секјуритизација	0
3.3.2.	(-) Добивки или (+) загуби од заштитата од ризикот од парични текови	0
3.3.3.	(-) Добивки или (+) загуби од обврски на банката коишто се мерат по објективна вредност	0
3.3.4.	(-) Добивки или (+) загуби поврзани со обврски врз основа на деривати коишто се мерат по објективна вредност	0
3.4.	Позиции како резултат на консолидација	0
3.4.1.	Неконтролирачко (малцинско) учество коешто се признава во РОК на консолидирана основа	0
3.4.2.	Останато	0
3.5.	Други позиции од РОК	0
4	Додатен основен капитал (ДОК)	0
4.1	Позиции во ДОК	0
4.1.1.	Капитални инструменти од ДОК	0
4.1.2.	Премии од капиталните инструменти од ДОК	0
4.2.	(-) Одбитни ставки од ДОК	0
4.2.1.	(-) Вложувања во сопствени капитални инструменти од ДОК	0
4.2.1.1.	(-) Директни вложувања во сопствени капитални инструменти од ДОК	0
4.2.1.2.	(-) Индиректни вложувања во сопствени капитални инструменти од ДОК	0
4.2.1.3.	(-) Синтетички вложувања во сопствени капитални инструменти од ДОК	0
4.2.1.4.	(-) Вложувања во сопствени капитални инструменти од ДОК за кои банката има договорна обврска да ги купи	0
4.2.2.	(-) Директни, индиректни и синтетички вложувања во капитални инструменти од ДОК на лица од финансискиот сектор, при што тие лица имаат вложувања во банката	0
4.2.3.	(-) Директни, индиректни и синтетички вложувања во капитални инструменти од ДОК на лица од финансискиот сектор во кои банката нема значајно вложување	0
4.2.4.	(-) Директни, индиректни и синтетички вложувања во капитални инструменти од ДОК на лица од финансискиот сектор во кои банката има значајно вложување	0
4.2.5.	(-) Износ на одбитни ставки од ДОК којшто го надминува вкупниот износ на ДОК	0
4.2.6.	(-) Трошоци за данок	0
4.3.	Регулаторни усогласувања на ДОК	0
4.3.1.	(-) Зголемување на ДОК коешто произлегува од позиции на секјуритизација	0
4.3.2.	(-) Добивки или (+) загуби од заштитата од ризикот од парични текови	0
4.3.3.	(-) Добивки или (+) загуби од обврски на банката коишто се мерат по објективна вредност	0
4.3.4.	(-) Добивки или (+) загуби поврзани со обврски врз основа на деривати коишто се мерат по објективна вредност	0
4.4.	Позиции како резултат на консолидација	0
4.4.1.	(+/-) Прифатлив додатен основен капитал којшто се признава во ДОК на консолидирана основа	0
4.4.2.	Останато	0
4.5.	Други позиции од ДОК	0
5	Дополнителен капитал (ДК)	2.087.498
5.1.	Позиции во ДК	2.087.498
5.1.1.	Капитални инструменти од ДК	0
5.1.2.	Субординирани кредити	2.087.498
5.1.3.	Премии од капитални инструменти од ДК	0
5.2.	(-) Одбитни ставки од ДК	0
5.2.1.	(-) Вложувања во сопствени капитални инструменти од ДК	0
5.2.1.1.	(-) Директни вложувања во сопствени капитални инструменти од ДК	0
5.2.1.2.	(-) Индиректни вложувања во сопствени капитални инструменти од ДК	0
5.2.1.3.	(-) Синтетички вложувања во сопствени капитални инструменти од ДК	0
5.2.1.4.	(-) Вложувања во сопствени капитални инструменти од ДК за кои банката има договорна обврска да ги купи	0
5.2.2.	(-) директни, индиректни и синтетички вложувања во позиции од ДК на лица од финансискиот сектор, при што тие лица имаат вложувања во банката	0
5.2.3.	(-) директни, индиректни и синтетички вложувања во позиции од ДК на лица од финансискиот сектор во кои банката нема значајно вложување	0
5.2.4.	(-) директни, индиректни и синтетички вложувања во позиции од ДК на лица од финансискиот сектор во кои банката има значајно вложување	0
5.3.	Регулаторни усогласувања на ДК	0
5.3.1.	(-) Зголемување на ДК коешто произлегува од позиции на секјуритизација	0
5.3.2.	(-) Добивки или (+) загуби од заштитата од ризикот од парични текови	0
5.3.3.	(-) Добивки или (+) загуби од обврски на банката коишто се мерат по објективна вредност	0
5.3.4.	(-) Добивки или (+) загуби поврзани со обврски врз основа на деривати коишто се мерат по објективна вредност	0
5.4.	Позиции како резултат на консолидација	0
5.4.1.	Прифатлив дополнителен капитал којшто се признава во ДК на консолидирана основа	0
5.4.2.	Останато	0
5.5.	Други позиции од ДК	0

3 Адекватност на капиталот

ИЗВЕШТАЈ
за сопствените средства
состојба на 31.12.2022 година

во 000 денари

Ред. бр. 1	Опис 2	Износ 3
1.	Сопствени средства	15.484.107
2.	Основен капитал	13.056.978
3.	Редовен основен капитал (РОК)	13.056.978
3.1	Позиции во РОК	13.107.793
3.1.1.	Капитални инструменти од РОК	854.136
3.1.2.	Премија од капиталните инструменти од РОК	2.274.484
3.1.3.	Задолжителна општа резерва (општ резервен фонд)	7.785.882
3.1.4.	Задржана нераспоредена добивка	2.235.666
3.1.5.	(-) Акумулирана загуба од претходни години	0
3.1.6.	Тековна добивка или добивка на крајот на годината	0
3.1.7.	Кумулативна сеопфатна добивка или загуба	-42.375
3.2.	(-) Одбитни ставки од РОК	-50.815
3.2.1.	(-) Загуба на крајот на годината или тековна загуба	0
3.2.2.	(-) Нематеријални средства	-50.815
3.2.3.	(-) Одложени даночни средства коишто зависат од идната профитабилност на банката	0
3.2.4.	(-) Вложувања во сопствени капитални инструменти од РОК	0
3.2.4.1.	(-) Директни вложувања во сопствени капитални инструменти од РОК	0
3.2.4.2.	(-) Индиректни вложувања во сопствени капитални инструменти од РОК	0
3.2.4.3.	(-) Синтетички вложувања во сопствени капитални инструменти од РОК	0
3.2.4.4.	(-) Вложувања во сопствени капитални инструменти од РОК за кои банката има договорна обврска да ги купи	0
3.2.5.	(-) Директни, индиректни и синтетички вложувања во капитални инструменти од РОК на лица од финансискиот сектор, при што тие лица имаат вложувања во банката	0
3.2.6.	(-) Директни, индиректни и синтетички вложувања во капитални инструменти од РОК на лица од финансискиот сектор во кои банката нема значајно вложување	0
3.2.7.	(-) Директни, индиректни и синтетички вложувања во капитални инструменти од РОК на лица од финансискиот сектор во кои банката има значајно вложување	0
3.2.8.	(-) Износ на одбитни ставки од ДОК којшто го надминува вкупниот износ на ДОК	0
3.2.9.	(-) Износ на надминувањето на лимитите за вложувања во нефинансиски институции	0
3.2.10.	(-) Трошоци за данок	0
3.2.11.	(-) Разлика меѓу висината на потребната и извршената исправка на вредноста/посебната резерва	0
3.3.	Регулаторни усогласувања на РОК	0
3.3.1.	(-) Зголемување на РОК коешто произлегува од позиции на секјуритизација	0
3.3.2.	(-) Добивки или (+) загуби од заштитата од ризикот од парични текови	0
3.3.3.	(-) Добивки или (+) загуби од обврски на банката коишто се мерат по објективна вредност	0
3.3.4.	(-) Добивки или (+) загуби поврзани со обврски врз основа на деривати коишто се мерат по објективна вредност	0
3.4.	Позиции како резултат на консолидација	0
3.4.1.	Неконтролирачко (малцинско) учество коешто се признава во РОК на консолидирана основа	0
3.4.2.	Останато	0
3.5.	Други позиции од РОК	0
4	Додатен основен капитал (ДОК)	0
4.1	Позиции во ДОК	0
4.1.1.	Капитални инструменти од ДОК	0
4.1.2.	Премија од капиталните инструменти од ДОК	0
4.2.	(-) Одбитни ставки од ДОК	0
4.2.1.	(-) Вложувања во сопствени капитални инструменти од ДОК	0
4.2.1.1.	(-) Директни вложувања во сопствени капитални инструменти од ДОК	0
4.2.1.2.	(-) Индиректни вложувања во сопствени капитални инструменти од ДОК	0
4.2.1.3.	(-) Синтетички вложувања во сопствени капитални инструменти од ДОК	0
4.2.1.4.	(-) Вложувања во сопствени капитални инструменти од ДОК за кои банката има договорна обврска да ги купи	0
4.2.2.	(-) Директни, индиректни и синтетички вложувања во капитални инструменти од ДОК на лица од финансискиот сектор, при што тие лица имаат вложувања во банката	0
4.2.3.	(-) Директни, индиректни и синтетички вложувања во капитални инструменти од ДОК на лица од финансискиот сектор во кои банката нема значајно вложување	0
4.2.4.	(-) Директни, индиректни и синтетички вложувања во капитални инструменти од ДОК на лица од финансискиот сектор во кои банката има значајно вложување	0
4.2.5.	(-) Износ на одбитни ставки од ДОК којшто го надминува вкупниот износ на ДОК	0
4.2.6.	(-) Трошоци за данок	0
4.3.	Регулаторни усогласувања на ДОК	0
4.3.1.	(-) Зголемување на ДОК коешто произлегува од позиции на секјуритизација	0
4.3.2.	(-) Добивки или (+) загуби од заштитата од ризикот од парични текови	0
4.3.3.	(-) Добивки или (+) загуби од обврски на банката коишто се мерат по објективна вредност	0
4.3.4.	(-) Добивки или (+) загуби поврзани со обврски врз основа на деривати коишто се мерат по објективна вредност	0
4.4.	Позиции како резултат на консолидација	0
4.4.1.	(+/-) Прифатлив додатен основен капитал којшто се признава во ДОК на консолидирана основа	0
4.4.2.	Останато	0
4.5.	Други позиции од ДОК	0
5	Дополнителен капитал (ДК)	2.427.129
5.1	Позиции во ДК	2.427.129
5.1.1.	Капитални инструменти од ДК	0
5.1.2.	Субординирани кредити	0
5.1.3.	Премија од капитални инструменти од ДК	2.427.129
5.2.	(-) Одбитни ставки од ДК	0
5.2.1.	(-) Вложувања во сопствени капитални инструменти од ДК	0
5.2.1.1.	(-) Директни вложувања во сопствени капитални инструменти од ДК	0
5.2.1.2.	(-) Индиректни вложувања во сопствени капитални инструменти од ДК	0
5.2.1.3.	(-) Синтетички вложувања во сопствени капитални инструменти од ДК	0
5.2.1.4.	(-) Вложувања во сопствени капитални инструменти од ДК за кои банката има договорна обврска да ги купи	0
5.2.2.	(-) директни, индиректни и синтетички вложувања во позиции од ДК на лица од финансискиот сектор, при што тие лица имаат вложувања во банката	0
5.2.3.	(-) директни, индиректни и синтетички вложувања во позиции од ДК на лица од финансискиот сектор во кои банката нема значајно вложување	0
5.2.4.	(-) директни, индиректни и синтетички вложувања во позиции од ДК на лица од финансискиот сектор во кои банката има значајно вложување	0
5.3.	Регулаторни усогласувања на ДК	0
5.3.1.	(-) Зголемување на ДК коешто произлегува од позиции на секјуритизација	0
5.3.2.	(-) Добивки или (+) загуби од заштитата од ризикот од парични текови	0
5.3.3.	(-) Добивки или (+) загуби од обврски на банката коишто се мерат по објективна вредност	0
5.3.4.	(-) Добивки или (+) загуби поврзани со обврски врз основа на деривати коишто се мерат по објективна вредност	0
5.4.	Позиции како резултат на консолидација	0
5.4.1.	Прифатлив дополнителен капитал којшто се признава во ДК на консолидирана основа	0
5.4.2.	Останато	0
5.5.	Други позиции од ДК	0

4 Известување според сегментите

А Оперативни сегменти

во илјади денари	Банкарство на мало	Комерцијално банкарство	Платен промет и порамнување	Сите останати незначајни оперативни сегменти	Неалоцирано	Вкупно
	2023 (тековна година)					
Нето-приходи/(расходи) од камата	2.898.922	1.073.505	0	0	(2.072)	3.970.355
Нето-приходи/(расходи) од провизии и надомести	288.523	294.797	713.821	28.030	0	1.325.171
Нето-приходи од тргување	0	0	0	(14.586)	0	(14.586)
Нето-приходи од други финансиски инструменти евидентирани по објективната вредност	1.281	(2.225)	0	0	(6.622)	(7.566)
Останати оперативни приходи	356.549	26.830	1.690	234.703	122.123	741.895
Приходи реализирани помеѓу сегментите	0	0	0	0	0	0
Вкупно приходи по сегмент	3.545.275	1.392.907	715.511	248.147	113.429	6.015.269
Исправка на вредноста на финансиските средства, на нето-основа	(244.912)	313.773	(6.775)	(62)	(59.133)	2.891
Загуба поради оштетување на нефинансиските средства, на нето-основа	0	0	0	0	152.051	152.051
Амортизација	0	0	0	0	(258.473)	(258.473)
Трошоци за реструктурирање	0	0	0	0	0	0
Трошоци за вложување во недвижности и опрема	0	0	0	0	0	0
Останати расходи	(160.735)	42.965	(2)	(70)	(2.238.744)	(2.356.586)
Вкупно расходи по сегмент	(405.647)	356.738	(6.777)	(132)	(2.404.299)	(2.460.117)
Финансиски резултат по сегмент	3.139.628	1.749.645	708.734	248.015	(2.290.870)	3.555.152
Данок од добивка						(338.292)
Добивка/(загуба) за финансиската година				(405)		3.216.860
Вкупна актива по сегмент	57.772.582	53.418.312	1.145.401	143.681		
Неалоцирана актива по сегмент					3.926.685	
Вкупна актива						116.406.661
Вкупно обврски по сегмент	79.270.240	19.225.803	52.671	(730.286)		
Неалоцирани обврски по сегмент					1.825.809	
Вкупно обврски						99.644.237

во илјади денари	Банкарство на мало	Комерцијално банкарство	Платен промет и порамнување	Сите останати незначајни оперативни сегменти	Неалоцирано	Вкупно
	2022 (претходна година)					
Нето-приходи/(расходи) од камата	2.898.922	736.436	0	0	(418.380)	3.216.978
Нето-приходи/(расходи) од провизии и надомести	271.298	287.404	669.299	31.760	10	1.259.771
Нето-приходи од тргување	0	0	0	(17.668)	0	(17.668)
Нето-приходи од други финансиски инструменти евидентирани по објективната вредност	(695)	(1.070)	0	0	1.827	62
Останати оперативни приходи	55.399	289.721	1.726	271.963	149.789	768.598
Приходи реализирани помеѓу сегментите	0	0	0	0	0	0
Вкупно приходи по сегмент	3.224.924	1.312.491	671.025	286.055	(266.754)	5.227.741
Исправка на вредноста на финансиските средства, на нето-основа	(130.573)	(140.188)	(6.037)	(36)	(18.367)	(295.201)
Загуба поради оштетување на нефинансиските средства, на нето-основа	0	0	0	0	35.648	35.648
Амортизација	0	0	0	0	(259.947)	(259.947)
Трошоци за реструктурирање	0	0	0	0	0	0
Трошоци за вложување во недвижности и опрема	0	0	0	0	0	0
Останати расходи	(163.137)	35.196	0	(50)	(1.899.930)	(2.027.921)
Вкупно расходи по сегмент	(293.710)	(104.992)	(6.037)	(86)	(2.142.596)	(2.547.421)
Финансиски резултат по сегмент	2.514.003	1.207.499	664.988	285.969	(1.992.139)	2.680.320
Данок од добивка						(246.410)
Добивка/(загуба) за финансиската година						2.433.910
Вкупна актива по сегмент	54.205.852	52.171.823	908.780	208.750		
Неалоцирана актива по сегмент					5.202.818	
Вкупна актива						112.698.023
Вкупно обврски по сегмент	77.691.845	18.571.281	32.755	(44.577)		
Неалоцирани обврски по сегмент					875.702	
Вкупно обврски						97.127.006

4 Известување според сегментите

Б Концентрација на вкупните приходи и расходи по значајни клиенти

во илјади денари	Оперативни сегменти (наведете ги одделно значајните оперативни сегменти)								Сите останати незначајни оперативни сегменти	Неалоцирано	Вкупно по значаен клиент
2023 (тековна година) (банката одделно треба да го прикаже вкупниот приход и вкупниот расход остварен од значаен клиент)											
Клиент 1											
приходи	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
(расходи)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Клиент 2											
приходи	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
(расходи)											
Клиент 3											
приходи	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
(расходи)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Вкупно по сегмент	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2022 (претходна година) (банката одделно треба да го прикаже вкупниот приход и вкупниот расход остварен од значаен клиент)											
Клиент 1											
приходи	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
(расходи)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Клиент 2											
приходи	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
(расходи)											
Клиент 3											
приходи	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
(расходи)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Вкупно по сегмент	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

4 Известување според сегментите

B Географски подрачја

во илјади денари	Република Македонија	Земји-членки на Европската унија	Европа (останато)	Земји-членки на ОЕЦД (без европските земји- членки на ОЕЦД)	Останато (наведете ги одделно значајните географски сегменти)		Сите останати незначајни географски сегменти	Неалоцирано	Вкупно
2023 (тековна година)									
Вкупни приходи	6.117.361	(209.860)	69.742	13.911			24.115	0	6.015.269
Вкупна актива	106.637.970	6.753.229	1.334.283	1.681.157			22	0	116.406.661
2022 (претходна година)									
Вкупни приходи	5.194.471	(22.572)	27.280	29.249			(687)	0	5.227.741
Вкупна актива	104.243.116	5.251.897	1.809.341	1.393.662			7	0	112.698.023

5 Објективна вредност на финансиските средства и финансиските обврски**А. Објективна вредност на финансиските средства и обврски**

	тековна година 2023		претходна година 2022	
	сметководствена вредност	објективна вредност	сметководствена вредност	објективна вредност
<i>во илјади денари</i>				
Финансиски средства	114.260.258	111.775.157	110.325.628	108.953.681
Парични средства и парични еквиваленти	22.442.922	22.444.286	20.857.276	20.858.479
Средства за тргување	0	0	0	0
Финансиски средства по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	0	0	0	0
Дериватни средства чувани за управување со ризик	1.931	1.931	283	283
Кредити на и побарувања од банки	753	772	866	880
Кредити на и побарувања од други комитенти	74.073.417	72.070.853	71.047.337	70.000.199
Вложувања во хартии од вредност	15.849.219	15.365.299	16.397.576	16.071.550
Вложувања во придружени друштва	45.621	45.621	15.997	15.997
Побарувања за данок на добивка (тековен)	0	0	0	0
Останати побарувања	1.846.395	1.846.395	2.006.293	2.006.293
Заложени средства	0	0	0	0
Одложени даночни средства	0	0	0	0
Финансиски обврски	99.413.708	98.848.203	96.868.723	95.957.783
Обврски за тргување	0	0	0	0
Финансиски обврски по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	28.977	28.977	12.386	12.386
Дериватни обврски чувани за управување со ризик	2.875	2.875	2.048	2.048
Депозити на банки	361.945	361.945	322.706	322.706
Депозити на други комитенти	92.521.157	92.367.459	90.175.733	90.081.008
Издадени должнички хартии од вредност	0	0	0	0
Обврски по кредити	2.757.407	2.734.210	2.095.535	2.064.406
Субординирани обврски	2.088.605	1.699.995	2.763.800	1.978.714
Обврски за данок на добивка (тековен)	99.670	99.670	28.493	28.493
Одложени даночни обврски	0	0	0	0
Останати обврски	1.553.072	1.553.072	1.468.022	1.468.022

5 Објективна вредност на финансиските средства и финансиските обврски

Б. Нивоа на објективна вредност на финансиските средства и обврски, мерени по објективна вредност

Б.1 Нивоа на објективна вредност на финансиските средства и обврски, мерени по објективна вредност

		во илјади денари			
Белешка	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Вкупно	
31 декември 2023 (тековна година)					
Финансиски средства мерени по објективна вредност					
Средства за тргување	19	0	0	0	0
Финансиски средства по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	20	0	0	0	0
Дериватни средства чувани за управување со ризик	21	0	1.931	0	1.931
Вложувања во хартии од вредност, расположливи за продажба	23.1	2.647.677	107.974	35.008	2.790.659
Вкупно		2.647.677	109.905	35.008	2.792.590
Финансиски обврски мерени по објективна вредност					
Обврски за тргување	32	0	0	0	0
Финансиски обврски по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	33	0	28.977	0	28.977
Дериватни обврски чувани за управување со ризик	21	0	2.875	0	2.875
Вкупно		0	31.852	0	31.852
31 декември 2022 (претходна година)					
Финансиски средства мерени по објективна вредност					
Средства за тргување	19	0	0	0	0
Финансиски средства по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	20	0	0	0	0
Дериватни средства чувани за управување со ризик	21	0	283	0	283
Вложувања во хартии од вредност, расположливи за продажба	23.1	3.720.447	92.005	34.327	3.846.779
Вкупно		3.720.447	92.288	34.327	3.847.062
Финансиски обврски мерени по објективна вредност					
Обврски за тргување	32	0	0	0	0
Финансиски обврски по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	33	0	12.386	0	12.386
Дериватни обврски чувани за управување со ризик	21	0	2.048	0	2.048
Вкупно		0	14.434	0	14.434

5 Објективна вредност на финансиските средства и финансиските обврски

Б.2. Трансфери помеѓу нивоата 1 и 2 на објективна вредност

	тековна година 2023		претходна година 2022	
	трансфери од нивото 1 во нивото 2	трансфери од нивото 2 во нивото 1	трансфери од нивото 1 во нивото 2	трансфери од нивото 2 во нивото 1
<i>во илјади денари</i>				
Финансиски средства мерени по објективна вредност				
Средства за тргување	0	0	0	0
Финансиски средства по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	0	0	0	0
Дериватни средства чувани за управување со ризик	0	0	0	0
Вложувања во хартии од вредност, расположливи за продажба	0	0	0	0
Вкупно	0	0	0	0
Финансиски обврски мерени по објективна вредност				
Обврски за тргување	0	0	0	0
Финансиски обврски по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	0	0	0	0
Дериватни обврски чувани за управување со ризик	0	0	0	0
Вкупно	0	0	0	0

5 Објективна вредност на финансиските средства и финансиските обврски

Б.3. Усогласување на дежкњата во текот на годината во објективните вредности мерени во нивото 3

во илјади денари	Финансиски средства по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање		Вложувања во хартии од вредност, расположливи за продажба		Вкупно средства	Финансиски обврски по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање		Вкупно обврски
	Средства за тргување					Обврски за тргување		
Состојба на 1 јануари 2022 (претходна година)	0	0	34.332		34.332	0	0	0
Добивки/(загуби) признаени во:								
- Билансот на успех	0	0	0		0	0	0	0
- Останати добивки/(загуби) во периодот кои не се прикажуваат во Билансот на успех	0	0	(5)		(5)	0	0	0
Купувања на финансиски инструменти во периодот	0	0	0		0	0	0	0
Продадени финансиски инструменти во периодот	0	0	0		0	0	0	0
Издадени финансиски инструменти во периодот	0	0	0		0	0	0	0
Платени финансиски инструменти во периодот	0	0	0		0	0	0	0
Прекласифицирани финансиски инструменти во(од) нивото 3	0	0	0		0	0	0	0
Прекласифицирани во кредити и побарувања	0	0	0		0	0	0	0
Состојба на 31 декември 2022 (претходна година)	0	0	34.327		34.327	0	0	0
Вкупно добивки/(загуби) признаени во Билансот на успех за финансиските средства и обврски кои се чуваат на 31 декември 2022 (претходна година)	0	0	0		0	0	0	0
Состојба на 1 јануари 2023 (тековна година)	0	0	34.327		34.327	0	0	0
Добивки/(загуби) признаени во:								
- Билансот на успех	0	0	0		0	0	0	0
- Останати добивки/(загуби) во периодот кои не се прикажуваат во Билансот на успех	0	0	681		681	0	0	0
Купувања на финансиски инструменти во периодот	0	0	0		0	0	0	0
Продадени финансиски инструменти во периодот	0	0	0		0	0	0	0
Издадени финансиски инструменти во периодот	0	0	0		0	0	0	0
Платени финансиски инструменти во периодот	0	0	0		0	0	0	0
Прекласифицирани финансиски инструменти во(од) нивото 3	0	0	0		0	0	0	0
Прекласифицирани во кредити и побарувања	0	0	0		0	0	0	0
Состојба на 31 декември 2023 (тековна година)	0	0	35.008		35.008	0	0	0
Вкупно добивки/(загуби) признаени во Билансот на успех за финансиските средства и обврски кои се чуваат на 31 декември 2023 (тековна година)	0	0	0		0	0	0	0

6 Нето-приходи/(расходи) од камата**А Структура на приходите и расходите од камата според видот на финансиските инструменти**

	во илјади денари	
	тековна година 2023	претходна година 2022
Приходи од камата		
Парични средства и парични еквиваленти	319.770	87.500
Финансиски средства по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	0	0
Дериватни средства чувани за управување со ризик	0	0
Кредити на и побарувања од банки	0	141
Кредити на и побарувања од други комитенти	3.679.782	3.064.297
Вложувања во хартии од вредност	314.240	225.653
Останати побарувања	0	0
(Исправка на вредноста на приход од камата, на нето-основа)	(19.943)	(22.241)
Наплатени претходно отпишани камати	156.159	148.509
Вкупно приходи од камата	4.450.008	3.503.859
Расходи за камата		
Финансиски обврски по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	0	0
Дериватни обврски чувани за управување со ризик	0	0
Депозити на банки	1.843	28.180
Депозити на други комитенти	213.483	95.658
Издадени должнички хартии од вредност	0	0
Обврски по кредити	29.966	16.742
Субординирани обврски	232.289	145.132
Останати обврски	2.072	1.169
Вкупно расходи за камата	479.653	286.881
Нето-приходи/(расходи) од камата	3.970.355	3.216.978

6 Нето-приходи/(расходи) од камата**Б Секторска анализа на приходите и расходите од камата според секторот**

	во илјади денари	
	тековна година 2023	претходна година 2022
Приходи од камата		
Нефинансиски друштва	977.545	815.098
Држава	314.353	236.883
Непрофитни институции кои им служат на домаќинствата	206	251
Банки	312.546	84.955
Останати финансиски друштва (небанкарски)	15.390	2.897
Домаќинства	2.686.501	2.245.961
Нерезиденти	7.251	(8.454)
(Исправка на вредноста на приход од камата, на нето-основа)	(19.943)	(22.241)
Наплатени претходно отпишани камати	156.159	148.509
Вкупно приходи од камата	4.450.008	3.503.859
Расходи за камата		
Нефинансиски друштва	24.554	3.159
Држава	48	92
Непрофитни институции кои им служат на домаќинствата	367	850
Банки	264.058	189.936
Останати финансиски друштва (небанкарски)	2.458	819
Домаќинства	187.783	91.718
Нерезиденти	385	307
Вкупно расходи за камата	479.653	286.881
Нето-приходи/(расходи) од камата	3.970.355	3.216.978

7 Нето-приходи/(расходи) од провизии и надомести**А Структура на приходите и расходите од провизии и надомести според видот на финансиските активности**

	во илјади денари	
	тековна година 2023	претходна година 2022
Приходи од провизии и надомести		
Кредитирање	283.886	270.740
Платен промет		
во земјата	770.351	725.719
со странство	237.877	226.442
Акредитиви и гаранции	84.423	91.636
Брокерско работење	6.293	7.985
Управување со средствата	0	0
Комисиски и доверителски активности	30.030	29.535
Издавање хартии од вредност	0	0
Останато		
транзакции со трговци	413.031	394.117
порамнување со картички	324.352	310.186
картично работење	150.797	142.092
транспорт на готовина	44.231	43.731
посредување при осигурување	63.692	48.118
останато	18.112	15.725
Вкупно приходи од провизии и надомести	2.427.075	2.306.026
Расходи за провизии и надомести		
Кредитирање	7.991	517
Платен промет		
во земјата	128.411	121.518
со странство	85.670	95.861
Акредитиви и гаранции	0	0
Брокерско работење	220	180
Управување со средствата	0	0
Комисиски и доверителски активности	8.073	5.580
Издавање на хартии од вредност	0	0
Останато		
порамнување при картично работење	871.539	822.599
останато	0	0
Вкупно расходи за провизии и надомести	1.101.904	1.046.255
Нето-приходи/(расходи) од провизии и надомести	1.325.171	1.259.771

7 Нето-приходи/(расходи) од провизии и надомести

Б Секторска анализа на приходите и расходите од провизии и надомести

	во илјади денари	
	тековна година 2023	претходна година 2022
Приходи од провизии и надомести		
Нефинансиски друштва	1.180.378	1.169.654
Држава	8.860	8.496
Непрофитни институции кои им служат на домаќинствата	21.480	20.001
Банки	387.767	377.986
Останати финансиски друштва (небанкарски)	121.206	104.340
Домаќинства	631.791	560.126
Нерезиденти	75.593	65.423
Вкупно приходи од провизии и надомести	2.427.075	2.306.026
Расходи за провизии и надомести		
Нефинансиски друштва	0	0
Држава	0	0
Непрофитни институции кои им служат на домаќинствата	0	0
Банки	492.635	518.564
Останати финансиски друштва (небанкарски)	37.097	33.216
Нерезиденти	572.172	494.475
Вкупно расходи за провизии и надомести	1.101.904	1.046.255
Нето-приходи/(расходи) од провизии и надомести	1.325.171	1.259.771

8 Нето-приходи од тргување

	во илјади денари	
	тековна година 2023	претходна година 2022
<i>Средства за тргување</i>		
Добивка/(загуба) од промените на објективната вредност на должничките хартии од вредност, на нето-основа		
реализирана	0	0
нерезализирана	0	0
Добивка/(загуба) од промените на објективната вредност на сопственичките инструменти, на нето-основа		
реализирана	0	0
нерезализирана	0	0
Приходи од дивиденда од средствата за тргување	0	0
Приходи од камата од средствата за тргување	0	0
<i>Обврски за тргување</i>		
Добивка/(загуба) од промените на објективната вредност на должничките хартии од вредност, на нето-основа		
реализирана	0	0
нерезализирана	0	0
Добивка/(загуба) од промените на објективната вредност на депозитите за тргување, на нето-основа		
реализирана	0	0
нерезализирана	0	0
Добивка/(загуба) од промените на објективната вредност на останатите финансиски обврски за тргување, на нето-основа		
реализирана	0	0
нерезализирана	0	0
Расходи за камата од финансиски обврски чувани за тргување	0	0
Добивка/(загуба) од промените на објективната вредност на дериватите чувани за тргување, на нето-основа		
реализирана	(14.586)	(17.668)
нерезализирана	0	0
Нето-приходи од тргување	(14.586)	(17.668)

9 Нето-приходи од други финансиски инструменти евидентирани по објективната вредност

	во илјади денари	
	тековна година 2023	претходна година 2022
<i>Финансиски средства по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање</i>		
Добивка/(загуба) од промените на објективната вредност на должничките хартии од вредност, на нето-основа		
реализирана	0	0
нереализирана	0	0
Добивка/(загуба) од промените на објективната вредност на сопственичките инструменти, на нето-основа		
реализирана	0	0
нереализирана	0	0
Приходи од дивиденда од финансиските средства по објективна вредност преку билансот на успех	0	0
Добивка/(загуба) од промените на објективната вредност на кредитите и побарувањата по објективна вредност преку билансот на успех, на нето-основа		
реализирана	0	0
нереализирана	0	0
<i>Финансиски обврски по објективната вредност преку билансот на успех определени како такви при почетното признавање</i>		
Добивка/(загуба) од промените на објективната вредност на должничките хартии од вредност, на нето-основа		
реализирана	0	0
нереализирана	0	0
Добивка/(загуба) од промените на објективната вредност на депозитите по објективна вредност преку билансот на успех, на нето-основа		
реализирана	0	0
нереализирана	0	0
Добивка/(загуба) од промените на објективната вредност на обврските по кредити по објективна вредност преку билансот на успех, на нето-основа		
реализирана	0	0
нереализирана	0	0
Добивка/(загуба) од промените на објективната вредност на останатите финансиски обврски по објективна вредност преку билансот на успех, на нето-основа		
реализирана	0	0
нереализирана	(6.622)	1.827
Добивка/(загуба) од промените на објективната вредност на дериватите чувани за управување со ризик по објективна вредност преку билансот на успех, на нето-основа		
реализирана	0	0
нереализирана	(944)	(1.765)
Нето-приходи од други финансиски инструменти евидентирани по објективната вредност	(7.566)	62

10 Нето-приходи/(расходи) од курсни разлики

	<i>во илјади денари</i>	
	тековна година 2023	претходна година 2022
Реализирани приходи/(расходи) од курсните разлики, на нето-основа	347.087	364.977
Нереализирани приходи/(расходи) од курсните разлики, на нето-основа		
курсни разлики на исправката на вредноста на финансиските средства, на нето-основа	70	2.886
курсни разлики на посебна резерва за вонбилансна изложеност, на нето-основа	(774)	(68)
останати курсни разлики, на нето-основа	20.388	20.397
Нето-приходи/(расходи) од курсните разлики	366.771	388.192

11 Останати приходи од дејноста

	во илјади денари	
	тековна година 2023	претходна година 2022
Добивка од продажбата на средствата расположливи за продажба	0	0
Дивиденда од сопственичките инструменти расположливи за продажба	2.765	1.594
Нето-приходи од вложувањата во подружници и придружени друштва	0	0
Капитална добивка од продажбата на:		
недвижности и опрема	135	794
нематеријални средства	0	0
преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања	60.035	43.855
нетековни средства кои се чуваат за продажба и група за отуѓување	0	0
Приходи од кирии	21.623	20.854
Приходи од добиени судски спорови	0	67.353
Наплатени претходно отпишани побарувања	234.795	220.271
Ослободување на резервирања за:		
потенцијални обврски врз основа на судски спорови	23.707	8.294
пензии и други користи за вработените	0	0
преструктурирања	0	0
неповолни договори	0	0
останати резервирања	0	0
Останато		0
останато	32.064	17.391
Вкупно останати приходи од дејноста	375.124	380.406

12 Исправка на вредноста на финансиските средства и посебна резерва за вонбилансната изложеност, на нето-основа

		Кредити на и побарувања од банки	Кредити на и побарувања од други контенти	Вложувања во финансиските средства расположливи за продажба	Вложувања во финансиските средства кои се чуваат до доставање	Парични средства и парични еквиваленти	Побарувања за провизи и надомести	Останати побарувања	Вкупно исправка на вредноста на финансиските средства	Посебна резерва за вонбилансна изложеност	Вкупно
<i>во илјади денари</i>											
2023 (тековна година)											
Исправка на вредноста и посебна резерва											
Дополнителна исправка на вредноста и посебна резерва (Ослободување на исправката на вредноста и посебна резерва)											
		146 (151)	533.596 (541.464)	0 0	0 (177)	16.077 (21.043)	23.167 (9.062)	48.363 (37.092)	621.350 (608.989)	54.021 (69.273)	675.371 (678.262)
Вкупно исправка на вредноста на финансиските средства и посебна резерва за вонбилансната изложеност, на нето-основа		(5)	(7.868)	0	(177)	(4.966)	14.105	11.271	12.361	(15.252)	(2.891)
2022 (претходна година)											
Исправка на вредноста и посебна резерва											
Дополнителна исправка на вредноста и посебна резерва (Ослободување на исправката на вредноста и посебна резерва)											
		3.033 (3.029)	697.399 (412.999)	(120)	177 0	16.657 (16.525)	12.040 (1.638)	26.756 (8.400)	756.062 (442.710)	85.993 (104.144)	842.055 (546.654)
Вкупно исправка на вредноста на финансиските средства и посебна резерва за вонбилансната изложеност, на нето-основа		5	284.400	(120)	177	132	10.402	18.356	313.352	(18.151)	295.201

13 Загуба поради оштетување на нефинансиските средства, на нето-основа

<i>во илјади денари</i>		Недвижности и опрема	Нематеријални средства	Преземени средства врз основа на ненаплатени	Нетековни средства кои се чуваат за продажба и	Останати нефинансиски средства	Неконтролирано учество*	Вкупно
2023 (тековна година)								
Дополнителна загуба поради оштетување (Ослободување на загубата поради оштетување)		0	0	13.792	0	0	0	13.792
Вкупно загуба поради оштетување на нефинансиските средства, на нето-основа		0	0	13.792	0	(165.843)	0	(165.843)
2022 (претходна година)								
Дополнителна загуба поради оштетување (Ослободување на загубата поради оштетување)		0	0	21.680	0	0	0	21.680
Вкупно загуба поради оштетување на нефинансиските средства, на нето-основа		0	0	21.680	0	(57.328)	0	(35.648)

* само за консолидираните финансиски извештаи

14 Трошоци за вработените

	во илјади денари	
	тековна година 2023	претходна година 2022
Краткорочни користи за вработените		
Плати	645.559	567.369
Задолжителни придонеси за социјално и здравствено осигурување	266.861	213.140
Краткорочни платени отсуства	108.001	84.668
Трошоци за привремено вработување	0	0
Удел во добивката и награди	41.954	28.609
Немонетарни користи	0	0
	1.062.375	893.786
Користи по престанокот на вработувањето		
Придонеси кон пензиските планови за дефинирани придонеси	32.496	25.953
Користи при пензионирањето	0	0
Зголемување на обврската за пензиски планови за дефинирани користи	0	0
Зголемување на обврската за други долгорочни користи	5.337	(6.407)
Други користи при престанокот на вработувањето	0	0
	37.833	19.546
Користи поради престанокот на вработувањето		
Плаќања на вработените врз основа на акции, подмирени со сопственички инструменти	0	0
Плаќања на вработените врз основа на акции, подмирени со парични средства	0	0
Останато	85.329	67.977
Вкупно трошоци за вработените	1.185.537	981.309

15 Амортизација

	<i>во илјади денари</i>	
	тековна година 2023	претходна година 2022
Амортизација на нематеријалните средства		
Интерно развиен софтвер	0	0
Купен софтвер од надворешни добавувачи	71.709	70.501
Други интерно развиени нематеријални средства	0	0
Други нематеријални средства	28.164	28.955
Вложувања во нематеријалните средства земени под закуп	7.444	5.301
	107.317	104.757
Амортизација на недвижностите и опремата		
Градежни објекти	50.388	50.363
Транспортни средства	7.904	6.105
Мебел и канцелариска опрема	32.138	42.333
Останата опрема	46.027	44.771
Други ставки на недвижностите и опремата	1.196	1.086
Вложувања во недвижностите и опремата земени под закуп	13.503	10.532
	151.156	155.190
Вкупно амортизација	258.473	259.947

16 Останати расходи од дејноста

	во илјади денари	
	тековна година 2023	претходна година 2022
Загуба од продажбата на средствата расположливи за продажба	0	0
Трошоци за лиценцирање на софтверот	0	0
Премии за осигурување на депозитите	164.454	157.313
Премии за осигурување на имотот и на вработените	28.330	25.188
Материјали и услуги	658.260	586.656
Административни и трошоци за маркетинг	171.121	145.296
Останати даноци и придонеси	2.647	3.545
Трошоци за кирии	109.135	105.993
Трошоци за судски спорови	2.469	2.824
Резервирања за пензиските и за други користи за вработените, на нето-основа	0	0
Резервирања за потенцијалните обврски врз основа на судски спорови, на нето-основа	0	0
Други резервирања, на нето-основа		
	0	0
	0	0
	0	0
Загуба од продажбата на:		
недвижности и опрема	0	72
нематеријални средства	0	0
преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања	266	0
нетековни средства кои се чуваат за продажба и група за отуѓување	0	0
Останато		
останато	16.624	17.583
Вкупно останати расходи од дејноста	1.153.306	1.044.470

17 Данок на добивка

А Расходи/приходи за тековен и одложен данок

	во илјади денари	
	тековна година 2023	претходна година 2022
Тековен данок на добивка		
Расход/(приход) за тековниот данок на добивка за годината	338.292	246.410
Корекции за претходни години	0	0
Користи од претходно непризнаени даночни загуби, даночни кредити или привремени разлики од претходни години	0	0
Промени во сметководствени политики и грешки	0	0
Останато	0	0
	338.292	246.410
Одложен данок на добивка		
Одложен данок од добивка кој произлегува од привремени разлики за годината	0	0
Признавање на претходно непризнаени даночни загуби	0	0
Промени во даночната стапка	0	0
Воведување нови даноци	0	0
Користи од претходно непризнаени даночни загуби, даночни кредити или привремени разлики од претходни години	0	0
Останато	0	0
	0	0
Вкупно расходи/(поврат) на данокот на добивка	338.292	246.410

	во илјади денари	
	тековна година 2022	претходна година 2021
Тековен данок на добивка		
Признаен во билансот на успех	338.292	246.410
Признаен во капиталот и резервите		0
	338.292	246.410
Одложен данок на добивка		
Признаен во билансот на успех	0	0
Признаен во капиталот и резервите	0	0
	0	0
Вкупно расходи/(поврат) на данокот на добивка	338.292	246.410

17 Данок на добивка

Б Усогласување помеѓу просечната ефективна даночна стапка и применливата даночна стапка

	во илјади денари		во илјади денари	
	во %	тековна година 2023	во %	претходна година 2022
Добивка/(загуба) пред оданочувањето	100,00%	3.555.152	100,00%	2.680.321
Данок од добивка согласно со применливата даночна стапка	10,00%	355.515	10,00%	268.032
Ефект од различни даночни стапки во други земји	0,00%	0	0,00%	0
Корекции за претходни години и промени во даночната стапка	0,00%	0	0,00%	0
Оданочен приход во странство	0,00%	0	0,00%	0
Расходи непризнаени за даночни цели	0,47%	16.432	0,49%	13.208
Даночно ослободени приходи	-0,12%	(4.255)	-0,28%	(7.613)
Даночни ослободувања непризнаени во билансот на успех	0,00%	0	0,00%	0
Признавање на претходно непризнаени даночни загуби	0,00%	0	0,00%	0
Користи од претходно непризнаени даночни загуби, даночни кредити или привремени разлики од претходни години	0,00%	0	0,00%	0
Промени на одложениот данок	0,00%	0	0,00%	0
Останато	-0,83%	(29.400)	-1,02%	(27.217)
Вкупно расходи/(поврат) на данокот на добивка		338.292		246.410
Просечна ефективна даночна стапка	9,52%		9,19%	

В Данок на добивка од останати добивки/(загуби) во периодот кошто не се прикажуваат во Билансот на успех

во илјади денари	тековна година 2023			претходна година 2022		
	пред оданочување	(расход)/поврат на данок на добивка	намалено за данок на добивка	пред оданочување	(расход)/поврат на данок на добивка	намалено за данок на добивка
Ревалоризациска резерва за средства расположливи за продажба	0	0	0	0	0	0
Резерва за инструменти за заштита од ризикот од паричните средства	0	0	0	0	0	0
Резерва за инструменти за заштита од ризикот од нето-вложување во странско работење	0	0	0	0	0	0
Резерва од курсни разлики од вложување во странско работење	0	0	0	0	0	0
Удел во останатите добивки/(загуби) од придружените друштва кои не се прикажуваат во Билансот на успех	0	0	0	0	0	0
Останати добивки/(загуби) кои не се прикажуваат во Билансот на успех	0	0	0	0	0	0
Вкупно останати добивки/(загуби) во периодот кошто не се прикажуваат во Билансот на успех	0	0	0	0	0	0

18 Парични средства и парични еквиваленти

	во илјади денари	
	тековна година 2023	претходна година 2022
Парични средства во благајна	3.330.542	2.811.937
Сметка и депозити во НБРМ, освен задолжителни депозити во странска валута	5.939.441	5.270.394
Тековни сметки и трансакциски депозити кај странски банки	1.200.318	5.022.712
Тековни сметки и трансакциски депозити кај домашни банки	4.581	111
Благајнички записи со кои може да се тргува на секундарниот пазар	1.603.267	1.187.640
Државни записи со кои може да се тргува на секундарниот пазар	0	0
Орочени депозити со период на достасување до три месеци	3.959.947	1.469.611
Останати краткорочни високо ликвидни средства	662	685
Побарувања врз основа на камати	8.007	2.095
(Исправка на вредноста)	(8.086)	(13.216)
Вклучено во паричните средства и паричните еквиваленти за потребите на		
Извештајот за паричниот тек	16.038.679	15.751.969
Задолжителни депозити во странска валута	5.844.453	4.671.298
Ограничени депозити	561.220	435.418
(Исправка на вредноста)	(1.430)	(1.409)
Вкупно	22.442.922	20.857.276

	тековна година 2023				претходна година 2022			
	Исправка на вредноста за Група 1	Исправка на вредноста за Група 2	Исправка на вредноста за Група 3	Вкупно исправка на вредноста	Исправка на вредноста за Група 1	Исправка на вредноста за Група 2	Исправка на вредноста за Група 3	Вкупно исправка на вредноста
Движење на исправката на вредноста								
Состојба на 1 јануари	14.610	14	1	14.625	14.396	14	0	14.410
Исправка на вредноста за годината								0
дополнителна исправка на вредноста (ослободување на исправката на вредноста)	97.193	82	0	97.275	91.889	3	1	91.893
(Исправка на вредноста)	(102.227)	(14)	0	(102.241)	(91.761)	0	0	(91.761)
Трансфер во:								
- исправка на вредноста за Група 1	(30)	30	0	0	(11)	11	0	0
- исправка на вредноста за Група 2	99	(99)	0	0	14	(14)	0	0
- исправка на вредноста за Група 3	0	0	0	0	0	0	0	0
(Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања)	0	0	0	0	0	0	0	0
Ефект од курсни разлики	(143)	0	0	(143)	83	0	0	83
(Оттишани побарувања)	0	0	0	0	0	0	0	0
Состојба на 31 декември	9.502	13	1	9.516	14.610	14	1	14.625

19 Средства за тргување**Структура на средствата за тргување според видот на финансискиот инструмент**

	<i>во илјади денари</i>	
	тековна година 2023	претходна година 2022
<i>Хартии од вредност за тргување</i>		
<i>Должнички хартии од вредност за тргување</i>		
Благајнички записи за тргување	0	0
Државни записи за тргување	0	0
Останати инструменти на пазарот на пари	0	0
Обврзници издадени од државата	0	0
Корпоративни обврзници	0	0
Останати должнички инструменти	0	0
	0	0
Котирани	0	0
Некотирани	0	0
<i>Сопственички инструменти за тргување</i>		
Сопственички инструменти издадени од банки	0	0
Останати сопственички инструменти	0	0
	0	0
Котирани	0	0
Некотирани	0	0
<i>Деривати за тргување</i>		
Договори зависни од промената на каматната стапка	0	0
Договори зависни од промената на курсот	0	0
Договори зависни од промената на цената на хартиите од вредност	0	0
Други договори кои ги исполнуваат критериумите на МСФИ 9	0	0
	0	0
<i>Кредити и побарувања</i>		
Кредити на и побарувања од банки	0	0
Кредити на и побарувања од други комитенти	0	0
	0	0
Вкупно средства за тргување	0	0

НЛБ БАНКА АД СКОПЈЕ

Финансиски извештаи за годината завршена на 31 декември 2023 година

(сите износи се искажани во илјади денари, доколку поинаку не е назначено)

20 Финансиски средства по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање

	<i>во илјади денари</i>	
	тековна година 2023	претходна година 2022
<i>Должнички хартии од вредност</i>		
Благајнички записи	0	0
Државни записи	0	0
Останати инструменти на пазарот на пари	0	0
Обврзници издадени од државата	0	0
Корпоративни обврзници	0	0
Останати должнички инструменти	0	0
	0	0
<i>Котирани</i>	0	0
Некотирани	0	0
<i>Сопственички инструменти</i>		
Сопственички инструменти издадени од банки	0	0
Останати сопственички инструменти	0	0
	0	0
<i>Котирани</i>	0	0
Некотирани	0	0
Кредити на и побарувања од банки	0	0
Кредити на и побарувања од други комитенти	0	0
Вкупно финансиски средства по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	0	0

21 Дериватни средства и обврски чувани за управување со ризик

<i>во илјади денари</i>				
тековна година 2023		претходна година 2022		
дериватни средства	(дериватни обврски)	дериватни средства	(дериватни обврски)	
A Деривати за заштита од ризик / Деривати чувани за управување со ризик				
A.1 Според видот на променливата				
Деривати чувани за управување со ризик				
Договори зависни од промената на каматната стапка				
0	0	0	0	
1.931	(2.875)	283	(2.048)	
Договори зависни од промената на цената на хартиите од вредност				
0	0	0	0	
Други договори кои ги исполнуваат критериумите на МСФИ 9				
0	0	0	0	
Вкупно деривати чувани за управување со ризик				
1.931	(2.875)	283	(2.048)	
A.2 Според видот на заштита од ризик				
Заштита од ризикот од објективната вредност				
0	0	0	0	
Заштита од ризикот од паричните текови				
0	0	0	0	
Заштита од ризикот од нето-вложување во странско работење				
0	0	0	0	
Вкупно деривати чувани за управување со ризик				
0	0	0	0	
B Вградени деривати				
Договори зависни од промената на каматната стапка				
0	0	0	0	
Договори зависни од промената на курсот				
0	0	0	0	
Договори зависни од промената на цената на хартиите од вредност				
0	0	0	0	
Други договори кои ги исполнуваат критериумите на МСФИ 9				
0	0	0	0	
Вкупно вградени деривати				
0	0	0	0	
Вкупно деривати чувани за управување со ризик				
1.931	(2.875)	283	(2.048)	

22 Кредити и побарувања

22.1 Кредити на и побарувања од банки

	во илјади денари			
	тековна година 2023		претходна година 2022	
	краткорочни	долгорочни	краткорочни	долгорочни
Кредити на банки				
домашни банки	320	229	501	165
странски банки	0	0	0	0
Орочени депозити, со период на достасување над три месеци				
домашни банки	0	0	0	0
странски банки	0	0	0	0
Рело				
домашни банки	0	0	0	0
странски банки	0	0	0	0
Останати побарувања				
домашни банки	0	0	0	0
странски банки	314	0	315	0
Побарувања врз основа на камати	0	0	0	0
Тековна достасаност	(156)	156	(379)	379
Вкупно кредити на и побарувања од банки пред исправката на вредноста	478	385	437	544
(Исправка на вредноста)	(99)	(11)	(99)	(16)
Вкупно кредити на и побарувања од банки намалени за исправката на вредноста	379	374	338	528

	тековна година 2023				претходна година 2022			
	Исправка на вредноста за Група 1	Исправка на вредноста за Група 2	Исправка на вредноста за Група 3	Вкупно исправка на вредноста	Исправка на вредноста за Група 1	Исправка на вредноста за Група 2	Исправка на вредноста за Група 3	Вкупно исправка на вредноста
Движење на исправката на вредноста								
Состојба на 1 јануари	19	6	90	115	14	1	95	110
Исправка на вредноста за годината								
дополнителна исправка на вредноста (ослободување на исправката на вредноста)	5	145	4	154	3.050	1	9	3.060
Трансфер во:	(125)	(34)	0	(159)	(3.053)	(2)	0	(3.055)
- исправка на вредноста за Група 1	(36)	36	0	0	0	4	(4)	0
- исправка на вредноста за Група 2	151	(151)	0	0	0	0	0	0
- исправка на вредноста за Група 3	0	0	0	0	8	2	(10)	0
(Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања)	0	0	0	0	0	0	0	0
Ефект од курсни разлики (Отпишани побарувања)	0	0	0	0	0	0	0	0
Состојба на 31 декември	14	2	94	110	19	6	90	115

22 Кредити и побарувања

22.2 Кредити на и побарувања од други комитенти

А Структура на кредитите на и побарувањата од други комитенти според видот на должникот

	во илјади денари			
	тековна година 2023		претходна година 2022	
	краткорочни	долгорочни	краткорочни	долгорочни
Нефинансиски друштва				
побарувања по главница	8.687.320	17.421.007	10.283.935	18.492.395
побарувања врз основа на камати	65.285	0	67.979	0
Држава				
побарувања по главница	120	903	100	687
побарувања врз основа на камати	9	0	7	0
Непрофитни институции кои им служат на домаќинствата				
побарувања по главница	4.939	1.400	5.047	2.284
побарувања врз основа на камати	8	0	7	0
Финансиски друштва, освен банки				
побарувања по главница	6.579	414.443	2.691	31.533
побарувања врз основа на камати	8.369	0	75	0
Домаќинства				
побарувања по главница				
станбени кредити	23.021	19.971.668	24.282	17.832.792
потрошувачки кредити	587.613	27.320.413	553.534	24.656.461
автомобилски кредити	(23)	94.427	(94)	65.436
хипотекарни кредити	0	0	0	0
кредитни картички	739.403	1.538.789	769.462	1.614.671
други кредити	1.357.689	158.637	1.259.725	205.481
побарувања врз основа на камати	328.903	0	367.409	0
Нерезиденти, освен банки				
побарувања по главница	1	12.314	1	0
побарувања врз основа на камати	49	0	0	0
Тековна достасаност	12.222.583	(12.222.583)	10.594.290	(10.594.290)
Вкупно кредити на и побарувања од други комитенти пред исправката на вредноста	24.031.868	54.711.418	23.928.450	52.307.450
(Исправка на вредноста)	(2.989.608)	(1.680.261)	(3.357.856)	(1.830.707)
Вкупно кредити на и побарувања од други комитенти намалени за исправката на вредноста	21.042.260	53.031.157	20.570.594	50.476.743

	тековна година 2023				претходна година 2022			
	Исправка на вредноста за Група 1	Исправка на вредноста за Група 2	Исправка на вредноста за Група 3	Вкупно исправка на вредноста	Исправка на вредноста за Група 1	Исправка на вредноста за Група 2	Исправка на вредноста за Група 3	Вкупно исправка на вредноста
	во илјади денари							
Движење на исправката на вредноста								
Состојба на 1 јануари	858.205	2.230.938	2.099.420	5.188.563	825.559	2.173.020	2.209.921	5.208.500
Исправка на вредноста за годината								
дополнителна исправка на вредноста (ослободување на исправката на вредноста)	836.687	1.784.439	657.922	3.279.048	744.472	2.233.752	764.656	3.742.880
	(1.198.331)	(1.533.713)	(554.872)	(3.286.916)	(1.154.800)	(1.455.771)	(847.909)	(3.458.480)
Трансфер во:								
- исправка на вредноста за Група 1	(226.964)	226.657	307	0	(250.583)	250.539	44	0
- исправка на вредноста за Група 2	567.462	(904.187)	336.725	0	618.325	(1.059.247)	440.922	0
- исправка на вредноста за Група 3	86.537	77.337	(163.874)	0	75.993	90.413	(166.406)	0
(Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања)	0	0	0	0	0	0	(326)	(326)
Ефект од курсни разлики (Отпишани побарувања)	0	40	32	72	(760)	(1.768)	(439)	(2.967)
	0	0	(510.898)	(510.898)	(1)	0	(301.043)	(301.044)
Состојба на 31 декември	923.596	1.881.511	1.864.762	4.669.869	858.205	2.230.938	2.099.420	5.188.563

22 Кредити и побарувања**22.2 Кредити на и побарувања од други комитенти****Б Структура на кредитите на и побарувањата од други комитенти според видот на обезбедувањето**

	во илјади денари	
	тековна година 2023	претходна година 2022
<i>(сегашна сметководствена вредност на кредитите и побарувањата)</i>		
Првокласни инструменти за обезбедување		
парични депозити (во депо и/или ограничени на сметки во банката)	1.292.212	1.186.432
државни хартии од вредност	0	0
државни безусловни гаранции	0	0
банкарски гаранции	0	0
Гаранции од друштвата за осигурување и полиси за осигурување	0	0
Корпоративни гаранции (освен банкарски и од друштвата за осигурување)	0	0
Гаранции од физички лица	0	0
Залог на недвижен имот		
имот за сопствена употреба (станови, куќи)	15.068.803	13.965.659
имот за вршење дејност	9.859.139	10.903.124
Залог на подвижен имот	2.419.713	2.506.242
Останати видови обезбедување	4.297.237	4.082.540
Необезбедени	41.136.313	38.403.340
Вкупно кредити на и побарувања од други комитенти намалени за исправката на вредноста	74.073.417	71.047.337

23 Вложувања во хартии од вредност

23.1 Вложувања во финансиските средства расположливи за продажба

Структура на вложувањата во финансиски средства расположливи за продажба според видот на финансискиот инструмент

	во илјади денари	
	тековна година 2023	претходна година 2022
Должнички хартии од вредност		
Благајнички записи	0	0
Државни записи	0	0
Останати инструменти на пазарот на пари	0	0
Обврзници издадени од државата	2.647.677	3.720.447
Корпоративни обврзници	0	0
Останати должнички инструменти	0	0
	2.647.677	3.720.447
Котирани	2.647.677	3.720.447
Некотирани	0	0
Сопственички инструменти		
Сопственички инструменти издадени од банки	0	0
Останати сопственички инструменти	142.982	126.332
	142.982	126.332
Котирани	0	0
Некотирани	142.982	126.332
Вкупно вложувања во финансиските инструменти расположливи за продажба	2.790.659	3.846.779

Банката ги оценува и мери очекуваните кредитни загуби за вложувањата во должнички хартии од вредност од оваа категорија. Исправката на вредност за оваа категорија е прикажана во рамки на позицијата "Ревалоризациска резерва за средства расположливи за продажба".

	тековна година 2023				претходна година 2022			
	Исправка на вредноста за Група 1	Исправка на вредноста за Група 2	Исправка на вредноста за Група 3	Вкупно исправка на вредноста	Исправка на вредноста за Група 1	Исправка на вредноста за Група 2	Исправка на вредноста за Група 3	Вкупно исправка на вредноста
Движење на исправката на вредноста								
Состојба на 1 јануари				0	120	0	0	120
Исправка на вредноста за годината				0	0	0	0	0
дополнителна исправка на вредноста (ослободување на исправката на вредноста)				0	(120)	0	0	(120)
Трансфер во:				0	0	0	0	0
- исправка на вредноста за Група 1				0	0	0	0	0
- исправка на вредноста за Група 2				0	0	0	0	0
- исправка на вредноста за Група 3				0	0	0	0	0
(Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања)				0	0	0	0	0
Ефект од курсни разлики (Отпишани побарувања)				0	0	0	0	0
Состојба на 31 декември	0	0	0	0	0	0	0	0

23 Вложувања во хартии од вредност

23.2 Вложувања во финансиските средства кои се чуваат до достасување

	во илјади денари	
	тековна година 2023	претходна година 2022
<i>Должнички хартии од вредност</i>		
Благајнички записи	0	0
Државни записи	3.904.521	1.774.682
Останати инструменти на пазарот на пари	0	0
Обврзници издадени од државата	8.740.673	10.776.292
Корпоративни обврзници	0	0
Останати должнички инструменти	413.367	0
	13.058.561	12.550.974
Котирани	4.975.127	2.444.394
Некотирани	8.083.433	10.106.580
Вкупно вложувања во финансиските инструменти кои се чуваат до достасување пред исправката на вредноста	13.058.560	12.550.974
(Исправка на вредноста)	0	(177)
Вкупно вложувања во финансиските инструменти кои се чуваат до достасување намалени за исправката на вредноста	13.058.560	12.550.797

	тековна година 2023				претходна година 2022			
	Исправка на вредноста за Група 1	Исправка на вредноста за Група 2	Исправка на вредноста за Група 3	Вкупно исправка на вредноста	Исправка на вредноста за Група 1	Исправка на вредноста за Група 2	Исправка на вредноста за Група 3	Вкупно исправка на вредноста
<i>Движење на исправката на вредноста</i>								
Состојба на 1 јануари	177	0	0	177	0	0	0	0
Исправка на вредноста за годината								
дополнителна исправка на вредноста (ослободување на исправката на вредноста)	0	0	0	0	177	0	0	177
(ослободување на исправката на вредноста)	(177)	0	0	(177)	0	0	0	0
Трансфер во:								
- исправка на вредноста за Група 1	0	0	0	0	0	0	0	0
- исправка на вредноста за Група 2	0	0	0	0	0	0	0	0
- исправка на вредноста за Група 3	0	0	0	0	0	0	0	0
(Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања)	0	0	0	0	0	0	0	0
Ефект од курсни разлики (Отпишани побарувања)	0	0	0	0	0	0	0	0
Состојба на 31 декември	0	0	0	0	177	0	0	177

24 Вложувања во подружници и во придружени друштва**А Процент на учество на банката во подружници и во придружени друштва**

Назив на подружниците и на придружените друштва	Земја	во %			
		Процент на учество во сопственоста		Процент на право на глас	
		тековна година 2023	претходна година 2022	тековна година 2023	претходна година 2022
НЛБ ЛИЗ & ГО ДОО Скопје	Р.С.Македонија	49%	49%	49%	49%

Б Финансиски информации за придружените друштва - 100 проценти

Назив на придружените друштва	во илјади денари				
	Вкупна актива	Вкупни обврски	Вкупно капитал и резерви	Приходи	Добивка/(загуба) за финансиската година
тековна година 2023	609.525	517.472	92.053	669.517	(36.210)
	609.525	517.472	92.053	669.517	(36.210)
претходна година 2022	40.478	7.875	32.603	1.330	(4.364)
	40.478	7.875	32.603	1.330	(4.364)

25 Останати побарувања

	во илјади денари	
	тековна година 2023	претходна година 2022
Побарувања од купувачите	23.765	16.941
Однапред платени трошоци	26.400	27.233
Пресметани одложени приходи	0	0
Побарувања за провизии и надомести	99.562	110.493
Побарувања од вработените	3.818	4.403
Аванси за нематеријални средства	4.390	0
Аванси за недвижности и опрема	5.784	9.547
Останато		
сметка за краткорочно порамнување на операции со кредитни картички	448.270	353.161
Однапред платени пензии	4	1.362.412
Побарувања од картично работење без лимит	101.634	90.034
Залихи на материјал и ситен инвентар	28.894	31.680
Побарувања од порамнувања со хартии од вредност	1.114.300	0
Побарувања во пресметка	6.703	14.888
Други останати побарувања	33.597	32.920
Вкупно останати побарувања пред исправката на вредноста	1.897.121	2.053.712
(Исправка на вредноста)	(50.726)	(47.419)
Вкупно останати побарувања намалени за исправката на вредноста	1.846.395	2.006.293

во илјади денари	тековна година 2023				претходна година 2022			
	Исправка на вредноста за Група 1	Исправка на вредноста за Група 2	Исправка на вредноста за Група 3	Вкупно исправка на вредноста	Исправка на вредноста за Група 1	Исправка на вредноста за Група 2	Исправка на вредноста за Група 3	Вкупно исправка на вредноста
Движење на исправката на вредноста								
Состојба на 1 јануари	12.420	5.087	29.913	47.419	7.097	4.682	31.091	42.869
Исправка на вредноста за годината								0
дополнителна исправка на вредноста (ослободување на исправката на вредноста)	11.035	58.670	39.813	109.518	24.834	12.425	34.988	72.247
Трансфер во:	(54.073)	(15.037)	(15.032)	(84.142)	(25.552)	(8.490)	(9.447)	(43.489)
- исправка на вредноста за Група 1	(21.253)	21.252	1	0	(403)	402	1	0
- исправка на вредноста за Група 2	63.052	(67.416)	4.364	0	1.916	(5.417)	3.501	0
- исправка на вредноста за Група 3	3.831	1.688	(5.519)	0	4.560	2.029	(6.589)	0
(Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања)	0	0	0	0	0	0	0	0
Ефект од курсни разлики (Отпишани побарувања)	(10)	12	(1)	1	(1)	0	(1)	(2)
	(15)	(176)	(21.879)	(22.070)	(31)	(544)	(23.631)	(24.206)
Состојба на 31 декември	14.987	4.080	31.660	50.726	12.420	5.087	29.913	47.419

26 Заложени средства

	<i>во илјади денари</i>	
	тековна година 2023	претходна година 2022
Должнички хартии од вредност	0	0
Сопственички инструменти	0	0
Кредити на и побарувања од банки	0	0
Кредити на и побарувања од други клиенти	0	0
Останати побарувања	0	0
Вкупно заложени средства	0	0

27 Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања

		Земјиште	Градежни објекти	Опрема	Станбени објекти и станови	Други вредности	Вкупно
<i>во илјади денари</i>							
Почетна сметководствена вредност							
Состојба на 1 јануари 2022 (претходна година)		94	217.109	38.395	47.287	1.020	303.905
преземени во текот на годината		4.162	53.279	246	2.338	0	60.025
(продадени во текот на годината)		0	(25.821)	(6)	(49.626)	0	(75.453)
(пренос во сопствени средства)		0	0	0	0	0	0
Состојба на 31 декември 2022 (претходна година)		4.256	244.567	38.635	(1)	1.020	288.477
Состојба на 1 јануари 2023 (тековна година)		4.256	244.567	38.635	(1)	1.020	288.477
преземени во текот на годината		0	9.288	0	1	0	9.289
(продадени во текот на годината)		0	(178.921)	(37.671)	0	(159)	(216.751)
(пренос во сопствени средства)		0	0	0	0	0	0
Состојба на 31 декември 2023 (тековна година)		4.256	74.934	964	0	861	81.015
Оштетување							
Состојба на 1 јануари 2022 (претходна година)		19	126.293	19.200	47.287	1.020	193.819
загуба поради оштетување во текот на годината		847	28.309	3.888	0	0	33.044
(продадени во текот на годината)		0	(21.512)	(3)	(47.287)	0	(68.802)
(пренос во сопствени средства)		0	0	0	0	0	0
Состојба на 31 декември 2022 (претходна година)		866	133.090	23.085	0	1.020	158.061
Состојба на 1 јануари 2023 (тековна година)		866	133.090	23.085	0	1.020	158.061
загуба поради оштетување во текот на годината		678	13.070	44	0	0	13.792
(продадени во текот на годината)		0	(100.151)	(22.183)	0	(159)	(122.493)
(пренос во сопствени средства)		0	0	0	0	0	0
Состојба на 31 декември 2023 (тековна година)		1.544	46.009	946	0	861	49.360
Сегашна сметководствена вредност							
на 1 јануари 2022 (претходна година)		75	90.816	19.195	0	0	110.086
на 31 декември 2022 (претходна година)		3.390	111.477	15.550	(1)	0	130.416
на 31 декември 2023 (тековна година)		2.712	28.925	18	0	0	31.655

28 Нематеријални средства

A Усогласување на сегашната сметководствена вредност

во илјади денари		Интерно развиен софтвер	Купен софтвер од надворешни добавувачи	Други интерно развиени нематеријални средства	Други нематеријални средства	Нематеријални средства во подготовка	Вложувања во нематеријалните средства земено под закуп	Неконтролирано учество*	Вкупно
Набавна вредност									
Состојба на 1 јануари 2022 (претходна година)									
	0	606.175	0	308.958	8.311	22.815	0	0	946.259
зголемувања преку нови набавки	0	22.637	0	0	56.150	7.943	0	0	86.730
зголемувања преку интерен развој	0	0	0	0	0	0	0	0	0
зголемувања преку деловни комбинации (отуѓување и расходување)	0	0	0	0	0	0	0	0	0
(отуѓувања преку деловни комбинации)	0	0	0	0	0	0	0	0	0
(пренос во нетековни средства кои се чуваат за продажба)	0	0	0	0	0	0	0	0	0
пренос од нетековни средства кои се чуваат за продажба	0	0	0	0	0	0	0	0	0
останати преноси	0	29.397	0	0	(29.397)	0	0	0	0
Состојба на 31 декември 2022 (претходна година)	0	658.209	0	308.958	35.064	30.758	0	0	1.032.989
Состојба на 1 јануари 2023 (тековна година)									
	0	658.209	0	308.958	35.064	30.758	0	0	1.032.989
зголемувања преку нови набавки	0	8.156	0	4.309	22.330	4.604	0	0	39.399
зголемувања преку интерен развој	0	0	0	0	0	0	0	0	0
зголемувања преку деловни комбинации (отуѓување и расходување)	0	(25.970)	0	(21.041)	0	0	0	0	(47.011)
(отуѓувања преку деловни комбинации)	0	0	0	0	0	0	0	0	0
(пренос во нетековни средства кои се чуваат за продажба)	0	0	0	0	0	0	0	0	0
пренос од нетековни средства кои се чуваат за продажба	0	0	0	0	0	0	0	0	0
останати преноси	0	17.998	0	0	(39.979)	21.981	0	0	0
Состојба на 31 декември 2023 (тековна година)	0	658.393	0	292.226	17.415	57.343	0	0	1.025.377
Амортизација и оштетување									
Состојба на 1 јануари 2022 (претходна година)									
	0	393.167	0	229.189	0	11.456	0	0	633.812
амортизација за годината	0	70.501	0	28.955	0	5.301	0	0	104.757
загуба поради оштетување во текот на годината (ослободување на загубата поради оштетување во текот на годината)	0	0	0	0	0	0	0	0	0
(отуѓување и расходување)	0	0	0	0	0	0	0	0	0
(пренос во нетековни средства кои се чуваат за продажба)	0	0	0	0	0	0	0	0	0
пренос од нетековни средства кои се чуваат за продажба	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Состојба на 31 декември 2022 (претходна година)	0	463.668	0	258.144	0	16.757	0	0	738.569
Состојба на 1 јануари 2023 (тековна година)									
	0	463.668	0	258.144	0	16.757	0	0	738.570
амортизација за годината	0	71.709	0	28.164	0	7.444	0	0	107.317
загуба поради оштетување во текот на годината (ослободување на загубата поради оштетување во текот на годината)	0	0	0	0	0	0	0	0	0
(отуѓување и расходување)	0	(25.967)	0	(21.041)	0	0	0	0	(47.008)
(пренос во нетековни средства кои се чуваат за продажба)	0	0	0	0	0	0	0	0	0
пренос од нетековни средства кои се чуваат за продажба	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Состојба на 31 декември 2023 (тековна година)	0	509.410	0	265.267	0	24.201	0	0	798.879
Сегашна сметководствена вредност									
на 1 јануари 2022 (претходна година)									
	0	213.008	0	79.769	8.311	11.359	0	0	312.447
на 31 декември 2022 (претходна година)	0	194.541	0	50.814	35.064	14.001	0	0	294.420
на 31 декември 2023 (тековна година)	0	148.983	0	26.959	17.415	33.142	0	0	226.498

* само за консолидираните финансиски извештаи

28 Нематеријални средства

Б Сметководствена вредност на нематеријалните средства кадешто постои ограничување на сопственоста и /или се заложени како обезбедување за обврските на банката

во илјади денари		Интерно развиен софтвер	Купен софтвер од надворешни добавувачи	Други интерно развиени нематеријални средства	Други нематеријални средства	Нематеријални средства во подготовка	Вложувања во нематеријалните средства земени под закуп	Вкупно
Сегашна сметководствена вредност:								
на 31 декември 2022 (претходна година)		0	0	0	0	0	0	0
на 31 декември 2023 (тековна година)		0	0	0	0	0	0	0

29 Недвижности и опрема

A Усогласување на сегашната сметководствена вредност

во илјади денари		Земјиште	Градежни објекти	Транспортни средства	Мобел и канцелариска опрема	Останата опрема	Други ставови на недвижностите и опремата	Недвижности и опрема во подготовка	Вложувања во недвижностите и опремата земени под закуп	Вкупно
Набавна вредност										
Состојба на 1 јануари 2022 (претходна година)										
	145.639	2.144.801	125.754	648.654	695.712	19.153	14.442	110.403	3.904.558	
зголемувања	0	1.003	300	51.814	20.665	1.019	737	19.999	95.537	
зголемувања преку деловни комбинации (отуѓување и расходување)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
(отуѓувања преку деловни комбинации)	0	0	0	(99.636)	(3.966)	0	0	0	(103.602)	
(пренос во нетековни средства кои се чуваат за продажба)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
пренос од нетековни средства кои се чуваат за продажба	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
останати преноси	0	0	248	9.028	0	0	(14.442)	5.167	1	
Состојба на 31 декември 2022 (претходна година)	145.639	2.145.804	126.054	601.080	721.439	20.172	737	135.569	3.896.494	
Состојба на 1 јануари 2023 (тековна година)										
	145.639	2.145.804	126.054	601.080	721.439	20.172	737	135.569	3.896.494	
зголемувања	0	1.696	16.991	19.200	53.084	654	700	587	92.911	
зголемувања преку деловни комбинации (отуѓување и расходување)	0	0	0	(21.446)	(12.859)	(232)	0	(2.729)	(37.266)	
(отуѓувања преку деловни комбинации)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
(пренос во нетековни средства кои се чуваат за продажба)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
пренос од нетековни средства кои се чуваат за продажба	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
останати преноси	0	0	0	0	1.437	0	(1.437)	0	0	
Состојба на 31 декември 2023 (тековна година)	145.639	2.147.499	143.045	598.834	763.101	20.594	0	133.427	3.952.139	
Амортизација и оштетување										
Состојба на 1 јануари 2022 (претходна година)										
	0	626.101	96.869	536.400	549.014	10.422	0	78.189	1.896.995	
амортизација за годината	0	50.363	6.105	42.333	44.771	1.086	0	10.532	155.190	
загуба поради оштетување во текот на годината (ослободување на загубата поради оштетување во текот на годината)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
(отуѓување и расходување)	0	0	0	(99.382)	(3.868)	0	0	0	(103.250)	
(пренос во нетековни средства кои се чуваат за продажба)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
пренос од нетековни средства кои се чуваат за продажба	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
останати преноси	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Состојба на 31 декември 2022 (претходна година)	0	676.464	102.974	479.351	589.917	11.508	0	88.721	1.948.935	
Состојба на 1 јануари 2023 (тековна година)										
	0	676.464	102.974	479.351	589.917	11.508	0	88.721	1.948.935	
амортизација за годината	0	50.388	7.904	32.138	46.027	1.196	0	13.503	151.156	
загуба поради оштетување во текот на годината (ослободување на загубата поради оштетување во текот на годината)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
(отуѓување и расходување)	0	0	0	(21.440)	(12.781)	(174)	0	(1.807)	(36.202)	
(пренос во нетековни средства кои се чуваат за продажба)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
пренос од нетековни средства кои се чуваат за продажба	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
останати преноси	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Состојба на 31 декември 2023 (тековна година)	0	726.852	110.878	490.049	623.163	12.530	0	100.417	2.063.889	
Сегашна сметководствена вредност										
на 1 јануари 2022 (претходна година)										
	145.639	1.518.700	28.885	112.254	146.698	8.731	14.442	32.214	2.007.563	
на 31 декември 2022 (претходна година)	145.639	1.469.340	23.080	121.729	131.522	8.664	737	46.848	1.947.559	
на 31 декември 2023 (тековна година)	145.639	1.420.647	32.167	108.785	139.938	8.064	0	33.010	1.888.250	

29 Недвижности и опрема

Б Сметководствена вредност на ставките на недвижностите и опремата кадешто постои ограничување на сопственоста и /или се заложени како обезбедување за обврските на банката

<i>во илјади денари</i>		Земјиште	Градежни објекти	Транспортни средства	Мебел и канцелариска опрема	Останата опрема	Други ставки на недвижностите и опремата	Недвижности и опрема во подготовка	Вложувања во недвижностите и опремата земени под закуп	Вкупно
Сегашна сметководствена вредност:										
на 31 декември 2022 (претходна година)		0	0	0	0	0	0	0	0	0
на 31 декември 2023 (тековна година)		0	0	0	0	0	0	0	0	0

30 Тековни и одложени даночни средства и обврски

30.1 Тековни даночни средства и тековни даночни обврски

	во илјади денари	
	тековна година 2023	претходна година 2022
Побарувања за данок на добивка (тековен)	0	0
Обврски за данок на добивка (тековен)	99.670	28.493

30.2 Одложени даночни средства и одложени даночни обврски

А Признаени одложени даночни средства и одложени даночни обврски

во илјади денари	тековна година 2023			претходна година 2022		
	Одложени даночни средства	(Одложени даночни обврски)	на нето- основа	Одложени даночни средства	(Одложени даночни обврски)	на нето- основа
Дериватни средства чувани за управување со ризик	0	0	0	0	0	0
Кредити на и побарувања од банки	0	0	0	0	0	0
Кредити на и побарувања од други комитенти	0	0	0	0	0	0
Вложувања во хартии од вредност	0	0	0	0	0	0
Нематеријални средства	0	0	0	0	0	0
Недвижности и опрема	0	0	0	0	0	0
Останати побарувања	0	0	0	0	0	0
Дериватни обврски чувани за управување со ризик	0	0	0	0	0	0
Останати обврски	0	0	0	0	0	0
Неискористени даночни загуби и неискористени даночни кредити	0	0	0	0	0	0
Останато	0	0	0	0	0	0
Одложени даночни средства/обврски признаени во билансот на успех	0	0	0	0	0	0
Вложувања во финансиските средства расположливи за продажба	0	0	0	0	0	0
Заштита од ризик од паричните текови	0	0	0	0	0	0
Одложени даночни средства/обврски признаени во капиталот	0	0	0	0	0	0
Вкупно признаени одложени даночни средства/обврски	0	0	0	0	0	0

Б Непризнаени одложени даночни средства

	во илјади денари	
	тековна година 2023	претходна година 2022
Даночни загуби	0	0
Даночни кредити	0	0
Вкупно непризнаени одложени даночни средства	0	0

30 Тековни и одложени даночни средства и одложени даночни обврски

В Усогласување на движењата на одложените даночни средства и одложените даночни обврски во текот на годината

	Признаени во текот на годината во:			Состојба на 31 декември
	Состојба на 1 јануари	Билансот на успех	Капиталот	
<i>во илјади денари</i>				
претходна година 2022				
Дериватни средства чувани за управување со ризик	0	0	0	0
Кредити на и побарувања од банки	0	0	0	0
Кредити на и побарувања од други комитенти	0	0	0	0
Вложувања во хартии од вредност	0	0	0	0
Нематеријални средства	0	0	0	0
Недвижности и опрема	0	0	0	0
Останати побарувања	0	0	0	0
Дериватни обврски чувани за управување со ризик	0	0	0	0
Останати обврски	0	0	0	0
Неискористени даночни загуби и неискористени даночни кредити	0	0	0	0
Останато	0	0	0	0
Вложувања во финансиските средства расположливи за продажба	0	0	0	0
Заштита од ризик од паричните текови	0	0	0	0
Вкупно признаени одложени даночни средства/обврски	0	0	0	0
тековна година 2023				
Дериватни средства чувани за управување со ризик	0	0	0	0
Кредити на и побарувања од банки	0	0	0	0
Кредити на и побарувања од други комитенти	0	0	0	0
Вложувања во хартии од вредност	0	0	0	0
Нематеријални средства	0	0	0	0
Недвижности и опрема	0	0	0	0
Останати побарувања	0	0	0	0
Дериватни обврски чувани за управување со ризик	0	0	0	0
Останати обврски	0	0	0	0
Неискористени даночни загуби и неискористени даночни кредити	0	0	0	0
Останато	0	0	0	0
Вложувања во финансиските средства расположливи за продажба	0	0	0	0
Заштита од ризик од паричните текови	0	0	0	0
Вкупно признаени одложени даночни средства/обврски	0	0	0	0

31 Нетековни средства кои се чуваат за продажба и група за отуѓување

А Нетековни средства кои се чуваат за продажба

Нематеријални средства
Недвижности и опрема
Вкупно нетековни средства кои се чуваат за продажба

во илјади денари	
тековна година 2023	претходна година 2022
0	0
0	0
0	0

Б Група за отуѓување

Група на средства за отуѓување
Финансиски средства
Нематеријални средства
Недвижности и опрема
Вложувања во придружените друштва
Побарувања за данок на добивка
Останати средства
Вкупно група на средства за отуѓување

во илјади денари	
тековна година 2023	претходна година 2022
0	0
0	0
0	0
0	0
0	0
0	0
0	0

Обврски директно поврзани со групата на средства за отуѓување
Финансиски обврски
Поседна резерва
Обврски за данок на добивка
Останати обврски
Вкупно обврски директно поврзани со групата на средства за отуѓување

0	0
0	0
0	0
0	0
0	0

В Добивка/(загуба) признаена од продажбата на средствата кои се чуваат за продажба и група за отуѓување

Добивка/(загуба) признаена од продажбата на средствата кои се чуваат за продажба и група за отуѓување

во илјади денари	
тековна година 2023	претходна година 2022
0	0

32 Обврски за тргување

	во илјади денари	
	тековна година 2023	претходна година 2022
<i>Депозити на банки</i>		
Тековни сметки, депозити по видување и депозити преку ноќ	0	0
Орочени депозити	0	0
Останати депозити	0	0
	0	0
<i>Депозити на други комитенти</i>		
Тековни сметки, депозити по видување и депозити преку ноќ	0	0
Орочени депозити	0	0
Останати депозити	0	0
	0	0
<i>Издадени должнички хартии од вредност</i>		
Инструменти на пазарот на пари	0	0
Сертификати за депозит	0	0
Издадени обврзници	0	0
Останато	0	0
	0	0
<i>Останати финансиски обврски</i>	0	0
<i>Деривати за тргување</i>		
Договори зависни од промената на каматната стапка	0	0
Договори зависни од промената на курсот	0	0
Договори зависни од промената на цената на хартиите од вредност	0	0
Други договори кои ги исполнуваат критериумите на МСФИ 9	0	0
	0	0
Вкупно обврски за тргување	0	0

**33 Финансиски обврски по објективна вредност преку билансот на успех,
определени како такви при почетното признавање**

<i>во илјади денари</i>			
тековна година 2023		претходна година 2022	
сегашна сметководствена вредност	договорна вредност, платлива на достасување	сегашна сметководствена вредност	договорна вредност, платлива на достасување
<i>Депозити на банки</i>			
Тековни сметки, депозити по видување и депозити преку ноќ	0	0	0
Орочени депозити	0	0	0
Останати депозити	0	0	0
	0	0	0
<i>Депозити на други комитенти</i>			
Тековни сметки, депозити по видување и депозити преку ноќ	0	0	0
Орочени депозити	0	0	0
Останати депозити	0	0	0
	0	0	0
<i>Издадени должнички хартии од вредност</i>			
Инструменти на пазарот на пари	0	0	0
Сертификати за депозит	0	0	0
Издадени обврзници	0	0	0
Останато	0	0	0
	0	0	0
<i>Субординирани обврски</i>	0	0	0
<i>Останати финансиски обврски</i>	28.977	24.178	12.386
Вкупно финансиски обврски по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	28.977	24.178	14.213

<i>во илјади денари</i>	
тековна година 2023	претходна година 2022
<i>Движење на промените во кредитната способност на банката, за финансиски обврски кои се мерат по објективна вредност</i>	
Состојба на 1 јануари	0
Признаено во Останата сеопфатна добивка за годината (Трансфер во други резервни фондови)	0
	0
Состојба на 31 декември	0

НЛБ БАНКА АД СКОПЈЕ

Финансиски извештаи за годината завршена на 31 декември 2023 година
(сите износи се искажани во илјади денари, доколку поинаку не е назначено)

34 Депозити

34.1 Депозити на банки

	<i>во илјади денари</i>			
	тековна година 2023		претходна година 2022	
	краткорочни	долгорочни	краткорочни	долгорочни
Тековни сметки				
домашни банки	343.867	0	312.626	0
странски банки	17.653	0	9.527	0
Депозити по видување				
домашни банки	425	0	572	0
странски банки	0	0	0	0
Орочени депозити				
домашни банки	0	0	0	0
странски банки	0	0	0	0
Ограничени депозити				
домашни банки	0	0	0	0
странски банки	0	0	0	0
Останати депозити				
домашни банки	0	0	0	0
странски банки	0	0	0	0
Обврски врз основа на камати за депозити				
домашни банки	0	0	(19)	0
странски банки	0	0	0	0
Тековна достасност	0	0	0	0
Вкупно депозити на банки	361.945	0	322.706	0

34 Депозити
34.2 Депозити на други комитенти

	во илјади илјади			
	тековна година 2023		претходна година 2022	
	краткорочни	долгорочни	краткорочни	долгорочни
Нефинансиски друштва				
Тековни сметки	21.204.995	0	20.233.372	0
Депозити по видување	298.864	0	87.783	0
Орочени депозити	160.997	541.680	222.375	305.560
Ограничени депозити	359.785	90.882	293.577	93.460
Останати депозити	0	0	0	0
Обврски врз основа на камати за депозити	4.573	0	2.215	0
	22.029.214	632.562	20.839.322	399.020
Држава				
Тековни сметки	234.457	0	315.142	0
Депозити по видување	0	0	0	0
Орочени депозити	254	0	254	0
Ограничени депозити	0	0	0	0
Останати депозити	0	0	0	0
Обврски врз основа на камати за депозити	270	0	262	0
	234.981	0	315.658	0
Непрофитни институции кои им служат на домаќинствата				
Тековни сметки	1.017.291	0	906.237	0
Депозити по видување	640	0	2.641	0
Орочени депозити	51	541	51	54.500
Ограничени депозити	2.659	0	3.493	0
Останати депозити	0	0	0	0
Обврски врз основа на камати за депозити	0	0	28	0
	1.020.641	541	912.450	54.500
Финансиски друштва, освен банки				
Тековни сметки	835.966	0	838.226	0
Депозити по видување	0	0	2.644	0
Орочени депозити	32.138	102.429	120.280	40.738
Ограничени депозити	47.851	801	48.684	386
Останати депозити	0	0	0	0
Обврски врз основа на камати за депозити	1.758	0	176	0
	917.713	103.230	1.010.010	41.124
Домаќинства				
Тековни сметки	38.412.735	0	38.174.991	0
Депозити по видување	10.905.459	0	11.648.327	0
Орочени депозити	3.915.770	11.804.658	4.566.500	9.739.390
Ограничени депозити	91.219	1.555.461	98.235	1.521.201
Останати депозити	0	0	0	0
Обврски врз основа на камати за депозити	107.929	0	41.948	0
	53.433.112	13.360.119	54.530.001	11.260.591
Нерезиденти, освен банки				
Тековни сметки	705.356	0	726.349	0
Депозити по видување	23.189	0	20.375	0
Орочени депозити	18.678	41.679	17.514	48.622
Ограничени депозити	0	0	0	0
Останати депозити	0	0	0	0
Обврски врз основа на камати за депозити	142	0	197	0
	747.365	41.679	764.435	48.622
Тековна достасност	4.665.464	(4.665.464)	5.651.811	(5.651.811)
Вкупно депозити на други комитенти	83.048.490	9.472.667	84.023.687	6.152.046

35 Издадени должнички хартии од вредност

	<i>во илјади денари</i>	
	тековна година 2023	претходна година 2022
Инструменти на пазарот на пари	0	0
Сертификати за депозит	0	0
Издадени обврзници	0	0
Останато	0	0
Обврски врз основа на камати за издадени хартии од вредност	0	0
Вкупно издадени должнички хартии од вредност	0	0

36 Обврски по кредити

А Структура на обврските по кредити според видот на обврската и секторот на кредитодавателот

	во илјади денари			
	тековна година 2023		претходна година 2022	
	краткорочни	долгорочни	краткорочни	долгорочни
Банки				
резиденти				
Обврски по кредити	0	2.144.035	0	1.494.188
Репо-транзакции	0	0	0	0
Обврски врз основа на камати	488	0	112	0
нерезиденти				
Обврски по кредити	0	600.321	0	584.416
Репо-транзакции	0	0	0	0
Обврски врз основа на камати	6.653	0	4.881	0
Нефинансиски друштва				
Обврски по кредити	0	0	0	0
Репо-транзакции	0	0	0	0
Обврски врз основа на камати	0	0	0	0
Држава				
Обврски по кредити	804	5.097	1.536	10.385
Репо-транзакции	0	0	0	0
Обврски врз основа на камати	9	0	17	0
Непрофитни институции кои им служат на домаќинствата				
Обврски по кредити	0	0	0	0
Обврски врз основа на камати	0	0	0	0
Финансиски друштва, освен банки				
Обврски по кредити	0	0	0	0
Репо-транзакции	0	0	0	0
Обврски врз основа на камати	0	0	0	0
Нерезиденти, освен банки				
Нефинансиски друштва				
Обврски по кредити	0	0	0	0
Репо-транзакции	0	0	0	0
Обврски врз основа на камати	0	0	0	0
Држава				
Обврски по кредити	0	0	0	0
Репо-транзакции	0	0	0	0
Обврски врз основа на камати	0	0	0	0
Непрофитни институции кои им служат на домаќинствата				
Обврски по кредити	0	0	0	0
Репо-транзакции	0	0	0	0
Обврски врз основа на камати	0	0	0	0
Финансиски друштва, освен банки				
Обврски по кредити	0	0	0	0
Репо-транзакции	0	0	0	0
Обврски врз основа на камати	0	0	0	0
Домаќинства				
Обврски по кредити	0	0	0	0
Обврски врз основа на камати	0	0	0	0
Тековна достасност	590.699	(590.699)	464.111	(464.111)
Вкупно обврски по кредити	598.653	2.158.754	470.657	1.624.878

36 Обврски по кредити

Б Обврски по кредити според кредитодавателот

	во илјади денари			
	тековна година 2023		претходна година 2022	
	краткорочни	долгорочни	краткорочни	долгорочни
<i>домашни извори:</i>				
Развојна банка на Северна Македонија	488	2.144.035	112	1.494.188
Министерство за финансии	813	5.097	1.553	10.385
	1.301	2.149.132	1.665	1.504.573
<i>странски извори:</i>				
EBRD LONDON UK	6.653	600.321	4.881	584.416
	6.653	600.321	4.881	584.416
Тековна достасност	590.699	(590.699)	464.111	(464.111)
Вкупно обврски по кредити	598.653	2.158.754	470.657	1.624.878

НЛБ БАНКА АД СКОПЈЕ

Финансиски извештаи за годината завршена на 31 декември 2023 година

(сите износи се искажани во илјади денари, доколку поинаку не е назначено)

37 Субординирани обврски

<i>во илјади денари</i>	
тековна година 2023	претходна година 2022
<i>Обврски по субординирани депозити</i>	
_____	0
_____	0
_____	0
Обврски врз основа на камати	0
	0
<i>Обврски по субординирани кредити</i>	
NOVA LJUBLJANSKA BANKA D.D	2.086.356
Обврски врз основа на камати	2.249
	2.761.515
	2.285
	2.088.605
	2.763.800
<i>Обврски по субординирани издадени должнички хартии од вредност</i>	
_____	0
_____	0
_____	0
Обврски врз основа на камати	0
	0
	0
Откупливи приоритетни акции	0
	0
Вкупно субординирани обврски	2.088.605
	2.763.800

38 Поседна резерва и резервирања

во илјади денари	Поседна резерва за вонбилансни кредитни изложености	Резервирања за потенцијалните обврски врз основа на судски спорови	Резервирања за пензиите и за други користи за вработените	Резервирања за реструктурирањето	Резервирања за неповолните договори	Останати резервирања	Вкупно
Состојба на 1 јануари 2022 (претходна година)	168.909	64.034	65.536	0	0	0	298.479
дополнителни резервирања во текот на годината	85.993	0	4.793	0	0	0	90.786
(искористени резервирања во текот на годината)	0	0	(2.444)	0	0	0	(2.444)
(ослободување на резервирањата во текот на годината)	(104.144)	(8.294)	(16.168)	0	0	0	(128.606)
ефект од курсни разлики	68	0	0	0	0	0	68
Состојба на 31 декември 2022 (претходна година)	150.826	55.740	51.717	0	0	0	258.283
Состојба на 1 јануари 2023 (тековна година)	150.826	55.740	51.717	0	0	0	258.283
дополнителни резервирања во текот на годината	54.021	0	17.917	0	0	0	71.938
(искористени резервирања во текот на годината)	0	(2.391)	(3.757)	0	0	0	(6.148)
(ослободување на резервирањата во текот на годината)	(69.273)	(23.707)	(1.336)	0	0	0	(94.318)
ефект од курсни разлики	774	0	0	0	0	0	774
Состојба на 31 декември 2023 (тековна година)	136.348	29.642	64.539	0	0	0	230.529

НЛБ БАНКА АД СКОПЈЕ

Финансиски извештаи за годината завршена на 31 декември 2023 година

(сите износи се искажани во илјади денари, доколку поинаку не е назначено)

39 Останати обврски

	<i>во илјади денари</i>	
	тековна година 2023	претходна година 2022
Обврски кон добавувачите	43.798	88.752
Добиени аванси	3.833	2.404
Обврски за провизиите и надоместите	25	25
Пресметани трошоци	144.627	109.177
Разграничени приходи од претходна година	32.555	22.988
Краткорочни обврски кон вработените	59.896	54.212
Краткорочни обврски за користите на вработените	58.165	42.091
Останато		
обврски за дивиденди	23.937	18.030
сметки за операции со кредитни картички	556.633	371.403
обврски за неизвршени исплати по наплати	491.490	601.874
останато	138.113	157.066
Вкупно останати обврски	1.553.072	1.468.022

40 Запишан капитал

	во денари		број на издадени акции				во илјади денари	
	Номинална вредност по акција		обични акции		неоткупливи приоритетни акции		Вкупно запишан капитал	
	обични акции	неоткупливи приоритетни акции	тековна година 2023	претходна година 2022	тековна година 2023	претходна година 2022	тековна година 2023	претходна година 2022
Состојба на 1 јануари - целосно платени	1.000	0	854.061	854.061	0	0	854.061	854.061
Запишани акции во текот на годината	0	0	0	0	0	0	0	0
Реализација на опциите на акции	0	0	0	0	0	0	0	0
Поделба/окрупнување на номиналната вредност на акција	0	0	0	0	0	0	0	0
Останати промени во текот на годината	0	0	0	0	0	0	0	0
Состојба на 31 декември - целосно платени	1.000	0	854.061	854.061	0	0	854.061	854.061

40 Запишан капитал

Б.1 Објавени дивиденди и платени дивиденди од страна на банката

	во илјади денари	
	тековна година	претходна година
	2023	2022
Објавени дивиденди и платени дивиденди за годината	2.076.222	630.297

	во денари	
	тековна година	претходна година
	2023	2022
Дивиденда по обична акција	2.431	738
Дивиденда по приоритетна акција	0	0

Б.2 Објавени дивиденди по денот на билансот на состојба (не се прикажани обврски за дивиденди во билансот на состојба)

	во илјади денари	
	тековна година	претходна година
	2023	2022
Објавени дивиденди по 31 декември	0	0

	во денари	
	тековна година	претходна година
	2023	2022
Дивиденда по обична акција	0	0
Дивиденда по приоритетна акција	0	0

В Акционери чија сопственост надминува 5% од акциите со право на глас

	во илјади денари		во %	
	тековна година	претходна година	тековна година	претходна година
Име на акционерот	Запишан капитал (номинална вредност)	Запишан капитал (номинална вредност)	право на глас	право на глас
NLB d.d. Ljubljana	742.804	742.804	86,97%	86,97%
Вкупно	742.804	742.804	86,97%	86,97%

41 Заработка по акција

Нето-добивка која им припаѓа на имателите на обични акции
 Нето-добивка за годината
 Дивиденда за неоткупливи приоритетни акции
 Корекции на нето-добивката која им припаѓа на имателите на обични акции

Нето-добивка која им припаѓа на имателите на обични акции

<i>во илјади денари</i>	
тековна година 2023	претходна година 2022
3.216.860	2.433.910
0	0
0	0
3.216.860	2.433.910

Пондериран просечен број на обичните акции
 Издадени обични акции на 1 јануари
 Ефекти од промените на бројот на обичните акции во текот на годината

Пондериран просечен број на обичните акции на 31 декември
Основна заработка по акција (во денари)

<i>број на акции</i>	
тековна година 2023	претходна година 2022
854.061	854.061
0	0
854.061	854.061
3.767	2.850

41 Заработка по акција

*Нето-добивка која им припаѓа на имателите на обични акции
(разводнета)*

Нето-добивка за годината која има припаѓа на имателите на обични акции

Корекции на нето-добивката који им припаѓа на имателите на обични акции за ефектите на сите издадени потенцијални обични акции

**Нето-добивка која има припаѓа на имателите на обични акции
(разводнета)**

<i>во илјади денари</i>	
тековна година 2023	претходна година 2022
3.216.860	2.433.910
0	0
3.216.860	2.433.910

Пондериран просечен број на обичните акции (разводнет)

Издадени обични акции на 1 јануари

Ефекти од издавањето на потенцијалните обични акции

**Пондериран просечен број на обичните акции (разводнети) на
31 декември**

Разводнета заработка по акција (во денари)

<i>број на акции</i>	
тековна година 2023	претходна година 2022
854.061	854.061
0	0
854.061	854.061
3.767	2.850

42 Потенцијални обврски и потенцијални средства
42.1 Потенцијални обврски

Платежни непокриени гаранции	
во денари	
во странска валута	
во денари со валутна клаузула	
Чинидбени непокриени гаранции	
во денари	
во странска валута	
во денари со валутна клаузула	
Непокриени акредитиви	
во денари	
во странска валута	
во денари со валутна клаузула	
Неискористени пречекорувања по тековни сметки	
Неискористени лимити на кредитни картички	
Преземени обврски за кредитирање и неискористени кредитни лимити	
Издадени покриени гаранции	
Покриени акредитиви	
Останати потенцијални обврски	
Вкупно потенцијални обврски пред посебната резерва	
(Посебна резерва)	
Вкупно потенцијални обврски намалени за посебната резерва	

<i>во илјади денари</i>	
тековна година 2023	претходна година 2022
3.828.070	4.098.973
1.298.617	1.830.088
212.334	276.446
2.019.180	1.808.761
76.679	43.342
163.145	171.145
0	0
1.459.088	788.762
0	0
1.461.159	1.519.216
1.807.575	1.910.217
6.381.250	4.955.666
226.685	232.607
31.276	5.754
0	0
18.965.058	17.640.977
(136.348)	(150.826)
18.828.710	17.490.151

42.2 Потенцијални средства

Наведете ги одделно позначајните потенцијални средства:

Вкупно потенцијални средства

<i>во илјади денари</i>	
тековна година 2023	претходна година 2022
0	0
0	0
0	0
0	0

43 Работи во име и за сметка на трети лица

	во илјади денари					
	тековна година 2023			претходна година 2022		
	средства	обврски	нето позиција	средства	обврски	нето позиција
Администрирање на средствата во име и за сметка на трети лица						
Депозити во денари	0	311.990	(311.990)	0	287.523	(287.523)
Депозити во странска валута	0	0	0	0	0	0
Кредити во денари	701.846	392.602	309.244	711.749	426.781	284.968
Кредити во странска валута	0	0	0	0	0	0
Други побарувања во денари	49.704.124	49.705.403	(1.279)	52.586.459	52.587.251	(792)
Други побарувања во странска валута	0	0	0	0	0	0
Управување на средствата во име и за сметка на трети лица						
Депозити во денари	0	0	0	0	0	0
Депозити во странска валута	0	0	0	0	0	0
Кредити во денари	0	0	0	0	0	0
Кредити во странска валута	0	0	0	0	0	0
Други побарувања во денари	0	0	0	0	0	0
Други побарувања во странска валута	0	0	0	0	0	0
Старателски сметки	9.997	10.044	(47)	2.877	2.877	0
Останато	0	0	0	0	0	0
Вкупно	50.415.967	50.420.039	(4.072)	53.301.085	53.304.432	(3.347)

44 Трансакции со поврзаните страни

А. Биланс на состојба

во илјади денари	Матично друштво	Подружници	Придружени друштва	Раководен кадар на банката	Останати поврзани страни	Вкупно
Состојба на 31 Декември 2023 (тековна година)						
Средства						
Тековни сметки	227.121	0	0	0	59.937	287.058
Средства за тргување	0	0	0	0	0	0
Кредити и побарувања						
хипотекарни кредити	0	0	0	0	0	0
потрошувачки кредити	0	0	0	15.496	8.968	24.464
побарувања по финансиски лизинг	0	0	0	0	0	0
побарувања по факторинг и форфетирање	0	0	0	0	0	0
останати кредити и побарувања	0	0	407.941	37.525	323.113	768.579
Вложувања во хартиите од вредност	0	0	0	0	0	0
(Исправка на вредноста)	(2.271)	0	(38.916)	(451)	(14.432)	(56.070)
Останати средства	8.844	0	10	650	3.716	13.220
Вкупно	233.694	0	369.035	53.220	381.302	1.037.251
Обврски						
Обврски за тргување	0	0	0	0	0	0
Депозити	217	0	14.742	52.243	342.242	409.444
Издадени хартии од вредност	0	0	0	0	0	0
Обврски по кредити	0	0	0	0	0	0
Субординирани обврски	2.088.605	0	0	0	0	2.088.605
Останати обврски	22.608	0	143	23.421	(7.651)	38.521
Вкупно	2.111.430	0	14.885	75.664	334.591	2.536.570
Потенцијални обврски						
Издадени гаранции	8.988	0	0	0	195	9.183
Издадени акредитиви	0	0	0	0	0	0
Останати потенцијални обврски	0	0	61.695	13.659	2.430	77.784
(Посебна резерва)	(90)	0	0	(60)	(33)	(183)
Вкупно	8.898	0	61.695	13.599	2.592	86.784
Потенцијални средства						
Примени гаранции	0	0	0	0	0	0
Останати потенцијални средства	0	0	0	0	0	0
Вкупно	0	0	0	0	0	0

во илјади денари	Матично друштво	Подружници	Придружени друштва	Раководен кадар на банката	Останати поврзани страни	Вкупно
Состојба на 31 Декември 2022 (претходна година)						
Средства						
Тековни сметки	486.162	0	0	0	294.921	781.083
Средства за тргување	0	0	0	0	0	0
Кредити и побарувања						
хипотекарни кредити	0	0	0	0	0	0
потрошувачки кредити	0	0	0	19.135	10.357	29.492
побарувања по финансиски лизинг	0	0	0	0	0	0
побарувања по факторинг и форфетирање	0	0	0	0	0	0
останати кредити и побарувања	0	0	0	50.636	32.309	82.945
Вложувања во хартиите од вредност	0	0	0	0	0	0
(Исправка на вредноста)	(4.862)	0	0	(654)	(2.304)	(7.820)
Останати средства	1.674	0	16.009	626	3.657	21.966
Вкупно	482.974	0	16.009	69.743	338.940	907.666
Обврски						
Обврски за тргување	0	0	0	0	0	0
Депозити	167	0	28.606	74.034	186.580	289.387
Издадени хартии од вредност	0	0	0	0	0	0
Обврски по кредити	0	0	0	0	0	0
Субординирани обврски	2.763.800	0	0	0	0	2.763.800
Останати обврски	16.279	0	0	26.232	8.489	51.000
Вкупно	2.780.246	0	28.606	100.266	195.069	3.104.187
Потенцијални обврски						
Издадени гаранции	4.245	0	0	0	0	4.245
Издадени акредитиви	0	0	0	0	0	0
Останати потенцијални обврски	0	0	0	16.584	2.796	19.380
(Посебна резерва)	(42)	0	0	(80)	(43)	(165)
Вкупно	4.203	0	0	16.504	2.753	23.460
Потенцијални средства						
Примени гаранции	0	0	0	0	0	0
Останати потенцијални средства	0	0	0	0	0	0
Вкупно	0	0	0	0	0	0

44 Трансакции со поврзаните страни

Б. Приходи и расходи кои произлегуваат од трансакциите со поврзаните страни

во илјади денари	Матично друштво	Подружници	Придружени друштва	Раководен кадар на банката	Останати поврзани страни	Вкупно
2023 (тековна година)						
Приходи						
Приходи од камата	5.040	0	13.986	1.924	4.659	25.609
Приходи од провизии и надомести	13.361	0	239	368	952	14.920
Нето-приходи од тргување	0	0	0	0	0	0
Приходи од дивиденда	0	0	0	0	0	0
Капитална добивка од продажбата на нетековни средства	0	0	0	0	0	0
Останати приходи	9.462	0	1.208	69	5.605	16.344
Трансфери помеѓу субјектите	0	0	0	0	0	0
Вкупно	27.863	0	15.433	2.361	11.216	56.873
Расходи						
Расходи за камата	(232.468)	0	0	(175)	(1.204)	(233.847)
Расходи за провизии и надомести	(57.610)	0	0	0	(550)	(58.160)
Нето-загуби од тргување	(2.109)	0	0	0	0	(2.109)
Расходи за набавка на нетековните средства	0	0	0	0	0	0
Исправка на вредноста на финансиските средства, на нето-основа	2.452	0	(38.940)	149	(12.219)	(48.558)
Останати расходи	(72.026)	0	0	(4.911)	(110.374)	(187.311)
Трансфери помеѓу субјектите	0	0	0	0	0	0
Вкупно	(361.761)	0	(38.940)	(4.937)	(124.347)	(529.985)

во илјади денари	Матично друштво	Подружници	Придружени друштва	Раководен кадар на банката	Останати поврзани страни	Вкупно
2022 (претходна година)						
Приходи						
Приходи од камата	809	0	0	2.152	1.666	4.627
Приходи од провизии и надомести	13.206	0	25	391	935	14.557
Нето-приходи од тргување	0	0	0	0	0	0
Приходи од дивиденда	0	0	0	0	0	0
Капитална добивка од продажбата на нетековни средства	0	0	0	0	0	0
Останати приходи	11.825	0	241	(45)	5.219	17.240
Трансфери помеѓу субјектите	0	0	0	0	0	0
Вкупно	25.840	0	266	2.498	7.820	36.424
Расходи						
Расходи за камата	(146.776)	0	0	(233)	(1.218)	(148.227)
Расходи за провизии и надомести	(46.220)	0	0	0	(2.287)	(48.507)
Нето-загуби од тргување	(6.704)	0	0	0	0	(6.704)
Расходи за набавка на нетековните средства	0	0	0	0	0	0
Исправка на вредноста на финансиските средства, на нето-основа	(107)	0	0	(63)	8.303	8.133
Останати расходи	(24.584)	0	0	(3.734)	(20.573)	(48.891)
Трансфери помеѓу субјектите	0	0	0	0	0	0
Вкупно	(224.391)	0	0	(4.030)	(15.775)	(244.196)

В Надомести на раководниот кадар на банката

	во илјади денари	
	тековна година 2023	претходна година 2022
Краткорочни користи за вработените	160.762	165.008
Користи по престанокот на вработувањето	5.161	8.532
Користи поради престанок на вработувањето	0	0
Плаќања на вработените врз основа на акции, подмирени со сопственички инструменти	0	0
Плаќања на вработените врз основа на акции, подмирени со парични средства	0	0
Останато	40.206	8.749
Вкупно	206.129	182.289

45 Наеми

А. Наемодавател

А.1 Побарувања по финансиски наеми

Во илјади денари	Вкупно побарувања по финансиски наем	Период на достасување на побарувањата по финансиски наем		
		до 1 година	од 1 до 5 години	над 5 години
Состојба на 31 декември 2023 (тековна година)				
Сегашна вредност на минималните плаќања за наемот				
Вкупно	0	0	0	0
Состојба на 31 декември 2022 (претходна година)				
Сегашна вредност на минималните плаќања за наемот				
Вкупно	0	0	0	0

А.2 Побарувања по неотповикливи оперативни наеми

Во илјади денари	Вкупно побарувања по неотповикливи оперативни наеми	Период на достасување на побарувањата по неотповикливи оперативни наеми		
		до 1 година	од 1 до 5 години	над 5 години
Состојба на 31 декември 2023 (тековна година)				
Сегашна вредност на минималните плаќања за наемот				
Вкупно	0	0	0	0
Состојба на 31 декември 2022 (претходна година)				
Сегашна вредност на минималните плаќања за наемот				
Вкупно	0	0	0	0

Во илјади денари	Земјиште	Градежни објекти	Транспортни средства	Мебел и канцелариска опрема	Останата опрема	Други ставки на недвижностите и опремата	Вкупно
состојба на 31 декември 2023 (тековна година)	0	184.861	0	0	0	0	184.861
состојба на 31 декември 2022 (претходна година)	0	163.650	0	0	0	0	163.650
Вкупно	0	184.861	0	0	0	0	184.861

45 Наеми

Б Наемател
Б.1 Обврски по финансиски наеми

во илјади денари	Вкупно обврски по финансиски наем	Период на достасување на обврските по финансиски наем		
		до 1 година	од 1 до 5 години	над 5 години
Состојба на 31 декември 2023 (тековна година)	0	0	0	0
Вкупно	0	0	0	0
Состојба на 31 декември 2022 (претходна година)	0	0	0	0
Вкупно	0	0	0	0

во илјади денари	Земјиште	Градежни објекти	Транспортни средства	Мебел и канцелариска опрема	Останата опрема	Други ставки на недвижностите и опремата	Вкупно
Набавна вредност							
Состојба на 1 јануари 2022 (претходна година)	0	0	0	0	0	0	0
зголемувања (отугување и расходување)	0	0	0	0	0	0	0
останато	0	0	0	0	0	0	0
Состојба на 31 декември 2022 (претходна година)	0	0	0	0	0	0	0
Состојба на 1 јануари 2023 (тековна година)	0	0	0	0	0	0	0
зголемувања (отугување и расходување)	0	0	0	0	0	0	0
останато	0	0	0	0	0	0	0
Состојба на 31 декември 2023 (тековна година)	0	0	0	0	0	0	0
Акумулирана амортизација и оштетување							
Состојба на 1 јануари 2022 (претходна година)	0	0	0	0	0	0	0
амортизација за годината	0	0	0	0	0	0	0
загуба поради оштетување во текот на годината (ослободување на загубата поради оштетување во текот на годината)	0	0	0	0	0	0	0
(отугување и расходување)	0	0	0	0	0	0	0
останато	0	0	0	0	0	0	0
Состојба на 31 декември 2022 (претходна година)	0	0	0	0	0	0	0
Состојба на 1 јануари 2023 (тековна година)	0	0	0	0	0	0	0
амортизација за годината	0	0	0	0	0	0	0
загуба поради оштетување во текот на годината (ослободување на загубата поради оштетување во текот на годината)	0	0	0	0	0	0	0
(отугување и расходување)	0	0	0	0	0	0	0
останато	0	0	0	0	0	0	0
Состојба на 31 декември 2023 (тековна година)	0	0	0	0	0	0	0
Сегашна сметководствена вредност							
на 1 јануари 2022 (претходна година)	0	0	0	0	0	0	0
на 31 декември 2022 (претходна година)	0	0	0	0	0	0	0
на 31 декември 2023 (тековна година)	0	0	0	0	0	0	0

45 Наеми

Б.2 Обврски по неотповикливи оперативни наеми

Во илјади денари	Вкупно обврски по неотповикливи оперативни наеми	Период на достасување на обврските по неотповикливи оперативни наеми		
		до 1 година	од 1 до 5 години	над 5 години
Состојба на 31 декември 2023 (тековна година)	21.205	21.205		
Вкупно	21.205	21.205	0	0
Состојба на 31 декември 2022 (претходна година)	23.712	23.712		
Вкупно	23.712	23.712	0	0

46 Плаќања врз основа на акции

	во илјади денари	
	тековна година 2023	претходна година 2022
Датум на давање на опцијата	0	0
Датум на истекување на опцијата	0	0
Цена на реализација на опцијата	0	0
Цена на акцијата на датумот на давање на опцијата	0	0
Варијанса	0	0
Очекуван принос на дивидендата	0	0
Каматна стапка	0	0
Објектна вредност на датумот на давање на опцијата	0	0

	тековна година 2023		претходна година 2022	
	број на опциите за акции	пондерирана просечна цена за опциите за акции	број на опциите за акции	пондерирана просечна цена за опциите за акции
Состојба на 1 јануари	0	0	0	0
Промени во текот на годината:				
опции дадени на членовите на Надзорниот одбор	0	0	0	0
опции дадени на членовите на Управниот одбор	0	0	0	0
останати дадени опции	0	0	0	0
форфетирани опции	0	0	0	0
реализирани опции	0	0	0	0
опции со истечен краен рок	0	0	0	0
Состојба на 31 декември	0	0	0	0

Годишен
извештај за
работењето

**ГОДИШЕН ИЗВЕШТАЈ ЗА РАБОТЕЊЕТО
НА НЛБ БАНКА АД СКОПЈЕ за 2023 година**

СОДРЖИНА

I. Профил на НЛБ банка АД Скопје	4
Активности на Банката во 2023 година	4
Награди и признанија на Банката во 2023 година	5
Деловен модел на Банката	7
II. Макроекономско окружување	9
Реален сектор	10
Фискален сектор	10
Монетарен сектор	11
III. Клучни законски и регулаторни измени кои влијаеја на работењето на Банката	12
IV. Банкарски сектор	14
Основни показатели	14
Квалитет на кредитното портфолио	14
Финансиска стабилност	15
Профитабилност	15
Група големи банки (Peer група)	15
V. Финансиски резултати на Банката	17
Биланс на успех на Банката	17
Добивка	18
Нето-приходи од камата	18
Нето-некаматни приходи	18
Нето-приходи од провизии	19
Трошоци	19
Биланс на состојба на Банката	19
VI. Продажни канали и дигитална трансформација	21
Мрежа на експозитури	21
Кредитни посредници	22
Електронско и мобилно банкарство	22
Контакт-центар	23
Банкомати и ПОС-мрежа	24
VII. Работа со население	25
Кредитна активност и понуда	25
Депозитна активност и понуда	26
Останати услуги на Банката	27
VIII. Работа со правни лица	28
Кредитна активност и понуда	28

Проектно финансирање.....	30
Проекти за одржлив развој (ESG-проекти).....	30
Гаранции и акредитиви.....	30
Депозитна активност и понуда.....	30
Услуги во платен промет – управување со готовина.....	31
IX. Платен промет во земјата и странство.....	32
Платен промет со земја.....	32
Платен промет со странство.....	33
X. Финансиски пазари.....	34
Управување со ликвидноста.....	34
Кредитни извори на финансирање.....	34
Комисионо работење.....	35
Девизен пазар.....	35
Тргување со хартии од вредност за сметка на клиенти на Банката.....	35
Старателски и брокерски услуги.....	36
XI. Интрагрупациски услуги.....	38
XII. Управување со ризици.....	39
Управување со кредитен ризик и квалитет на кредитното портфолио.....	39
Управување со некредитни ризици.....	39
XIII. Управување со капиталот и адекватноста.....	42
XIV. Управување со човечки ресурси.....	45
XV. Внатрешна ревизија.....	48
XVI. Маркетинг активности.....	49
XVII. Управување со животната средина и социјалните аспекти (ESG).....	50
Корпоративна општествена одговорност.....	50
Животна средина.....	53
XVIII. Информатичка технологија.....	55
XIX. Управување со проекти.....	57
XX. Извештај за корпоративно управување.....	59
Собрание на акционери.....	59
Органи за надзор, ревизија и помошни тела.....	60
Кодекс за корпоративно управување.....	75
Кодекс на однесување во НЛБ Групациската.....	82
Организациска структура на Банката.....	82
Акционерски капитал и сопственичка структура.....	83
XXI. Стратегија и идни изгледи.....	Error! Bookmark not defined.
Прилози.....	85

I. Профил на НЛБ банка АД Скопје

НЛБ Банка АД Скопје¹ е основана во 1985 година, а од 1993 година работи како комерцијална банка којашто ги извршува сите банкарски услуги за клиентите од земјата и од странство. Уште од самите почетоци е една од водечките банкарски институции во Република Северна Македонија со постојан тренд на пораст и континуирано позитивни резултати. Банката спаѓа во системски значајни банки и е трета најголема банка во Република Северна Македонија според големината на нето-активата. Стратешки акционер на Банката е Нова Љубљанска Банка д.д. Љубљана со 86,97 % учество во вкупниот капитал на Банката.

Банката е членка на НЛБ Групацјата од 2000 година.

Активности на Банката во 2023 година

Во 2023 година, Банката работеше согласно со Деловната политика за 2023 година, Стратешките насоки за развојот и работењето на Банката за 2023-2027 година и насоките на НЛБ Групацјата за 2023 година, приспособувајќи ги своите тековни оперативни активности и ценовната политика на економските и пазарните услови, како и согласно со промените во законските одредби и промените во деловната политика на НЛБ Групацјата.

Бројните предизвици со кои се соочуваше светот во 2023 година како: продолжената војна во Украина, војната на Блискиот Исток, сè уште присутната висока инфлација (преку високите цени на енергијата и храната), транзицијата кон зелена енергија и загадувачки индустрии, релативно високата волатилност на меѓународните финансиски пазари, создадоа неизвесност и во домашното економското опкружување на Република Северна Македонија поврзана со нагласени неповолни ризици при работењето на институциите.

При вакви услови за работење, Банката успеа да оствари одлични резултати во скоро сите сегменти од работењето, а притоа остана посветена на подобрување на благосостојбата на своите вработени и придонесот во поддршката на заедницата и поединците преку финансиска помош и останати мерки и активности.

Во текот на целата година Банката работеше следејќи ги трендовите во банкарскиот сектор и генерално во финансискиот систем, приспособувајќи ги сите активности во правец на поголема достапност до клиентите, иновативни услуги и брзи процедури притоа водејќи грижа за влијанието врз животната средина и одржливиот развој на заедницата.

Успешното работење на Банката беше потврдено со бројни престижни награди и признанија за „Најдобра банка во Македонија“.

¹ Во понатамошниот текст: Банката.

Награди и признанија на Банката во 2023 година

Потврда за успешното работење на НЛБ Банка АД Скопје во поглед на деловните резултати, позитивниот имиџ и препознатливост, како и високо развиената корпоративна општествена одговорност се бројните стекнати меѓународни и национални награди и признанија:

- Visa и предаде признанија на Банката за исклучителни деловни перформанси и извонредни спонзорски активации;
- Благодарница од организацијата на Црвениот крст за покажаната хуманост и солидарност за настраданото население во земјотресите во Сирија и Турција;
- Признание за најпосакуван работодавач меѓу финансиските институции во земјава од “Вработување.ком”;
- Реномираниот финансиски магазин EMEA Finance по 7-ми пат ја избра НЛБ Банка АД Скопје за „Најдобра банка во Македонија“, што е уште една потврда за успешното работење на Банката во период на соочување со предизвици од макроекономска природа;
- НЛБ Банка е избрана и за компанија со најдобри практики во стратешката корпоративна филантропија во рамките на проектот на УСАИД – Партнерство за давање (P4G), Американската стопанска комора во Македонија и организацијата „Конект“;
- Европската банка за обнова и развој (ЕБОР) ја прогласи Банката за Најактивна банка - издавач на инструменти во Р.С. Македонија;
- На крајот од годината Банката доби уште признанија од картичниот партнер Visa за лансирање на Google Pay, извонреден раст во безготовински плаќања со НЛБ Visa картичките и први на пазарот со мобилна апликација за прифаќања на плаќања со картички.

Табела 1. Клучни показатели на работењето на Банката

	2021	2022	2023
ROE пред даноци	18.8%	20.2%	25.1%
ROE по даноци	17.0%	18.4%	22.7%
ROA пред даноци	2.4%	2.5%	3.2%
ROA по даноци	2.2%	2.3%	2.9%
Cost/Income Ratio	40.5%	44.2%	43.9%
Пазарно учество по билансна сума	16.9%	16.5%	15.6%
Стапка на адекватност на капиталот	18.0%	18.2%	18.9%
Стапка на редовен основен капитал	14.9%	15.3%	16.5%
Заработка по акција - EPS (добивка/број на акции)	2,598	2,850	3,767
Пазарна капитализација (во мил. МКД)	24,934.2	20,241.2	25,228.4
Добивка пред оданочување (во мил. МКД)	2,445.2	2,680.3	3,555.2
годишна промена во %	31.7%	9.6%	32.6%
Добивка по оданочување (во мил. МКД)	2,219.1	2,433.9	3,216.9
годишна промена во %	30.2%	9.7%	32.2%
Нето приходи од работење (во мил. МКД)	5,159.4	5,254.4	6,048.5
годишна промена во %	14.8%	1.8%	15.1%
Трошоци на работењето (во мил. МКД)	2,089.0	2,320.7	2,654.3
годишна промена во %	9.0%	11.1%	14.4%
Исправка на вредност, посебна резерва и резервирања (во мил. МКД)	625.2	251.3	-178.7
годишна промена во %	-13.6%	-59.8%	-171.1%
Нето приходи од камата / просечна каматоносна актива	3.5%	3.5%	4.1%
Билансна сума (во мил. МКД)	107,709.5	112,698.0	116,406.7
годишна промена во %	11.6%	4.6%	3.3%
Кредити на небанкарски сектор (промена во %)	13.2%	8.4%	4.3%
(пазарно учество во %)	18.3%	18.0%	17.7%
Депозити на небанкарски сектор (промена во %)	8.5%	4.6%	2.6%
(пазарно учество во %)	18.1%	18.1%	17.5%
Учество на нето кредити на небанкарски сектор во депозити на	76.0%	78.8%	80.1%
Кредити во категориите на ризик „А“ и „Б“/Вкупни кредити	95.3%	95.7%	96.2%
Покриеност на портфолиото со резервации	6.0%	5.6%	5.1%
Нефункционални кредити/Вкупни кредити	4.7%	4.2%	3.6%
Број на експозитури	48	48	48
Број на вработени	877	949	953
Број на ефективно ангажирани вработени	906	916	917
Добивка по вработен (во илјади МКД)	2,530.3	2,564.7	3,375.5

Деловен модел на Банката

НЛБ Скопје е една од водечките банки во РСМ, системски значајна и банка со силна пазарна позиција во главните сегменти од банкарското работење. Банката го следи универзалниот банкарски деловен модел со фокус на комерцијални банкарски производи што ги опслужуваат сите сегменти на клиенти, односно деловни клиенти, физички лица, финансиски институции и субјекти на централната и локалната власт.

Деловниот модел на Банката е фокусиран на двата пазарни сегменти:

- население
- правни лица

Клиентите на кои Банката ги испорачува своите производи и услуги се поделени во пет групи:

- физички лица
- големи приватни правни лица
- микро, мали и средни приватни правни лица
- владини и државни претпријатија
- финансиски институции

Производите кои Банката им ги обезбедува на своите клиенти можат да се поделат на:

- Кредити и депозити на население
- Кредити и депозити на правни лица,

како и различни услуги:

- Платежни услуги
- АТМ и картички
- Управување со сметките
- Гаранции и акредитиви
- Инвестициско банкарство
- Останати услуги.

Банката моментно ги испорачува своите услуги користејќи комбинација од традиционални и дигитални канали. Постојната стратегија за продажба ги вклучува следниве канали:

- експозитури
- банкомати и ПОС терминали
- интернет
- мобилни апликации
- контакт центар
- посредници
- интернет страницата.

Клиентскиот пристап на Банката се спроведува преку:

- личен банкар
- управување со сметки на правни лица
- дигитализација на деловните односи
- трансакциски однос (платежни услуги со клиенти кои имаат потенцијал да станат клиенти на банката).

Четири клучни извори на приходи на Банката се:

- каматен приход
- приходи од провизии и надоместоци за различни видови на операции

- приходи остварени по основ на кредитни картички
- приходи од продажба на производи на трети страни – неживотно и осигурување на живот, како и пензиско осигурување- преку продажните канали на Банката.

Главни трошоци на Банката:

- каматни трошоци за депозитите на Банката
- каматни трошоци кон финансиските институции
- трошоци за вработени на Банката
- трошоци за каналите продажба
- трошоци за одржување на ИТ инфраструктурата
- други општи и административни трошоци.

Клучни засегнати странки од работењето на Банката се:

- клиентите на Банката
- НЛБ д.д. со учество од 87% во акционерскиот капитал на Банката и другите акционери
- инвеститорите
- снабдувачите на технологија и други снабдувачи на Банката
- регулаторите
- вработените на Банката
- општеството.

Клучните операции на Банката:

- кредитирање
- депозитна активност
- управување со односи со клиенти
- сервиси за клиенти и советодавни услуги
- управување со платежни сметки и кредитни продукти
- платежни и картични операции
- електронски и дигитални канали и услуги
- менаџмент на проблематични пласмани
- управување со ризиците
- ИТ операциите.

Клучни ресурси на Банката се:

- капиталот на Банката
- депозитите
- ИТ инфраструктурата
- вработените на Банката
- НЛБ брендот.

Постојниот деловен модел на НЛБ Банка АД Скопје, како и постојната пазарна позиција, овозможува одржлив раст и развој на Банката на среден рок, финансирање на растот и развојот од сопствени извори и истовремено обезбедува задоволителен поврат на капиталот на инвеститорите.

II. Макроекономско окружување

Бројните предизвици со кои се соочуваше светот во 2023 година како продолжената војна во Украина, војната на Блискиот Исток, сè уште присутната висока инфлација (преку високите цени на енергијата и храната), транзицијата кон зелена енергија и загадувачки индустрии, релативно високата променливост на меѓународните финансиски пазари, создадоа неизвесност во домашното економското опкружување на Р.С. Македонија. Сето ова значајно влијаеше на финансиската кондиција на компаниите, перформансите од нивното работење, како и на расположливиот доход на домаќинствата.

Домашните државни институции преку монетарната и фискалната политика и во 2023 година придонесоа со низа мерки со цел ублажување на негативните ефекти од бројните предизвици со кои се соочуваше државата и успешно ја задржаа макроекономската стабилност. Ова беше потврдено од меѓународната рејтинг агенција „Standard and Poor's“ која го потврди кредитниот рејтинг на Република Северна Македонија „BB-/B“, со стабилен изглед, засновано на очекувањата за економската состојба на државата. Меѓународната рејтинг-агенција „Fitch“ го подобри кредитниот рејтинг на Република Северна Македонија од „BB+“ негативен во стабилен изглед, благодарение на отпорноста на домашната економија кон негативните влијанија и макроекономската стабилност.

Табела 2. Клучни макроекономски показатели

	2021	2022	2023
Просечна инфлација (%)	3,2	14,1	9,6
Каматна стапка на благајнички записи (%)	1,25	4,75	6,30
Националната референтна каматна стапка (%)	1,08	1,26	2,27
Меѓубанкарска каматна стапка (%)	1,04	1,36	3,57
Индустриско производство (% период/период)	-4,9	-1,3	-5,8
БДП (пораст/пад во %)	4,5	2,2	1,0
БДП (мил.ЕУР)	11.836	13.033	12.253
Буџетски дефицит /суфицит (мил. ЕУР)	-631	-577	-674
% од БДП	-5,3%	-4,4%	-5,5%
Државен долг (Централна Влада, Јавни Фондови и Општини) (мил.ЕУР)	6.080	6.581	7.256
% од БДП	51,4%	50,5%	59,2%
Надворешен јавен долг (мил. ЕУР)	4.669	5.056	5.345
% од БДП	39,4%	38,8%	43,6%
Тековна сметка (мил. ЕУР)	-329	-797	95
% од БДП	-2,8%	-6,1%	0,8%
Девизни резерви (мил. ЕУР)	3.643	3.863	4.538
Стапка на невработеност (%)	15,2%	14,0%	13,0%
Вкупно директни инвестиции во Република Северна Македонија (мил.ЕУР)	470	745	617
% од БДП	4,0%	5,7%	5,0%

Извор: ДЗС, НБРСМ, Министерство за финансии.

Годишна стапка на реален раст на БДП на македонската економија забави во 2023 година и изнесува 1,0 % (2022 година 2,2 %). Овие резултати беа под влијание на неизвесноста од геополитичките тензии во светот, сè уште високата инфлација, изразената променливост на финансиските пазари и забавените глобални економии. Гледано од расходната страна на БДП, растот се должи на позитивниот придонес на нето-извозот, во услови на раст на извозот во споредба со падот на увозот на стоки и услуги. Домашната побарувачка бележи пад, при висок реален пад на бруто инвестициите и намалување на јавната потрошувачка, а натамошен солиден раст на личната потрошувачка. Од аспект на производната страна на БДП, растот во најголема мера се должи на позитивниот придонес на „градежништвото“, „трговија на големо и мало“ и „финансиски дејности и дејности на осигурување“.

Надолниот тренд на **стапката на невработеност** продолжи во 2023 година, така што на крајот на 2023 година стапката на невработеност изнесува 13,0 % (2022: 14,0 %) при намалена стапка на вработеност од 45,4 % (2022: 47,2 %). Бројот на невработени лица (102.980) во однос на истиот период претходната година е понизок за 8,2 %, додека бројот на вработени лица остана стабилен без позначителни промени (687.459). Просечната месечна исплатена нето-плата за декември 2023 година изнесуваше 39.998 денари, со годишен раст од 16,4 %.

Негативното салдо во надворешно-трговската размена за периодот јануари – декември 2023 година изнесува 2.822 милиони евра и во однос на истиот период минатата година забележа намалување за 26,2 %. Во овој период извозот забележа раст за 0,3 %, додека увозот се намали за 8,1 %. Стапката на покриеност на увозот со извоз изнесува 74,7 % (2022 г. : 68,5 %). Во периодот според вкупниот обем на надворешно-трговската размена, Р.С. Македонија најмногу тргувала со Германија, Велика Британија, Грција, Србија и Бугарија.

Вкупните директни инвестиции во земјата за периодот јануари – декември 2023 година изнесуваат 616,7 милиони евра што е за 17,2 % намалување во однос на 2022 година кога директните инвестиции изнесуваа 745 милиони евра.

Реален сектор

Индустриското производство во земјата на крајот на 2023 година забележа негативна годишна промена од 5,8 % (2022 година: -1,3 %). Надолниот тренд кај индустриското производство е резултат на намалените перформанси од работењето скоро кај сите сектори.

Секторот градежништвото во 2023 година забележа забавување во својот раст. Имено, индексот на цени на станови на крајот на 2023 година изнесуваше 143,9 со годишен раст од 7,0 % (2022 година: 134,5 со годишен раст од 20,6 %), додека градежните работи следени преку издадените одобренија за градење се намалија за 4,6 %.

Прометот на девизниот пазар за 2023 година изнесуваше 16,5 милијарди УСД и е за 4,4 % повисок во однос на истиот период минатата година.

Фискален сектор

Државниот буџет заклучно со декември 2023 година оствари вкупни приходи од 277 милијарди денари (4,5 милијарди евра) или 1,7 % помалку од планираниот Буџет за 2023 година. Приходите врз основа на ДДВ изнесуваат 70 милијарди денари (1,1 милијарди евра) и се за 20 % пониски од планираните приходи во Буџетот. Вкупните расходи изнесуваат 319 милијарди денари (5,2 милијарди евра) или 1,9 % пониски од планираните. Буџетскиот дефицит со декември 2023 година изнесува 41,4 милијарди денари (0,6 милијарди евра) или 3,1 % пониско од планираниот дефицит за 2023 година. Во 2023 година буџетскиот дефицит беше финансиран преку задолжување на државата на домашниот пазар (издаде две граѓански обврзници во износ од 1.448 и 1.405 милиони денари, соодветно и за прв пат зелена обврзница во износ од 600 милиони денари) како и преку – задолжување кон странство (издаде деветта еврообврзница во износ од 500 милиони евра).

Државниот долг (консолидиран) со крајот на 2023 година изнесува 446.2 милијарди денари (7.256 милион евра), што претставува 59,2 % од БДП (2022: 50,5 %). Од вкупниот државен долг, 57,5 % претставува надворешен долг (2022: 60,5 %), додека 42,5 % (2022: 39,5 %) од долгот е креиран од домашни извори.

Гарантираниот и негарантираниот долг на јавните претпријатија и акционерските друштва во државна сопственост со крајот на 2023 година изнесува 75.067 милиони денари (1.220,7 милиони евра), 2022: 1.121,8 милиони евра.

Монетарен сектор

Во текот на 2023 година Народната банка делуваше во насока на забавување на инфлацијата во земјата, водејќи претпазлива монетарна политика при што во шест наврати ја зголеми каматната стапка на благајничките записи, при непроменет понуден износ на благајнички записи. Дополнително од Народната банка беше променета каматната стапка на депозитите преку ноќ, седумдневните депозити, кредитите преку ноќ, каматната стапка на репо-операциите, а во три наврати беше направена промена и кај задолжителната резерва во насока на затегнување и поттикнување на процесот на денаризација. Приспособливиот карактер на монетарната политика на севкупните макроекономски и финансиски услови придонесе за забавување на инфлацијата и стабилен девизен пазар, што претставува значајна поддршка за кредитните текови во економијата.

Каматната стапка на благајничките записи беше зголемена од 4,75 % на крајот од 2022 година, на 6,30 % на крајот од 2023 година (1,55 процентни поени).

Националната референтна каматна стапка истотака забележа раст, од 1,26 % на крајот од 2022 година на 2,27 % на крајот од 2023 година (1,01 процентни поени).

Каматната стапка на депозитите и кредитите преку ноќ беше зголемена од 2,65 % и 5,25 %, соодветно на крајот од 2022 година, на 4,20 % и 6,80 %, соодветно на крајот од 2023 година.

Стапката на задолжителната резерва како монетарен инструмент на Народната банка кој ги обврза банките да издвојуваат средства на сметките кај централната банка на крајот од 2023 година изнесуваше 5 %, 100 % и 21 % за домашна валута, домашна валута со валутна клаузула и странска валута, соодветно.

Каматната стапка на меѓубанкарскиот пазар на депозити за 2023 година во просек изнесуваше 3,57 % пришто се зголеми за 2,2 п.п. на годишно ниво.

Девизните резерви на крајот на 2023 година изнесуваа 4.538 милиони евра и на годишно ниво се зголемија за 676 милиони евра или 17,5 %, во најголем дел кај депозитите, како дел од девизните резервни средства.

Просечната стапка на инфлација мерена преку индексите на трошоците за живот (COICOP) во 2023 година изнесува 9,6 % (2022: 14,1 %) додека просечната стапка на индексот на цените на мало изнесува 7,0 % (2022: 12,6 %).

Пазар на капитал

Пазарот на капитал во земјата во 2023 година забележи намалување во својот промет за 38,0 % (42,1 % во 2022 година) во однос на истиот период претходната година, така што вкупната вредност на реализираниот промет изнесува 75 милион евра. Берзанскиот индекс МБИ 10 на 31.12.2023 година изнесуваше 6.116 и е повисок за 8,2 % на годишно ниво. Вредноста на индексот на обврзниците (ОМБ) на крајот од 2023 година изнесува 125 индексни поени и забележа незначителна годишна промена од 0,35 %.

III. Клучни законски и регулаторни измени кои влијаеја на работењето на Банката

Во текот на 2023 година беа донесени повеќе законски и подзаконски акти, измени и дополнувања кај постојните закони и подзаконски акти кои влијаеја на одделни подрачја на работењето на Банката. Меѓу најзначајните измени кои се одразија на работењето на Банката се однесуваат на следните прописи:

- Закон за изменување и дополнување на Законот за облигационите односи;
- Закон за изменување и дополнување на Законот за извршување;
- Закон за изменување и дополнување на Законот за финансиските друштва;
- Законот за данокот за солидарност;
- Закон за решавање банки (со примена од 2025 година);
- Циркулар за заштита на потрошувачите корисници на финансиски услуги во банкарскиот сектор;
- Одлука за содржината, начинот, формата и роковите за доставување и објавување на податоците и информациите за платежната статистика;
- Одлука за утврдување на барањата за засилена автентикација и општи, сигурни и отворени стандарди за комуникација;
- Одлука за видот, начинот на доставување и содржината на извештаите за еднократни прекугранични платежни трансакции врз основа на парични дознаки;
- Одлука за насоките за класификација на оперативните и сигурносните инциденти и начинот и постапката за известување за настанати инциденти и измами;
- Одлука за сигурносните мерки за оперативните и сигурносните ризици поврзани со платежните услуги;
- Одлука за содржината на единствениот регистар на сметки;
- Упатство за начинот на доставување податоци и информации за споредба на надоместоците на најрепрезентативните услуги поврзани со платежна сметка;
- Упатство за начинот на изготвување на информативниот документ за надоместоците, поимникот и извештајот за надоместоците;
- Упатство за содржината и формата на извештаите за работењето на платните системи;
- Одлука за основицата за пресметување, висината, начинот на пресметување и начинот на плаќање на надоместокот за одржување на дозвола на платежните институции, институциите за електронски пари и операторите на платни системи;
- Одлука за задолжителната резерва;
- Одлука за објавување извештаи и податоци од страна на банките;
- Одлука за методологијата за управување со кредитниот ризик;
- Одлука за изменување на Одлуката за методологијата за управување со ликвидносниот ризик;
- Упатство за изменување и дополнување на Упатството за спроведување на одлуката за содржината и начинот на функционирање на кредитниот регистар;
- Упатство за изменување на упатството за спроведување на одлуката за методологијата за идентификување системски значајни банки;
- Одлука за висината на стапката на противцикличниот заштитен слој на капиталот за изложености во република северна македонија и за изложености кон други земји во второто тримесечје од 2024 година;
- Одлука за изменување на одлуката за извршување платежни трансакции;
- Одлука за изменување и дополнување на одлуката за макропрudentните инструменти за квалитетот на кредитната побарувачка од физичките лица;
- Упатство за спроведување на Одлуката за методологијата за управување со кредитниот ризик;
- Упатство за доставување податоци и информации за платежната статистика;

- Упатство за изменување и дополнување на Упатството за спроведување на Одлуката за методологијата за управување со ликвидносниот ризик;
- Одлука за висината на стапката на противцикличниот заштитен слој на капиталот за изложености во Република Северна Македонија и за изложености кон други земји во четвртото тримесечје од 2024 година;
- Одлука за менувачките работи;
- Одлука за начинот на спроведување на мерките за спречување перење пари и финансирање тероризам;
- Упатство за спроведување на Одлуката за менувачките работи;
- Одлука за висината на стапката на противцикличниот заштитен слој на капиталот за изложености во Република Северна Македонија и за изложености кон други земји во првото тримесечје од 2025 година;
- Одлука за изменување на Одлуката за извршување платежни трансакции.

IV. Банкарски сектор

Во 2023 година, банкарскиот систем на Р.С. Македонија (составен од 13 банки и 2 штедилници) остана стабилен и отпорен на ризиците при работењето, при задоволително ниво на ликвидност и највисоко ниво на адекватност на капиталот во изминатите седумнаесет години. Растот на кредитите беше подеднакво насочен кон корпоративниот сектор и кон секторот домаќинства, со повисок раст кај домаќинствата, додека депозитите растеа поизразено кај корпоративниот сектор.

Основни показатели

Табела 3. Основни показатели на банкарскиот сектор

во милиони МКД	31.12.2021	31.12.2022	31.12.2023	Промена во однос на 31.12.2022	
				%	апс
Билансна сума	638.666	684.255	746.739	9,1%	62.484
Капитал и резерви	73.779	84.361	92.910	10,1%	8.550
Депозити од нефинансиски сектор	468.844	493.955	539.602	9,2%	45.648
Кредити на нефинансиски сектор (бруто)	383.627	422.522	440.560	4,3%	18.037
Резервации (билансни и вонбилансни)	17.975	19.670	20.078	2,1%	408
Бруто нефункционални кредити (фин. и нефин. сектор)	12.429	12.218	12.245	0,2%	26
Бруто добивка	10.035	10.499	15.783	50,3%	5.285

Извор: НБРСМ – Супервизија, податоци и показатели за банкарскиот систем на Р.С. Македонија

Вкупните кредити на банките во 2023 година² забележаа годишен раст од 21,6 милијарди денари или 5,1 %, при што кај секторот домаќинства кредитниот раст изнесува 14,4 милијарди денари или 6,7 %, додека кај корпоративниот сектор порастот изнесува 6,8 милијарди денари или 3,3 %. Од валутен аспект, најголем придонес во годишниот раст на вкупните кредити на банките имаа денарските кредити, при нивно учество во вкупните кредити од 58% (2022: 57,5 %). Во однос на рочната структура на кредитите, 15,1 % се краткорочни, додека 81,6 % се долгорочни кредити (2022: 16,7 % краткорочни, 79,8 % долгорочни).

Вкупните депозити на банките во 2023 година забележаа годишен раст од 42,7 милијарди денари или 8,7 %, при што кај секторот домаќинства депозитниот раст изнесува 25,7 милијарди денари или 7,9 %, додека кај корпоративниот сектор има зголемување од 18,8 милијарди денари или 13,2 %. Најголем придонес во годишниот раст на депозитите и кај двата сектори имаа депозитите во денари, со учество во вкупните депозити од 56,9 % (2022: 55,15 %). Во однос на рочната структура 37,5 % се по видување (2022: 36,6 %), 40,4 % се краткорочни (2022: 43,6 %), додека 22,1 % се долгорочни депозити (2022: 19,8 %).

Показателот кредити / депозити кај небанкарскиот сектор на 31.12.2023 година изнесува 81,6 % (31.12.2022: 85,5 %).

Квалитет на кредитното портфолио

Учеството на нефункционалните кредити во вкупните кредити (кредити кон нефинансиски субјекти) на 31.12.2023 година изнесува 2,8 % (31.12.2022: 2,9 %), при што кај секторот домаќинства показателот остана непроменет во однос на претходната година и изнесуваше 1,9 % (31.12.2022: 1,9 %), додека кај претпријатијата показателот се намали на 3,5 % (31.12.2022: 3,8 %).

² Извор на параграфот: НБРСМ – Монетарна статистика.

Финансиска стабилност

Ликвидноста на банкарскиот сектор во 2023 година се одржа на високо ниво. Високоликвидната актива кај банките на 31.12.2023 зафаќа 19,9 % од вкупната актива (31.12.2022: 19,3 %) додека покрива 32,7 % од краткорочните обврски (31.12.2022: 30,6 %).

Адекватноста на капиталот на ниво на банкарски сектор на 31.12.2023 година изнесува 18,1 % (31.12.2022: 17,7 %).

Профитабилност

Банкарскиот сектор со 31.12.2023 г. оствари нето-добивка од 14.296 милиони денари, којашто во споредба со истиот период од претходната година е поголема за 4.621 милиони денари или за 47,8 %.

Најголем придонес за растот на добивката во овој период имаше повисокиот нето каматен приход (нето каматниот приход се зголеми за 7.493 милиони денари или за 42,4 %), додека далеку помал беше придонесот на нето-приходите од провизии и надоместоци (чиј раст изнесува 319 милиони денари, или за 5,1 %). Истовремено, оперативните трошоци се зголемија за 1.968 милиони денари, или за 14,6 %, а нето-трошокот за исправка на вредноста се зголеми за 323 милиони денари, или за 7,5 %.

Табела 4. Показатели за профитабилноста на банкарскиот сектор

во %	31.12.2021	31.12.2022	31.12.2023	Во однос на 31.12.2022 % процентни поени	
Стапка на поврат на просечната актива (ROAA)	1,5%	1,5%	2,0%	36,6%	0,5
Стапка на поврат на просечниот капитал (ROAE)	12,9%	12,2%	16,1%	31,8%	3,9
Оперативни трошоци / Вкупни редовни приходи	47,4%	47,8%	43,4%	-9,2%	-4,4
Трошоци за вработени / Вкупни редовни приходи	20,5%	20,4%	18,9%	-7,2%	-1,5
Трошоци за вработени / Оперативни трошоци	43,2%	42,6%	43,5%	2,3%	1,0
Некаматни приходи / Вкупни редовни приходи	52,9%	50,8%	41,5%	-18,3%	-9,3

Извор: НБРСМ – Супервизија, податоци и показатели за банкарскиот систем на РС Македонија

Група големи банки (Реег група)

Групата големи банки ја сочинуваат пет банки кои учествуваат со 81,0 % (2022: 81,5 %) во вкупната нето-актива, што укажува на висока концентрација на банкарскиот сектор како и во претходните години. Во вкупната нето-актива заклучно со 31.12.2023, шест банки имаат учество помало од 5 %, додека учеството на штедилниците и натаму е незначително. Групата големи банки (пет банки) на 31.12.2023 година забележаа вкупна актива над 605 милијарди денари, во рамките на кои три банки се со вкупна актива над 412 милијарди денари, додека две банки се со вкупна актива од 193 милијарди денари.

Основни показатели

Активата на групата големи банки со 31.12.2023 година забележа годишен раст од 47,2 милијарди денари во однос на претходната година. Депозитите се зголемија за 33,8 милијарди денари, бруто кредитите се зголемени за 17,7 милијарди денари, капиталот е повисок за 7,8 милијарди денари, додека бруто-добивката е повисока за 4,8 милијарди денари во однос на минатата година.

Табела 5. Основни показатели кај групата големи банки

во милиони МКД	31.12.2021	31.12.2022	31.12.2023	Промена во однос на 31.12.2022	
				%	апс
Билансна сума	517.037	557.824	605.076	8,5%	47.252
Капитал и резерви	60.325	68.587	76.427	11,4%	7.840
Депозити од нефинансиски сектор	398.500	419.315	453.169	8,1%	33.854
Кредити на нефинансиски сектор (брото)	311.542	348.667	366.396	5,1%	17.730
Резервации (билансни и вонбилансни)	16.167	17.613	17.828	1,2%	215
Бруто нефункционални кредити (фин. и нефин. сектор)	10.841	10.663	10.363	-2,8%	-300
Бруто добивка	9.072	9.537	14.298	49,9%	4.761

Извор: НБРСМ – Супервизија, податоци и показатели за банкарскиот систем на РС Македонија

Квалитет на кредитното портфолио

Во однос на квалитетот на кредитното портфолио, учеството на нефункционалните пласмани во вкупните кредити кај небанкарскиот сектор кај групата големи банки на 31.12.2023 година изнесуваше 2,8 % (31.12.2022: 3,1 %).

Финансиска стабилност

Адекватноста на капиталот на групата големи банки на 31.12.2023 година изнесува 17,9 % (31.12.2022: 17,5 %).

Профитабилност

Со крајот 31.12.2023 година, групата големи банки оствари бруто добивка од 14.298 милиони денари или за 4.761 милиони денари повеќе во однос на истиот период минатата година кога беше остварена добивка од 9.537 милиони денари, како и генерално подобрени показатели за профитабилноста.

Табела 6. Показатели за профитабилноста кај групата големи банки

во %	31.12.2021	31.12.2022	31.12.2023	Во однос на 31.12.2022	
				%	процентни поени
Стапка на поврат на просечната актива (ROAA)	1,7%	1,6%	2,2%	36,3%	0,6
Стапка на поврат на просечниот капитал (ROAE)	14,6%	13,7%	17,9%	31,1%	4,2
Оперативни трошоци / Вкупни редовни приходи	44,3%	44,3%	40,3%	-9,1%	-4,0
Трошоци за вработени/Вкупни редовни приходи	19,1%	18,9%	17,4%	-8,1%	-1,5
Трошоци за вработени/Оперативни трошоци	43,1%	42,6%	43,1%	1,1%	0,5
Некаматни приходи/Вкупни редовни приходи	52,1%	50,3%	40,7%	-19,2%	-9,7

Извор: НБРСМ – Супервизија, податоци и показатели за банкарскиот систем на РС Македонија

V. Финансиски резултати на Банката³

Нето добивката на Банката за 2023 година изнесува 3.216.860 илјади денари што се должи на континуираните продажни активности на кредитните продукти со посебен фокус на домаќинствата, микро, малите и средни претпријатија, зголемениот број на корисници на платните сервиси, како и на внимателното управување со ризикот, оперативната ефикасност, и постојаната посветеност за унапредување на корисничкото искуство.

Во анализираниот период НЛБ Банка АД Скопје забележа раст на вкупните кредити од 4,3 % при зголемување од 10 % кај кредитирањето во секторот домаќинства во однос на 31.12.2022 година, како резултат на зголемениот пласман на потрошувачките и станбените кредити. Истовремено, Банката забележа и раст на довербата на депонентите што резултираше со зголемување на вкупните депозити за 2,6 % споредено со истиот период претходната година.

Биланс на успех на Банката

Табела 7. Биланс на успех на Банката

во мил.МКД	2022	2023	Годишна промена	
			апс.	%
Приходи од камата	3.503,7	4.450,0	946,3	27,0%
Расходи за камата	283,8	476,4	192,6	67,9%
Нето-приходи од камата	3.220,0	3.973,6	753,7	23,4%
Приходи од провизии и надомести	2.306,0	2.427,1	121,0	5,2%
Расходи за провизии и надомести	1.046,3	1.101,9	55,7	5,3%
Нето-приходи од провизии и надомести	1.259,8	1.325,2	65,4	5,2%
Нето-приходи од тргување	-17,7	-14,6	3,1	-17,4%
Нето-приходи од курсни разлики	388,2	366,8	-21,4	-5,5%
Нето-приходи од други финансиски инструменти евидентирани по објективна вредност	-1,8	-0,9	0,9	-49,0%
Останати приходи од дејноста	405,9	398,5	-7,4	-1,8%
Вкупни нето-приходи	5.254,4	6.048,6	794,2	15,1%
Трошоци за вработените	955,4	1.153,2	197,9	20,7%
Амортизација	259,9	258,5	-1,5	-0,6%
Останати расходи од дејноста	1.105,4	1.242,6	137,2	12,4%
Добивка пред резервации	2.933,7	3.394,3	460,6	15,7%
Ослободени резервирања за вонбилансна изложеност	104,1	69,3	-34,9	-33,5%
Резервирања за вонбилансна изложеност	86,0	54,0	-32,0	-37,2%
Исправка на вредноста на финансиските средства, на нето-основа	313,3	12,3	-301,0	-96,1%
Останати резервирања	-8,3	-23,7	-15,4	185,8%
Загуба поради оштетување на нефинансиските средства	21,7	13,8	-7,9	-36,4%
Ослободени резервирања поради оштетување на нефинансиските средства	57,3	165,8	108,5	189,3%
Удел во добивката/загубата на придружените друштва	-2,1	-17,7	-15,6	728,5%
Добивка пред оданочување	2.680,3	3.555,2	874,9	32,6%
Данок од добивка	246,4	338,3	91,9	37,3%
Добивка за финансиската година	2.433,9	3.216,9	783,0	32,2%

³ Позициите од финансиските извештаи во Годишниот извештај се конзистентни со позициите од финансиските извештаи на Банката изработени по методологија на НБРСМ, освен онаму каде што е потребно да се прикаже нивна појасна презентација. Разликите се од презентацииска природа, додека финалните позиции (добивка и вкупна актива/пасива) не бележат разлики.

Добивка

Во 2023 година, Банката оствари **добивка пред оданочување** во износ од 3.555,2 милиони денари што е за 32,6 % повисока од добивката остварена претходната година, резултат кој се должи на повисоки вкупни нето-приходи и пониски исправки на вредноста на финансиските средства.

Добивката по оданочување за 2023 година изнесува 3.216,9 милиони денари и е повисока во однос на остварената во 2022 година за 32,2% како резултат на повисоки приходи од камата, повисоки приходи од провизии и пониски исправки на вредноста на финансиските средства.

Добивката пред исправки и резервации изнесува 3.394,2 милиони денари или повисока е за 15,7 % од остварената во 2022 година, поради повисоки остварени каматни приходи и повисоки приходи од провизии и надоместоци.

Вкупниот **трошок за исправки на вредност и резервации за финансиските средства, за оштетувања на нефинансиски средства и резервирања за потенцијални обврски врз основа на судски спорови** во текот на годината изнесува 178,7 милиони денари и е понизок во однос на 2022 година, соодветно на квалитетот на портфолиото и на активностите.

Вкупните нето-приходи од работењето изнесуваат 6.048,5 милиони денари и се за 15,1 % повисоки во однос на претходната година.

Нето-приходи од камата

Остварените вкупни нето-приходи од камати за 2023 година изнесуваат 3.973,6 милиони денари и се повисоки за 23,4% во однос на 2022 година. Порастот се должи на зголемување на **приходите од камата** за 27,0 % во споредба со остварените во 2022 година додека **расходите за камата** се зголемени за 67,9 %.

Доминантна категорија во остварените нето-приходи од камата (63,4 % од вкупно остварените нето-приходи од камата) се **нето-приходите од камати од население** кои изнесуваат 2.520,1 милиони денари, што претставува пораст од 15,8 % споредено со 2022 година. Порастот се должи на зголемување на **приходите од камата** за 19,6 % во споредба со остварените во 2022 година додека **расходите за камата** се зголемени за 107,8 %.

Нето-приходите од камати од правни лица изнесуваат 1.070,7 милиони денари или за 16,7 % повеќе споредено со 2022 година, како резултат на зголемување на каматните приходи.

Нето-некаматни приходи

Вкупните нето-некаматни приходи изнесуваат 2.074,9 милиони денари и во однос на 2022 година се повисоки за 2,0 %, поради повисоки приходи од провизии и надомести.

Нето-некаматните приходи во вкупните приходи учествуваат со 34,3 % (2022: 38,7 %). Најголемо учество во нето-некаматните приходи имаат нето-приходите од провизии со 63,9 % (2022: 61,9 %).

Нето-приходи од провизии

Вкупните нето-приходи од провизии изнесуваат 1.325,2 милиони денари и се повисоки во однос на 2022 година за 5,2 %.

Вкупните приходи од провизии во однос на 2022 година се повисоки за 5,2 % поради повисоки приходи од картично работење, платен промет во странство, повисоки приходи од услуги преку продажната мрежа (одржување платежни сметки, одобрување пречекорувања и услуги преку шалтер) и повисоки приходи од продажба на осигурителни полиси.

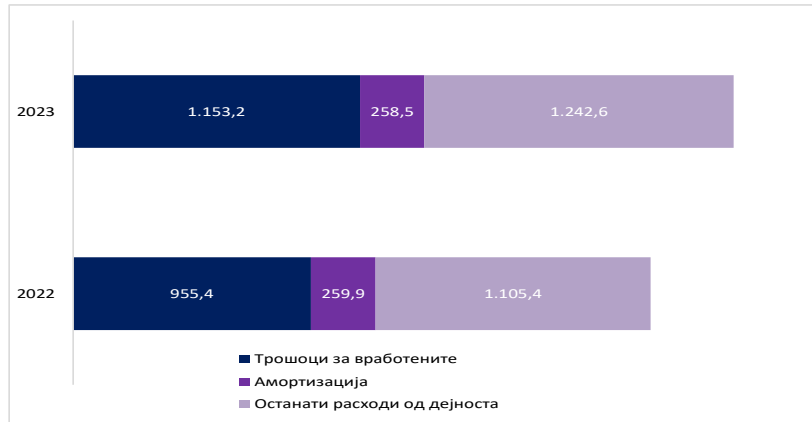
Вкупните расходи од провизии се повисоки за 5,3 % во однос на реализираните во 2022 година поради повисоки расходи од провизии за картично работење, платен промет во земјата, како и за банка-чувар.

Трошоци

Вкупните трошоци на работењето изнесуваат 2.654,3 милиони денари. Во однос на 2022 година, вкупните трошоци на работењето се повисоки за 14,4 %, при што трошоците за вработените се повисоки за 20,7 %, останатите расходи од дејноста се повисоки за 12,4 %, додека амортизацијата е пониска за 0,6 %.

Показателот вкупни оперативни трошоци во однос на вкупни нето-приходи (Cost/Income Ratio) изнесува 43,9 % (2022: 44,2 %).

Графикон 1. Вкупни трошоци на работењето (во милиони денари)

Биланс на состојба на Банката

Билансната сума на Банката во 2023 година изнесува 116.406,7 милиони денари. Во однос на 2022 година, билансната сума е повисока за 3.708,7 милиони денари или 3,3 % како резултат на зголеменото кредитирање кај секторот население.

Во активата, кредитното портфолио на небанкарскиот сектор е повисоко во однос на претходната година за 3.042,0 милиони денари или 4,3 % при што кредитите на населението пораснаа за 4.735,2 милиони денари или 10,2 %, додека кај кредитите на нефинансиски правни лица забележаа намалување од 2.064,4 милиони денари или 8,3 % во однос на претходната година.

Во пасивата, во однос на претходната година беше остварен значителен раст на вкупната депозитна база на небанкарскиот сектор од 2.338,7 милиони денари или 2,6 % како резултат на пораст кај депозитите од нефинансиски правни лица од 1.417.5 милиони денари или 6,6% и пораст на депозитите од население за 1,5 %.

Обврските по кредити пораснаа за 31,6 % во однос на 2022 година.

Табела 8. Биланс на состојба на Банката

во мил.МКД	2022	2023	Структура	Годишна промена	
				апс.	%
АКТИВА	112.698,0	116.406,7	100,0%	3.708,7	3,3%
Парични средства и парични еквиваленти	19.669,6	20.839,8	17,90%	1.170,2	5,9%
Дериватни средства чувани за управување со ризик	0,3	1,9	0,00%	1,6	533,3%
Кредити на и побарувања од банки и штедилници	29,8	13,8	0,01%	-16,0	-53,7%
Кредити на и побарувања од други комитенти	71.018,4	74.060,4	63,62%	3.042,0	4,3%
нефинансиски правни лица	24.790,7	22.726,3	19,52%	-2.064,4	-8,3%
приватни	24.478,4	22.674,9	19,48%	-1.803,5	-7,4%
јавни	312,3	51,4	0,04%	-261,0	-83,6%
непрофитни институции	6,7	5,6	0,00%	-1,1	-16,4%
држава	0,8	1,0	0,00%	0,2	30,0%
население	46.215,9	50.950,9	43,77%	4.735,0	10,2%
останати финансиски институции	4,3	376,5	0,32%	372,2	8603,2%
Вложувања во хартии од вредност	17.585,2	17.452,5	14,99%	-132,7	-0,8%
Вложувања во придружени друштва	16,0	45,6	0,04%	29,6	185,1%
Побарувања за данок на добивка	0,0	0,0	0,00%	0,0	/
Останати побарувања	2.006,3	1.846,4	1,59%	-159,9	-8,0%
Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања	130,4	31,7	0,03%	-98,8	-75,7%
Нематеријални средства	294,4	226,5	0,19%	-67,9	-23,1%
Недвижности и опрема	1.947,6	1.888,3	1,62%	-59,3	-3,0%
ПАСИВА	112.698,0	116.406,7	100,0%	3.708,7	3,3%
Финансиски обврски определени по објективната вредност преку Билансот на успех	12,4	29,0	0,02%	16,6	134,0%
Дериватни обврски чувани за управување со ризик	2,0	2,9	0,00%	0,8	40,3%
Депозити на банки и штедилници	349,4	395,3	0,34%	45,9	13,1%
Депозити на други комитенти	90.149,1	92.487,8	79,45%	2.338,7	2,6%
нефинансиски правни лица	21.356,9	22.774,4	19,56%	1.417,5	6,6%
приватни	20.523,6	21.452,7	18,43%	929,1	4,5%
јавни	833,3	1.321,7	1,14%	488,4	58,6%
непрофитни институции	967,0	1.021,2	0,88%	54,2	5,6%
држава	511,1	452,4	0,39%	-58,7	-11,5%
население	66.264,6	67.227,1	57,75%	962,5	1,5%
останати финансиски институции	1.049,6	1.012,7	0,87%	-36,9	-3,5%
Обврски по кредити	2.095,5	2.757,4	2,37%	661,9	31,6%
Субординирани обврски	2.763,8	2.088,6	1,79%	-675,2	-24,4%
Посебна резерва и резервирања	258,3	230,5	0,20%	-27,8	-10,7%
Обврски за данок на добивка (тековен)	28,5	99,7	0,09%	71,2	249,8%
Останати обврски	1.468,0	1.553,1	1,33%	85,0	5,8%
Добивка за периодот	2.433,9	3.216,9	2,76%	782,9	32,2%
Капитал и резерви	13.137,1	13.545,6	11,64%	408,5	3,1%

VI. Продажни канали и дигитална трансформација

Една од стратешките определби на Банката е засилена дигитализација и зголемување на дигиталната пенетрација на клиентите, која треба да се постигне преку овозможување нови дигитални функционалности и дигитализација на основните производи и услуги на Банката, како и засилување на улогата на контакт-центарот при поддршка на клиентите и при продажба на различни банкарски производи. За таа цел во Банката е дефинирана и усвоена стратегијата по канали која се состои од дефинирани стратешки цели на различните дистрибуциски канали: експозитури, контакт центар, е/м банкарство, веб-страница, мрежата на банкомати, картички, ПОС-терминали и NLB Pay, како и акциски план со низа активности чија имплементација придонесува кон исполнување на дефинираните таргети.

Клучни активности поврзани со реализирање на Стратегијата по канали во 2023 година се:

- Имплементација на Google Pay паричник, со што корисниците на Банката може да ги дигитализираат своите картички од програмата на Master Card и Visa. Паралелно на тоа воведена е и надградба на постојната апликација NLB Pay со можност за дигитализација на картичка во Google Pay по принцип на “push provisioning”, опција за дигитализација на “loyalty” картичка, преглед на картичните податоци, зајакнувања од аспект на безбедност при “self-enrollment” во апликацијата. Со ова НЛБ Банка е првата Банка во државата која на своите клиенти им овозможи дигитализација на своите картички во светски реномираниот Google Pay паричник;
- Воведувањето на Smart POS – софтвер во форма на мобилна апликација за прифаќање на платежни трансакции засновани на платежна картичка. Оваа мобилна апликација може да се користи на уреди со Android оперативен систем, а прифаќа плаќања со платежни картички од програмата на Master Card и Visa;
- Унапредување на безбедносните механизми во насока на подобра заштита и спречување на измами во картичното работење. Се воведоа нови правила на заштита согласно кои се превенираат напредните типови на злоупотреби во картичното работење, пред се во бесконтактните картични платежни трансакции засновани на дигитален паричник;
- Надградба и обнова на мрежата на банкомати на Банката, зголемување на банкомати кои овозможуваат бесконтактни трансакции;
- Дигитализација на картичните податоци на NLB Pay мобилниот паричник при што клиентите во секое време можат на својот мобилен паричник без физичко присуство на картичката да ги видат основите картични податоци што се потребни за извршување на електронски плаќања (CVS-код, број на картичката, датум на истек на картичката).

Мрежа на експозитури

Мрежата на експозитури и во 2023 година остана доминантен канал за сервисирање на клиентите и продажба на банкарските продукти и сервиси.

Бројот на експозитури во мрежата изнесува 48 експозитури и 1 шалтер. Во 2023 година се работеше на подобрување на изгледот на одредени локации во продажната мрежа, што резултираше со подобрување на работните услови во експозитурите, а воедно и на условите за опслужување на клиентите и подобрување на корисничкото искуство.

Во сегментот на кредити на население беа постигнати досега највисоки износи на исплатени кредити, што резултира во пораст на пазарното учество.

Од вкупно исплатени кредити во 2023 година, преку експозитурите се исплатени 95% од вкупниот износ на исплатени кредити.

Во 2023 година континуирано се работеше на имплементација на законски измени од макропрудентен аспект, како и на унапредување на кредитниот процес и поттикнување и оплеснување на продажбата, преку одржување на бази на потенцијални клиенти за кредити и други продукти, развој на ЛОПА (“Loan Origination Process Advancing across NLB Group”) процеси и организирање на обуки за вработените.

Како дел од активностите поврзани со кредитите на население, експозитурите и понатаму се вклучени во наплатните активности и одржување на квалитетот на портфолиото.

Традиционалните активности како што се продажба на кредити, прием на депозити, платен промет во земјата и странство, готовинско работење, менувачко работење, лично банкарство, продажба на небанкарски продукти – пензиско осигурување, животно и неживотно осигурување, удели во инвестициони фондови, како и активности на „прва линија на одбрана“ согласно со Политиката за спречување перење пари и финансирање тероризам, остануваат и понатаму значителен дел од активностите во мрежата на експозитури.

Напорите за трансформација на експозитурите во продажни салони и пренесување на едноставните трансакции и сервиси кон електронските канали продолжија и во 2023 година и остануваат актуелни како континуиран процес и во текот на 2024 година. Дигитализацијата и потанаму останува главен фокус на Банката, со понатамошно мотивирање на клиентите за користење на дигитални услуги од една страна и пренесување на потребите на клиентите на Банката за нови функционалности.

Кредитни посредници

Продажбата преку кредитни посредници е значаен канал за продажба на кредитни продукти, а Банката која е лидер на пазарот во доменот на кредитирање на клиентите преку кредитни посредници, во текот на 2023 година оствари продажба од 11.853 кредити или над 28% од вкупниот број на исплатени кредити на население.

Воедно, во декември 2023 година, Банката отпочна со вклучување и на кредитни посредници од доменот за ESG, со цел конципирање на посебна соработка во областа на зелени и енергетски ефикасни технологии.

Електронско и мобилно банкарство

Во текот на 2023 година се работеше на подобрување на функционалностите на мобилното и електронското банкарство, кои во најголем дел беа во насока на зголемување на безбедноста при нивно користење што произлезе како потреба поради зголемениот ризик и генерално растечкиот тренд на сајбер нападите. Во таа насока, се воведо софистициран софтвер за детекција на присуство на злонамерен софтвер во далечински воспоставена сесија. Дополнително, се одговори на барањата на компаниите кои побараа прилагодени решенија согласно нивниот принцип на работа, а со цел дигитализација на процесите.

Овозможено е плаќање со Google Pay за сите VISA и МастерКард картични продукти издадени од Банката и со тоа Банката беше прва на пазарот која ја овозможи оваа услуга за своите клиенти. Паралелно на тоа воведена е надградба на постојната апликација NLB Pay со можност за дигитализација на картичка во Google Pay по принцип на push provisioning, опција за дигитализација на loyalty картичка, преглед на картичните податоци, зајакнувања од аспект на безбедност при “self enrollment” во апликацијата.

Друг сервис на кој Банката работеше во изминатиот период е воведувањето на Smart POS мобилната апликација за прифаќање на платежни трансакции засновани на платежна картичка. Оваа мобилна апликација може да се користи на уреди со Android оперативен систем, а прифаќа плаќања со платежни картички од програмата на Master Card и Visa.

Во рамките на сервисите за електронско и мобилно Банкарство фокусот беше на зајакнување на безбедносните механизми на сервисите и воедно усогласување со регулативата на НБРСМ во делот на сигурност на информативните системи. Воведувањето на софистициран софтвер за детекција на присуство на злонамерен софтвер во далечински воспоставена сесија беше еден од предизвиците кој се реализираше во 2023 година.

Бројот на клиенти-физички лица корисници на електронско банкарство заклучно со 31.12.2023 година изнесува 513.088, од кои 58.273 или 11,4 % се активни корисници (клиенти кои ја користеле платформата во последните три месеци). Споредено со 2022 година, остварен е пораст од 5,4 % на вкупниот број корисници (2022: 486.976). Кај мобилното банкарство, бројот на клиенти физички лица корисници на услугата бележи пораст од 11,4 % (2023: 244.372; 2022: 219.290). Од вкупниот број корисници на мобилно банкарство, на 31.12.2023 година активни се 73,7 % (2022: 76,7 %).

Кај правните лица, бројот на корисници на електронско банкарство бележи пораст од 2,9 % во однос на 2022 година (2023: 25.948; 2022: 25.224). Учеството на активни корисници во вкупниот број корисници заклучно со 31.12.2023 година изнесува 46,9 % и е непроменето во однос на 2022 година (2022: 46,9 %).

Пазарно учество на Банката (промет) со 30.9.2023 г.	Физички лица Правни лица	
	Физички лица	Правни лица
Картички	28,68%	24,32%
Физички места на продажба	29,59%	35,86%
Виртуелни места на продажба	37,70%	69,74 %
Банкомати	26,36%	17,19%
Електронско банкарство	10,80%	13,46%
Мобилно банкарство	54,04%	46,80%

Извор: НБРСМ – платежна статистика и податоци од Банката.

Контакт-центар

Контакт центарот продолжува да биде на располагање на клиентите на Банката како 24/7 комуникациски канал, со силно изразена функција на поддршка и информирање на своите клиенти. Во фокусот на активностите на контакт центарот е одговор на прашањата, барањата на клиентите за продуктите и услугите од портфолиото на Банката.

Покрај техничката поддршка и информативната функција, контакт центарот истовремено реализира и автоматски наплатни смс кампањи, масовни информативни е-маил, СМС кампањи како и продажни телефонски кампањи. Дополнително преку контакт центарот се реализираат клиентски барања без физичко присуство со користење на електронскиот идентитет Eid, за клиентите кои не се во можност да посетат експозитура. Покрај корисничка поддршка за сите продукти на Банката, Контакт центарот обезбедува и техничка поддршка за електронско банкарство за физички и правни лица, како и помош за експозитурите.

Во фокусот на активности на контакт центарот се и поддршката за мрежата банкомати и ПОС терминали, мониторинг на ризичните трансакции во доменот на картичното работење и следењето на ризичните трансакции во платниот промет.

Разновидноста на канали достапни за нашите корисници, вклучувајќи телефон, е-пошта, Viber и дигиталниот асистент, обезбедуваат ефикасност и пристапност во секојдневните интеракции.

Во рамки на своите активности за поддршка на клиентите, контакт-центарот продолжи да функционира како централно место каде се сублимираат сите рекламации и писмената комуникација на ниво на Банката. НЛБ Банка АД Скопје за своите клиенти ги има на располагање следниве канали на комуникација:

- единствениот телефонски број за поддршка на корисници 02/15-600 достапен 24/7;
- електронските адреси: info@nlb.mk, helpdesk@nlb.mk и kontaktcentar@nlb.mk, kabinetuprava@nlb.mk ;
- интернет-страницата на Банката www.nlb.mk ;
- сандачиња за коментари поставени на достапно место во секоја експозитура на Банката;
- Вибер-платформа и првиот банкарски електронски асистент – НЕЛА достапен 24/7ч.;
- физичка архива на Банката и
- профили на Банката на социјални мрежи.

Во поглед на обемот на активности, во текот на 2023 година забележано е значително зголемување во вкупната комуникација споредено со 2022 година. Поради зголемениот обем на интеракции, како и со цел навремена и квалитетна поддршка на се поголемата дигитализација, контакт центарот кон крајот на годината ги зајакна своите капацитети од интерни и екстерни ресурси.

Со зголемување на бројот на вработени, развојот на иновативни дигитални алатки и проактивен пристап за поддршка, Контакт центарот се развива како една од стратешки клучните точки во рамки на Банката.

Банкомати и ПОС-мрежа

Со цел зголемување на безбедноста, како и следење на технолошките трендови, Банката делуваше на проширување, оптимизација и подобрување на својата мрежа, со воведување на банкомати на 13 нови локации, при што вкупниот број банкомати на територијата на РСМ на крајот на 2023 година изнесува 168 банкомати, од кои 118 се со функционалност за уплата на готовина (Cash in банкомати). Во текот на 2023 година беше завршена замена на банкоматите со опција за бесконтактно подигнување готовина, како дополнителна функционалност, при што заклучно 31.12.2023 година оваа опција ја имаа сите 168 банкомати (2022: 156 банкомати, 2021: 137 банкомати, 2020: 107 банкомати). Прометот преку банкоматите на Банката во 2023 година достигна 53 милијарди денари или 6 % повеќе во однос на 2022 година.

Прометот преку ПОС мрежата на Банката е зголемен за 5 % споредено со 2022 година.

Во текот на 2023 година Банката го продолжи трендот на проширување на ПОС мрежата со терминали кои овозможуваат бесконтактно плаќање. Заклучно со 31.12.2023 година, Банката располага со мрежа од околу 8.791 ПОС терминали (7.000 ПОС во 2022 година).

Во 2023 година, Банката оствари соработка со 279 активни е-commerce трговци.

Задржан е минатогодишниот тренд на пораст во работењето на интернет платежната платформа на Банката, при што бројот на трговци кои оствариле промет е пораснат за 9 %, додека прометот споредено со 2022 година бележи раст од 10 %.

Во рамките на електронската трговија успешно се заврши имплементацијата на решение за електронска трговија со најголемиот Market place во државата каде за разлика од другите трговци исплатата се прави со користење на “биллинг фајл”. Дополнително, овој тип на трговец користи и функционалности од типот “card on file” и “frame” што не е случај кај други трговци.

VII. Работа со население

Во фокусот на работењето на Банката во 2023 година беше зголемениот пласман на нови кредити со цел зголемување на пазарните учества, како и зголемената дигитализација, со што продуктите и услугите на Банката станаа подостапни за клиентите од далечина. Во сегментот кредитирање на население беа постигнати нови, досега највисоки износи на продадени кредити, што резултираа во пораст на пазарното учество на Банката.

Вкупното пазарно учество кај кредитите на население изнесува 22,7 % (2022: 22,0 %). Следено по продукти, пазарното учество на потрошувачките кредити на крајот од годината изнесуваше 23,0 % учество, кај станбените кредити 23,5 %, кредити со кредитни картички 22,7 % и негативни салда на платежните сметки 20,4 %. Пазарното учество на депозитите на население на 31.12.2023 година изнесува 19,7 % (2022: 20,4 %).

Кредитна активност и понуда

Кредитната активност во текот на 2023 година главно беше насочена на продажбата на станбени кредити и потрошувачки кредити.

Во текот на јануари и февруари 2023 година, кај каматните стапки и условите дефинирани во 2022 година, беа направени промени во висината на каматните стапки согласно движењата на финансиските пазари како и конкуренцијата. Воедно, во овој период како поголема промена, беше и воведувањето на целосно варијабилна каматна стапка кај потрошувачките кредити како и промена на референтната каматна стапка од благајнички записи во НРКС кај инстант потрошувачките кредитни продукти. Промотивниот период во кој кредитите се нудеа без манипулативен трошок започна од февруари 2023 година и беше во важност до крајот на годината.

Во април 2023 година, Банката ја збогати понудата на животно осигурување кај врзаната продажба на станбени и хипотекарни кредити во соработка со КРОАЦИЈА Живот АД Скопје, при што се воведо можност, годишната премија да се плаќа и на месечна основа, без зголемување на износот на кредит.

Во текот на годината во континуитет беа креирани понуди за клиентите за потрошувачки кредити за експозитурско одобрување и е/м банк кои наидоа на одзив од страна на клиентите и беа пропратени со висока реализација и истовремено креираа позитивно корисничко искуство заради едноставната процедура за одобрување (без дополнителни документи само со документ за лична идентификација) и исплата на средствата од кредитот само со една посета на експозитура.

Во текот на годината Банката применуваше претпазлив пристап во одобрувањето на кредитните изложености што придонесе квалитетот на кредитното портфолио да биде стабилен во текот на годината.

Бруто-кредитното портфолио на население на годишно ниво е зголемено за 10,0 %, односно за 4.784 милиони денари и изнесува 52.133 милиони денари, при што најголем раст од 11,9 % во споредба со 2022 година е остварен кај станбените кредити, а 10,5 % раст е остварен кај потрошувачките кредити.

Учеството на бруто-кредитите на население во вкупните бруто-кредити на Банката во 2023 година достигна 66,2 % (2022: 62,1 %). Нефункционалните кредити во вкупните кредити кај населението на Банката со крајот на 2023 година изнесуваа 1,3 % (2022: 1,3 %).

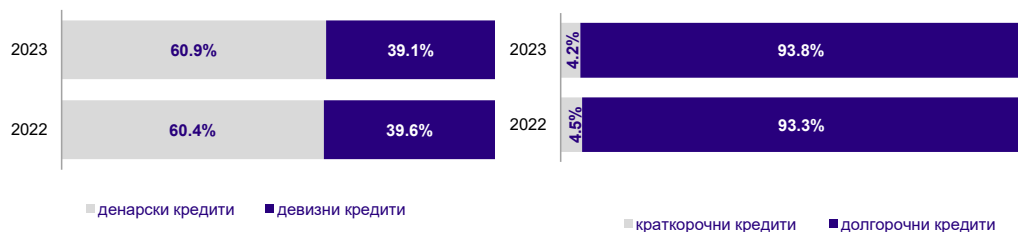
Графикон 2. Учество на поединечни кредитни продукти во вкупното кредитно портфолио на население

Графикон 3. Структура на кредити на население

Валутна структура *

Рочна структура **

*Кредитите со валутна клаузула се вклучени во девизните кредити.

** Разликата до 100% во рочната структурата на кредитите е за сомнителните и спорни побарувања.

Депозитна активност и понуда

Депозитната база на населението кај Банката во 2023 година забележа солиден годишен раст генерално како резултат на растот на долгорочните депозити и на салдото на готовина расположливо на платежните сметки во услови на зголемени каматни стапки.

Во текот на годината структурата на депозити се промени во корист на орочените депозити, Банката одржува балансирана рочна позиција на депозитите придонесувајќи за стабилни извори на финансирање на кредитната активност.

Депозитите на населението на годишно ниво се зголемија за 1,5 % или за 962,5 милиони денари и изнесуваат 67.227 милиони денари.

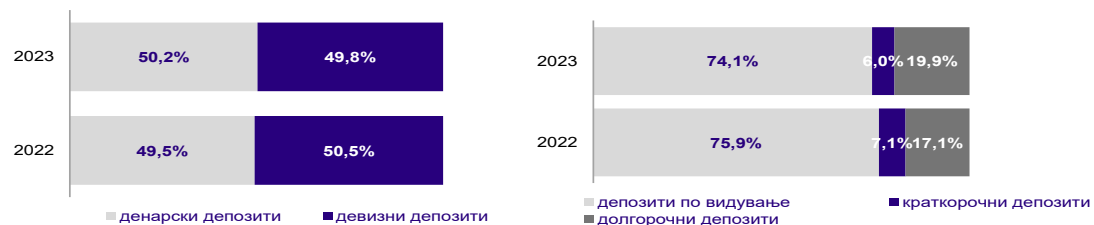
Учеството на депозитите од население во вкупните депозити кај Банката за 2023 година изнесува 72,7 % (2022: 73,5 %).

Односот **брuto кредити / депозити** од население изнесува 77,5 % (2022: 71,5 %).

Графикон 4. Структура на депозити на население

Валутна структура

Рочна структура

Кредитни картички

Фокусот на Банката во текот на годината беше задржување на водечката позиција на пазарот во делот на картичното работење преку зголемување на прометот од работење со картички, зголемување на бројот на издадени картички, зголемување на прометот остварен преку мрежата на ПОС-терминали како и подобрување на функционалностите на мрежата на банкомати. Активностите насочени кон зголемување на задоволството на клиентите, зголемување на бројот на корисници и активацијата на картичките, како и зголемување на обемот на користење на платежните картички на Банката беа поддржани со неколку маркетинг кампањи за физички и правни лица со различни бенефити и поволности.

Покрај ова, беа спроведени кампањи за продажба на нови картички и зголемување на дозволено пречекорување на кредитни картички преку мрежата на банкомати.

Во 2023 година, Банката им овозможи на своите клиенти дигитализација на картичките во светски реномираниот Google Pay паричник и воведувањето на Smart POS – софтвер во форма на мобилна апликација за прифаќање на платежни трансакции засновани на платежна картичка.

Останати услуги на Банката

Лично банкарство е посебна понуда на Банката која на клиентите им овозможува првокласен третман во извршување на банкарските услуги, флексибилност и поедноставна комуникација преку личен банкар.

Во текот на 2023 година, услугата лично банкарство за физички лица се нудеше во 40 експозитури, а вкупниот број на клиенти физички лица кои ја користеа услугата заклучно 31.12.2023 година изнесуваше 6.111.

Значаен дел во широката понуда на Банката има **НЛБ Банкоосигурувањето** или продажбата на осигурителни полиси за животно и неживотно осигурување.

Во 2023 година, Банката продолжи активно да работи на продажба на осигурителни полиси во слободна и врзана продажба со банкарски продукти. Во делот на врзана продажба на ризико полиси за животно осигурување со кредит забележан е растечки тренд на продажба, кој е резултат на “Сигурност плус“ животното осигурување врзано со потрошувачките кредити.

Од останатите осигурителни продукти, Банката продолжи со активна понуда и на полиси од неживотно осигурување, а значителни резултати се постигнаа во врзаната продажба на домаќинско осигурување со широки покритија, како задолжително осигурување за имот кој претставува обезбедување за пласираните станбени и хипотекарни кредити.

Во делот на врзана продажба на животно и неживотно осигурување во тек се активности за проширување на понудата со воведување на нови осигурителни продукти.

Значителни резултати во слободната продажба на осигурување беа остварени и кај инвестициско ризико осигурување на живот, продажба на инвестициски фондови, како и во продажбата на приватното здравствено осигурување.

VIII. Работа со правни лица

Работењето со правни лица⁴ како значаен носител на приходите на Банката, опфаќа понуда на кредитни и депозитни продукти за поддршка на правните лица, поддршка со документарни продукти, како и услуги на платен промет во земјата и странство, пренос и чување на готовина, ПОС терминали, e-commerce, како и други услуги.

Понудата за правни лица од сегментот на мали, средни и големи претпријатија, во Банката се спроведува централизирано, по моделот на интегрирано управување на Деловен сектор за работа со корпоративни клиенти на Банката заедно со Сектор за поддршка на продажба на корпоративни клиенти. Услугите во платниот промет за малите, средни и големи претпријатија се вршат преку Деловен сектор за управување со продажна мрежа на Банката, Секторот за работа со готовина и депо, Секторот за развој на понуда и централизирана продажба и преку електронските канали.

Во изминатата година беа реализирани бројни продажни активности и пазарни иницијативи преку кои на малите и средни претпријатија и големите компании им беа понудени кредитни продукти за долгорочни инвестициски проекти и обртен капитал, со акцент на поддршка на проекти за инвестиции во обновливи извори и поддршка на енергетски ефикасни проекти. Исто така, понудена беше и можност за краткорочно и финансирање преку дозволен лимит на платежните сметки, платежни услуги преку електронските канали на Банката, управување со готовината, финансиски услуги и советување за корпоративни клиенти активни на регионалните пазари каде што е присутна НЛБ Групаацијата, како и понуди за за извозно-ориентираните компании.

Пазарното учество кај кредитите на нефинансиските правни лица заклучно со 31.12.2023 година изнесува 12,4 %, што претставува намалување од 1,7 п.п. (2022: 14,1 %). Пазарното учество на депозитите на нефинансиските правни лица изнесува 14,0 % (2022: 14,9 %).

Кредитна активност и понуда

Земајќи ја во предвид стратешката ориентација на НЛБ Групаацијата, НЛБ Банка АД Скопје го задржа својот интерес за кредитна поддршка за инвестиции во обновливи извори и проекти за зголемување на енергетската ефикасност, модернизација и автоматизација кај претпријатијата, како и кредитна поддршка во обртни средства.

НЛБ Банка АД Скопје преку документарните инструменти обезбеди поддршка и на многу извозно ориентирани компании и им понуди услуги и продукти соодветни за нивното работење, со цел прилагодување на новонастанатите пазарни услови.

Банката особен фокус континуирано дава на поддршка на проектите на малите и средни компании, кои се двигатели на економијата и преку тоа го дисперзира својот ризик, со можност за остварување на повисок поврат преку каматните и некаматните приходи.

Во текот на 2023 година продолжи исплатата на кредити од кредитната линија EIB VI како резултат од учеството на НЛБ Банка АД Скопје во програмата за кредитирање на мали и средни претпријатија и средно пазарно капитализирани претпријатија, како и од кредитната линија “Конкурентност +” - кредит од кредитната линија од Европска Банка за Обнова и Развој (ЕБОР) наменет за поддршка на конкурентност на мали и средни претпријатија (Regional Small & Medium-sized Enterprises Competitiveness Support Programme).

⁴ Правните лица вклучуваат приватни и јавни претпријатија, непрофитни институции кои им служат на домаќинствата, останати финансиски институции (без банки и штедилници), централна власт, фондови и единици на локалната самоуправа.

Целта од користењето на кредитната линија **“Конкурентност +”** е да се подобрат производните капацитети, да се зајакнат процесите и квалитетот на производите и да се подобрат конкурентноста и усогласеноста со техничките стандарди во согласност со ЕУ законодавство (EU Acquis Communautaire) во полето на заштита на животната средина, безбедноста на работниците, квалитетот и безбедноста при работа.

Во октомври 2023 година НЛБ Банка АД Скопје потпиша договор за учество во Програмата за кредитирање на мали и средни претпријатија (МСП), средно пазарно капитализирани претпријатија (MID-CAP компании) и зелена транзиција од кредитната линија на ЕИБ 7 реализирана преку РБСМ во износ од 100.000.000 евра. Условите под кои ќе се даваат кредитите до фирмите се исклучително поволни, со рок на отплата за инвестициски проекти до 12 години и вклучен грејс-период до 2 години, и за финансирање на обртни средства со рок на отплата до 3 години и вклучен грејс-период до 6 месеци. Истовремено, има поволна каматна стапка кон крајни корисници, која изнесува до 3,5 % годишно фиксна за целиот период на користење на кредитот.

Со пласирање на кредити од овие кредитни линии, НЛБ Банка АД Скопје продолжува да нуди поддршка на своите клиенти во остварување на целите и постигнување подобри резултати во работењето.

Согласно макроекономските сигнали и движење и висината на каматните стапки на правни лица, во текот на годината беа прилагодувани на пазарните услови. Согласно својата депозитна база, најголем дел од пласираните средства во кредити на правни лица беа во денари.

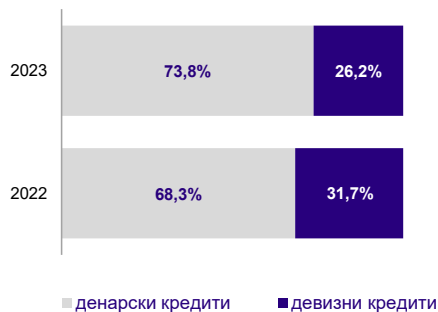
Како резултат на инфлацијата (свкупниот раст на цените), растот на НРКС, Еуриборот, како и зголемената камата на благаяничките записи, се забележува постепено зголемување на каматните стапки на новите пласмани во кредити на правни лица.

На 31.12.2023 година, **брuto пласманите кај правните лица** изнесуваат 26.597 милиони денари, што претставува годишно намалување од 7,8 %, односно за 2.260 милиони денари, како резултат на послабите перформанси кај приватните претпријатија.

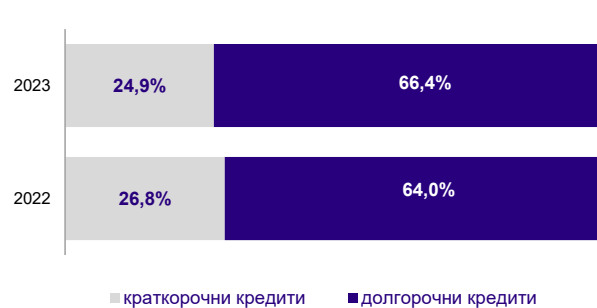
Во 2023 година, учеството на нефункционалните во вкупните кредити кај правните лица се намали на 8,1 % (2022: 8,8 %), при учество на брuto-кредитите на правните лица во вкупните брuto-кредити на Банката од 33,8 % (2022: 38,0 %).

Графикон 5. Структура на кредити на правни лица

Валутна структура*

Рочна структура**

*Кредитите со валутна клаузула се вклучени во девизните кредити.

** Разликата до 100% во рочната структурата на кредитите е за сомнителните и спорни побарувања.

Проектно финансирање

Во текот на 2023 година, активностите во овој домен продолжија преку одобрување кредити за нови проекти, како и со реализација на претходно одобрени кредити за проектно финансирање, со што вкупното салдо на кредити за проектно финансирање заклучно со 31.12.2023 изнесува 41,4 милиони евра.

Проекти за одржлив развој (ESG-проекти)

Во текот на 2023 година, како дел од својата политика за поддршка на проекти за унапредување на животната средина, Банката продолжи со поддржување на инвестиционите активности во областа на квалитетни ESG проекти, со кои се овозможува зелена транзиција на клиентите.

НЛБ Банка АД Скопје во континуитет нуди поддршка на ESG проекти, одобрувајќи кредити за зголемување на енергетската ефикасност на компаниите, за заштеда на енергија, намалување на загадувањето и слично. Во овој сегмент во текот на 2023 година беа одобрени повеќе проекти, резултирајќи во вкупни исплати во ESG сегментот во текот на 2023 година, на износ од 8 милиони евра, што резултираше во вкупно салдо заклучно со 31.12.2023 година во износ од 30 милиони евра.

Гаранции и акредитиви

За потребите на своите клиенти Банката издава **платежни гаранции, услужни гаранции и акредитиви**, при што заклучно со 31.12.2023 издала гаранции во вредност од 4.467,6 милиони денари, што е за 57,8 % намалување во однос на 2022 година.

Отворените акредитиви се во вредност од 2.760,2 милиони денари, што претставува зголемување за 73,5 % споредено со 2022 година. Од друга страна се забележа помал број издадени акредитиви, на повисоки износи споредено со акредитивите отворени во 2022 година.

Табела 9. Документарно работење

	01.01.-31.12.2022	01.01.-31.12.2023	Промена 2023/2022	
Гаранции				
Вредност на нови (во мил.МКД)	10,586.9	4,467.6	-6,119.3	-57.8%
Број на новоиздадени	2,155	2,062	-93	-4.3%
Акредитиви				
Вредност на нови (во мил.МКД)	1,590.5	2,760.2	1,169.7	73.5%
Број на новоиздадени	215	201	-14	-6.5%

Депозитна активност и понуда

Во доменот на депозитното работење, понудата за корпоративните клиенти беше претставена преку денарски и девизни депозитни продукти со различни можности за орочување и каматни стапки. Согласно пазарните движења, НЛБ Банка ја прилагодуваше својата понуда со цел одржување на стабилна и квалитетна депозитна база.

Во доменот на депозитното работење, Банката ја задржа ликвидноста на задоволително ниво, а поволни каматни стапки за депозити беа нудени и на поединечна основа на долгогодишни клиенти на Банката, преку претходна анализа на соработката.

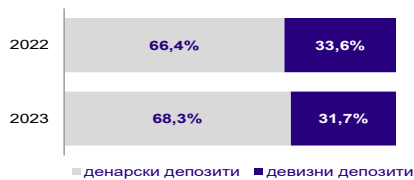
На 31.12.2023 година, депозитите на правни лица кај Банката изнесуваа 25.260,7 милиони денари и се повисоки во споредба со 2022 година за 1.376 милиони денари или 5,8 % како резултат на повисоките состојби на платежните сметки на приватните претпријатија.

Учеството на депозитите од правни лица во вкупните депозити од клиенти на Банката во 2023 година изнесува 27,3 % (2022: 26,5 %).

Односот **брuto кредити / депозити** од правни лица изнесува 117,0 % (2022: 118,3 %).

Графикон 6. Структура на депозити на правни лица

Валутна структура*

Рочна структура

*Депозитите со валутна клаузула се вклучени во девизните депозити.

Услуги во платен промет – управување со готовина

Трезорот на Банката, покрај услугите за своите експозитури, врши услуги и за потребите на правните лица и банките од областа на управување со готовина. Во овој дел Банката оствари годишен раст од 6,5 % на вредноста на обработените дневни пазари.

Услуги на платниот промет на Банката се:

- превоз на готовина и вредносни пратки;
- обработка на домашна и странска валута;
- трансфер на странска ефектива во странски банки;
- депо услуги;
- купопродажба на домашна и странска ефектива;
- конверзија на банкноти со поголема апоенска структура во помала за правни лица;
- опслужување банкомати за банката и други деловни банки;
- снабдување со денарска готовина во замена за странска ефектива за менувачница;
- преземање дневен пазар од просториите на правните лица и превоз до Банката;
- обработка на банкнотите и монетите и уплата на платежните сметки на правното лице.

Истотака, раст во работењето на Банката е остварен во работењето со домашна ефектива, додека работењето со странска ефектива бележи благо намалување кое се должи пред се во прекилот на работењето со одредени странски валути (Норвешки и Шведски круни).

Во текот на 2023 година, остварен е бруто промет на Централниот трезор на Банката во износ од 5,4 милијарди евра. Банката вкупно обработи 313.000 вредносни пратки, што е речиси на исто ниво во однос на 2022 година.

Забележано е зголемување од 6,1 % на вкупниот промет од опслужувањето на банкоматите во сопственост на Банката во однос на 2022 година.

Вкупниот дневен пазар на нефинансиските правни лица обработен и уплатен преку трезорот на Банката, во текот на 2023 година изнесуваше во просек околу 40 % од вкупниот дневен пазар уплатен од правните лица во Банката.

IX. Платен промет во земјата и странство

Во делот на **домашниот платен промет** со 31.12.2023 година реализирани се 58,4 милиони трансакции во меѓубанкарскиот платен промет, што претставува годишен раст од 4,4 % (31.12.2022: 55,9 милиони трансакции).

Во 2023 година е остварен **девизен платен промет со странство** во износ од 3,3 милијарди евра или за 7,4 % помалку во однос на 2022 година, како резултат на пад на прометот кај ностро и лоро дознаките, додека од аспект на бројот, пораст бележат лоро и ностро дознаките на физички лица и лоро дознаките на правни лица.

Табела 10. Дознаки

	31.12.2022	31.12.2023	Промена 2023/2022	
Ностро дознаки				
Промет (во мил.ЕУР)	1.735,0	1.536,4	-198,6	-11,4%
Физички лица	47,0	64,7	17,7	37,7%
Правни лица	1.688,0	1.471,7	-216,3	-12,8%
Број на ностро дознаки	70.612	69.766	-846	-1,2%
Физички лица	9.578	10.399	821	8,6%
Правни лица	61.034	59.367	-1.667	-2,7%
Лоро дознаки				
Промет (во мил.ЕУР)	1.789,3	1.728,5	-60,8	-3,4%
Физички лица	204,9	195,3	-9,6	-4,7%
Правни лица	1.584,4	1.533,2	-51,2	-3,2%
Број на лоро дознаки	154.097	160.096	5.999	3,9%
Физички лица	87.626	92.772	5.146	5,9%
Правни лица	66.471	67.324	853	1,3%

Платен промет со земја

Во рамките на платниот промет во земјата беа извршени бројни надградби и доработки со цел одржување на стабилност и сигурност на информативниот систем на Банката и целокупната размена на податоци. За непречено функционирање и тек на процесите на Банката при извршување на финансиските трансакции кои произлегуваат од сите модули и различни организациони единици се креираше механизам со нотификации и аларми со кој успешно се менаџираше.

Врз основа на објавените податоци од НБРСМ, за периодот од 01.01.2023 до 30.09.2023 година процентуалното учество на НЛБ Банка АД Скопје по број на реализирани трансакции изнесува 19 %, а по вредност учеството изнесува 9 % во вкупниот платен промет во Р.С.Македонија.

Во 2023 година продолжи трендот на постојан пораст на корисници на пензии преку НЛБ Банка АД Скопје и годината заврши со 80.380 **пензионери** и учество од 23,97%. Вкупната вредност на исплата на пензии во НЛБ Банка за цела 2023 година е 16.515.290.805 денари во споредба со 2022 година кога вредноста изнесуваше 15.686.266.786 денари.

Во врска со исплатата на корисници на права од **социјална заштита** Банката има околу 43.000 корисници. Вкупната вредност на исплатена социјална помош за 2023 година изнесува 3.610.998.927 денари (2022 година : 3.290.336.854 денари).

Платен промет со странство

Во текот на изминатата година во Банката се работеше активно на два големи процеси, усогласување со законот за платежни услуги и платни системи и миграција кон новиот SWIFT стандард ISO20022.

Во март 2023 година, Банката ја помина успешно *првата фаза на миграција кон стандардот ISO20022 на SWIFT*. Успешно се примаат/испраќаат swift пораки со новиот MX формат од/кон сите банки кои го користат новиот стандард преку техничко решение за транслатирање на пораките. На крај на 2023 година, Банката преку групациско барање доби предлог за целосна миграција кон ISO20022 и системско решение за кое ќе следат активни работилници со цел полесен, целосен премин на стандардот во ноември 2024 година.

Банката очекува оваа функционалност за навремено известување до клиентите за статусот на извршеното плаќање во странство да понуди повисок квалитет на услугите кон клиентите и истото да биде значајна конкурентска предност над другите банки во земјата.

Во рамките на платниот промет со странство беа извршени многу надградби и системски доработки со цел одржување на долгорочна стабилност и сигурност на информативниот систем, како и на решенија за автоматизација на процеси, на пр. побарувања за OUR трошоци кај девизните приливи (лоро дознаки).

Врз основа на објавените податоци од НБРСМ, во 2023 година, процентуалното учество на НЛБ Банка АД Скопје во вкупниот промет со странство во Република Северна Македонија изнесува 13,78 %, во вкупниот прилив од странство 14,00 % и во вкупниот одлив во странство 13,56 %.

Х. Финансиски пазари

Управување со ликвидноста

Во текот на 2023 година, Банката управуваше со денарската и девизната ликвидност согласно со законските и подзаконските акти коишто го регулираат управувањето со ликвидносен ризик и актите коишто важат на ниво на НЛБ Групаацијата, притоа почитувајќи ги дефинираните регулаторни и интерни лимити за изложеност кон ликвидносниот ризик.

Слободните средства се пласираа во хартии од вредност издадени од НБРСМ (благајнички записи), од Министерство за финансии на Република Северна Македонија (државни обврзници), хартии од вредност издадени од земјите на ЕУ и САД (странски државни записи и обврзници), и преку монетарните инструменти на НБРСМ (депозити преку ноќ и седумдневни депозити). Видот, начинот и инструментите кои се користени за пласирање на вишокот средства се утврдени во зависност од тековната и очекувана рочна структура на средствата и обврските на краток и на долг рок, ризикот на инструментите и движењата на каматните стапки на пазарите на пари и хартии од вредност.

Обврската за издвојување на задолжителната резерва на Банката во денари и во девизи се исполнуваше на редовна основа во периодот од 1.1. до 31.12.2023 година. Показателите за структурна ликвидност, вклучувајќи ги и показателите согласно со Basel III - LCR (Liquidity Coverage Ratio) и NSFR (Net Stable Funding Ratio), во текот на 2023 година се одржуваа над пропишаните минимални нивоа, што укажува на континуирано стабилна и висока ликвидна позиција на Банката во текот на целата година.

7.961 мил. денари номинална вредност во државни обврзници

1.611 мил. денари благајнички записи

53,3 мил. евра во македонски еврообврзници

64,1 мил. евра во американски, германски, белгиски и холандски државни записи

6,7 мил. евра во странски државни обврзници (словенечки државни обврзници)

Кредитни извори на финансирање

Во текот на 2023 година, Банката продолжи со континуирано следење и сервисирање на обврските по склучените кредитни аранжмани со домашните и странските кредитори, како и повлекување нови средства за финансирање на инвестициони проекти и за обртни средства. Во текот на годината, по одделни кредитни линии отплатени се 8.253 илјади евра, а повлечени се средства во вкупен износ од 18.647 илјади евра. Дополнително, Банката изврши предвремена отплата на субординиран заем од НЛБ д.д. Љубљана во износ од 11.000 илјади евра, по што состојбата на кредитните обврски на Банката на 31.12.2023 година се намали за околу 1,0 % во однос на претходната година.

Исто така, во 2023 година, Банката склучи Рамковен договор за учество во програмата за кредитирање на мали и средни претпријатија (МСП), средно пазарно капитализирани претпријатија (MID-CAP компании) и зелена транзиција од кредитната линија на ЕИБ 7 во износ од 100.000.000 евра со Развојна Банка на Северна Македонија (РБСМ):

Во 2023 година се повлечени средства од следните кредитни линии:

- Европска банка за обнова и развој (ЕБОР) – од кредитната линија SME Competitiveness Support Programme во вкупен износ од 2.947 илјади евра, наменети за понатамошно финансирање на инвестиции на правни лица во индустриски објекти, опрема, софтвер,

унапредување на менаџмент-системите на претпријатието или општа надградба која е креирана за унапредување на една или повеќе директиви на ЕУ во областа на заштитата на животната средина, безбедноста на вработените и квалитетот и безбедноста на производите, како и инвестиции во технологии со високи перформанси;

- Развојна банка на Република Северна Македонија (РБСМ) – една транша од кредитната линија на ЕИБ 4 во вкупен износ од 700 илјади евра (воедно е направена е и една реалокација во износ од 300 илјади евра), и три транши од кредитната линија ЕИБ 7 во вкупен износ од 15.000 илјади евра, наменети за финансирање на обртни средства и инвестициони проекти.

Комисионо работење

Во текот на 2023 година, Банката продолжи со спроведување на проектот „Самовработување со кредитирање“, како активна мерка за самовработување што се спроведува од Агенцијата за вработување на Република Северна Македонија, по склучен договор со Развојната банка на Северна Македонија од мај 2008 година.

Во текот на целата година, Банката посредуваше во финансирањето со средства од Македонската развојна фондација за претпријатија и Земјоделскиот кредитен дисконтен фонд, за потребите на Штедилница Можности.

Девизен пазар

Во 2023 година Банката оствари вкупен промет на девизниот пазар во државата од 3,6 милијарди УСД (2022: 3,6 милијарди УСД) реализиран преку 82.665 трансакции (2022: 85.087), што претставува еднаков промет во однос на 2022 година (зголемување од 0,6 %). Најголем дел од прометот на Банката на девизниот пазар се однесува на купопродажба на евро валута, со процентуално учество од 66,6 % кај купувањето и 90,40 % кај продажбата. Пазарното учество на Банката на девизниот пазар заклучно со 31.12.2023 година изнесува 21,7 %.

Во 2023 година реализиран е откуп во износ од 752 милиони евра (2022: 762 милиони евра), што претставува 47,2 % од вкупно извршениот откуп на девизи од овластени менувачи од страна на банките во државата.

На меѓубанкарскиот девизен пазар, Банката и во 2023 година успешно ја извршуваше улогата на овластен поддржувач на пазарот, преку активно учество со стабилни котации и на страната на понудата и на страната на побарувачката. Во 2023 година, Банката реализираше учество од 40,4 % во вкупниот промет на меѓубанкарскиот девизен пазар во државата.

На меѓубанкарскиот девизен пазар беа истргувани 1,6 милијарди евра (2022: 1,96 милијарди евра) преку 8.660 трансакции на купопродажби (2022: 10.667).

Тргување со хартии од вредност за сметка на клиенти на Банката

Во 2023 година, Банката за сметка на клиентите запиша 8.879,1 милиони денари државни хартии од вредност, што претставува намалување од 52,0 % во однос на 2022 година кога е запишан износ од 18.486,9 милиони денари. Од вкупниот износ, 14,6 % (1.295,7 милиони денари) се остварени при аукцирање со државни обврзници, а 85,4 % (7.583,4 милиони денари) при аукцирање со државни записи.

Старателски и брокерски услуги

Старателски услуги

Во текот на годината, Банката вршеше старателски услуги за инвестициски и пензиски фондови, за нерезиденти кои тргуваат на македонскиот пазар на хартии од вредност и за домашни клиенти кои инвестираат во странски хартии од вредност.

Како банка чувар на имот, Банката врши услуги на два пензиски фонда, а како депозитарна банка на десет инвестициски фондови.

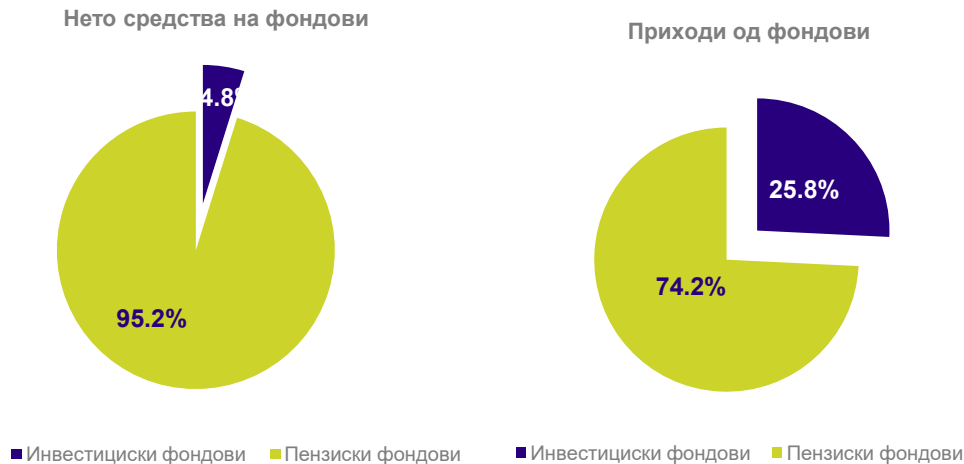
Вкупните приходи што Банката ги оствари од инвестициските фондови во 2023 година изнесуваат 5,9 милиони денари, што претставува пораст од 4,2 % во однос на приходите остварени во 2022 година (2022: 5,7 милиони денари), додека пак вкупните приходи од пензиски фондови остварени во 2023 година изнесуваат 17,0 милиони денари или за 3,6 % помалку во однос на 2022 година (2022: 17,7 милиони денари).

Фондови низ бројки

Инвестициски фондови
3.100,2 мил. денари вкупни средства

Пензиски фондови
61.349,7 мил. денари вкупни средства

Графикон 7. Средства и приходи од фондови (учество)

Брокерски услуги

Вкупниот промет во класичното тргување на Македонската берза во 2023 година изнесува 2,9 милијарди денари, што претставува намалување на прометот на Берзата од 37,61 % во споредба со претходната година, а притоа бројот на трансакции на Берзата оствари пад од 30,7 % во однос на 2022 година. Падот на прометот на Берзата е резултат на ограничената палета на финансиски инструменти кои се нудат за тргување на домашниот пазар на капитал. Истовремено домашните инвеститори, се ориентираат се' поактивно на странските пазари поради изразената динамика во ценовните движења и високиот промет.

Цената на индексот МБИ-10 на Македонската берза, сепак оствари пораст од 8,2 % во 2023 година во однос на 2022 година, најмногу поради веста за намерата за преземање на една од

страна на друга домашна банка. Доминантно учество во тргувањето во 2023 година и на куповна и на продажна страна, имаа домашните правни и физички лица.

Пазарното учество на Банката преку Службата за услуги со хартии од вредност во класичниот промет на Берзата се зголеми за 0,9 % во однос на претходната година и изнесува 7,5 % и покрај падот на прометот на Берзата од 37,6 % во 2023 година. Притоа пазарното учество на Службата во остварени блок трансакции, изнесува 16,6 %, благодарение на реализираната најголема блок трансакција од страна на Службата на Берзата во 2023 година.

Во 2023 година, учеството на прометот остварен на странски пазари на Службата за услуги со хартии од вредност во целокупниот остварен промет на пазарните учесници, изнесува 13,9 % односно раст од 2,2 % во однос на претходната година. Заклучно со 31.12.2023 година, 305 клиенти имаат потпишано договор со Банката за овие услуги, при што вкупно остварениот промет изнесува 407 милиони денари. Вкупната вредност на портфолиото во странски хартии од вредност, што Банката го чува за сметка на клиентите со состојба 31.12.2023 година изнесува 1.223,6 милиони денари (2022: 631,7 милиони денари) т.е. речиси двојно повеќе од минатата година, благодарение на зголемениот интерес за должнички инструменти, пред се' еврообврзници. Портфолиото од домашни хартии од вредност кое Банката го чува за клиентите нерезиденти изнесува 410 милиони денари.

Македонска берза 31.12.2023

Вкупен промет на МБ:
(класично тргување):
2,9 милијарди МКД

Пазарно учество на
Банката: 7,47%

Странски пазари 31.12.2023

Вкупен промет:
407 мил. МКД

Вредност на портфолио
на странски ХВ: 1.223,6
мил. МКД

XI. Интрагрупациски услуги

Стандардот за Интрагрупациски услуги во НЛБ Групациската е наменет за сите членки на Групациската кои добиваат или даваат услуги во рамки на Групациската преку Линии за компетентност, Групациски проекти, Центри за компетентност, Центри за извонредност и Групациски функции.

НЛБ Банка АД Скопје во рамки на Стандардот за интрагрупациски услуги на НЛБ Групациската согласно групацискиот Master Service Framework Agreement “MSFA” и индивидуалните договори кои произлегуваат од MSFA извршува групациски услуги на независна валидација и управување со податоците и обезбедува поддршка во областа на картичното работење за сите банки од НЛБ Групациската преку Центарот за групациски функции.

XII.Управување со ризици

Банката применува висококонзервативна политика на антиципирање на ризиците во работењето, преку одржување ефикасен систем на интегрирано управување со ризиците. Тоа овозможува да оствари висока наплатливост на пласманите, задоволително ниво на капитална адекватност, заштита од непредвидени случувања и евентуални закани за неостварување на планираната политика. Во текот на годината, Банката ја ревидираше Стратегијата за преземање и управување со ризиците и политиките од областа на управување со ризици и направи усогласување со стандардите за управување со ризици усвоени од НЛБ д.д.

Управување со кредитен ризик и квалитет на кредитното портфолио

Управувањето со кредитниот ризик вклучува постојана анализа на кредитното портфолио на Банката, во поглед на секторската диверзификација и концентрацијата на портфолиото, анализа и оценка на финансиските перформанси на клиентите, следење на редовноста во исполнувањето на обврските од клиентите и примена на задоволително ниво на резервации за пласманите. Вкупната изложеност на Банката (портфолио на кое се пресметуваат резервации), во 2023 година се намали за 1.352,2 милиони денари и изнесува 94.859,6 милиони денари (2022: 96.211,8 милиони денари). Стапката на покриеност на пласманите со издвоени резервации е намалена за 0,5 п.п. и изнесува 5,1 % (2022: 5,6 %).

Учеството на А и Б пласманите во вкупното портфолио на кое се пресметуваат резервации на крајот на 2023 година изнесува 96,2 % (2022: 95,7 %). Учеството на нефункционалните кредити во вкупните кредити во 2023 година е 3,6 % (2022: 4,2 %). Покриеноста на пласманите класификувани во В, Г и Д ризична категорија со вкупно издвоените резервации изнесува 134,4 % (2022: 130,5 %).

Управување со некредитни ризици

Банката има воспоставено политики за следење на некредитните ризици. Во Банката се следат и управуваат ликвидносен, валутен, каматен, оперативен, правен, стратески и репутациски ризик, а истовремено се следи и управува сигурноста на информативниот систем.

Управување со ликвидносен ризик

Во 2023 година, изложеноста на ликвидносен ризик се следеше на редовна основа. Оперативната и структурната ликвидност се движеа во рамките на утврдените лимити и нивоа на предупредување.

Во текот на 2023 година, на месечна основа беа спроведени стрес-тестови на изложеноста на Банката на ликвидносен ризик, кои укажуваат на висока и стабилна ликвидносна позиција на Банката. Согласно со резултатите од спроведеното стрес-тестирање на ликвидносниот ризик, Банката има доволно СВС (counterbalancing capacity) и приливи за да ги покрие одливите и да преживее период од 3 месеци во услови на adverse комбинирано стресно сценарио; притоа Банката реализира ликвидносен вишок.

Ликвидносната позиција во текот на 2023 година овозможуваше навремено и непремено сервисирање на обврските на Банката.

Кредитно портфолио 31.12.2023

Портфолио на кое се пресметуваат резервации: 94.859,6 мил.МКД

Учество на А и Б пласмани: 96,2%

Учество на нефункционални кредити: 3,7 %

Покриеност со резервации: 5,1 %

Покриеност на В, Г и Д пласмани: 134,4 %

Управување со валутен ризик

Управувањето со валутниот ризик се однесува на постојано следење на нето-изложеноста на Банката по одделни валути и агрегатно, притоа одржувајќи оптимално ниво на потребни средства со купување и продажба на девизи.

Изложеноста на Банката на валутен ризик се следи на дневна основа со следење на реализацијата во однос на поставените лимити по одделна валута и на агрегатна основа. Во текот на 2023 година, Банката се придржуваше кон поставените лимити за валутен ризик (лимит: +/- 30 % од основниот капитал).

Вкупната отворена девизна позиција пресметана на нето-основа на 31.12.2023 година, претставува долга позиција во износ од 157 милиони денари, односно 1,17 % од основниот капитал на Банката. Најголем дел од отворената девизна позиција поттекнува од позицијата во евра валута која е долга позиција и изнесува 56 милиони денари односно 0,42 % од основниот капитал на Банката.

Во 2023 година, на годишна основа беа спроведени стрес-тестови на изложеноста на Банката на валутен ризик, при што со примена на најконзервативното сценарио адекватноста на капиталот е на стабилно и на задоволително ниво.

Управување со каматен ризик

Активностите на Банката во однос на управувањето со каматниот ризик се однесуваат на оптимизација на економската вредност на капиталот и нето-каматните приходи во однос на промената на пазарните каматни стапки, кои се конзистентни со деловната стратегија на Банката.

Од аспект на сензитивноста на економската вредност на капиталот, Банката ја следи изложеноста на каматен ризик со примена на методологија за управување со каматен ризик, која вклучува: пресметка и распределба на „Core“ депозитите по видување во соодветни рочни блокови, во период од десет години и дополнителни елементи во управувањето со каматен ризик (нефункционална изложеност, вонбилансна изложеност, стапка на предвремено враќање на кредити и автоматски опции). Банката ја следи изложеноста на каматен ризик врз основа на 6 регулаторно пропишани сценарија (паралелен шок нагоре +200 бп / 400 бп; паралелен шок надолу -200 бп / 400 бп; стрмен шок; надолен шок; шок на краткорочни стапки нагоре и шок на краткорочни стапки надолу). Вкупната изложеност на Банката на каматен ризик ја претставува најголемата негативна вредност на EVE (Economic Value of Equity) показателот од регулаторно пропишаните сценарија. Вкупната изложеност на Банката на каматен ризик, на 31.12.2023 година изнесува 739 милиони денари, односно 5,48 % од основниот капитал на Банката, врз основа на вредноста на EVE-показателот во сценариото паралелен шок надолу - 200бп/400бп.

Показатели на каматен ризик 31.12.2023

EVE (Economic Value of Equity): 5,48 %

NII-индикатор: 3,29 %

Вкупна пондерирана вредност/Сопствени средства: 13,57 %

Од аспект на сензитивноста на нето-каматните приходи, Банката го мери влијанието на промената на каматните стапки врз нето-каматниот приход за период од една година, под претпоставка за паралелно зголемување на пазарните каматни стапки за 100 базични поени. Показателот за сензитивноста на нето-каматните приходи на Банката (NII-индикаторот), на 31.12.2023 година изнесува 444 милиони денари, односно 3,29 % од основниот капитал на Банката.

Во рамките на управувањето со каматен ризик, Банката ја пресметува и следи изложеноста на „credit spread“ ризикот (CSRBB), кој претставува ризик од промена на вредноста на должничките

хартии од вредност како резултат на промени на кредитната маргина на пазарот. Изложеноста на Банката на „credit spread“ ризикот (FV-OCI портфолио), на 31.12.2023 година изнесува 55 милиони денари, односно 0,41 % од основниот капитал на Банката; изложеноста на Банката на „credit spread“ ризикот (FV-OCI и AC-портфолио), на 31.12.2023 година изнесува 244 милиони денари, односно 1,81 % од основниот капитал на Банката.

Показателот вкупна пондерирана вредност/сопствени средства, во текот на целата 2023 година беше во рамките на пропишаниот лимит од 20 % од сопствените средства на Банката, во согласност со Одлуката на НБРСМ за управување со ризикот од промена на каматните стапки во портфолиото на банкарски активности. Показателот вкупна пондерирана вредност/сопствени средства, на 31.12.2023 година изнесува 13,57 % од сопствените средства на Банката.

Врз основа на месечно следење на исполнувањето на лимитите за изложеност на каматен ризик, утврдено е дека во текот на 2023 година, пресметаните BPV и CSRBB-показатели, NII-индикаторот и сите останати показатели дефинирани во Политиката за управување со каматен ризик се во рамките на пропишаните лимити.

Во 2023 година, на месечна основа беа спроведени стрес-тестови на изложеноста на Банката на каматен ризик, во рамките на пропишаните сценарија согласно со Методологијата за управување со каматен ризик. Притоа, добиените резултати од спроведените стрес-тестирања укажуваат на релативно ниска до умерена чувствителност на Банката на промените на пазарните каматни стапки. Изложеноста на Банката на каматен ризик е на стабилно умерено ниво.

Управување со оперативен ризик

Управувањето со оперативните ризици подразбира систем за евидентирање, следење, контрола и справување со потенцијални и реални штетни настани кои потекнуваат од тековното работење на Банката или од надворешните фактори и имаат негативен ефект врз финансискиот резултат.

Во текот на 2023 година, Банката ја ревидираше Политиката за управување со оперативните ризици. Активно се следеа и евидентираа штетните настани од областа на оперативните ризици и се изготвија извештаи кои беа презентирани до органите на Банката (Одбор за управување со ризик и Комисија за оперативни ризици).

Нето-загубата од оперативни ризици во текот на 2023 година беше во рамките на утврдениот лимит за толеранција и апетитот за ризик на Банката.

Во текот на 2023 година, Банката спроведе оценка на чувствителноста на оперативни ризици со висок финансиски ефект и ниска фреквенција преку метод на сценарио-анализа. Анализата ги опфати следниве оперативни ризици: внатрешен криминал (голема кражба од вработен), надворешен криминал, испад на core banking системот, елементарна непогода (поплава, пожар, земјотрес), напади преку дигиталниот простор и/или внатрешни напади со користење на ИТ-средства, ризик за сигурноста на ИТ, ризик од големи регулаторни казни и ризик од грабеж на возило кое врши транспорт на пари. Врз основа на спроведената анализа на чувствителноста на овие ризици, констатирано е дека не е потребна проверка на контролните механизми или воведување дополнителни мерки за намалување на оперативните ризици со висок ефект врз солвентноста и профитабилноста на Банката и ниска фреквенција.

Во текот на 2023 година, Банката исто така спроведе и проценка на ризикот од користење на услуги од надворешни лица. Користење на услуги од надворешни лица значи аранжман во која било форма помеѓу Банката и давател на услуги со кои тој давател на услуги го извршува процесот, услугата или активноста што инаку би ја презела Банката.

Проценката опфати вкупно 13 провајдери и 27 функции, од кои 21 функција се оценети како критични функции.

XIII.Управување со капиталот и адекватноста

Согласно со Законот за банки, банките се должни да одржуваат:

- стапка на редовен основен капитал (СЕТ1 ratio) мин. 4,5 %;
- стапка на основен капитал (Т1 ratio) мин. 6 %;
- вкупна стапка на адекватност на капиталот (Total capital ratio) мин. 8 %.

Дополнително, гувернерот на НБРСМ може да пропише повисоки стапки од наведените во претходниот став, доколку е тоа потребно поради природата, видот и обемот на активностите што ги врши Банката и ризиците на кои е изложена како резултат на тие активности, вклучувајќи и ризици кои произлегуваат од макроекономското опкружување, базирано на спроведување на годишен супервизорски преглед и процес на евалуација (Supervisory Review and Evaluation Process – SREP-Столб 2).

Супервизорската оценка за минималното потребно ниво на капитал се темели на оценката на севкупниот профил на ризик на Банката, кој опфаќа оценка на деловниот модел на Банката, корпоративното управување во Банката, ликвидносната состојба во Банката и ризиците врз капиталната позиција на Банката (најмалку кредитниот ризик, оперативниот ризик, валутниот ризик и ризикот од промена на каматните стапки на портфолиото на банкарски активности). Најмалку еднаш годишно, НБРСМ врши преоценка на минималното потребно ниво на капитал за Банката, коешто се однесува за наредната година. Врз основа на супервизорска оценка на профилот на ризик на Банката, НБРСМ утврди додаток од 3,25 процентни поени над минималното законски утврдено ниво на адекватност на капиталот, така што Банката беше должна да ја одржува адекватноста на капиталот на ниво повисоко од 11,25 % во текот на 2023 година.

Во текот на 2023 година, Банката беше должна да ги одржува заштитните слоеви на капиталот и тоа:

- **заштитен слој за зачувување на капиталот**, со стапка од 2,5 % од активата пондерирана според ризиците;
- **заштитен слој за системски значајна банка**, со стапка од 2,0 % од активата пондерирана според ризиците. Заштитниот слој за системски значајна банка се одредува еднаш годишно од страна на НБРСМ најдоцна до 30 април и тој може да се движи од 1 % до 3,5 % од активата пондерирана според ризиците;
- **противцикличен заштитен слој** на капиталот од 0,5 % (од август 2023 год.);
- **системски заштитен слој** дефиниран како процент од ризично пондерираната актива проценета од страна на НБРСМ за сите банки, или пак за секоја поединечно и може да се движи од 1 % до 3 % од ризично пондерираната актива. Системски заштитниот слој во моментот не е применлив за Банката (0 %).

Табела 11: НЛБ Банка АД Скопје, моментални минимални барања (Столб 1, Столб 2 и вкупен износ на заштитни слоеви на капиталот)

		2022	2023
Столб 1	Редовен основен капитал	4,50%	4,50%
	Основен капитал	6,00%	6,00%
	Вкупен капитал	8,00%	8,00%
Столб 2	Вкупен капитал	3,25%	3,25%
SREP капитално барање	Редовен основен капитал	-	7,75%
	Основен капитал	-	9,25%
	Вкупен капитал	11,25%	11,25%
Заштитни слоеви на капиталот			
Заштитен слој за зачувување на капиталот	Редовен основен капитал	2,50%	2,50%
Заштитен слој за системски значајни банки	Редовен основен капитал	2,00%	2,00%
Противцикличен заштитен слој	Редовен основен капитал	0,00%	0,50%
Системски заштитен слој	Редовен основен капитал	0,00%	0,00%
Вкупна стапка на адекватност на капиталот	Редовен основен капитал	9,00%	12,75%
	Основен капитал	10,50%	14,25%
	Вкупен капитал	15,75%	16,25%
	Вкупен капитал + менаџмент додаток	16,25%	16,75%

Минималното ниво на капитал (изразено преку стапката на адекватност на капиталот) кое Банката требаше да го одржува во периодот од 31.01.2023 до 31.07.2023 година изнесуваше 15,75 %, а од 01.08.2023 до 31.12.2023 година изнесуваше 16,25 %. Со вклучување на интерниот менаџмент додаток / апетитот за ризик на Банката од 0,5 % соодветно го зголемува минимално пропишаното ниво на капитал на Банката.

На 31.12.2023 година стапката на адекватност на капиталот на Банката изнесуваше 18,89 % (2022: 18,15 %). Банката ги исполни регулаторните барања за минималните законски пропишани стапки на адекватност на капиталот, вклучително и барањата за одржување на заштитните слоеви на капиталот, како и капиталниот додаток согласно со супервизорската оценка од НБРСМ за минималното потребно ниво на капитал (табела 11).

Сопствените средства на Банката во 2023 година забележаа годишен раст од 1.070 милиони денари, во голем дел како резултат на вклучениот дел од добивката остварена во 2023 година (во износ од 965 милиони денари) во пресметката на редовниот основен капитал, по претходна добиена согласност од страна на НБРСМ.

Во 2023 година, согласно со Одлуката за употреба и распоредување на остварената добивка по Годишната сметка и финансиски извештаи на НЛБ Банка АД Скопје за 2022 година и акумулирана добивка од 2021 година донесена на Годишното собрание на акционери на Банката на 31.05.2023 година, нето добивката во вкупен износ од 2.433,9 милиони МКД се распредели на дел за дивиденда во вкупен износ од 1.703,0 милиони МКД или 2.431,0 МКД по акција, дел во општ резервен фонд во износ од 550,9 милиони МКД и дел за задржана добивка за инвестициски вложувања во износ од 180,0 милиони МКД.

Вкупната ризично-пондерирана актива на Банката на 31.12.2023 година изнесуваше 87.630 милиони денари (2022: 85.303 милион денари) и е повисока за 2.327 милион денари или 2,7 % во однос на претходната година како резултат на зголемување на активата пондерирана според кредитен ризик за 1.318 милиони денари, зголемување на активата пондерирана според оперативен ризик за 817 милион денари, зголемување на активата пондерирана според валутен ризик за 160 милиони денари и речиси непроменета актива пондерирана според другите ризици.

Утврдување на интерен капитал ИСААР

Согласно со Методологијата за утврдување на профилот на ризичност на НЛБ Банка АД Скопје, во 2023 година беше спроведена анализа на профилот на ризичност на Банката. Врз основа на макроекономските очекувања, движењата во банкарскиот сектор, стратегијата за преземање и управување со ризици, спроведената идентификација на ризици согласно со обемот, нестабилноста и историските податоци во однос на загубите, клучните индикатори на ризикот, поставените лимити, спроведените стрес-тестови и професионалното мислење на членовите на т.н. експертска група во Банката, материјално значајни ризици врз профилот на ризичност на Банката имаат кредитниот ризик (вклучувајќи го и ризикот од концентрација, ризикот на индустрија и ризикот од кредитирање во странска валута), валутниот ризик, пазарниот ризик што произлегува од вложувањата во сопственички хартии од вредност, „credit spread“ ризикот, каматниот ризик и оперативниот ризик.

Согласно со Методологијата за утврдување на интерниот капитал на НЛБ Банка АД Скопје, во првото полугодие од 2023 година е направена пресметка на потребниот капитал за покривање на ризиците кои се идентификувани како материјално значајни ризици за 2023 / 2024 година. Според пресметката во економскиот пристап, вкупното капитално барање за покривање на ризиците изнесува 9.009 милиони денари. Показателот за интерен капитал со датум 31.12.2023 изнесува 168 % и е за 52 п. п. над интерното ниво.

XIV.Управување со човечки ресурси

Во текот на 2023 година, грижата за луѓето и нивниот развој останаа клучна стратешка определба на НЛБ Банка. Вниманието беше насочено кон континуирано градење на организациската култура, искуството на вработените, нивен постојан раст и развој и зацврстување на брендот на посакуван работодавач во современа бизнис околина.

- Имајќи го предвид значењето на проектот за **градење на организациска култура**, опфатот на активностите беше значително проширен и сегментиран со цел да ја следи иницијалната намера за континуирано унапредување на културата во повеќе насоки:

- **Развој на лидерски компетенции „Leadership Journey“.** Како продолжение на започнатите активности во 2022 година, кога беше спроведена процена на лидерските компетенции на повеќе 100 менаџери, во 2023 година се пристапи кон индивидуален feedback на менаџерите и анализа на потребите на основа на стекнатите заклучоци. Истовремено, имајќи ги предвид и останатите поврзани иницијативи, кон крајот на годината беа реализирани подготвителни чекори за поставување на индивидуални развојни планови (IDP) и поставување на структурирана програма за развој на лидерите во Q1 2024.

- **Промоција и втемелување на НЛБ вредностите.** Во првата половина на годината беше спроведена сеопфатна камања за запознавање со новите вредности идентификувани и визуелно поддржанни од страна на самите вработени во претходната година (*Се развиваме; Поттикнуваме претприемништвото; Ги подобруваме животите*). Под мотото **One month – one value** беа спроведени бројни активности за доближување и препознавање на важноста на секоја поединечна вредност и разновидни иницијативи во кои имаа можност да се вклучат сите вработени. Дел од активностите вклучија: пренесување на мотивациски пораки од страна на Групацискиот менаџмент, лични искуства и успешни приказни на вработените, тематски работилници, отварање на НЛБ Библиотека, наградни предизвици, хумани дела, грижа за здравјето преку вежби на работно место, итн.)

- **Breaking the silos.** Акцент беше ставен и на подобрување на комуникацијата и градење на позитивен тимски дух преку организација на 17 **тимбилдинг** активности со вклученост на вкупно 490 вработени. Притоа, дел од активностите се спроведоа во рамки на тимови (290 вработени), но дел и помеѓу вработени вклучени во различни интерсекторски процеси (200 вработени).

- **Психолошка сигурност –** Една од особено значајните области и иницијативи во рамки на проектот беше унапредување на психолошката сигурност и градењето на култура на соработка која ќе резултира со високи перформанси преку отворен разговор и значајни интеракции. Имајќи ја предвид важноста на темата во секоја организација, највисокиот менаџмент активно работеше и дискутираше, а беше спроведен и мини прашалник за проверка на “пулсот” на оваа тема, по што беа спроведени повеќе работилници во кои беа вклучени сите нивоа на менаџмент за воведување на алатка која би го поддржала и олеснила ваквиот начин на комуникација **Greenline Conversations**. Истите беа прифатени со висок ентузијазам и позитивен “feedback”, по што отпочна и електронска едукација наменета да ги зајакне концептите и стратегиите опфатени на работилниците.

- **Работна средина ориентирана кон иднината.** Имајќи го предвид развојот на окружувањето и новите дигитални начини на работа кои се наметнаа како секојдневие во изминатите години, овозможување на соодветни алатки и интеракции се особен фокус при грижата за вработените и олеснување на нивното секојдневно функционирање. Во 2023 година, преку соодветно лиценцирање и одржување работилници се посвети внимание на одредување на

принципи за ефикасни состаноци кон чија промоција и примена се планира да се пристапи веќе во почетокот на 2024 година.

- Тесно поврзани со организациската култура се и активностите за **градење на бренд на посакуван работодавач** (employer branding) што остана клучен фокус и во 2023 година. Покрај продолжување на праксата за спроведување на мерење на брендот на работодавач со што се опфатени мислењата на надворешната и внатрешната јавност, дел од активностите реализирани во оваа област беа во делот на соработка со локалната заедница, а вклучуваа учество на локални и регионални саеми за работа, гостувања на вработените на НЛБ Банка како предавачи и панелисти на серија настани организирани од локалните факултети и други организации. Исто така, учество беше земено и на настан надвор од државата, на Факултетот за бизнис и економија во Љубљана, посветен на враќање на младиот потенцијал во земјата. Традиционално се одржа и летната програма за практиканство НЕЛА, во која беа вклучени над 20 деца на вработените во Банката. Дополнително, беше спроведен и проект на платена пракса “*meeter-greeter*” кој исто така вклучи повеќе од 20 млади луѓе. Бројот на спортски настани и учества на натпреварувања во 2023 година беше уште позначаен, вклучувајќи ги интерните спортски игри на НЛБ Банка, спортските игри на СФОМ, НЛБ Групација и Бофосијада. Вработените учествуваа и во неколку маратони (Скопски маратон, Бизнис трка, Color Run), а тим на НЛБ Банка се натпреваруваше и во 3x3 баскет лигата.
- Согласно праксата, на крајот на 2022 година беше спроведено мерење на **ангажираноста на вработените** преку „Анкета за процена на ангажираноста“ по воспоставената методологија на Gallup. Респонзивноста на анкетата беше на највисоко ниво досега со учество на повеќе од 90 % од вработените. Во врска со истото беа реализирани работилници од кои произлегоа значајни заклучоци и очекувања, понатаму вклучени во клучните перформанси на работењето (KPI) на менаџерите на Б-1 ниво и членовите на Управниот одбор, со цел да се даде поголем фокус на унапредувањето на ангажираноста. Ценејќи ја вредноста на мислењето на вработените, НЛБ Банка и во 2023 година продолжи со праксата за мерење на ангажираноста, по што во текот на 2024 година ќе бидат спроведени детални анализи и планови за развој.

Препознавајќи ја поврзаноста помеѓу културата, брендот на работодавач и ангажираноста на вработените и отпочнатиот генерален план кој ги адресира овие три области, во 2023 година се реализираа низа дополнителни активности поделени во 4 различни столбови, меѓу кои :

- **Зближување на нашите луѓе**: комуникациска кампања за социјални медиуми „Наше луѓе, наши приказни“; новогодишна забава за децата на вработените и новогодишна забава за вработените.
- **Тимски дух и енергија**: серија на мини активности за одбележување на годишните времиња; одбележување на месецот на борба против рак на дојката со гости на панел дискусија, одбележување на месецот на машкото здравје Мовембер.
- **Благодарност и благосостојба**: воведување на флексибилно работно време и можност за порано заминување во петок; промена на кодексот на облекување во насока на помала формалност; воведување на ден за роденден; персонализирана електронска честитка за роденден; подарок за новороденче; серија активности за одбележување на заедничките успеси како избор на “најколега”, крводарители со најголем број донации (вклучително и признание за Банката); Фестивал на одржливоста итн.
- **Вработување и воведување во компанијата**: аквизиција на нови кадри преку соработка со компании за неформална едукација, обезбедени LinkedIn recruiter лиценци, сертификација со Ноган алатка за процена; кафе за добредојде на новите вработени со членовите на УО.
- Гледајќи сеопфатно на **развојот на вработените и нивните компетенции** Банката организираше низа на активности кои претставуваа комбинација од класични обуки, електронско

учење и менторство што заедно резултираше во спроведување на 391 обука, вкупно 42.202 часа обука, односно во просек 44,4 часа по вработен во Банката. Притоа, од 7.413 учества 444, односно вкупно 4.673 часа, се во доменот на Data Management тренинзи.

- Како резултат на особените заложби за **задржување на вработените** и горенаведени спроведени активности за постојано унапредување на благосостојбата и искуството на вработените, вклучувајќи ги и соодветните мерки за следење на економската ситуацијата и растечката инфлација, Банката успеа да одржи ниска стапка на флукуација. Стапката на флукуација на доброволно заминати вработени во 2023 година изнесува 6,43 % и покажува пад во однос на стапката од 7,98 % во претходната година.
- Почнувајќи од крајот на 2022 година, во почетокот на 2023 се комплетираше проект за детална споредбена анализа на **бројот на вработени и нивото на плати** на пазарот. Проектот овозможи зајакнување на процесите во Банката и зголемен квалитет во управувањето со човечките ресурси.
- Исто така, кон крајот на 2023 година, со цел соодветно да се одговори на новите предизвици во управувањето со човечките ресурси и да се постигнат посакуваните цели во овој сегмент, отпочнат е процес за набавка на **нов современ информатички систем за управување со човечките ресурси – Cornerstone**, кој ќе овозможи развој и подобрување на имплементацијата на идните практики за човечки ресурси во согласност со светските трендови. Дополнително, истиот ќе овозможи стандардизирани и унифицирани податоци, со што се обезбедува стратешки и аналитички преглед на функцијата на човечки ресурси и вработените и на ниво на НЛБ Групаацијата.

Ценејќи ја клучната улога на луѓето во развојот и работата на компанијата, остварувањето на целите и мисијата, НЛБ Банка продолжува да биде предводник во воведување на современи практики за развој и грижа за вработените, со тоа поттикнувајќи ги самите нив да бидат активни креатори на сопствениот раст и развој во насока на достигнување и зголемување на сопствените потенцијали.

Табела 12. Структура на вработени

	31.12.2022		31.12.2023		Промена 2023/2022	
	Број	Структура	Број	Структура		
Вработени по структури						
според степен на образование	949	100.0%	954	100.0%	5	0.5%
Доктори на науки	3	0.2%	3	0.3%	0	0.0%
Специјалисти и магистри	153	16.9%	166	17.4%	13	8.5%
Високо образование	689	72.7%	683	71.6%	-6	-0.9%
Вишо образование	9	1.3%	8	0.8%	-1	-11.1%
Средно образование	95	8.9%	94	9.9%	-1	-1.1%
според возраст	949	100.0%	954	100.0%	5	0.5%
до 25 години	25	1.3%	18	1.9%	-7	-28.0%
од 25 до 35 години	322	33.1%	310	32.5%	-12	-3.7%
од 35 до 45 години	389	48.6%	383	40.1%	-6	-1.5%
над 45 години	213	17.1%	243	25.5%	30	14.1%
според стаж во Банката	949	100.0%	954	100.0%	5	0.5%
до 1 година	142	3.8%	66	6.9%	-76	-53.5%
од 1 до 2 години	37	6.7%	131	13.7%	94	254.1%
од 2 до 5 години	125	16.8%	99	10.4%	-26	-20.8%
над 5 години	645	72.7%	658	69.0%	13	2.0%
според пол	949	100.0%	954	100.0%	5	0.5%
машки	320	34.8%	328	34.4%	8	2.5%
женски	629	65.2%	626	65.6%	-3	-0.5%

XV. Внатрешна ревизија

Во текот на 2023 година, ревизорските активности на Банката беа насочени кон остварување на клучните цели: спроведување ревизии со главен фокус на стратегијата, деловните цели и клучните ризици во работењето на Банката, давање SMART ревизорски препораки, ефикасно спроведување на ревизорските прегледи и стручен и професионален развој на внатрешните ревизори.

Во рамките на ревизорските прегледи извршени во текот на 2023 година, беа издадени вкупно 156 препораки од кои: 18 од А приоритет, 82 од Б приоритет и 56 од Ц приоритет.

По одделни процеси, дадените препораки главно се однесуваат на унапредување на управувањето со ризици и интерните контроли на следните подрачја:

- проектно финансирање и синдицирани заеми;
- нови модели на профитабилност;
- корпоративно управување;
- ESG (Еколошка и социјална рамка);
- внатрешно управување со собирање на податоци за ризици и известување за ризици - BCBS 239;
- гаранции и документарно работење;
- депозити – физички и правни лица;
- сметководство и даноци;
- ризично пондерирана актива;
- управување со ИТ безбедност;
- кредитни картички;
- фаза 2 клиенти;
- надворешни услуги;
- компјутерска мрежа;
- заштита на лични податоци;
- трезорско работење;
- порамнување и плаќање во платниот промет (“N” порака);
- кредити на корпоративни – големи клиенти;
- брокерско работење – население;
- кредитни посредници;
- наградување;
- ревизии во експозитури на Банката;
- ревизии спроведени по препорака на Гувернерот на НБРСМ.

За отворените препораки со состојба на 31.12.2023 година, се преземаат соодветни активности за нивна реализација во рамки на определените рокови.

XVI.Маркетинг активности

Во текот на 2023 година, маркетинг активностите освен на социјалните мрежи, се спроведуваа и преку сите редовни канали за комуникација на Банката, со особен акцент на општествената одговорност на Банката, бројните активности за заштита на животната средина, но и поддршка на бројни активности и настани од полето на културата и спортот.

Со цел поддршка на продажбата на кредитни продукти беа спроведени кампањи за кредити со низа промотивни поволности, промотивна кампања за Visa кредитните картички со пониски каматни стапки, промотивна кампања за Mastercard кредитните картички со ваучери за шопинг во East gate мол, за сите штедачи беа спроведени промотивно супер депозити со атрактивни каматни стапки итн.

Во согласност со маркетинг планот, а следствено на барањата и преференциите на клиентите, беа реализирани бројни промотивни кампањи во Банката, и тоа:

За правни лица

- Промотивна кампања за Mastercard Business картичките за правни лица;
- Промотивна кампања за НЛБ Проклик електронско банкарство и за НЛБ мПроклик мобилно банкарство за правни лица;
- Промотивна кампања за Visa Business картички за правни лица.

За физички лица

- НЛБ Кредити (потрошувачки, станбени, автомобилски и хипотекарни);
- Наградна игра „Со мКлик најава до смарт награда“;
- Караван за финансиско советување за небанкарски продукти;
- Двоен кешбек со Harry кредитните картички во East Gate mall;
- Промотивен Супер Депозит;
- НЛБ Банка овозможува плаќање со Google Pay™;
- НЛБ Visa Кредитни картички, „Помала камата, поголеми можности“;
- НЛБ Месец на штедење;
- НЛБ Месец на осигурување;
- НЛБ Совети за сајбер безбедност;
- Божикна (X-mass) кампања на групациско ниво.

Во едномесечната кампања, месец Октомври по повод месецот на штедење, Банката ги повика децата од училиштата ширум земјава да цртаат на тема „Штедиме и другаруваме“. Годинава пристигнаа повеќе од 2.000 цртежи од 40 училишта од Македонија, а Банката на свечен настан, ги награди децата-автори на најдобрите цртежи. За изборот на 20 победнички цртежи беше задолжена стручна комисија составена од академски уметници, додека останатите 10 цртежи беа избрани преку отворено гласање на микросајтот „Штедење“, каде цртежите беа објавени. На среќните добитници, НЛБ Банка им подари Благодарници, како и штедни книшки со 3.000 денари.

Во 2023 година Банката направи целосен надворешен facelift на излозите на експозитурите и сите банкомати ширум земјата по нови бренд стандарди.

XVII.Управување со животната средина и социјалните аспекти (ESG)

НЛБ Банка АД Скопје ги препознава предизвиците на новото време со коишто се соочуваат стопанските субјекти и поединците во земјата. Тоа се предизвици кои ги вклучуваат негативните еколошки и социјални влијанија на климатските промени поради емисиите на стакленички гасови, предизвиците при воспоставувањето механизми за обезбедување на еднакво и праведно општество, етика и интегритет во корпоративното управување.

Напорите за одржливост се засноваат на долгата традиција на одговорно деловно работење и работење насочено кон засегнатите страни, кое е дел од идентитетот на Банката од нејзиното основање.

Во визијата на Банката цврсто е вградена одржливоста што подразбира „да се грижиме за финансиските потреби на нашите клиенти, а во исто време да го подобриме квалитетот на животот во регионот каде што работиме“. Покрај тоа, одржливоста е витален елемент на основните вредности на Банката: се развиваме, поттикнуваме претприемништво, го подобруваме животот.

Во НЛБ Банка АД Скопје, во 2023 година се формираше Комисија за Одржливост составена од членовите и помошниците на Управниот одбор, директори на сектори во Банката и специјалисти од областа на ESG проблематиката, која ја надгледува интеграцијата на ESG факторите во деловниот модел на Банката, и на фокусиран и координиран начин дава мислења, препораки, иницијативи, и донесува релевантни одлуки кога е тоа потребно. Комисијата развива и одобрува (во согласност со внатрешните процедури) стратегии за одржливост, политики, иницијативи, методологии, мерливи индикатори, и други релевантни процедури, влијае врз стратешките цели поврзани со одржливоста и го следи нејзиниот развој и реализација.

Во насока на актуелизирање на прашањата поврзани со ESG во банкарскиот сектор во Р.С.Македонија, НЛБ Банка АД Скопје ја поддржа иницијативата на Македонска Банкарска Асоцијација за формирање на ESG Комисија, која се формираше во октомври 2023 година. Со работата на Комисијата во првиот мандат со времетраење до 2027 година ќе раководи НЛБ Банка АД Скопје. Во текот на 2023 година Банката зема активно учество на повеќе конференции поврзани со ESG сè со цел на зголемување на свесноста за ESG не само во банкарскиот сектор туку и пошироко.

Корпоративна општествена одговорност

Грижата за општото добро претставува еден од највисоките приоритети во системот на вредности на Банката и е интегрален дел од стратегијата, поради што Банката посебно внимание посветува на општествената одговорност и заштитата на интересите на сите заинтересирани страни. Со поддршка на проекти од областа на културата, спортот, науката, образованието и заштитата на човековата околина, децата и младите, Банката настојува да придонесе за унапредување и подобрување на целокупниот квалитет на животот на поединците, семејствата, институциите и организациите во поширокото окружување во кое работи.

Корпоративната општествена одговорност на Банката не е мерлива и видлива само преку спонзорствата и донациите. Речиси сите аспекти од деловното работење се гледаат низ призмата на одржливост и управување со еколошките и социјалните аспекти. На пример дигиталните решенија кои ги нуди Банката покрај едноставноста и пристапноста, важно е да бидат со предзнакот одржливи. Во тој контекст е примерот за работењето без хартија и во однос на вработените и во однос на клиентите. Банката има јасна стратегијата за управување со животната средина и одржлив развој и постојано работи на подобрување на

своите процеси во насока на разумно користење на природните ресурси и минимизирање на влијанието што економските актери го имаат врз животната средина.

НЛБ Банка АД Скопје е силно фокусирана на имплементација на активности усогласени со целите на Обединетите нации за одржливост, на кои се темели Стратегијата за одржливост, усвоена на ниво на НЛБ Групацјата. Целта на Стратегијата е интеграција на одржливоста во банкарското работење, односно одржливи финансиски перформанси на Банката, земајќи ги предвид социјалните и еколошките аспекти и можноста со своето деловно работење активно да придонесе кон порамномерен и поинклузивен економски и социјален систем. Во таа насока, во 2023 година, Банката реализираше низа проекти, додели спонзорства и донации во вкупен износ од 570 илјади евра, при што најголем дел од проектите (повеќе од 60%) ги поддржуваат целите на ОН за одржливост.

Имајќи ја во фокусот грижата за заедницата, во текот на 2023 година под мотото „Свет полн со добрина е свет полн со можности“, НЛБ Банка на пет невладини организации и институции им додели донации во вкупна вредност од 150.000 евра. Добитниците беа избрани од вработените по пат на интерна анкета, препознаени како организации и институции кои носат позитивни промени и се силна поддршка во локалната заедница. Добитници на донациите беа: Асоцијацијата за цистична фиброза, Универзитетската клиника за гинекологија и акушерство во Скопје, Националната мрежа против насилство врз жени и семејно насилство, Црвениот Крст на Град Скопје и Здружението за асистивна технологија „Отворете ги прозорците“.

Со доделените средства беа реализирани проекти кои имаат значаен импакт во заедницата: реновирање на едно крило од Центарот за едукација „Солферино“ во Струга на Црвениот крст кој се користи за престој при рехабилитација и психолошка поддршка на деца и возрасни, едукативни работилници, поддршка на интервентниот женски фонд и советувашишните центри за жени и деца - жртви на насилство, поддршка за корисниците на Центарот за асистивна технологија во форма на месечни финансиски средства и опрема наменети за овозможување услови за индивидуална работа со деца со попреченост, набавка на медицинска опрема и др.

Под истото мото, кон крајот на годината беа донирани средства за медицинска помош во лекови и витамини за повеќе од 180 бездомни лица на територијата на Скопје кои ги користат услугите на Пункот за бездомници на Црвениот крст во Момин Поток, пакетчиња со слатки Божиќни изненадувања на пет организации на родители на деца со посебни потреби, како и сетови за прва помош при доење за мајките родилки на Универзитетската клиника за гинекологија и акушерство во Скопје, а едно основно училиште од Охрид доби комплетно опремена сензорна соба за деца со атипичен развој, проект реализиран во соработка со Фондацијата „Чекор по чекор“.

Во 2023 година, НЛБ Банка одбележа една година патронство над Асоцијацијата за цистична фиброза (АЦФ), период во кој Банката реализираше низа активности и проекти во насока на зголемување на свесноста и унапредување на животот на лицата кои живеат со оваа ретка болест: донација на повеќе од 350 медицински помагала кои ги користат пациентите со цистична фиброза во домашни услови. Со поддршка на НЛБ Банка изработена е интернет страница на Асоцијацијата, www.acf.mk која овозможи поголема едукација и достапност на информациите за пациентите со цистична фиброза, како и полесно остварување на соработка на АЦФ со институции, други компании - потенцијални донатори, меѓународни здруженија и организации, а еден од најголемите проекти реализирани во изминатава година е реконструкцијата на Одделот за цистична фиброза при ЈЗУ Универзитетска клиника за детски болести во Скопје.

Хуманоста на дело, Банката уште ја докажа со две големи донации како одговор на катастрофи: донацијата за помош и обнова на погодените подрачја по поплавите во Словенија и донација за настраданото население по земјотресите во Сирија и Турција, за што на свечената церемонија по повод 78 години од постоењето на организацијата на Црвениот крст на РСМ на Банката и додели посебно признание за несебичниот придонес, покажаната хуманост и солидарност.

Под мотото „Растеме во шампиони“, Банката во соработка со организацијата Отворени забавни фудбалски зони - Македонија започна проект за развој на младински спорт. Овој проект кој освен спортско-рекреативна димензија има бројни социолошки придобивки за децата како: развивање на чувство за заедништво, фер плеј однесување, взаемна почит, дружење и спортување за секое дете без разлика на полова и етничката припадност и индивидуалните способности за одредени спортови за кои не е примарен резултатот. Во 2023 година беа реализирани 10 grassroots спортски настани во 10 градови низ земјата, на кои земаа учество повеќе од 1.000 деца.

Во ера каде одговорните деловни практики се покритични од било кога, под покровителство на Претседателот на државата, Стево Пендаровски се возобнови „Клубот на одговорни бизниси“. Овој Клуб обединува бизниси со докажано искуство во општествено одговорните практики, со истомисленици посветени на позитивно влијание врз општеството и животната средина. Банката стана членка на Клубот, поддржувајќи ја иницијативата посветена на поттикнување на одржливост и етички вредности во деловната заедница.

Поддршка на спортот е една од главните заложби на НЛБ Банка АД Скопје. Токму затоа, со години наназад Банката во континуитет поддржува спортски клубови и репрезентации во најпопуларните екипни спортови, со посебен фокус на младите спортисти. Во текот на годината спонзорства беа доделени на бројни спортски клубови и поединци, на спортистите на Специјалната олимпијада за нивниот настап на Олимписките игри во Берлин, за организација на Светското екипно шаховско првенство за слепи и визуелно хендикепирани лица, за поддршка на одбојкарската репрезентација и нивниот настап на Европското првенство и уште многу други.

НЛБ Банка АД Скопје освен во спортот, и во текот на 2023 година вложуваше и во културата, уметноста и музиката. Банката е повеќегодишен спонзор на Националната филхармонија, Охридско лето, Скопскиот џез-фестивал, а веќе две години застанува и зад реализацијата на еден од најзначајните проекти за културата и културното наследство, светски познатата манифестација „Галичка свадба“. Соработката со Авалон продукција продолжи и во текот на 2023 година, во својство на генерален спонзор на годишната концертна програма на оваа продукциска куќа.

Изминатата година НЛБ Банка поддржа и бројни самити, конференции, организации и настани, меѓу кои:

- Најголемата регионална конференција за трговија на брза потрошувачка стока FMCG (Fast moving consumer goods);
- Самитот 2025 во организација на Македонија 2025;
- Годишната конференција на Македонска берза на хартии од вредност АД Скопје;
- Самит на сина економија;
- Првиот AI (artificial intelligence) самит во земјата;
- Fire starter- конференција за човечки ресурси;
- Конференција во организација на Македонска асоцијација за обновливи извори на енергија;
- Конференција за дигитализација во организација на AmCham Македонија - Градење сајбер-отпорни организации;
- Регионален економско-политички форум „Скопје Форум 2023“.
- Еколошкото друштво Аутдор Манифест - Крушево за финансиска поддршка на осмиот „outdoor“ фестивал – „When in Krusevo“;
- Стопанска комора на РСМ;
- Словенечката амбасада по повод Денот на државноста на Р. Словенија и др.

Во 2023 година, НЛБ Групацијата за првпат го реализираше едномесечниот „Фестивал на одржливоста“, почнувајќи од 25 октомври кога всушност и се одбележува Светскиот ден на одржливоста. Во рамките на Фестивалот беа реализирани низа активности: зелени иницијативи, волонтирање, активности со кои го подобруваме животот, како можност да станеме уште

посвесни за нашата одговорност кон заедницата на која и припаѓаме, и да ги препознаеме и коригираме трагите што ги оставаме зад себе.

Меѓу активностите реализирани во рамките на Фестивалот беа:

- „Женски разговори“ - хибриден настан посветен на женското здравје на кој специјалистите по гинекологија и акушерство од Клиниката за гинекологија одржаа предавања на теми како: превенција од неколку типови на рак, совети за период на менопауза, како и совети поврзани со превенција за женско здравје;
- „Вежбање во среда“ – половина час вежби во канцеларија, достапни он-лајн за сите вработени;
- Кино проекција во НЛБ Галерија на „Темната страна на светот“ - револуционерен документарец за еколошките прашања;
- По повод „Месеот на машкото здравје“, видео интервју со специјалист уролог, достапно на НЛБ интранет страницата;
- Интерна крводарителска акција и
- Активности за управување со отпад.

Грижата за вработените и нивното задоволство е еден од најзначајните приоритети на Банката. Во оваа насока, помеѓу придобивките за своите вработени НЛБ Банка АД Скопје овозможува приватно здравствено осигурување за сите свои вработени, како и дополнително пензиско осигурување преку вклучување на вработените во професионална пензиска шема согласно со стажот.

Согласно воспоставената практика, во 2023 година беа исплатени јубилејни парични награди за 52 вработени кои во тековната година одбележаа значаен јубилеј од 10, 20 односно 30 години во Банката.

Во текот на 2023 година беа организирани 10 обуки од домашни и странски консултанти, кои ги посетија 278 вработени на Банката со слушани вкупно 611 часа едукација, се со цел на континуирано следење на промените поврзани со одржливите финансии, зеленото финансирање, ризиците од климатски промени и други теми поврзани со одржливоста и ESG практиките.

Во рамки на општествената одговорност, посебно внимание се посветува на социјалната димензија и прашањата за родовата еднаквост. Жените заземаат повеќе од половина од раководните позиции во НЛБ Банка АД Скопје (53 % од лицата со посебни права и одговорности во Банката). Сепак, бројките не се она што е најважно. Она што е важно е посветеноста на заедничките цели, кои се дел од јадрото на нашата деловна стратегија.

Животна средина

Согласно со стандардите за управување со еколошките и социјалните аспекти наведени во Политиката за еколошки и социјални аспекти како и во Политиката за мерење и известување на јаглеродниот отпечаток на НЛБ Банка АД Скопје, Банката и во 2023 година продолжи со инвестирање во проекти за заштеда на енергија и за заштита на околината од емисија на штетни гасови.

Со воведувањето разни активности поврзани со намалување на потрошувачката на електрична енергија во Банката, во текот на 2023 година вкупната потрошувачка на електрична енергија се намали за 341 MWh, додека учеството на електрична енергија произведена од обновливи извори на енергија (во вкупно потрошената електрична енергија) се зголеми за 23 % и заклучно со 31.12.2023 година изнесува 55 %.

Во текот на 2023 година Банката активно ги поддржуваше проектите кои се поврзани со финансирање на производството на електрична енергија од обновливи извори и подобрување на енергетската ефикасност на нашите клиенти.

Со крајот на годината вкупниот износ на финансирани проекти насочени кон производство на електрична енергија од обновливи извори го достигна нивото од 28 милиони ЕУР, со што Банката (самостојно или заедно со останати домашни и странски финансиски институции) учествуваше во финансирање на проекти за производство на електрична енергија од обновливи извори (ветерници, фотоволтаици, хидроцентрали, биогазни централи) со инсталиран капацитет од 77 MWh.

Во текот на 2023 година, Банката продолжи со одобрување на веќе воведените „Зелени“ кредитни продукти наменети за физички лица од сопствени извори, и тоа:

1. Зелени потрошувачки кредити;
2. Зелени станбени кредити;
3. Зелени автомобилски кредити .

Зелениот потрошувачки кредит претставува поддршка на енергетската ефикасност во резиденцијалниот сектор и можност клиентите - физички лица, при изведба или реновирање на постоечки објекти, да инвестираат во енергетски ефикасни технологии со цел да ги намалат трошоците за електрична енергија, греење и ладење во домот.

Со **Зелениот станбен кредит**, Банката им овозможува на клиентите купување на станови од градежни компании или постоечки станови во сопственост на физички лица, за објекти кои поседуваат А и Б сертификат за енергетска ефикасност. Овие кредитни продукти се со поповолни каматни услови од каматните стапки на стандардните кредитни продукти.

Кампањата „Мудро без хартија“ е проект на НЛБ Групацијата кој е во насока на долгорочните заложби на Групацијата за работење без хартија и заштита на дрвјата како природен ресурс. Наместо употреба на хартија, НЛБ постепено се префрлува на дигитално работење и користење на напредни технолошки решенија, а во исто време го намалува и т.н. јаглероден отпечаток. Во рамките на Банката, кампањата се одвива и следи на ниво на проектни активности, со детална анализа и контрола на употребата на хартија во сите организациски единици. Преземените активности поврзани со проектот во 2023 година резултираа со 10 % помалку потрошена хартија споредено со 2022 година, односно беа зачувани околу 45 дрва.

XVIII. Информатичка технологија

Во 2023 година, Банката работеше на исполнување на стратешките цели насочени кон развој и надградба на информационите системи за поддршка на банкарското работење, дигитализација на банкарските услуги, управување со податоците, автоматизација и оптимизација на банкарските процеси и хармонизација во рамките на НЛБ Групацијата. Сето ова беше поддржано преку континуирано подобрување на ИТ-инфраструктурата (мрежна, системска и серверска) и обезбедување на сигурност и безбедност на системите. Најзначајни подрачја на работа во 2023 година беа:

1. Управување со податоци (“Data Driven Bank”)

- Воспоставување на DWH (Data Warehouse) како централен систем за известување, како и податочна база за имплементација на современи решенија за поддршка на банкарските процеси;
- Self-service BI – воспоставување на аналитички слој на податоци и поголемо искористување на BI алатките;
- Напредни аналитички решенија - развивање на предикативни модели (Propensity to Buy, Hunting & Farming model, Scoring model);
- DWH оптимизација - Нов оптимизиран ETL процес развиен во интерни ресурси, без зависност од добавувачи;
- Континуирано подобрување на квалитетот на податоците, преку соодветни валидации и контролни механизми.

2. Конзервација на основниот банкарски систем за да се обезбеди здрава основа за дигитална трансформација на Банката

- Воспоставен силен “demand management“ процес;
- Префрлање на развојот на новите функционалности кон нови технологии;
- Оптимизација на базите на податоци и имплементација на решение за online архивирање;
- Оптимизација на процедурите за EoD / EoM (End of Day / End of Month);
- Подобрување на процесот на корисничко тестирање - Автоматско тестирање.

3. Имплементација на Стратегијата за развој на канали

- Промена на фокусот на Банката: Digital First;
- Користење на новите технологии за трансформација на клиентското/работно искуство во експозитурите, почнувајќи со унапредување на loan origination процесот (API, Low/no code, DWH);
- Воведување на решенија за дигитално потпишување, како поддршка на paperless иницијативата;
- Употреба на податоците и технологијата за подобрување на постоечките производи и услуги и за продукција на нови производи или услуги на дигитални канали / продажни места (трговци);

4. ИТ безбедност

Во 2023 година Секторот за ИТ посвети значителен напор за зголемување на нивото на ИТ безбедност. Целта беше да се подигне степенот на заштита на податоците и да го осигураме непрекинато функционирање на системите преку имплементација на различни системи и мерки:

- Континуирано редовно скенирање и ажурирање на средствата за скенирања и рано откривање на ранливости на системите;
- Применети се мерки за следење и елиминирање на ранливостите од пенетрациски тестирања;
- Создавањето нов процес на следење, кој гарантира поефикасни дневни проверки на сите безбедносни алатки;
- Усвоени се релевантни безбедносни стандарди и упатства согласно најдобрите практики во областа на ИТ безбедноста.

Перформансите и достапноста на ИТ инфраструктурата е унапредена преку осовременување и замена на застарена опрема и инсталација на нови модерни системи (серверска, виртуелизациска и мрежна) преку:

- Подобрување на перформансите и брзината на комуникацијата со имплементација на нова основна мрежна инфраструктура;
- Имплементација на групацискиот проект за консолидации (миграција на секундарниот центар за податоци во Љубљана);
- Заменета застарена мрежна опрема во експозитурите на Банката;
- Имплементација на централно печатење во целата Банка;
- Зголемување на капацитетот на мрежното поврзување на експозитурите;
- Подобрување на безбедноста и одзивноста на системите;
- Зголемување на перформансите и стабилноста на системот со миграција на нови верзии на оперативни системи и бази на податоци;
- Проширување на капацитетот и перформансите на ИТ системите преку набавка на нови сервери за виртуелизациската платформа како и набавка на систем за резервни копии.

Осигурување на висока достапност и безбедност на ИТ инфраструктурата на Банката преку осовременување на безбедноста на системите и проактивна заштита на ресурсите преку:

- Имплементација на безбедна кодирана комуникација за далечински пристап до работа од дома;
- Имплементација на новиот SWIFT стандард - ISO20022;
- Зголемување на безбедноста на системите преку имплементација на неколку решенија за заштита од сајбер закани;
- Подобрување на антивирусна заштита на серверите;
- Подобрување на мрежната безбедност со имплементација на 802.1X (Стандард за контрола на пристап до мрежа);
- Подобрена заштита на податоците преку обезбедување на повеќе алатки за да и се помогне на Банката да ги заштити своите податоци.

XIX. Управување со проекти

Во текот на 2023 година, во НЛБ Банка АД Скопје се извршуваа активности во рамките на неколку проекти по иницијатива на НЛБ д.д., во насока на остварување на стратегијата на НЛБ Групацјата, а и како дел на одредени промени на иницијатива на Банката. Сите тие беа координирани и следени на ниво на НЛБ Групацјата и од менаџментот на Банката.

- Групен Проект – локална иницијатива **LOPA** (Loan Origination Process Advancing across NLB Group).

Основна цел на иницијативата е воспоставување унифициран и оптимален кредитен процес на ниво на целата НЛБ Групацја, при што НЛБ Банка АД Скопје е предводник во имплементацијата на проектот во цела НЛБ Групацја.

Во текот на 2023 година, се прошири понудата на кредитни продукти кои се обработуваат и исплаќаат преку новата платформа. Со тоа значително е скратено времето за реализација на барањата и времето на чекање за клиентите е сведено на минимум.

Проектните активности, со работа на нови функционалности, продолжуваат и во текот на 2024 година.

- Проект – **Имплементација на Закон за платежни услуги и платни системи** (Law on Payment Services and Payment Systems)

Во насока на усогласеност со директивите и регулативите на ЕУ релевантни за платежните услуги и платните системи во 2022 година се усвои Закон за платежни услуги и платни системи чија примена започнува во 2023 година.

Процесот на имплементација на законот ќе се одвива во период од 3 години и планирано е да заврши заклучно со крајот на 2025 година.

Во Банката проектните активности се дефинирани да овозможат навремена имплементација на новиот Закон согласно дефинирани временски рамки, но и утврдување на стратегија за одговор на Банката во спроведување на Законот со цел надминување на потенцијалните негативни ефекти од наметнатите ограничувања и искористување на можностите.

- Проект Нов Контакт Центар-**Nexios**

Во насоки на уште поголема дигитализација целта на проектот Nexios е имплементација на Viber како комуникациски канал во НЛБ Банка. Проектните активности продолжуваат и во 2024 година.

- Проект **Collection scoring model** за Физички лица

Оптимизација процесот за собирање на податоци за физички лица. Досегашниот процес е децентрализиран и сложен бидејќи се работи за многу Организациони единици и број на клиенти. Со оптимизација на процесот ќе дојде до подобро следење и собирање на податоците за физичките лица. Проектните активности продолжуваат и во 2024 година.

- Проект **Goldy** – Package sale of claims

За да се намали портфолиото на нефункционални и отпишани побарувања во Банката, како и да се постигне оптимална цена со пристапување на меѓународен пазар и да се

минимизираат трошоците, отворен е групациски Проект Голди – продажба на побарувања во пакет (нефункционални и опишани побарувања). Проектните активности продолжуваат и во 2024 година.

- **Нова Одлука на НБРСМ за Кредитниот ризик**

Проектот е со цел усогласување со локалната Методологија за кредитниот ризик. Воведување на нова дефиниција за неплаќање преку разгледување на заедничката изложеност на позајмувачите и ко-позајмувачите, ажурирање на процедурите за известување и пресметките за обезбедување и ново решение за клиентите кои должат 90 последователни дена. Проектните активности продолжуваат и во 2024 година.

Активности на Банката за континуирано оптимизирање на процесите и подобрување на ефикасноста во работењето:

- Во текот на 2023 година Банката продолжи со оптимизација и унапредување на работењето, согласно имплементацијата на RPA(robotic process automatization). Согласно утврдените критериуми и по изготвената анализа на процесите кандидати за RPA, поставени се вкупно 20 процеси на продукција. Оваа активност продолжува и во текот на наредната година.
- Во 2023 година НЛБ Банка АД Скопје изврши измена и унапредување на процесот на управување со промени (проекти). Клучните измени се претставени преку целосната измена на работниот тек (work flow) за управување на сите барања за промена(Change requests), изменети се улоги на одговорните учесници во процесот, а дополнително формирани се и помошни координативни тела – Demand Management и Комисија за управување со проекти (Project Management Committee).
- Во исто време Методологијата за управување со проекти беше обновена во целосно нова верзија, адаптирана на реалните процесни карактеристики, збогатена со принципите на работа согласно Project Management Institute – PMI, како и на агилното управување на проекти (Agile principles).

XX.Извештај за корпоративно управување

Корпоративното управување на Банката, како збир од заемни односи помеѓу Управниот одбор, Надзорниот одбор, останатите лица со посебни права и одговорности кои извршуваат раководна функција во Банката, акционерите на Банката и останатите заинтересирани субјекти во Банката се заснова врз принципите на одговорност, транспарентност и контрола во одлучувањето и во секојдневното работење и известувањето за состојбите во Банката. Корпоративното управување на Банката е олицетворено преку органите на Банката кои имаат клучна улога во ефикасното работење на Банката.

Во текот на 2023 година, Банката беше управувана преку статутарно утврдени органи со права и обврски кои се предвидени во Законот за банките, Законот за трговските друштва и Статутот на Банката.

Собрание на акционери

Во текот на 2023 година се одржаа две седници на Собранието на акционери, од кои едно редовно Годишно собрание и една вонредна седница на Собранието на акционери.

На Годишното собрание на акционери што се одржа на 31.05.2023 година беа усвоени следните точки:

1. Избор на претседавач на Собранието;
2. Избор на записничар и бројач на гласови на Собранието;
3. Годишен извештај за работењето на НЛБ Банка АД Скопје за 2022 година со:
 - Мислење на Надзорниот одбор по Годишниот извештај за работењето на НЛБ Банка АД Скопје за 2022 година;
4. Извештај на Друштвото за ревизија „Ернст и Јанг овластени ревизори“ ДОО Скопје за извршена ревизија на финансиските извештаи на НЛБ Банка АД Скопје, изготвени во согласност со локалната регулатива;
5. Годишен извештај за работењето на Надзорниот одбор во 2022 година со вклучени резултати од поединечна и колективна Оцена на работата на членовите на Надзорниот одбор за 2022 година;
6. Предлог-одлука за одобрување на работата на членовите на Надзорниот одбор;
7. Годишен извештај за работењето на Управниот одбор во 2022 година;
8. Предлог-одлука за одобрување на работата на членовите на Управниот одбор;
9. Предлог-одлука за усвојување на Годишната сметка на НЛБ Банка АД Скопје за 2022 година;
10. Предлог-одлука за употреба и распоредување на добивката по годишната сметка и финансиските извештаи на НЛБ Банка АД Скопје за 2022 година и акумулирана добивка од 2021 година;
11. Предлог-одлука за определување износ на дивиденда и утврдување на дивиденден календар на НЛБ Банка АД Скопје;
12. Предлог - одлука за назначување друштво за вршење ревизија на финансиските извештаи на НЛБ Банка АД Скопје за 2023 година;
13. Предлог - одлука за одобрување на Политика за наградување на НЛБ Банка АД Скопје;
14. Предлог - одлука за измена и дополнување на Статутот на НЛБ Банка АД Скопје.

Вонредна седница на Собранието на акционери се одржа на 29.11.2023 година на која беа усвоени следните точки:

1. Избор на претседавач на Собранието;
2. Избор на записничар и бројач на гласови на Собранието;

3. Предлог-одлука за повторно именување (реизбор) на независен член на Надзорниот одбор на НЛБ Банка АД Скопје;
4. Предлог-одлука за измена и дополнување на Статутот на НЛБ Банка АД Скопје.

Органи за надзор, ревизија и помошни тела

Надзорен одбор

Надзорниот одбор на Банката врши надзор над работењето на Управниот одбор, ги одобрува политиките за вршење финансиски активности и го надгледува нивното спроведување. Надзорниот одбор е одговорен да обезбеди добро работење, управување и стабилност на Банката, како и навремено и точно финансиско известување кон Народната банка на Република Северна Македонија.

Во 2023 година, Надзорниот одбор одржа осум седници од кои четири редовни, три вонредни и една седница се одржа на кореспондентски начин. Надзорниот одбор на сите свои седници одлучуваше согласно со Статутот и Деловникот за работа и одлуките ги донесуваше со мнозинство гласови. Во работењето на Надзорниот одбор континуирано учествуваа сите членови и придонесоа за успешно извршување на работата на Надзорниот одбор.

Надзорниот одбор на Банката ги врши следните работи:

- ја усвојува Деловната политика на Банката и Развојниот план на Банката;
- именува и разрешува членови на Управниот одбор на Банката;
- именува и разрешува членови на Одборот за управување со ризици;
- именува и разрешува членови на Одборот за ревизија;
- именува и разрешува членови на Надзорниот одбор врз информативниот систем;
- именува и разрешува членови на Кредитниот одбор;
- го усвојува финансискиот план на Банката;
- организира Сектор за внатрешна ревизија;
- го одобрува годишниот план на Секторот за внатрешна ревизија;
- ја усвојува политиката за сигурност на информативниот систем;
- ги усвојува политиките за управување со ризици на Банката;
- усвојува политика за судир на интересите со која се идентификуваат можните судири на интереси и мерките и активностите за нивно спречување;
- усвојува политика за наградување, во согласност со деловната политика, развојниот план, финансискиот план и политиката за избегнување судир на интересите на Банката;
- донесува и спроведува политика за начинот на избор, следење на работењето и на разрешување на членовите на Надзорниот одбор, Одборот за управување со ризици, Одборот за ревизија и Управниот одбор;
- ги разгледува извештаите за работењето на Управниот одбор на Банката;
- ги разгледува извештаите на Одборот за управување со ризици;
- ги разгледува извештаите на Одборот за ревизија;
- ги разгледува извештаите на Секторот за внатрешна ревизија;
- ги разгледува извештаите на Центарот за усогласувањет со прописите и интегритет;
- ја одобрува Годишната сметка и финансиските извештаи на Банката;
- одобрува изложеност спрема поединечно лице од над 20% од сопствените средства на Банката, со исклучок на изложеност врз основа на купување на хартии од вредност издадени од Народната банка и Република Северна Македонија;
- одобрува трансакции со поврзани лица со Банката во износ од над 6.000.000 денари;
- го одобрува стекнувањето на капитални делови и купување на хартии од вредност, поголеми од 5% од сопствените средства на Банката, освен купување на хартии од вредност издадени од Народната банка и Република Северна Македонија;

- го одобрува предлогот на Одборот за ревизија за назначување на друштво за ревизија, или предлогот за раскинување на договорот со друштвото за ревизија и е одговорен за обезбедување на соодветна ревизија;
- ја усвојува политиката за вршење на внатрешна ревизија;
- ги разгледува извештаите на супервизијата, како и други извештаи доставени од страна на Народната банка, Управата за јавни приходи и други надлежни институции и предлага, односно презема мерки и активности за надминување на утврдените неусогласености и слабости во работењето на Банката;
- го одобрува годишниот извештај за работењето на Банката и доставува писмено мислење за него до Собранието на Банката;
- го разгледува извештајот на друштвото за ревизија и доставува писмено мислење за него до Собранието на акционери;
- го усвојува Кодексот за корпоративно управување со кој се уредуваат правилата за управување и за надзор на Банката;
- го усвојува етичкиот кодекс на Банката;
- одлучува за формирање на организациони единици, по предлог на Управниот одбор;
- ги склучува менаџерските договори со Управниот одбор на Банката;
- одлучува за дефинитивен отпис на побарувањата, врз основа на изготвените извештаи од стручните служби на Банката;
- одлучува за формирање и укинување на деловно-организациони единици на Банката во странство;
- усвојува Деловник за својата работа;
- формира одбори, работни и советодавни тела и комисии за извршување задачи од својот делокруг и ја одредува нивната надлежност;
- одлучува за учество на Банката во формирањето на Банкарски конзорциум;
- одлучува во втор степен по приговори – барања за заштита на правата на работниците;
- одобрува кредити и други облици на изложеност на Банката спрема подружница на банка, спрема акционер со квалификувано учество во Банката и со него поврзани лица и спрема лице со посебни права и одговорности и со него поврзани лица на износ над 6.000.000 денари и
- врши и други работи што не се во надлежност на Собранието.

Во 2023 година, Надзорниот одбор на Банката работеше во состав од шест члена.

Поради истек на мандатот на независниот член на Надзорен одбор, Г-дин Зоран Јовановски на ден 30.3.2024 година, во текот на 2023 година беше започната постапка за повторно именување на независен член на Надзорниот одбор на НЛБ Банка АД Скопје.

Согласно Законот за банките и Статутот на НЛБ Банка АД Скопје најмалку една четвртина од членовите на Надзорен одбор мора да бидат независни членови. Со цел исполнување на законската обврска беше предложено повторно именување на Г-дин Зоран Јовановски за независен член на Надзорниот одбор на НЛБ Банка АД Скопје, поради што Надзорниот одбор на седница одржана на 26.10.2023 година донесе Одлука со која му предлага на Собранието на Акционери на НЛБ Банка АД Скопје, за независен член на Надзорен одбор повторно да се именува Г-дин Зоран Јовановски.

Собранието на Акционери на својата седница одржана на 29.11.2023 година, усвои Одлука за повторно именување (реизбор) на Г-дин Зоран Јовановски за Независен член на Надзорен одбор на НЛБ Банка АД Скопје, а постапката за негово именување е во тек.

Одлуката за повторно именување на Г-дин Зоран Јовановски за Член на Надзорен одбор ќе стапи на сила по добивање на согласност од Народна Банка на Република Северна Македонија за именување на Г-дин Зоран Јовановски за независен член на Надзорен одбор.

- Мандат

Членовите на Надзорниот одбор на Банката ги избира Собранието, со мнозинство гласови од акциите со право на глас од кворумот определен за работа на Собранието.

Мандатот на членовите на Надзорниот одбор трае четири години, со тоа што секоја година годишното Собрание одлучува за одобрување на работата на секој од членовите одделно, по што се избираат нови членови на местото на оние чија работа не е одобрена.

- Независност

Најмалку една четвртина од членовите на Надзорниот одбор задолжително мора да бидат независни членови. Во таа насока, двајца од членовите на Надзорниот одбор на НЛБ Банка АД Скопје се независни членови. Независноста на двајцата членови на Надзорниот одбор на Банката е утврдена согласно со критериумите за независност определени во Законот за банките. Исполнувањето и почитувањето на овие критериуми Банката го следи континуирано во текот на годината. Податоците за членовите, членствата во органите на Банката како и нивните членства во други органи на управување или надзор се прикажани во табела 13.

- Надомест и наградување

Согласно со Политиката за управување и надзор на НЛБ Групацијата, на членовите на Надзорниот одбор кои се вработени во НЛБ Групацијата не им припаѓа надомест за учество во работата на Надзорниот одбор, ниту пак учество во награда од добивката на Банката.

Од 01.5.2021 година, согласно со Одлуката за утврдување надомест на членовите на надзорните органи на Банката, донесена на Годишното собрание на акционери на 29.04.2021 година, на членовите на Надзорниот одбор кои не се вработени во НЛБ Групацијата им се исплаќа месечен надомест во нето-износ од 500 евра во денарска противвредност.

Согласно со наведените одлуки кои важеа во текот на годината, на независните членови на Надзорниот одбор, врз основа на месечен надоместок и учество на седници во 2023 година исплатен е бруто-износ од 492.529 денари за независниот член Зоран Јовановски и бруто-износ од 410.421 денари за независниот член Матеја Тревен.

Согласно со Законот за трговските друштва, Банката е должна во годишниот извештај да ги објави и примањата коишто членовите на органите на надзор и управување ги остваруваат од членство во органи на управување во други друштва, или доколку имаат засновано работен однос кај други работодавачи.

Поради доверливост на податоците за четири членови - нерезиденти на Надзорниот одбор (Блаж Бродњак – претседател, Кристина Ковачич Бјелајац, Андреа Стражишар и Боштјан Ковач, сите вработени кај работодавачот НЛБ д.д. Љубљана, примањата за 2023 година се искажани во збирен бруто-износ: висина на бруто-плата од 1.115.945,00 евра и варијабилен дел на плата во бруто-износ од 19.020,00 евра. Останатите два члена се независни членови, кои во текот на 2023 година ги остварија следните примања:

- Зоран Јовановски – резидент, висина на бруто плата во износ од 3.082.039,00 денари и варијабилен дел во износ од 245.321,00 денари;

- Матеја Тревен – нерезидент, висина на бруто плата во износ од 21.272,83 евра и варијабилен дел во износ од 17.785,12 евра.

Табела 13. Членови на Надзорниот одбор и нивно членство во други одбори

Членства во органи на Банката							Членства во други органи на надзор или управување		
Име	Професионален ангажман	Образование	Надзорен одбор	Одбор за ревизија	Одбор за наградување	Одбор за именување	Надзорен орган или орган на управување	Назив и седиште на правното лице	Период
Блаж Бродњак	Претседател на Управата на НЛБ д.д.	МВА	Претседател, од 28.07.2016 - тековно	-	Претседател	Член	Претседател на Управен одбор	Нова Љубљанска Банка д.д.	тековно
							Претседател на Одбор на директори	НЛБ АД Приштина	30.08.2021-тековно
							Претседател на Одбор на гувернери	Американска стопанска комора во Словенија	15.09.2020-тековно
							Претседател на Надзорен одбор	Здружение на банки на Словенија	01.11.2019-тековно
							Член на Одбор на директори	Комерцијална банка а.д.Белград	30.12.2020-тековно
							Член на Одбор на директори	Ракоментна ѕвезда Slovenije	25.10.2018-тековно
Матеја Тревен	Основач, Генерален директор на Блокхап доо.Љубљана	Магистер на науки по инвестициски менаџмент	Член, од 20.10.2020 - тековно	-	-	-	Надворешен член на одбор за ревизија	Порт оф Лука Копер д.д. Копер, Словенија	01.02.2023-тековно
							Член на Управен Одбор	CFA Society Slovenia	Јули 2020-тековно
							Член на Одбор на директори	НЛБ АД Приштина	26.05.2021-тековно
Кристина Ковачич Бјелајац	Заменик- генерален директор, Глобален ризик во НЛБ д.д.	Магистер на науки за бизнис администрација (MScBA), банкарство и финансии	Член, од 30.07.2019 - тековно	Член, 30.07.2019-тековно, Претседател на Одбор за ревизија, 29.01.2022-тековно	Член	Член	-	-	-
Бошпјан Ковач	Генерален менаџер на Одделот за Корпоративно управување во НЛБ д.д. И прокуриснт	Дипломиран економист	Член, од 18.04.2022 - тековно, Заменик Претседател 21.04.2022-тековно	Член, 18.04.2022-тековно	Член, 21.04.2022 - тековно	Претседател, 21.04.2022 - тековно	Член на Надзорен Одбор	NLB DigIT d.o.o., Beograd	18.4.2022 – тековно
Андреја Стражишар	Раководител на Контролинг,НЛБ д.д	Дипломиран економист	Член, од 30.08.2021 - тековно	Член, од 30.08.2021 - тековно	-	-	-	-	-
Зоран Јовановски	Потпретседател и советник во кабинетот на претседателот на Стопанската комора на Северна Македонија за макроекономски прашања и јавни финансии	Магистер по економија	Член, 30.03.2020 - тековно, Втор заменик претседател, 27.10.2022-тековно	Член, 30.03.2020 - тековно	Член, 30.03.2020 - тековно	Член, 30.03.2020 - тековно	Член на Управен Одбор	Винарска визба „Тиквеш“ АД	04.10.2022-тековно
Стојан Јорданов	Управител на Друштво за ревизија РСМ Македонија	Дипломиран економист и овластен ревизор	-	Член, 22.11.2007-тековно	-	-	-	-	-

План за сукцесија на Надзорниот одбор

Планот за сукцесија е изготвен во согласност со законските одредби во Р.С. Македонија, Статутот на НЛБ Банка АД Скопје и други интерни акти.

Надзорниот одбор на Банката го сочинуваат 6 членови, кои ги именува Собранието на Банката од редот на лицата предложени од акционерите на Банката, по согласност од гувернерот на Народната банка на Република Северна Македонија.

Банката одржува континуитет во составот на Надзорниот одбор преку одржлив план за сукцесија во услови на намалување на составот на членови на Одборот, во зависност од околноста дали настанува намалување на составот под бројот на членови утврден во Статутот или под бројот утврден во Законот за банките.

Составот на Надзорниот одбор гарантира дека членовите на Одборот го поседуваат потребното знаење и искуство потребни за независна супервизија на работењето на Банката, со посебен акцент на целокупното знаење и разбирање на активностите што ги врши Банката и материјалните ризици на кои таа е изложена, преку успешно професионално искуство стекнато низ повеќе активни години од членовите на Одборот.

Различното професионално искуство, знаење, лични карактеристики и различноста во однос на возраста и полот на членовите обезбедуваат сеопфатно и ефективно познавање на процесите, прашањата и ризиците од секојдневното функционирање на Банката, како и целта на Банката. Составот на Одборот им овозможува на членовите меѓусебно да се надополнуваат во ефикасна и соодветна супервизија на Банката и Управниот одбор согласно со Законот за банки и Статутот на Банката.

▪ Предвремено престанување на мандат на член на Надзорниот одбор

На членовите на Надзорниот одбор може предвремено да им престане мандатот во следните случаи:

- со разрешување од должноста поради работење кое е во спротивност со законот, Статутот на Банката, добрите деловни обичаи,
- на барање на акционерот кого го застапува или врз основа на лично писмено барање,
- доколку Собранието на акционери не го одобри Извештајот за работењето на Надзорниот одбор или Собранието на акционери не ја одобри работата на поединечен член на Надзорниот одбор,
- ако биде осуден со правосилна пресуда со казна затвор согласно со законските прописи.

Во случај на предвремено престанување на функцијата член на Надзорниот одбор, на првата наредна седница на Собранието на Банката се врши избор за испразнетото место за остатокот на мандатот.

▪ Оставка на член

Член на Надзорниот одбор може да поднесе оставка во кое било време со поднесување писмено известување до Собранието. Потписот на членот на известувањето за оставката се заверува кај нотар.

По поднесената оставка не се одлучува за нејзиното прифаќање. Ако интересите на Банката го наложуваат тоа, Надзорниот одбор може да го обврзе членот кој ја дал оставката да продолжи да ја врши функцијата сè до изборот на нов член, но не подолго од 60 дена.

▪ **План и одржување континуитет на составот**

Ако бројот на членовите на Надзорниот одбор се намали под бројот определен со Статутот, преостанатите членови на Надзорниот одбор продолжуваат да работат до завршување на постапката и именување на нов член на Одборот.

Постапката за именување на членови на Надзорниот одбор за одржување на континуитетот на составот на Одборот е прикажана во прилог број 1 од овој Извештај.

Одбор за наградување

Формиран е врз основа на Одлуката на НБРСМ за правилата за добро корпоративно управување во банка и функционира како советодавен орган на Надзорниот одбор. Во текот на 2023 година, одборот функционираше со четири члена.

Поради истек на мандатот од функцијата независен член на Надзорен одбор со 30.03.2024 година, во 2023 година беше започната постапка за преименување на г-дин Зоран Јовановски за независен член на Надзорен одбор, како и негово повторно именување за член во Одбор за наградување на НЛБ Банка АД Скопје.

Надзорниот одбор на својата седница одржана на 26.10.2023 година, донесе Одлука за повторно именување (реизбор) на Зоран Јовановски за член на Одбор за наградување на НЛБ Банка АД Скопје.

Реименувањето на г-дин Зоран Јовановски за член на Одборот за наградување на НЛБ Банка АД Скопје, ќе стапи на сила со денот на добивањето на согласноста од Народна банка на Република Северна Македонија за именување на независен член на Надзорен одбор, согласно Законот за банки и Статутот на НЛБ Банка АД Скопје.

Членовите на Одборот се состануваат на седници секогаш кога има потреба од одржување на Одборот за наградување.

Во текот на 2023 година во присуство на сите 4 члена се одржаа две видеоконференциски седници на Одборот за наградување.

Одборот за наградување во текот на 2023 година како помошно тело на Надзорниот одбор носеше предлог-одлуки поврзани со одобрување на вкупен надоместок и варијабилно наградување на членовите на Управниот одбор и раководниот кадар надлежен за контролните функции на НЛБ Банка АД Скопје за 2023 година, за оценување на успешноста на членовите на Управниот одбор и раководниот кадар надлежен за контролните функции на НЛБ Банка АД Скопје, утврдување на KPI (Key Performance Indicators) на членовите на Управниот одбор и раководниот кадар надлежен за контролните функции, измена и дополнување на Политиката за наградување на вработените на НЛБ Банка АД Скопје и друго.

▪ **Мандат**

Мандатот на членовите на Одборот за наградување трае од моментот на именување до моментот на нивно повикување со соодветна одлука или откажување од нивна страна.

- **Надомест и наградување**

Од 01.5.2021 година, согласно со Одлуката за утврдување надомест на членовите на надзорните органи на Банката, донесена на Годишното собрание на акционери на 29.4.2021 година, на членовите во Одборот за наградување кои не се вработени во Групацјата им се исплаќа надомест од 50 евра во денарска противвредност.

Одбор за именување

Формиран е врз основа на Одлуката на НБРСМ за правилата за добро корпоративно управување во банка и функционира како советодавен орган на Надзорниот одбор. Во текот на 2023 година функционираше со четири члена.

Поради истек на мандатот од функцијата независен член на Надзорен одбор со 30.03.2024 година, беше започната постапка за преименување на г-дин Зоран Јовановски за независен член на Надзорен одбор, како и негово повторно именување во Одбор за именување на НЛБ Банка АД Скопје.

Надзорниот одбор на својата седница одржана на 26.10.2023 година, донесе Одлука за повторно именување (реизбор) на Зоран Јовановски за член на Одбор за именување на НЛБ Банка АД Скопје.

Реименувањето на г-дин Зоран Јовановски за член на Одборот за именување на НЛБ Банка АД Скопје, ќе стапи на сила со денот на добивањето на согласноста од Народна банка на Република Северна Македонија за именување на независен член на Надзорен одбор, согласно Законот за банки и Статутот на НЛБ Банка АД Скопје.

Членовите на Одборот се состануваат на седници секогаш кога има потреба од одржување на Одборот за именување.

Во известувачкиот период во присуство на сите 4 члена се одржаа шест седници на Одборот за именување, од кои пет беа видеоконференциски, а една се одржа на коресподентски начин.

Одборот за именување во текот на 2023 година како помошно тело на Надзорниот одбор носеше предлог - одлуки поврзани со усвојување на План за сукцесија на Надзорен одбор, предлог – одлуки поврзани со позитивна годишна оценка на соодветноста на членовите на Надзорниот одбор на НЛБ Банка АД Скопје за 2022 година, предлог-одлуки поврзани со позитивна оценка на соодветноста на Гоце Вангеловски за именување на Член на Управен одбор на НЛБ Банка АД Скопје, Предлог - Одлука за именување на Гоце Вангеловски за Член на Управен одбор на НЛБ Банка АД Скопје, позитивна оценка на соодветноста на Бранко Грегановиќ за Претседател на Управниот одбор на НЛБ Банка АД Скопје, Предлог - одлука за укинување на Одлука за именување на Гоце Вангеловски за Член на Управниот одбор на НЛБ Банка АД Скопје и Предлог - одлука за позитивна оценка на соодветноста на Зоран Јовановски за независен член на Надзорен одбор на НЛБ Банка АД Скопје и Одбор за ревизија.

Составот на Одборот е прикажан во табела 13.

- **Мандат**

Мандатот на членовите на Одборот за именување трае од моментот на именување до моментот на нивно отповикување со соодветна одлука или откажување од нивна страна.

▪ Надомест и наградување

Од 01.5.2021 година, согласно со Одлуката за утврдување надомест на членовите на надзорните органи на Банката, донесена на Годишното собрание на акционери на 29.4.2021 година, на членовите во Одборот за именување им се исплаќа надомест од 50 евра во денарска противвредност.

Одбор за ревизија

Во текот на 2023 година, Одборот за ревизија одржа седум седници. Четири беа редовни седници, а три вонредни седници.

Одборот за ревизија на Банката ги врши следниве работи:

- ги разгледува финансиските извештаи на Банката и се грижи за точноста и транспарентноста на објавените финансиски информации за работењето на Банката во согласност со прописите за сметководствени стандарди;
- ги разгледува и оценува системите за внатрешна контрола;
- ја следи работата и ја оценува ефикасноста на службата за внатрешна ревизија;
- го следи процесот на ревизија на Банката и ја оценува работата на друштвото за ревизија;
- ги донесува сметководствените политики на Банката;
- ја следи усогласеноста на работењето на Банката со прописите што се однесуваат на сметководствените стандарди и финансиски извештаи;
- одржува состаноци со Управниот одбор, Секторот за внатрешна ревизија и друштвото за ревизија во врска со утврдени неусогласености со прописите и слабости во работењето на Банката;
- ги разгледува извештаите на Одборот за управување со ризици и предлага назначување на друштво за ревизија и раскинување на склучен договор со друштво за ревизија.

Во 2023 година, Одборот за ревизија работеше во состав од пет члена (прикажано во табела 13).

Поради истек на мандатот на независниот член на Надзорен одбор, Г-дин Зоран Јовановски на ден 30.03.2024 година, беше започната постапка за повторно именување на независен член на Надзорниот одбор на НЛБ Банка АД Скопје и за член на Одбор за ревизија.

Надзорниот одбор на седница одржана на 26.10.2023 година донесе Одлука со која повторно го именуваше Г-дин Зоран Јовановски за член на Одборот за ревизија на НЛБ Банка АД Скопје.

Реименувањето на г-дин Зоран Јовановски за член на Одборот за ревизија на НЛБ Банка АД Скопје, ќе стапи на сила со денот на добивањето на согласноста од Народна банка на Република Северна Македонија за именување на независен член на Надзорен одбор, согласно Законот за банки и Статутот на НЛБ Банка АД Скопје.

Во 2023 година Одборот за ревизија изготви и усвои План за работа со независниот надворешен ревизор „КПМГ Ревизија“ ДОО Скопје во кој е предвидено колку често и на кој начин надворешниот ревизор ќе го известува Одборот за ревизија за спроведените активности.

▪ Мандат

Мандатот на членовите на Одборот за ревизија трае четири години.

▪ Независност

Согласно со Законот за банките, мнозинството членови на Одборот за ревизија на Банката се избираат од редот на членовите на Надзорниот одбор, а останатите членови се независни членови. Најмалку еден член на Одборот за ревизија треба да биде овластен ревизор. Во таа насока, четири члена на Одборот за ревизија се членови на Надзорниот одбор, а еден член е овластен ревизор (Стојан Јорданов).

▪ Надомест и наградување

Согласно со Политиката за управување и надзор на НЛБ Групацијата, на членовите на Одборот за ревизија кои се вработени во НЛБ Групацијата не им припаѓа надомест за учество во работата на Одборот за ревизија, ниту пак учество во награда од добивката на Банката. Од 01.5.2021 година, согласно со Одлуката за утврдување надомест на членовите на надзорните органи на Банката, донесена на Годишното собрание на акционери на 29.4.2021 година, на членовите на Одборот за ревизија кои не се вработени во НЛБ Групацијата им се исплаќа месечен надомест од 250 евра во денарска противвредност.

Износот исплатен на членовите согласно со донесената одлука е прикажан во табела 16.

Извршни органи и помошни тела

Управен одбор на Банката

Табела 14. Членови на Управниот одбор и нивно членство во други одбори

Име	Позиција	Образование	Членства во органи на Банката						Членства во други органи на надзор или управување			
			Одбор за управување со ризици	Одбор за управување со средства и обврски	Одбор за развој	Надзорен одбор врз ИТ	Кредитен одбор	Комисија за оперативни ризици	Надзорен орган или орган на управување	Назив и седиште на правното лице	Период	
Бранко Грегановиќ	Претседател на Управен одбор	MBA	Претседател	Претседател	Претседател	Претседател	Заменик-претседател	Член	Член во Одбор на директори (член и заменик претседател на Надзорен одбор)	НЛБ Следи, Љубљана, Словенија	Јануари 2017-тековно	
Петер Зелен	Член на Управен одбор	Дипломиран економист и машински инженер	Член	Член	Член	Член	Претседател	Претседател	Член на Управен одбор	Друштво за словенски и македонски стопанственици, Стопанска интересна заедница Скопје	Април 2022-тековно	
Игор Давчевски	Член на Управен одбор	MBA	-	Член	Член	Член	-	Член	Член во Одбор на директори	НЛБ Банка Приштина	12.07.2021-тековно	

Управниот одбор на Банката ја претставува и застапува Банката и раководи со нејзината работа согласно со Законот за банките, Статутот на НЛБ Банка АД Скопје и Кодексот за корпоративно управување на Банката. Членовите на Управниот одбор на Банката ги именува и разрешува Надзорниот одбор на Банката со мнозинство гласови, по претходна согласност на гувернерот на НБРСМ.

Во текот на 2023 година беше иницирана постапка за зголемување на бројот на Управниот одбор од три на четири члена, за која цел беше започната постапка за именување на нов четврт член на Управниот одбор пред Народната Банка на Република Северна Македонија. Поради добиено известување за откажување од кандидатурата од страна на предложениот член, Банката ја запре постапката пред Народната Банка.

Поради истек на тековниот мандат како Претседател на Управен одбор на НЛБ Банка АД Скопје на 1 Јануари 2024 година на Г-дин Бранко Грегановиќ, во текот на 2023 година беше започната постапка за повторно именување (реизбор) на Бранко Грегановиќ за Претседател на Управниот одбор на НЛБ Банка АД Скопје.

Надзорниот одбор на својата седница одржана на 28.7.2023 година, донесе Одлука за повторно именување (реизбор) на Бранко Грегановиќ за Претседател на Управниот одбор на НЛБ Банка АД Скопје, која Одлука влегува во сила со денот на добивање на согласност од Народна банка

на Република Северна Македонија за повторно именување (реизбор) на Претседателот на Управен одбор.

На ден 12.9.2023 година до НБРСМ поднесено е барање за именување на Бранко Грегановиќ за Претседател на Управен Одбор на НЛБ Банка АД Скопје.

На ден 15.12.2023 година добиено е решение од НБРСМ со кое се издава претходна согласност Бранко Грегановиќ да биде именуван за претседател на Управниот одбор, за период од 4 (четири) години, сметано од 02.1.2024 година.

Управниот одбор во известувачкиот период работеше на седници, кои по правило се одржуваа еднаш неделно. Покрај редовните седници, Управниот одбор одлучуваше и на коресподентски седници со писмена согласност од сите членови на Управниот одбор.

Во 2023 година, Управниот одбор одржа околу 80-тина седници од кои дел беа коресподентски.

Во раководењето со работењето на Банката, Управниот одбор ги врши следните работи:

- управува со Банката;
- ја застапува Банката;
- го организира подготвувањето на предлозите на општите акти, одлуките и другите акти за кои одлучува Собранието на Банката;
- ги извршува одлуките на Собранието и на Надзорниот одбор на Банката, односно се грижи за нивно спроведување;
- покренува иницијативи и дава предлози за унапредување на работењето на Банката;
- ги именува и разрешува лицата на Банката со посебни права и одговорности, во согласност со Статутот на Банката и одредбите од Законот за банки, ја определува нивната плата и склучува договори со нив, како и други вработени во Банката на експертски и раководни позиции за кои се склучува менаџерски договор;;
- изготвува деловна политика и развоен план на Банката;
- изготвува финансиски план на Банката;
- изготвува политика за сигурност на информативниот систем на Банката;
- изготвува годишен извештај за работењето на Банката и го доставува до Надзорниот одбор;
- изготвува етички кодекс на Банката;
- одлучува во случај на поднесено вето/забрана од страна на Членот на Управен одбор надлежен за ризици при одлучување на Кредитниот одбор на Банката за кредитни изложености спрема лице до 10% од сопствените средства на Банката и за секоја донесена одлука го известува Надзорниот одбор на Банката на следната редовна седница;
- го одобрува стекнувањето на капитални делови и купување на хартии од вредност, помали од 5% од сопствените средства на Банката, како и купување на хартии од вредност издадени од Народната банка и Република Северна Македонија;
- одлучува за засновање на работен однос, за распоредување и наградување на работниците согласно со законските прописи и општите акти на Банката;
- одлучува за давање и земање кредити за ликвидност, гаранции, авали и акредитиви во рамките на лимитите утврдени со законот, актот за деловната политика на Банката и одлуката за кредитната политика донесена од Надзорниот одбор;
- утврдува предлози на одлуки и други акти за кои одлучува Надзорниот одбор на Банката;

- се грижи за информирањето на акционерите на Банката;
- ја насочува и организира работата на деловите на Банката особено во поглед на навременото и стручно вршење на работите;
- донесува акт за организација и систематизација на работните места во Банката;
- одлучува за формирање на организациони единици;
- донесува деловник за работа на Управниот одбор, а за неговите измени и дополнување на редовна основа го информира Надзорниот одбор на Банката;
- донесува поединечни акти на Банката;
- формира комисија за попис на основни средства, ситен инвентар, нетековни и преземени средства, а по потреба формира и други комисии и работни тела и ги именува нивните членови;
- разгледува и усвојува извештај за годишните пописи;
- врши и други работи утврдени со закон, Статутот и други општи акти на Банката.

Управниот одбор на Банката е одговорен за:

- обезбедување услови за работењето на Банката во согласност со прописите;
- управување и следење на ризиците на кои е изложена Банката во работењето;
- постигнување и одржување на адекватно ниво на сопствени средства;
- функционирање на системот на внатрешна контрола во сите области на работење на Банката;
- непречено работење на Секторот за внатрешна ревизија на Банката, односно осигурува дека Секторот за внатрешна ревизија има пристап до документацијата и до вработените во Банката со цел непречено спроведување на неговите активности;
- непречено работење на Центарот за усогласување со прописите и интегритет, односно да осигури дека Центарот има пристап до документацијата и до вработените во Банката со цел непречено спроведување на овластувањата;
- донесување и спроведување на политика за начинот на избор, следење на работењето и на разрешување на лица со посебни права и одговорности, освен за членовите на Надзорниот одбор, Одборот за управување со ризици, Одборот за ревизија и Управниот одбор;
- водење на трговските и други книги и деловната документација на Банката, изработка на финансиски и други извештаи во согласност со прописите за сметководство и сметководствените стандарди;
- навремено и точно финансиско известување;
- редовност и точност на извештаите што се доставуваат до Народната банка во согласност со законот и прописите донесени врз основа на закон;
- спроведување на мерките изречени од гувернерот спрема Банката и законитоста на работењето на Банката.

Во функција на редовно информирање за работењето на Банката, за секоја седница на Управниот одбор се подготвува дневен ред, записник од претходната седница, како и материјали од организациските единици на Банката.

Покрај наведеното, членовите на Управниот одбор на Банката присуствуваат и на седниците на Надзорниот одбор и Одборот за ревизија.

На редовните седници, во рамките на своите надлежности Управниот одбор презема активности и усвојува правилници, упатства, процедури, планови и одлуки.

Покрај ова, Управниот одбор на месечна основа ги разгледува извештаите на Центарот за усогласување со прописите и интегритет и тоа од: сегмент за обезбедување законитост во

работењето, сегмент за спречување перење пари и финансирање тероризам, сегмент за обезбедување сигурност на информативниот систем и сегмент за заштита на лични податоци. Управниот одбор најмалку еднаш квартално го известуваше Надзорниот одбор за своето работење преку информација за тековните активности.

▪ **Мандат**

Мандатот на членовите на Управниот одбор трае четири години, освен доколку НБРСМ не одлучи поинаку со Решението за издавање на претходна согласност за именување член на Управниот одбор.

▪ **Надомест и наградување**

На членовите на Одборот не им следува надомест за учество на седница.

Членовите на Управниот одбор, во текот на 2023 година ги остварија следните примања:

1. Бранко Грегановиќ, претседател на Управниот одбор, врз основа на: бруто-плата во износ од 9,5 милиони МКД, осигурување во износ од 30 илјади МКД, варијабилен дел од плата во бруто износ од 1,7 милиони МКД и други права во износ од 3,2 милиони МКД;
2. Петер Зелен, член на Управниот одбор, врз основа на: бруто-плата во износ од 8,1 милиони МКД, осигурување во износ од 31 илјади МКД, варијабилен дел од плата во бруто износ од 1,2 милиони МКД и други права во износ од 4,7 милиони МКД;
3. Игор Давчевски, Член на Управниот одбор, врз основа на: бруто-плата во износ од 8,1 милиони МКД, осигурување во износ од 28 илјади МКД, варијабилен дел од плата во бруто износ од 1,2 милиони МКД и други права во износ од 0,5 милиони МКД.

Остварените примања на членовите на Управниот одбор за 2023 година прикажани се и групно во табела 16 и 16а.

Одбор за управување со ризици

Во текот на 2023 година, Одборот за управување со ризици работеше во состав од девет членови (табела 14 и 15).

Членовите на Одборот за управување со ризици се избираат од редот на лицата со посебни права и одговорности кои се вработени во Банката. Еден од членовите на Управниот одбор на Банката задолжително е и член на Одборот за управување со ризици. Во таа насока, претседател на Одборот за управување со ризици е претседателот на Управниот одбор, Бранко Грегановиќ, членот на Управниот Одбор Петер Зелен е член на Одборот за управување со ризици.

Во известувачкиот период, Одборот за управување со ризици одржа 52 седници.

Одборот за управување со ризици се состануваше редовно, еднаш неделно за исполнување на следните надлежности:

- перманентно следење и оценување на степенот на ризичност на Банката и утврдување на прифатливо ниво на изложеност на ризици со цел минимализирање на загубите од изложеност на Банката на ризик;
- воспоставување на политики за управување со ризици и следење на нивна примена;
- следење на прописи на Народна банка кои се однесуваат на управување со ризици и усогласеноста на Банката со истите;
- оценување на системите на управување со ризиците во Банката;
- утврдување на краткорочни и долгорочни стратегии за управување со одделните видови ризици на кои е изложена Банката;

- анализирање на извештаите за изложеноста на Банката на ризици изработени од службите во Банката кои вршат оценка на ризиците и предлагање на стратегии, мерки и инструменти за заштита од ризици;
- следење на ефикасноста на функционирањето на системите на внатрешна контрола во управувањето со ризици;
- анализирање на ефекти од управувањето со ризиците врз перформансите на Банката;
- анализирање на ефекти од предложени стратегии за управување со ризици, како и предложени стратегии, мерки и инструменти за заштита од ризици;
- оценување на усогласеноста на цените на производите и услугите што ги нуди Банката со нивото на преземен ризик, во согласност со деловната политика и развојниот план на Банката;
- квартално известување на Надзорниот одбор и Одборот за ревизија за промените во ризичните позиции на Банката, промените во стратегијата за управување со ризици, ефектите од управувањето со ризиците врз перформансите на Банката, како и преземените мерки и инструментите за заштита од ризиците и ефекти од истите;
- одобрување изложености спрема лице од над 10% до 20% од сопствените средства на Банката;
- следење на политиката за сигурност на информативниот систем и ги идентификува случаите кога е потребно нејзино ревидирање;
- оценување на воспоставениот процес на управување со сигурноста на информативниот систем;
- анализирање на извештајот за извршена проценка на ризици и следење на активностите што се преземаат во врска со управување со сигурноста на информативниот систем;
- одредување и редовно ревидирање на дефинираните нивоа на прифатливост на ризиците.

Одборот за управување со ризици најмалку еднаш квартално ги известуваше Надзорниот одбор и Одборот за ревизија за промените во ризичните позиции на Банката, промените во стратегијата за управување со ризици, ефектите од управувањето со ризиците врз перформансите на Банката, како и преземените мерки и инструменти за заштита од ризиците и ефектите од нив.

- **Мандат**
Мандатот на членовите на Одборот за управување со ризиците трае од моментот на именување до моментот на нивно отповикување со соодветна одлука или откажување од нивна страна.
- **Надомест и наградување**
На членовите на Одборот за управување со ризици не им следува надомест за учество на седница.

Кредитен одбор

Кредитниот одбор се состои од 7 членови и нивни заменици. Со Одлука за именување за претседател на Кредитниот одбор се именува членот на Управниот одбор надлежен за следење на ризиците, во негово отсуство како прв заменик-претседател на Кредитниот одбор се именува претседателот на Управниот одбор на Банката, а како втор заменик-претседател се именува раководното лице на Секторот за управување со кредитни ризици. Кредитниот одбор одлучува на редовни седници кои се одржуваат најмалку еднаш неделно. Во известувачкиот период, Кредитниот одбор одржа вкупно 123 седници (104 редовни и 19 кореспондентски).

Кредитниот одбор ги врши следниве активности:

- одобрува кредитни изложености по кредитни барања над лимити утврдени во овластувањата издадени на лицата со посебни права и одговорности и други работници во Банката;
 - одлучува за купување и продавање хартии од вредност, освен хартии од вредност издадени од НБРСМ и државни хартии од вредност, во рамки на лимитите утврдени со актите на Банката;
 - одлучува за задолжување на Банката во рамките на лимитите утврдени во актите на Банката;
 - одобрува кредитни изложености по кредитни барања кои се со отстапки (каматни стапки, провизии, обезбедување, износ и рок и друго) надвор од предвидените критериуми со интерните акти и прописи на Банката;
 - одобрува одлуки од работењето на Секторот за реструктурирање и управување со проблематични пласмани за кои Секторот нема посебни овластувања;
 - одлучува за поставување на фирмите на WATCH-листа и на ICL-листа (Intensive Care List) и по материјали поврзани со комитентите поставени на ICL-листа;
 - одобрува кредитни изложености по кредитни барања на клиенти (и нивни капитално поврзани лица на WATCH-листа и на ICL-листа;
 - одобрува можност за предвремено раскинување на депозит, пред истек на договорениот рок со исплата на договорна камата;
 - одлучува по отстапки од Политиката на каматни стапки и Тарифникот на Банката;
 - други работи утврдени со прописите и интерните акти на Банката.
- Мандат
Мандатот на членовите на Кредитниот одбор и на нивните заменици трае од моментот на именување до моментот на нивно отповикување со соодветна одлука или откажување од нивна страна.
 - Надомест и наградување
На членовите на Кредитниот одбор не им следува надомест за учество на седница.

Табела 15. Менаџерски тим на Банката и членство во одбори

Име	Позиција	Образование	Членства во органи на Банката							
			Одбор за управување со ризици	Одбор за управување со средства и обврски	Одбор за развој	Надзорен одбор врз ИТ	Кредитен одбор	Комисија за оперативни ризици	Комисија за правен ризик	Комитет за идентификација на работни кои вршат посебна природа на работата
Гоце Вангеловски	Помошник на Управен одбор - Корпоративно банкарство и Кредитна анализа и администрација	Дипломиран економист	Член	Член	-	-	Член	Член	-	-
Маја Ставрева Стојанова	Помошник на Управен одбор и Директор на Деловен сектор за управување со продажна мрежа (прекин на РО 31.03.2023)	Дипломиран економист	Член	Член	-	Член	Член	Член	-	-
Марјан Кочовски	Директор на Деловен сектор за управување со продажна мрежа	Дипломиран економист	Член	Член	-	Член	Член	Член	-	-
Љупка Ѓорѓиевска	Помошник на Управен одбор и Директор на Сектор за развој на понуда и маркетинг	Дипломиран економист	-	Член	-	-	-	Член	-	-
Зоран Грнчаровски	Помошник на Управен одбор и Директор на Сектор за реструктурирање и управување со проблематични пласмани	Дипломиран економист	Член	-	-	Член	Член	Член	-	-
Богоја Китанчев	Советник на Управен одбор - Одговорно лице за еколошки и социјални стандарди во работењето (ESMS Officer) и ESG Координатор	MBA	-	-	-	-	-	-	-	-
Игор Митровски	Советник на Управен одбор по област за ИТ сегмент (прекин на РО 30.09.2023)	Дипломиран електротехничар	-	-	-	-	-	Член	-	-
Марија Зафировска	Советник на Управен одбор - овластено лице за управување со податоци	MBA	-	-	-	-	-	Член	-	-
Луција Муршец Јеж	Советник на Управен одбор по област ризици CRO	Дипломиран економист	-	-	-	-	-	-	-	-
Билјана Степанулеска Почевска	Сектор за поддршка на продажба на корпоративни клиенти до 01.10.2023	Магистер по економски науки	-	Член	-	Член	Член	Член	-	-
Петар Трлески	Директор на Сектор за работа на корпоративни клиенти од 01.10.2023	MBA	-	-	-	Член	-	Член	-	-
Виолета Јанева	Директор на Сектор за правни работи и секретаријат	Магистер по финансии и финансисово право	Член	-	-	Член	-	Член	Претседател	-
Донка Марковска	Директор на Сектор за финансиско управување	MBA	-	Член	Член	Член	-	Член	Член	Член
Дејан Мацоски	Помошник Директор на Служба за управување со човечки ресурси од 01.12.2023	Магистер по менаџмент на човечки ресурси	-	-	-	-	-	Член	-	Претседател
Весна Китанова	Директор на Сектор за платни системи	Дипломиран економист	-	-	-	-	-	-	-	-
Игор Кацарски	Директор на Сектор за логистика на Банката	MBA	-	-	-	-	-	Член	-	-
Матеја Палеж	Директор на Центар за усогласување со прописите и интегритет	Дипломиран економист и внатрешен ревизор	-	-	-	-	-	-	-	-
Љубица Јанчевска Димитровска	Директор на Деловен сектор за финансиски пазари и средства	Дипломиран економист	Член	Член	-	Член	-	Член	-	-
Анита Бошкова	Директор на Сектор за внатрешна ревизија	Дипломиран економист и овластен ревизор	-	-	-	-	-	-	-	-
Верица Заринска	Помошник директор на Сектор за информативна технологија	Дипломиран електротехничар	Член	-	-	Член	-	-	-	-
Драги Јосивоски	Директор на Сектор за работа со готовина и депо	Дипломиран економист	-	-	-	Член	-	-	-	-
Слаѓана Белева	Директор на Сектор за логистика на продажбата	Магистер по економски науки	-	-	-	Член	-	Член	-	-
Сања Чурилов	Директор на Сектор за ризици, евалуација и контрола	Дипломиран економист	Член	-	-	Член	-	Заменик - претседател	Член	Член
Ана Нарашанова	Директор на Сектор за кредитни ризици	Дипломиран економист	-	-	-	-	Втор заменик претседател	Член	-	-
Иван Крстиќ	Директор на Сектор за човечки ресурси и организација од 01.12.2023	MBA	-	-	-	-	-	Член	-	Член

Надзорен одбор врз информативниот систем

Формиран е врз основа на регулативата на НБРСМ, Базелските принципи и меѓународните стандарди за сигурност на информативниот систем.

Надзорниот одбор врз информативниот систем има одговорности делегирани од страна на Надзорниот одбор на Банката во доменот на информативниот систем и неговата сигурност. За својата работа одговара пред Надзорниот одбор на Банката и помага во носењето одлуки за одобрување на стратегиите, политиките и значајни инвестирања од областа на информатичката технологија и обезбедува услови за ефективно планирање на информатичката технологија и следење на капацитетот на ИТ-системот и неговите перформанси, како и сите прашања поврзани со информативната сигурност. Најмалку два пати годишно, го известува Надзорниот одбор на Банката за статусот на информатичката технологија во Банката, отворените прашања и за донесените одлуки и заклучоци.

Надзорниот одбор врз информативниот систем работи и донесува полноважни одлуки на седници кои се свикнуваат најмалку еднаш во три месеци. По потреба се свикнуваат седници и во пократки рокови.

Членовите и претседателот на Надзорниот одбор врз информативниот систем ги именува Надзорниот одбор на Банката (табела 15).

▪ **Мандат**

Мандатот на членовите на Надзорниот одбор врз информативниот систем трае од моментот на именување до моментот на нивно отповикување со соодветна одлука или откажување од нивна страна.

▪ **Надомест и наградување**

На членовите на Одборот не им следува надомест за учество на седница.

Кодекс за корпоративно управување

Кодексот за корпоративно управување во НЛБ Банка АД Скопје, усвоен од Надзорниот одбор на Банката подетално ги определува стандардите на управување и раководење на органите на НЛБ Банка АД Скопје. Водејќи се од овие стандарди, Банката има воспоставено јасна организациска структура и транспарентен и разбирлив систем на управување, кој го зголемува нивото на доверба како на домашните, така и на странските инвеститори, вработените и пошироката јавност.

Изјава за примена на Кодексот за корпоративно управување

Банката ги применува најдобрите практики и принципи пропишани со новиот Кодекс за корпоративно управување на акционерските друштва котирали на Македонската берза. Изјавата за примена на Кодексот за корпоративно управување потпишана од членовите на Управниот одбор на Банката е дадена во прилог 2 на овој извештај.

Кодексот за корпоративно управување на НЛБ Банка АД Скопје е јавно достапен на веб-страницата на Банката.

Политика за управување со капиталните инвестиции во други друштва

Во согласност со Стратегијата за работење со финансиски инструменти на НЛБ Банка АД Скопје и Правилникот за работење со сопственички хартии од вредност на НЛБ Банка АД Скопје, Банката може да инвестира во сопственички хартии од вредност во домашни и странски правни лица во вид на:

- акции;
- удели;
- вложувања во придружени друштва;
- вложувања во подружници и
- заедничко дејствување.

Банката има сопственички хартии од вредност:

- кај финансиски и нефинансиски друштва кои даваат услуги поврзани со банкарските производи врз основа на членство (Visa, Mastercard и SWIFT) до 10 % од капиталот на друштвото;
- кај финансиски и нефинансиски друштва кои се основани со закон поврзани со финансискиот систем во државата (Централен депозитар за хартии од вредност (ЦДХВ)),

Клириншка куќа Клириншки интербанкарски системи АД Скопје (КИБС) и Македонска берза за хартии од вредност (МСЕ)) до 10 % од капиталот на друштвото;

- во друго правно лице (финансиско друштво) NLB Lease&Go, во кое поседува 49 % од вкупниот основачки капитал, додека 51 % припаѓа на NLB Lease&Go, лизинг д.о.о. Љубљана. Понудата на NLB Lease&Go Скопје е наменета за физички и правни лица и опфаќа закуп на нови и користени автомобили, товарни возила, автобуси, пловила, земјоделска и градежна механизација, како и друг вид опрема и машини. Во 2023 година, Банката го зголеми влогот во лизинг компанијата за 47.363 илјади денари и вкупно изнесува 65.502 илјади денари.

Политика за наградување

Политиката за наградување е во согласност со целите и деловната стратегија на НЛБ Банка АД Скопје и НЛБ Групацјата, организациската култура и вредности, долгорочните интереси, еколошките, социјалните и факторите на управување (ESG), мерките за спречување на судир на интереси, профилот на ризик и апетитот за ризик.

Во Политиката е даден акцент на стимулирање на вработените во преземање несразмерно големи ризици во работењето, односно ризици кои ги надминуваат можностите на Банката, земајќи ги во предвид сите ризици, вклучувајќи ризици за репутација и ризици кои произлегуваат од погрешно или неетичко продавање производи или пак друго неетичко или несоодветно однесување.

Критериумите за определување на идентификуваните вработени во Банката со посебна природа на работа во Банката во целост ги земаат во предвид ризиците на кои Банката или НЛБ Групацјата се или може да бидат изложени со оглед на профилот на ризик и апетитот за ризик, како и организација и природата, обемот и сложеноста на активностите во рамки на Банката кој еден вработен ги има и има значително влијание врз профилот на ризик на Банката.

Имајќи го ова во предвид, идентификуваните вработени се поделени во неколку категории: членови на Управниот одбор, членови на високото раководство во комерцијалниот дел на Банката (front office) и помошници на Управниот одбор на Банката, членови на високото раководство од останатите функции (back office), контролни функции, како и останати вработени за кои се смета дека имаат важно влијание врз профилот на ризик на Банката во согласност со Делегирана Регулатива на Комисијата (ЕУ) бр. 2021/923.

Идентификуваните вработени имаат право на годишен варијабилен дел од платата врз основа на нивното исполнување на финансиските и нефинансиските критериуми за успешност според правилата и условите уредени во Политиката.

Во зависност од функцијата и категоријата на лица со посебна природа на работата, за оценка на успешноста на еден вработен се определува следното:

- За оценка на успешноста на поединечен член на Управниот одбор се користат следните цели и сооднос:
 - финансиски цели на НЛБ Групацјата 30 %;
 - цели на НЛБ Банка АД Скопје 50 %;
 - лични цели на членот на Управниот одбор на НЛБ Банка АД Скопје 20%.

- За оценка на успешноста на поединечен член на Управниот одбор – област ризици (CRO) се користат следните цели и сооднос:
 - финансиски цели на НЛБ Групацјата 10 %;
 - цели на НЛБ Банка АД Скопје 10 %;
 - цели на контролната функција 60 % (целите наведени во оваа алинеја се независни од успешноста на деловните области контролирани од соодветната контролна функција);
 - лични цели на членот на Управниот одбор на НЛБ Банка АД Скопје 20 %.

- За оценка на успешноста на идентификуваните вработени се користат следните цели со следниот сооднос:
 - цели на НЛБ Банка АД Скопје 50 %;
 - цели на организациската единица во надлежност на идентификуваниот вработен 30 %;
 - лични цели на идентификуваниот вработен 20 %.

- Работата на идентификуваните вработени во контролната функција се определува според следните цели со следниот сооднос:
 - цели на НЛБ Банка АД Скопје 20 %;
 - цели на контролната функција 60 % (целите наведени во оваа алинеја се независни од успешноста на деловните области контролирани од соодветната контролна функција);
 - лични цели на идентификуваниот вработен 20 %.

Со Политиката, како правило за проценка на успешноста на контролните и надзорните функции, се потенцира достигнувањето на утврдените цели на контролните и надзорните функции и овластувања, кои мора да бидат независни од успешноста на организацискиот дел врз којшто вршат надзор.

Под вкупен надоместок се подразбираат сите форми на фиксни или варијабилни парични и непарични надоместоци коишто се исплаќаат на вработен и на член на органите на Банката. Вкупниот надоместок се утврдува според следниве критериуми:

- Фиксниот дел од надоместокот зависи од описот на работното место, претходно утврдени критериуми и не зависи од успешноста на работењето. Во фиксни надоместоци се вклучени следниве исплати: бруто-плати, надоместоци и додатоци на плата, сите задолжителни надомести на трошоци за живот согласно со Законот за работни односи, колективни договори и индивидуални договори помеѓу Банката и вработениот, како и надоместоци што ги добива поединечното лице чишто услови за исплата и за определување на нивната висина зависат од претходно утврдени критериуми (надоместок за одвоен живот, надоместок за работа во странство, регрес за годишен одмор, јубилејна награда, отпремнина, новогодишен надоместок, надоместок за учество на седница на членовите во Надзорниот одбор и Одборот за ревизија).
- Во варијабилни надоместоци се вклучени сите исплати кои не се сметаат за фиксен дел од надоместокот (исплатен варијабилен дел од плата, одложен варијабилен дел од плата, осигурување на менаџери, исплата кон трет доброволен пензиски фонд, исплата на одредени трошоци согласно со менаџерски договор и останати надоместоци).

Табела 16. Остварени примања согласно со Одлуката за правилата за добро корпоративно управување во банка

Структура на лица (групи)	Број на лица на кои им е исплатен надоместок во текот на 2023 година	Структура на надоместок (во илјади МКД)		
		Фиксен дел	Варијабилен дел	Вкупен бруто надоместок
Надзорен одбор	2	903	-	903
Одбор за ревизија	1	205	-	205
Управен одбор	3	26,060	12,213	38,274
Останати лица со посебни права и одговорности	35	92,309	19,979	112,289
Вработени лица	996	893,255	112,369	1,005,623
Останати лица, претходно вработени во Банката	11	3,467	4,841	8,308
Вкупно	1,048	1,016,199	149,402	1,165,602

Табела 16-а

Висина на бруто надоместок исплатен од Банката во 2023 година (по вработен, според ранг од - до)	Број на лица	Вкупен бруто надоместок (во МКД)
до 500.000 МКД	124	26.769
од 500.000 до 750.000 МКД	104	66.582
од 750.000 до 1.000.000 МКД	301	265.501
од 1.000.000 до 2.000.000 МКД	459	595.658
над 2.000.000 МКД	60	211.092
Вкупно	1.048	1.165.602

Политика за обезбедување на диверзитет во органите на управување и високото раководство на НЛБ Банка АД Скопје

Политиката за обезбедување на диверзитет во органите на управување и високото раководство во НЛБ Банка АД Скопје претставува рамковен документ којшто ги утврдува заложбите на Банката во однос на репрезентивноста во органите на управување, како и високото раководство кои одговараат на Управниот одбор на Банката, која се одобри во првиот квартал на 2023 година.

Цели на Политиката за диверзитет и начини на нејзина имплементација

Со оглед на големината на Банката, нејзината припадност на банкарска групација и нивното регионално присуство и бизнис стратегија, за да се обезбеди диверзитет, важни се следните аспекти:

- родова/полова структура;
- старосна структура;
- професионални компетенции, вештини и искуство;
- континуитет на составот на органот на управување и на високото раководство;
- меѓународно интернационално искуство;
- личен интегритет;
- географско потекло.

Овие критериуми се избрани со цел да обезбедат доволно различни мислења и експертиза неопходни за добро разбирање на тековните состојби и долгорочните ризици и можности поврзани со работењето на Банката, земајќи ја предвид големината на Банката и бизнис

стратегијата, како и големината на Управниот одбор и Надзорниот одбор и системското значење на Банката.

Начин на спроведување на Политиката на диверзитет

Надзорниот одбор на Банката и Одборот за именување на Надзорниот одбор на НЛБ Банка АД Скопје се залагаат да ја усогласат Политиката на диверзитет на Управниот одбор на Банката. Управниот одбор се стреми да ја усогласи Политиката за диверзитет на повисокото раководство.

Родова / старосна структура

Целта во однос на старосната структура во Надзорниот одбор и Управниот одбор се проценува дека е постигната во врска со поставениот план за 2023 година, пришто сите старосни структури од 40 до 60+ години се застапени во старосната структура. Исто така и кај родовата застапеност, во составот на високото раководство кое одговара директно на Управниот одбор е 56,7% се жени.

Исполнување на другите критериуми дадени во Политиката за диверзитет

Во однос на целите поврзани со професионалните компетенции, вештини и искуство, барањата за релевантно меѓународно искуство, личен интегритет, континуитет во составот на одборот и географската провинуиенција во органите на управување и високото раководство, се проценува дека:

- органите на управување покриваат адекватно широк опсег на знаења, вештини и професионално искуство на своите членови и се составени според следните критериуми: искуство, углед, управување со потенцијални конфликти на интереси, независност, расположливо време и колективна соодветност;

- органите на управување и високото раководство имаат соодветен сооднос меѓу постојните и новите членови, односно односот помеѓу постојните и новите членови не е под 70%;

- банката има соодветен удел во органите на управување и повисокото раководство со меѓународно искуство во различни области;

- органите на управување и членовите на високото раководство имаат високо ниво на личен интегритет;

- членовите на органите на управување и високото раководство имаат соодветно географско искуство како што е утврдено во планот за 2023 година.

Се проценува дека се постигнати целите поставени во Политиката за диверзитет за 2023 година.

Политика за користење услуги од надворешни лица

Користењето услуги од надворешни лица од страна на Банката е уредено со Политиката за користење услуги од надворешни лица во НЛБ Банка АД Скопје, која детално ја уредува постапката и начинот на користење на овој тип на услуги, согласно со одредбите на “EBA Guidelines on outsourcing arrangements” и Одлуката за управување со ризици на НБРСМ. Со Политиката строго се уредени правилата во поглед на користење услуги од надворешните лица и тоа преку:

- основните принципи и насоки за управување со ризиците кои произлегуваат од користењето услуги од надворешни лица;
- начинот на спроведување анализа за избор на потенцијален надворешен добавувач;
- начинот на проверка на квалитетот на услугите што ги нудат надворешните лица и условите за ефикасно следење на нивното работење;
- начинот на обезбедување непрекинатоство во работењето за услугите што се користат од надворешни лица;
- дефинирање стратегиски мерки во случај на очекувано или неочекувано прекинување на договорниот однос со надворешното лице од кое Банката користи услуги.

Во рамките на наведената политика, Банката користи услуги од надворешни лица, од кои како најзначајни за целокупното работење на Банката се издвојуваат услугите во следните подрачја:

- развој, одржување и управување со информатичка инфраструктура;
- архивско и документарно работење;
- работа во доменот на самоуслужни продукти, картички, банкомати, дигитални канали на комуникација;
- транспорт на вредносни пратки;
- наплата на побарувања.

Банката делува во насока на оптимизација на односите помеѓу цената и квалитетот на набавените производи и услуги, како и за ефикасна употреба на ресурсите во Банката и за избор на најсоодветен надворешен добавувач.

Политика за управување со судир на интереси и спречување мито и корупција во НЛБ Банка АД Скопје

Во насока на силна посветеност на усогласеноста и интегритетот како и постоење на нулта толеранција за која било форма на мито и корупција, како и со цел воспоставување на подетални правила за управување со судирот на интереси и попрецизно уредување на правилата во текот на 2023 година, Надзорниот одбор усвои измени и дополнувања на Политиката за управување со судир на интереси и спречување мито и корупција во НЛБ Банка АД Скопје.

Со Политиката за управување со судир на интереси и спречување мито и корупција во НЛБ Банка АД Скопје се регулира системот за управување, спречување и контролирање на судирот на интереси, како и системот на правила и внатрешни контроли за спречување на корупција и/или мито и ефикасно совладување на овие ризици.

Правилата, процедурите и насоките за однесување уредени со Политиката се обврзувачки за сите вработени во Банката, членовите на органите на управување во Банката и деловните соработници и клиенти на Банката.

Согласно со Политиката и Законот за банките, лицата со посебни права и одговорности редовно, на секои шест месеци доставуваат писмена изјава до Управниот и Надзорниот одбор на Банката, за постоење или непостоење судир на нивниот личен интерес со интересот на Банката.

Политика за оценување на адекватноста на носителите на клучните функции во НЛБ Банка АД Скопје

Политиката за оценување на адекватноста на носителите на клучни функции во НЛБ Банка АД Скопје ја утврдува постапката за подготовка на оцената на адекватност на носителите, односно кандидатите за носители на клучни функции и критериумите за изготвување на оцената на адекватност на носителите, односно кандидатите за носители на клучните функции во Банката. Политиката е изготвена согласно со одредбите од Законот за банките и Одлуката на НБРСМ за правилата за добро корпоративно управување во банка, каде што се определени квалификациите кои е потребно да ги поседуваат лицата со посебни права и одговорности определени со Статутот на НЛБ Банка АД Скопје. Дополнително, во оваа политика се инкорпорирани и насоките на ESMA (European Securities and Market Authority) и EBA (European Banking Authority) за оценување на адекватноста на членовите на органите на раководење или надзор и носителите на клучни функции во банки.

Политика за спречување перење пари и финансирање тероризам

Во своето работење со клиенти, Банката е изложена на различни видови ризици, меѓу кои и ризикот од перење пари и финансирање тероризам кој е еден од најистакнатите ризици во финансиската индустрија. Со цел превенција од овој вид ризик, Банката има усвоено и доследно применува Политика за спречување перење пари и финансирање тероризам и останати интерни акти коишто ја регулираат оваа област, а воедно соработува и со надлежните институции и коресподентските банки. Банката во целост ги има имплементирано сите инструменти што произлегуваат од позитивните прописи и политиките на НЛБ Групацјата во насока на ефикасно откривање и спречување перење пари и финансирање тероризам.

Политика за сигурност на информативниот систем

Информативната сигурност на НЛБ Банка АД Скопје е имплементирана во согласност со Одлуката за методологијата за сигурност на информативниот систем на Банката и меѓународните стандарди ISO 27001 и 27002. Согласно со наведеното, во рамките на Банката е воспоставен систем на информативна сигурност, кој опфаќа:

- Проценка на ризикот – преку воспоставен континуиран процес на идентификација на слабостите и заканите на информативните системи, вклучувајќи го ризикот од напади во дигиталниот простор;
- Следење и надградба – преку воспоставен процес на континуирано собирање и анализа на информации од аспект на појава на нови закани и слабости на информативниот систем, вклучувајќи и закани во дигиталниот простор;
- Имплементација на сигурносни контроли – преку следење на инциденти и оперативни контроли (административни, физички и технички контроли) со кои се врши заштита на сигурноста на информациите и системите на повеќе нивоа;
- Тестирање на сигурноста и тестирање на отпорноста на системите од напади во дигиталниот простор;
- Поделба на надлежностите на органите на Банката од аспект на управувањето со ризици поврзани со сигурноста на информативниот систем.

Кодекс на однесување во НЛБ Групацјата

Кодексот на однесување на НЛБ Групацјата ги претставува правилата коишто секој вработен во НЛБ Групацјата мора да ги разбира и да ги почитува. Со негова примена и почитување се живеат / споделуваат заедничките вредности и работа / постапување во рамки на НЛБ Групацјата согласно етичките стандарди.

Во кодексот се резимирани Вредностите и се дефинирани Основните начела на однесувањето, врз коишто се темели работењето на НЛБ Банка и работењето на НЛБ Групацјата. Со тоа кодексот ги насочува вработените при секојдневното однесување и да разберат, што во НЛБ Групацјата се очекува од секој вработен и останатите учесници. На тој начин тој определува и што е клучно за исполнување на долгорочната стратегија за развој на НЛБ Групацјата и нејзино одговорно однесување, при коешто мора да се зачува довербата на клиентите, вработените, акционерите и поширокиот општествен простор, во којшто работи НЛБ Групацјата.

Кодексот јасно ги определува очекувањата од секој вработен во НЛБ Групацјата и истовремено ги изразува стандардите коишто се очекуваат од вработените во нивниот однос кон останатите во работењето, затоа дава и упатства и насоки за секое однесување и работењето на НЛБ Групацјата.

Кодексот на однесувањето на НЛБ Групацјата:

- ги претставува вредностите и основните начела на однесување,
- ги определува правилата коишто секој вработен во НЛБ Групацјата мора да ги разбира и да ги почитува,
- ги определува очекувањата од секој вработен во НЛБ Групацјата и истовремено ги изразува стандардите.

Организациска структура на Банката

Во текот на 2023 година НЛБ Банка АД Скопје изврши четири измени во организациската структура.

Во првиот квартал од годината започнаа да се применуваат неколку значајни промени во организациската структура, усвоени пред крајот на 2022 година. Имено, за првпат се воспостави нова организациска единица, Центар за групациски функции, надлежна за групациските функции за целата НЛБ Групацја, управувана локално во Скопје. Во подрачјето на работа со корпоративни клиенти се извршија голем број на измени, како во организациската поставеност, така и во распределба на компетенциите помеѓу организациските единици. Во таа насока, се променија и називите на дел од организациските единици. Во исто време се изврши унапредување и на подрачјето на работа со физички лица и подрачјето за развој на понуда и маркетинг. И во овие подрачја се изврши промена во организациската поставеност, прераспределба на компетенции, промени на називи на одредени организациски единици.

Во втората половина од годината е направено репозиционирање на сегментот за континуитет во работењето, од Службата за управување со ризици (Сектор за управување со ризици, евалуација и контрола) во Секторот за логистика на Банката, како посебен сегмент, директно под Секторот.

Пред крајот на 2023 година е извршена трансформација и на Центарот за управување со човечки ресурси во Сектор за човечки ресурси и организација во чии рамки функционираат Служба за управување со човечки ресурси и Служба за организација и управување со деловните процеси (пренесена од Сектор за логистика на Банката, претходно со назив Служба за технологија, организација и проектна канцеларија) во исто време е направена и измена на Секторот за логистика на Банката, при што сите компетенции се поставуваат директно под Секторот, а Службата за инвестиции, набавки и општи работи престанува да постои. Со оваа реорганизација се направи дополнување во Систематизација на работни места: Профилот Технологод/Организатор се менува во Организација и Деловни процеси заедно со работните места содржани во овој профил.

Организациските структури на Банката кои беа важечки во 2023 година се прикажани во прилогот на овој Извештај.

Акционерски капитал и сопственичка структура

Акционерски капитал

Акционерскиот капитал на Банката на 31.12.2023 година се состои од 854.061 обична акција со номинална вредност од 1.000 МКД по акција или вкупно 854.061 илјади МКД. Акциите се регистрирани и се водат кај Централниот депозитар на хартии од вредност на РСМ. Имателите на обични акции имаат право на дивиденда и право на глас на седница на Собранието на акционери. Една обична акција носи право на еден глас.

Во согласност со акционерската книга на Банката, на 31.12.2023 година кај 796 обични акции односно 0,0932 % од вкупниот акционерски капитал на Банката има ограничување на акции со право на глас на правата засновани на закон и/или одлука на надлежен орган.

Во текот на 2023 година, Банката нема издадено нови емисии на акции, ниту пак има извршено откуп на сопствени акции.

Број на акционери и структура

На 31.12.2023 година, бројот на акционери во Банката изнесува 1.121 (2022: 1.039). Од нив, 987 се физички лица (2022: 912), а 134 се правни лица (2022:127).

Табела 17. Акционерска структура

	2023	
Акционерска структура	Број на акции	% на акции
НЛБ д.д.	742,804	86.97%
Останати акционери	111,257	13.03%
Физички лица	80,198	72.08%
Правни лица	31,059	27.92%

Единствен акционер со учество над 5 % во вкупниот број издадени акции на НЛБ Банка АД Скопје е Нова Љубљанска Банка д.д. Љубљана, со 86,97 % учество (742.804 акции) во вкупниот број акции на Банката. НЛБ д.д. како акционер со најголемо учество управува со Банката преку своите претставници во Надзорниот одбор. НЛБ Групацјата е најголемата банкарска и финансиска групација во Република Словенија, со стратешки фокус на избраните пазари на земјите од Југоисточна Европа и претставува препознатлив меѓународен бренд. Од ноември 2018 година акциите на НЛБ д.д. Љубљана се класифицираа на берзанскиот пазар, а истовремено беа вклучени во тргувањето на главниот пазар на Лондонската берза за хартии од

вредност. Во текот на 2019 година, се финализираше процесот на приватизација на НЛБ д.д. Љубљана, со што Република Словенија остана доминантен сопственик со 25 % од акциите плус една обична акција.

Берзанска котација

Акциите на Банката котираат на официјалниот пазар на Македонската берза на хартии од вредност, во сегментот задолжителна котација – обични акции, регистрирани под ISIN: MKTNBA101019. Со акциите на Банката се тргува на секундарниот пазар на берзата, преку овластени брокерски куќи.

Акциите на Банката се дел од Македонскиот берзански индекс МБИ10.

Согласно со Правилата за котација, Банката редовно ја известува берзата за своето работење, за членовите на органите на управување, управувањето и правните односи со трети лица и за настани и информации кои се од значење за работењето на Банката по претходно утврден календар на настани кој се објавува на информацискиот сервис на Берзата најдоцна до крајот на јануари во тековната година.

Политика на дивиденда

Согласно со одлуките за издавање на емисиите на акции на Банката, акциите носат право на дивиденда, која може да се определи со одлука на Собранието на акционери на Банката.

Одлуката за распределба на добивката за дивиденди зависи од голем број фактори, вклучително и капиталната структура на Банката, апетитот за ризик, добивката, финансиската состојба, регулаторните барања, општите економски и деловни услови и идни перспективи.

Политиката на дивиденда на Банката предвидува годишна распределба на дивиденда од околу 70 % од остварената добивка од претходната година и е зависна од регулаторните барања за капитал.

XXI. Стратегија и идни изгледи

Во текот на 2023 година, Банката го усвои буџетот за 2024 година и финансиските проекции за периодот 2024-2028 година. Стратешкиот фокус се базира на креирање подобро искство за клиентите преку препознавање на нивните барања и понуда на вистинските решенија врз база на технолошки иновации, унапредување на работните процеси преку автоматизација и дигитализација како и континуирана едукација на вработените. Сето ова ќе оди во насока на поддршка на квалитетот на животот, не само за вработените и клиентите туку и за целото општество.

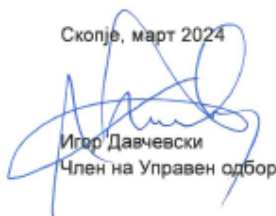
Банката и понатаму ќе биде целосно посветена на своите примарни активности - кредитирање на населението и претпријатијата, како и поддршка на клиентите во проектите за рестартирање на бизнисите и реализација на инвестициски активности. Притоа, кај кредитирањето на стопанството предност ќе им се даде на проектите во областите на производство на електрична енергија од обновливи извори, намалување на загадувањето и унапредување на животната средина.

Развојот на дигитални решенија, управувањето со податоците и нивна соодветна примена во правец на подобрување на процесите и постапките и понатаму ќе бидат главен фокус на Банката. Од друга страна, задоволството на клиентите и позитивното корисничко искуство останува да биде врвен приоритет, преку достапност на квалитетни услуги до крајните корисници во секое време. Во оваа насока, паралелно со обезбедувањето квалитетна услуга на клиентите преку традиционалните канали, интензивно ќе се работи на проширување на продуктното портфолио со иновативни дигитални продукти и услуги во согласност со светските трендови. Како лидер и предводник на ова поле, во услови на здрава и силна конкуренција на пазарот, Банката ќе влијае на понатамошниот развој, унапредувањето на квалитетот, достапноста и брзината на банкарските услуги во земјата и во регионот. Новите продукти и надградбата на постојните апликации ќе се развива во насока на овозможување поголема достапност на банкарските услуги и олеснета интеракција, со цел онлајн интеракциите и трансакциите за клиентите да бидат многу поедноставни, побрзи и пред сè безбедни.

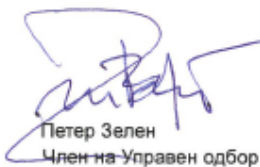
Во поддршка на иницијативите за зголемување на свесноста за одржлив развој на глобално ниво, Банката продолжува со своите активности во согласност со Стратегијата за корпоративна одржливост на НЛБ Групацијата преку поинтензивна интеграција на одржливоста во своето работење, односно спроведување на банкарските операции земајќи го предвид влијанието врз животната средина и општеството воопшто.

Банката преку своето делување и во иднина ќе продолжи да биде сериозен партнер и континуирано да дава свој придонес кон пошироката заедница, во сите сегменти од општественото живеење, интегрирајќи ги еколошките и социјалните аспекти и одржливоста во сите сегменти од работењето.

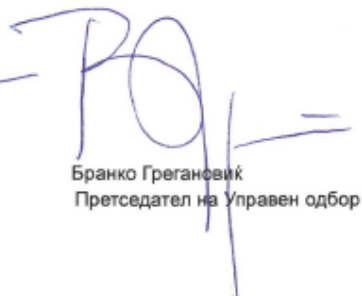
Скопје, март 2024

Игор Давчевски
Член на Управен одбор

Петер Зелен
Член на Управен одбор

Бранко Грегановиќ
Претседател на Управен одбор

Прилози

Прилог 1. Постапка за одржување континуитет на составот на Надзорниот одбор

Постапка за именување на членови на Надзорниот одбор за одржување на континуитетот на составот на одборот

Предвремено престанување на мандат на член на Надзорен одбор

- со разрешување од должноста поради работење кое е во спротивност со законот, Статутот на Банката, добрите деловни обичаи,
- на барање на акционерот кого го застапува или
- врз основа на лично писмено барање
- доколку Собранието на акционери не го одобри Извештајот за работењето на Надзорниот одбор
- ако биде осуден со правосилна пресуда со казна затвор согласно законските прописи.

I) Основ за започнување на постапка	1 чекор	2 чекор	3 чекор	4 чекор	5 чекор	6 чекор	7 чекор	8 чекор	Последен чекор
Намалување на бројот на членови на НО под бројот наведен во Статутот ¹ (Надзорниот одбор продолжува да функционира)	Примен предлог од акционер за именување на нов член на НО	Fit&Proper Постапка за предложен кандидат	Одбор за именување	Седница на Надзорниот одбор	Јавен повик за Собрание на акционери	Собрание на акционери	Започнување на процедурата за лиценцирање пред Народната банка	Постапка за лиценцирање пред Народната банка	Издавање на претходна согласност за именување на нов член на Надзорниот одбор од Народната банка
		Рок: 1 месец рок за завршување на постапката	Активност Предлог-Одлука за именување на нов член на Надзорниот одбор	Активност Предлог-Одлука до Собранието на акционери за избор на нов член на Надзорниот одбор Предлог-Одлука за свикнување на Собрание на акционери	Рок 30 дена пред Собранието на Акционери	Активност Одлука за именување на нов член на Надзорниот одбор	Рок Приближно 5 дена по Собранието на акционери	Рок Приближно 60-120 дена по започнување на постапката	

¹ Времетраењето на целата процедура трае околу 4 до 6 месеци.

II) Основ за започнување на постапка	1 чекор	2 чекор	3 чекор	4 чекор	5 чекор	6 чекор	7 чекор	8 чекор	Последен чекор
Намалување на бројот на членови на НО под бројот наведен во Законот ² (Надзорниот одбор не продолжува да функционира)	Примен предлог од акционер за именување на нов член на НО	Одбор за именување	Седница на Надзорниот одбор	Јавен повик за Собрание на акционери	Собрание на акционери	Започнување на процедурата за лиценцирање пред Народната банка	Постапка за лиценцирање пред Народната банка	Fit&Proper Постапка за предложен кандидат	Издавање на претходна согласност за именување на нов член на Надзорниот одбор од Народната банка
		Активност Предлог-Одлука за именување на нов член на НО	Активност Предлог-Одлука за свикнување на СА Рок 3 дена од причината за намалување на бројот на членови на Надзорниот одбор	Рок 30 дена пред Собрание на Акционери	Активност Одлука за именување на нов член на Надзорниот одбор	Рок Приближно 5 дена по Собранието на акционери	Рок Приближно 60-120 дена по започнување на постапката	Рок 30 дена по Собранието (исклучок пропишано во Одлуката од НБРСМ за правилата за добро корпоративно управување во банките)	

² Времетраењето на целата процедура трае околу 3 до 6 месеци.

Прилог 2. Изјава од членовите на Управниот Одбор за примена на Кодексот за корпоративно управување

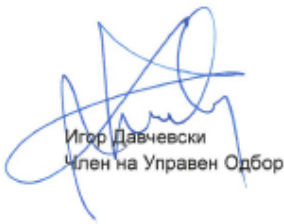
Изјава за усогласеност со Кодексот за корпоративно управување

Ние, членови на Управниот одбор на друштвото НЛБ Банка АД Скопје, изјавуваме дека друштвото НЛБ Банка АД Скопје во своето работење го применува Кодексот за корпоративно управување на акционерските друштва на Македонска берза АД Скопје, објавен на интернет страната на Берзата www.mse.mk.

Друштвото НЛБ Банка АД Скопје ги применува принципите и најдобрите практики на корпоративното управување предвидени во Кодексот според пристапот „примени или појасни зошто не се применил“, преку пополнување на прашалници чија форма и содржина е пропишана со Кодексот.

Со оваа Изјава потврдуваме дека прашалниците се објавени на СЕИ-НЕТ и на интернет страницата на друштвото НЛБ Банка АД Скопје и дека одговорите во истите се точни и вистинити и веродостојно ја отсликуваат примената на принципите и најдобрите практики на корпоративното управување од страна на друштвото НЛБ Банка АД Скопје пропишани со Кодексот за корпоративно управување.

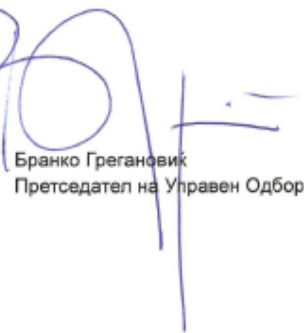
Скопје, март 2024

Игор Давчевски
Член на Управен Одбор

Петер Зелен
Член на Управен Одбор

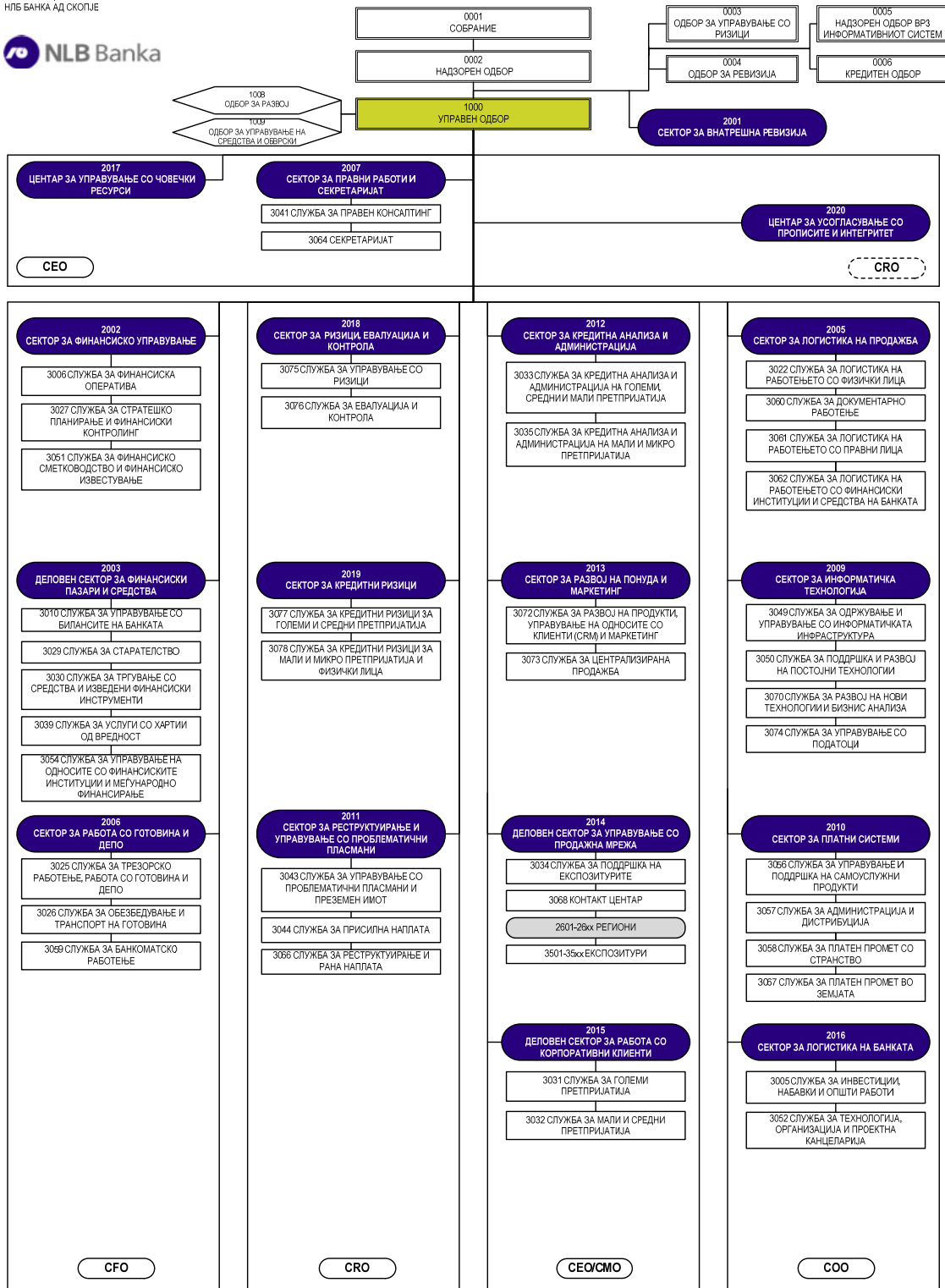

Бранко Грегановиќ
Претседател на Управен Одбор

Прилог 3 Организациска структура на НЛБ Банка АД Скопје

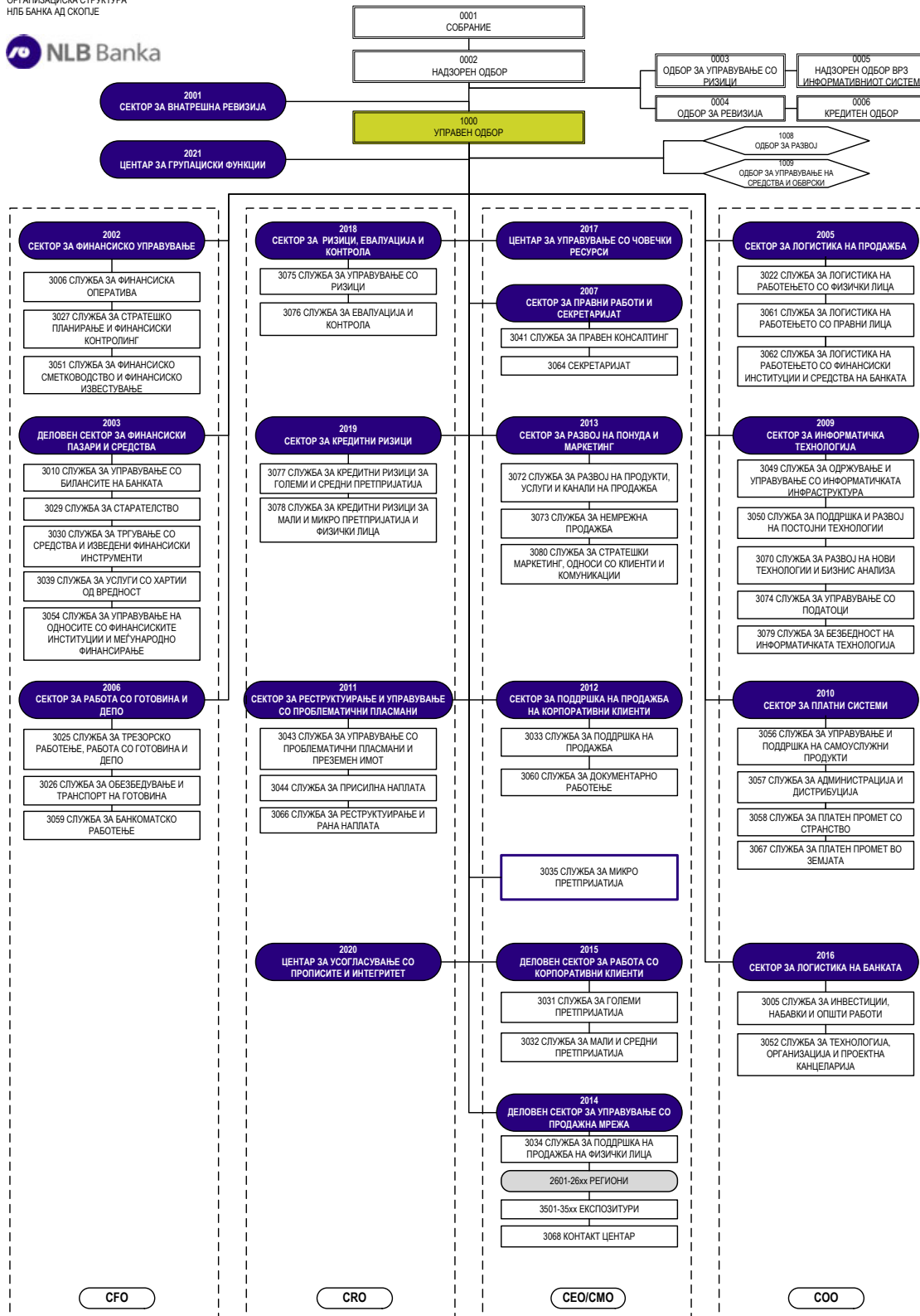
Организациска структура во важност од септември 2022 г. до 31.01.2023 г.

ОРГАНИЗАЦИСКА СТРУКТУРА
НЛБ БАНКА АД СКОПЈЕ

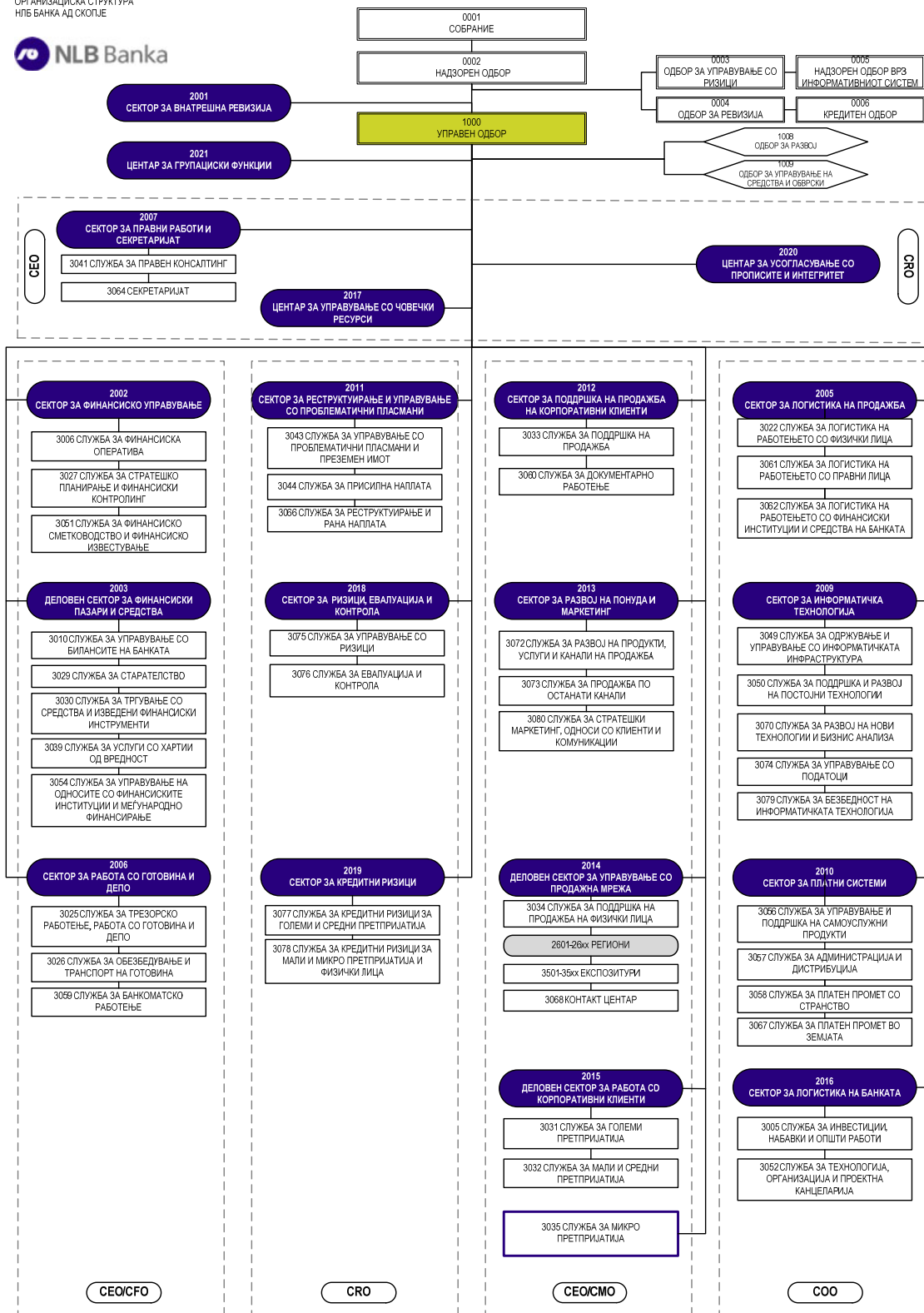
Организациска структура во важност од февруари 2023 г. до 30.04.2023 г.

ОРГАНИЗАЦИСКА СТРУКТУРА
НЛБ БАНКА АД СКОПЈЕ

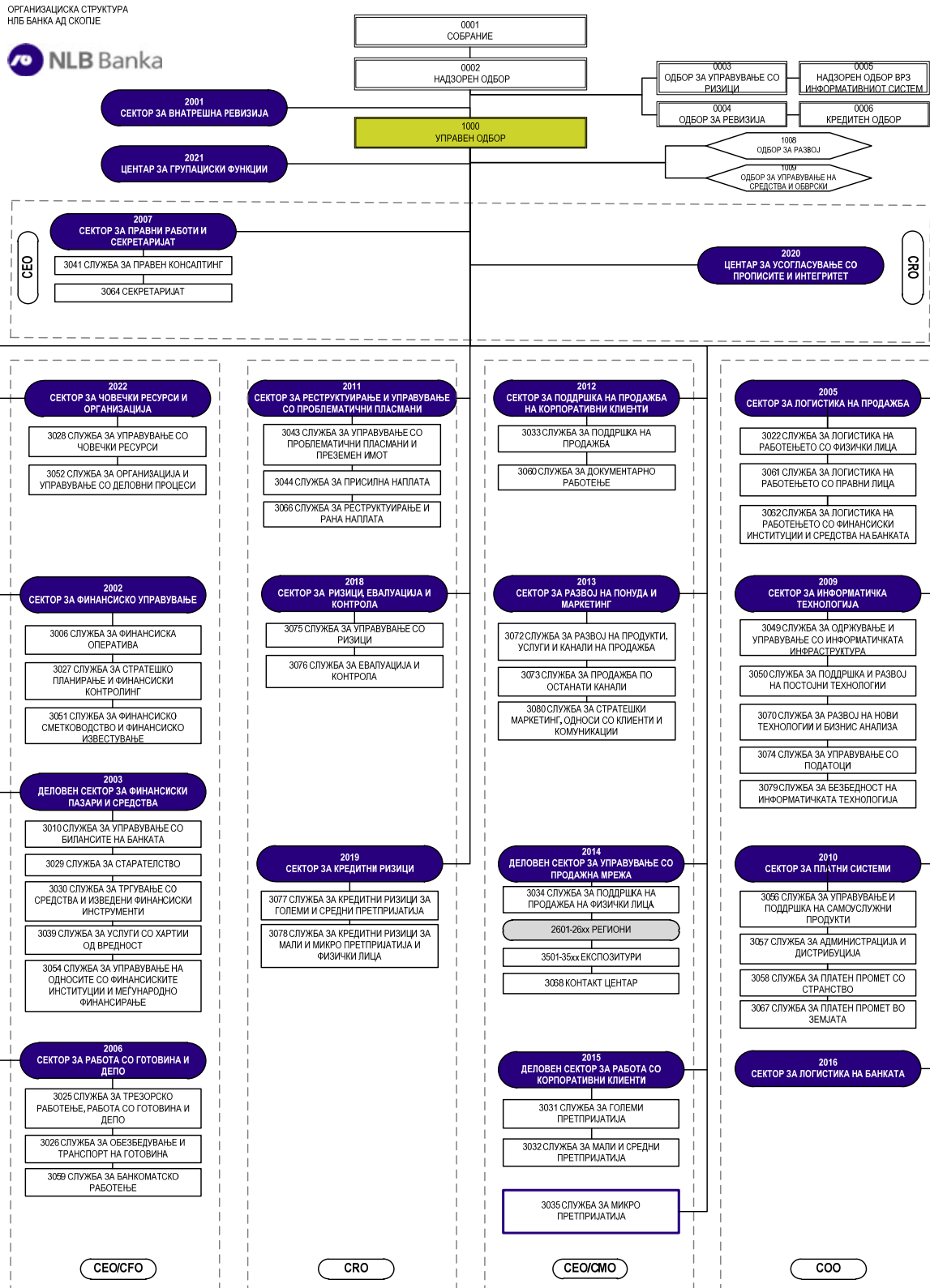

Организациска структура во важност од мај 2023 г. до 30.11.2023 г.

ОРГАНИЗАЦИСКА СТРУКТУРА
НЛБ БАНКА АД СКОПЈЕ

Организациска структура во важност од декември 2023 г.

Прилог 4

Мислење кон Годишниот извештај за работењето на Банката во 2023 година

Годишниот извештај за работењето на НЛБ Банка АД Скопје за 2023 година го опфаќа работењето на Банката во периодот од 01.1.2023 година до 31.12.2023 година. Во извештајот на систематизиран начин е презентирано остварувањето на одделни банкарски активности, како во поглед на основните финансиски операции така и за сите останати активности за кои се известува согласно со Законот за трговските друштва, Законот за банките, Одлуката за правилата за добро корпоративно управување во банка, како и според новиот Кодекс за корпоративно управување на Македонска берза.

Извештајот вклучува податоци за промените на макроекономските и пазарните услови во кои работеше Банката и промените на регулативата која директно или индиректно влијаеше на остварувањето на финансискиот резултат и пазарната позиција. Остварените финансиски резултати и исполнувањето на планираните деловни и стратешки цели за 2023 година се презентирани согласно со законските регулативи кои се применуваат во РСМ.

Оперативните активности се подетално презентирани по одделни пазарни сегменти и укажуваат на остварените резултати по одделни финансиски и нефинансиски активности на Банката.

Управувањето со ризиците како клучна одговорност на Банката е детално прикажано и укажува на постојно интегриран систем на управувањето со ризиците во Банката. Дополнително, презентирани се информации за управувањето со човечките ресурси во Банката, управувањето со информатичката технологија, преземените маркетиншки активности како предуслови за успешно работење, подобро и квалитетно управување со Банката, почитување и усогласеност со целокупната законска регулатива и остварување на планираните цели за 2023 година.

Во Извештајот интегрално се презентирани корпоративното управување на Банката, работењето и активностите на органите и нивните членови, остварувањето на обврските во поглед на спречувањето перење пари и сигурноста на информативниот систем, активностите преземени од аспект на корпоративната општествена одговорност со акцент на животната средина и прашањата од општествен интерес. Прикажана е и состојбата и промените на сопствените средства и акционерската структура на Банката кај акционерите со над 5 % учество во капиталот на Банката.

Според нашето мислење, Годишниот извештај дава сеопфатна и објективна слика за работењето на Банката во 2023 година, состојбата на нејзините средства и финансиската успешност.

Блаж Бродњак
Претседател на
Надзорен одбор

Неревидирана
годишна сметка

Неревидирана годишна сметка

Годишната сметка на Банката се состои од билансот на состојба на 31 декември 2023 година и билансот на успех за годината тогаш завршена.

Формата и содржината на годишната сметка е регулирана во *“Правилникот за пропишување на формата и содржината на годишната сметка”* (“Правилникот”) објавен во Службен весник на Република Северна Македонија.

Пропишаната форма и содржина на годишната сметка во Правилникот, се разликува од изискувањата за формата и содржината на финансиските извештаи изготвени во согласност со сметководствената рамка наведена во ревидираните финансиски извештаи. Последователно, постојат разлики во презентацијата на ставките од билансот на состојба и билансот на успех во годишната сметка и ставките во ревидираните финансиските извештаи.

Годишната сметка на Банката беше надвор од опсегот на нашиот ангажман и не беше предмет на нашата ревизија. Последователно, ние не изразуваме мнение за истата.

Назив на банката/финансиската институција:
 НЛБ Банка АД Скопје
Адреса, седиште, телефон:
 Ул. Мајка Тереза бр.1, 1000 Скопје, 02 / 5100 601
Адреса за е-пошта:
 kabinetuprava@nlb.mk
Единствен даночен број:
 4030993191133

БИЛАНС НА СОСТОЈБАТА
на ден 31.12.2023 година

(во денари)

Ред. Бр.	Позиција	Ознака на АОП	Износ	
			Тековна година	Претходна година
1	2	3	4	5
	АКТИВА			
1	Парични средства и парични еквиваленти	140	14.435.411.328	14.564.328.999
2	Вложувања во должнички хартии од вредност кои може да се користат за рефинансирање во НБРМ (142+143-144)	141	1.603.267.199	1.187.639.999
2а	Благајнички записи	142	1.603.267.199	1.187.639.999
2б	Државни хартии од вредност	143	-	-
2в	Исправка на вредноста	144	-	-
3	Кредити на и побарувања од банки (146+147+148-149)	145	752.678	865.571
3а	Кредити	146	548.200	666.016
3б	Депозити	147	-	-
3в	Останати побарувања	148	314.419	314.410
3г	Исправка на вредноста	149	109.941	114.855
4	Кредити на и побарувања од други коминтенти (151+152-153)	150	74.073.417.422	71.047.337.022
4а	Кредити	151	78.679.282.669	76.199.739.721
4б	Останати побарувања	152	64.003.562	36.160.984
4в	Исправка на вредноста	153	4.669.868.809	5.188.563.683
5	Должнички хартии од вредност (155+156+157-158)	154	15.706.237.024	16.271.243.463
5а	Благајнички записи	155	-	-
5б	Државни хартии од вредност	156	15.706.237.024	16.271.420.931
5в	Останати должнички хартии од вредност	157	-	-
5г	Исправка на вредноста	158	-	177.468

Александар

6	Вложувања во сопственички инструменти	159	142.982.340	126.332.080
7	Вложувања во придружени друштва (161+162)	160	45.620.566	15.996.741
7a	Вложувања во банки	161	-	-
7б	Останати вложувања во придружени претпријатија	162	45.620.566	15.996.741
8	Вложувања во подружници (164+165)	163	-	-
8a	Вложувања во банки	164	-	-
8б	Останати вложувања во подружници	165	-	-
9	Заеднички вложувања (167+168)	166	-	-
9a	Заеднички вложувања во банки	167	-	-
9б	Останати заеднички вложувања	168	-	-
10	Нематеријални средства (170+171+172+173+174)	169	226.498.167	294.419.735
10a	Основачки издатоци	170	-	-
10б	Издатоци за истражување и развој	171	-	-
10в	Концесии, патенти, лиценци, заштитни знаци и слични права	172	26.960.450	50.815.055
10г	Гудвил	173	-	-
10д	Останати нематеријални средства	174	199.537.717	243.604.680
11	Материјални средства (176+177+178)	175	1.888.250.394	1.947.559.291
11a	Земјиште	176	145.639.044	145.639.044
11б	Недвижности и опрема	177	1.709.600.674	1.754.334.275
11в	Останати материјални средства	178	33.010.676	47.585.972
12	Останати средства / побарувања (180+181+182+183+184+185+186+187+188+189+190+191-192)	179	8.257.823.963	7.215.067.824
12a	Ограничени депозити	180	6.405.674.556	5.106.715.874
12б	Дериватни средства чувани за управување со ризик	181	1.930.549	283.414
12в	Вградени деривати	182	-	-
12г	Нетековни средства кои се чуваат за продажба и група за отуѓување	183	-	-
12д	Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања	184	31.655.100	130.415.724
12f	Заложени средства	185	-	-
12e	Аванси за нематеријални средства	186	4.389.835	-
12ж	Аванси за материјални средства	187	5.784.290	9.546.683
12з	Побарувања за данок на добивка	188	-	-
12s	Одложени даночни средства	189	-	-
12и	Финансиски средства по објективна вредност преку билансот на успех определени како такви при почетното признавање	190	-	-
12j	Останати побарувања	191	1.860.546.196	2.016.933.303
12к	Исправка на вредноста	192	52.156.563	48.827.174
13	Одложени приходи и однапред платени трошоци	193	26.400.149	27.232.762
14	ВКУПНА АКТИВА (140+141+145+150+154+159+160+163+166+169+175+179+193)	194	116.406.661.230	112.698.023.487

	ПАСИВА			
15	ОБВРСКИ (196+202+208+213+222+223+227)	195	99.644.237.429	97.127.006.444
16	Обврски кон банки (197+198+199+200+201)	196	3.113.442.414	2.406.302.336
16а	Трансакциски сметки	197	333.768.328	294.382.163
16б	Депозити	198	424.116	572.317
16в	Ограничени депозити	199	27.752.182	27.751.370
16г	Обврски по кредити	200	2.751.497.788	2.083.596.486
16д	Останати обврски	201	-	-
17	Обврски кон други комитенти (203+204+205+206+207)	202	92.527.067.330	90.187.671.621
17а	Трансакциски сметки	203	62.140.706.338	60.913.702.359
17б	Депозити	204	27.960.108.551	26.922.329.987
17в	Ограничени депозити	205	2.420.343.619	2.339.700.914
17г	Обврски по кредити	206	5.908.822	11.938.361
17д	Останати обврски	207	-	-
18	Обврски по издадени должнички хартии од вредност (209+210+211+212)	208	-	-
18а	Издадени инструменти на пазарот на пари	209	-	-
18б	Издадени серфитикати за депозит	210	-	-
18в	Издадени обврзници	211	-	-
18г	Останати издадени должнички хартии од вредност	212	-	-
19	Останати обврски (214+215+216+217+218+219+220+221)	213	1.399.208.331	1.283.517.983
19а	Дериватни обврски чувани за управување со ризик	214	2.874.680	2.048.286
19б	Вградени деривати	215	-	-
19в	Обврски за тргување	216	-	-
19г	Обврски директно поврзани со група на средства за отуѓување	217	-	-
19д	Обврски за данок на добивка	218	99.669.873	28.492.956
19ѓ	Одложени даночни обврски	219	-	-
19е	Финансиски обврски по објективна вредност преку билансот на успех	220	28.977.382	12.385.803
19ж	Останати обврски	221	1.267.686.396	1.240.590.938
20	Одложено плаќање на трошоци и приходи во идните периоди	222	285.385.306	227.431.506
21	Резервирања за ризици и обврски (224+225+226)	223	230.528.963	258.282.733
21а	Резервирања за вонбилансна кредитна изложеност	224	136.346.943	150.824.988
21б	Резервирања за пензии и за други користи на вработените	225	64.540.033	51.718.534
21в	Останати резервирања	226	29.641.987	55.739.211
22	Субординирани обврски	227	2.088.605.086	2.763.800.265

23	КАПИТАЛ И РЕЗЕРВИ (229+230+231+232+235+236+237+238+239+240)	228	16.762.423.800	15.571.017.043
24	Запишан капитал	229	854.061.000	854.061.000
25	Премии од акции	230	2.274.483.721	2.274.483.721
26	Откупени сопствени акции (-)	231	-	-
27	Резерви (233+234)	232	8.556.396.686	7.636.322.822
27а	Законска и статутарна резерва	233	8.556.396.686	7.636.322.822
27б	Останати резерви	234	-	-
28	Ревалоризациски резерви и останати разлики од вреднувањето	235	8.394.294	(42.375.206)
29	Добивка за финансиската година	236	3.216.859.548	1.702.997.634
30	Загуба за финансиската година (-)	237	-	-
31	Задржана добивка	238	1.852.228.551	3.145.527.072
32	Пренесена загуба (-)	239	-	-
33	*Малцинско учество	240	-	-
34	ВКУПНА ПАСИВА (195+228)	241	116.406.661.229	112.698.023.487
	ВОНБИЛАНСНА ЕВИДЕНЦИЈА			
35	Вонбилансна евиденција - актива	242	101.851.340.898	90.468.098.418
36	Вонбилансна евиденција - пасива	243	101.851.340.898	90.468.098.418

*Пополнуваат само оние субјекти кои составуваат консолидирана годишна сметка

Лице одговорно за составување на образецот:

Име и презиме Анета Малинова

Број од регистарот на Институтот на сметководители и овластени сметководители на Република Македонија: 0103832

Потпис Анета Малинова

Во Скопје

На ден 07.03.2024 година

Во Скопје На ден 07.03.2024 година	Име и презиме на законски застапник на банката/финансиската институција: Бранко Грегановиќ Потпис _____
---------------------------------------	---

Назив на банка/финансиска институција:
 НЛБ Банка АД Скопје
 Адреса, седиште, телефон:
 Ул. Мајка Тереза бр.1, 1000 Скопје, 02 / 5100 601
 Адреса за е-пошта:
 kabinetu.prava@nlb.mk
 Единствен даночен број:
 4030993191133

Биланс на успех
 за периодот од 01.01.2023 до 31.12.2023

(во денари)

Ред бр. 1	ПОЗИЦИЈА 2	Ознака на АОП 3	Износ	
			Тековна година 4	Претходна година 5
1	Приходи од камата	001	4.450.008.360	3.503.858.746
2	Расходи за камата	002	479.652.594	286.880.816
3	Приходи од провизии и надомести	003	2.427.074.679	2.306.026.296
4	Расходи за провизии и надомести	004	1.101.904.225	1.046.254.660
5	Приходи од вложувања во придружени друштва, подружници и заеднички вложувања	005	-	-
6	Нето добивка од трансакции со хартии од вредност	006		
7	Нето загуба од трансакции со хартии од вредност	007	19.386.524	16.011.822
8	Нето добивка од курсни разлики	008	366.770.804	388.191.669
9	Нето загуба од курсни разлики	009	-	-
10	Останати приходи од дејноста	010	514.494.233	427.845.107
11	Трошоци за вработените (012+013+014)	011	1.185.537.432	981.308.683
11а	Плати	012	627.326.755	550.309.327
11б	Трошоци за даноци и придонеси за задолжително социјално осигурување	013	325.598.960	263.882.503
11в	Останати користи за вработените	014	232.611.717	167.116.853
12	Амортизација на нематеријални средства и материјални средства	015	258.473.338	259.946.674
13	Исправка на вредност на нематеријални средства и материјални средства	016	13.792.380	21.680.204
14	Исправка на вредност, посебна резерва и резервирањата (018+019+020)	017	(26.598.622)	286.906.429
14а	Исправка на вредност на активните билансни побарувања	018	12.360.914	313.352.209
14б	Посебна резерва за вонбилансна кредитна изложеност	019	(15.252.267)	(18.151.338)
14в	Останати резервирања	020	(23.707.269)	(8.294.442)
15	Расходи од вложувања во придружени друштва, подружници и заеднички вложувања	021	17.742.795	2.141.589
16	Останати расходи од дејноста	022	1.153.305.790	1.044.470.395
17	Добивка од редовно работење (001+003+005+006+008+010)-(002+004+007+009+011+015+016+017+021+022)	023	3.555.151.620	2.680.320.546
18	Загуба од редовно работење (002+004+007+009+011+015+016+017+021+022)-(001+003+005+006+008+010)	024		
19	*Добивка од прекинато работење	025	-	-
20	*Загуба од прекинато работење	026	-	-
21	Добивка пред оданочување (023+025-026)	027	3.555.151.620	2.680.320.546
22	Загуба пред оданочување (024+026-025)	028	-	-
23	Данок од добивка (дел од Даночниот биланс)	029	338.292.072	246.410.271
24	Добивка од финансиската година(027-029)	030	3.216.859.548	2.433.910.275
25	Загуба за финансиската година (029-027) или (028+029)	031		

26	Просечен број на вработени врз основа на часови на работа во пресметковниот период (во апсолутен износ)	032	951	721
27	Број на месеци на работење	033	12	12
1	ДОБИВКА/ЗАГУБА ЗА ФИНАНСИСКАТА ГОДИНА			
2	Добивка која им припаѓа на имателите на акции на матичното претпријатие	034	-	-
3	Добивка која припаѓа на малцинското учество	035	-	-
4	Загуба која се однесува на имателите на акции на матичното претпријатие	036	-	-
5	Загуба која се однесува на малцинското учество	037	-	-

*Пополнуваат само оние субјекти кои составуваат консолидирана годишна сметка

Додаток на Билансот на успех (го пополнуваат само оние субјекти кои составуваат консолидирана годишна сметка)

ОСТВАРЕНИ ПРИХОДИ ПРЕТЕЖНО ОД ДРУГО МОНЕТАРНО ПОСРЕДУВАЊЕ

(Со назначување на главната приходна шифра на дејноста утврдена со НКД согласно член 9 од Законот за едношалтерскиот систем - Службен весник на Република Македонија бр. 84/05, 13/07, 150/07, 140/08, 17/11, 53/11 и 70/13).

Лице одговорно за составување на образецот:

Име и презиме Анета Малинова

Број од регистарот на Институтот на сметководители и овластени сметководители на Република Македонија: 0103832

Потпис Анета Малинова

Во Скопје

На ден 07.03.2024 година

Во Скопје На ден 07.03.2024 година	Име и презиме на законски застапник на банката/финансиската институција: Бранко Грегановиќ Потпис <u>Бранко Грегановиќ</u>
---------------------------------------	--

Бранко Грегановиќ

А

Годишно собрание на акционери на НЛБ Банка АД Скопје

Предлог-одлука за усвојување на Извештајот на Друштвото за ревизија КПМГ РЕВИЗИЈА ДОО Скопје за извршена ревизија на финансиските извештаи на НЛБ Банка АД Скопје, изготвени во согласност со локалната регулатива за 2023 година со Мислење на Надзорниот одбор по Извештајот

Врз основа на член 39 став 1 од Статутот на НЛБ Банка АД Скопје, Собранието на НЛБ Банка АД Скопје ја донесе следната:

Одлука за усвојување на Извештајот на Друштвото за ревизија КПМГ РЕВИЗИЈА ДОО Скопје за извршена ревизија на финансиските извештаи на НЛБ Банка АД Скопје, изготвени во согласност со локалната регулатива за 2023 година со Мислењето на Надзорниот одбор по Извештајот

1. Се усвојува Извештајот на Друштвото за ревизија КПМГ РЕВИЗИЈА ДОО Скопје за извршена ревизија на финансиските извештаи на НЛБ Банка АД Скопје, изготвени во согласност со локалната регулатива за 2023 година со Мислењето на Надзорниот одбор по Извештајот, прилог на оваа одлука;
2. Одлуката стапува во сила на денот на донесувањето.

Во Скопје, 29.05.2024 година

Одлуката да се достави до:
Секретаријат
Служба за финансиско сметководство
и финансиско известување

Претседавач
на Годишното собрание на акционери
на НЛБ Банка АД Скопје

Образложение

Согласно со член 39 став 1 од Статутот на НЛБ Банка АД Скопје, Собранието на акционери го разгледува и усвојува Извештајот на Друштвото за ревизија и писменото мислење за него изготвено од страна на Надзорниот одбор.

Надзорниот одбор на НЛБ Банка АД Скопје има дадено писмено мислење по Извештајот на Друштвото за ревизија КПМГ РЕВИЗИЈА ДОО Скопје за извршена ревизија на финансиските извештаи на НЛБ Банка АД Скопје, изготвени во согласност со локалната регулатива за 2023 година и тоа е составен дел на Извештајот.